A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1913. ÉVI ÁPRIL HÓ 10. ÉS 11. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

SZABÓ ISTVÁN,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA
1913—1269.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1913. ÉVI ÁPRIL HÓ 10. ÉS 11. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

SZABÓ ISTVÁN,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA
1913—1269.

A

NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1913. ÉVI ÁPRIL HÓ 10-IK NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes és Balogh Elek dr. egyházmegyei tanácsbíró (helyettes elnök) elnöklete alatt:

I. Tanácsbírák:

Lelkészi részről:	*Világi részről:*
Széll Kálmán	Balogh Elek dr.
Nagy Imre	Hadházy Kálmán
Böszörményi Lajos	Szarka Sándor dr.
Csécsi Imre	
Bagdi János	
Szabó István.	

II. Ügyészek:

Szarka Sándor dr., ifj. Hadházy Kálmán dr.

III. Jegyzők:

Szabó István, Fogarassy Bálint lelkészi-, Tatár Balázs, Szabó Lajos világi részről.

IV. Számvevőszéki tagok:

Rácz Gyula elnök, Perecz István előadó, Bagdi János, Kolumbán Áron, Kassay Béla, Bugyi János, Szarka Sándor dr., Tatár Balázs rendes tagok.

V. Tanügyi bizottsági tagok:

Balog Ambrus esperes elnök, Kassay Béla előadó, Széll Kálmán, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János,

Szabó István, Kolumbán Áron, Bessenyei Imre, Perecz István, Szondy Géza, Fogarassy Bálint, Kiss István, Szücs Balázs, Szabó Lajos.

VI. Tanítóképviselők:

Pósta Lajos, Szücs Balázs.

VII. Lelkészek:

Bagdi János anti, Balog Ambrus sarkadi, Bessenyei Imre mezősasi, Bódogh János mezőbaji, Böszörményi Lajos nagyszalontai, Budai János berekböszörményi, Bugyi János erdőgyaraki, Csécsi Imre aradi, Elek Sándor okányi, Fogarassy Bálint ágyai, Hunyadi László gyoroki, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kalas Ferenc belényessonkolyosi, Kassay Béla tenkei, Kézy Ignác feketetóti, Kolumbán Áron kötegyáni, Könyves János várasfenesi, Lengyel Imre radnalippai, Nagy Imre biharugrai, Ónody Sándor mezőgyáni, Perecz István körösnagyharsányi, Szabó István geszti, Szabó József borossebesi, Széll Kálmán nagyszalontai, Szondy Géza kisperegi, Unghváry Gyula tamáshidai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

VIII. Egyházak világi képviselői:

Biharugráról: Vas Sándor gondnok; *Kötegyánból:* Széplaki Ferenc gondnok; *Mezőgyánból:* ifj. Tenkei József gondnok; *Nagyszalontáról:* Katona Sándor és T. Balogh Lajos presbiterek; *Sarkadról:* Varga Gábor gondnok.

---

1. Balog Ambrus esperes a gyűlés tagjaival együtt felemeli összetett kezét s könyörgő szavát buzgó imádságban ahhoz a gondviselő jó Istenhez, kinek oltalmazó szárnyai alatt áll a mi életünk és mindenünk s gyermeki alázattal kéri, hogy ez a jó Atya, ki tavasz jöttével a természet gyermekiben: a füvekben, fákban, levelekben, virágokban új élet folyamát indította meg, gerjessze fel a mi szíveinkben is a krisztusi hit, remény, szeretet nemes érzelmeit, hogy ezeknek vezérlete mellett híven teljesíthessük emberi, polgári s keresztyéni kötelességeinket, építhessük anyaszentegyházunkat s munkálhassuk annak virágzását, boldogságát! Azután szivélyes szavakkal üdvözli az egyházmegye tisztviselői karát, a megjelent lelkészeket, az egyházak világi képviselőit s általában a közgyűlés minden alkotó tagját; egyszersmind sajnálattal jelenti, hogy egyházmegyei gondnok úr őnagyméltósága a hozzá küldött levele értelmében elháríthatlan akadály miatt jelen közgyűlésünkön nem vehet részt; ennélfogva az E. T. I. t.-c. 54. §. értelmében felkéri

a hivatalára nézve legidősebb világi tanácsbírót, Balogh Elek dr. urat, hogy a társelnöki széket elfoglalni szíveskedjék ;

ezzel a közgyűlést megnyitja.

2. Balogh Elek dr. a következő beszéddel :

„Mélyen tisztelt Közgyűlés !

Buzgó imádságunk után, amellyel a most egybegyűlt egyházmegyei gyűlésünket megnyitotta nagytiszt. Balog Ambrus esperes elnök úr, a gyűlés egyéb tárgyát megelőzőleg emelkedjünk fel még egyszer fohászunkkal a Mindenhatóhoz s mutassuk be legbensőbb hálánkat Előtte azért, hogy egyetemes egyházunknak, legközvetlenebbül pedig a mi egyházmegyénk egyetemének fejéről és lelkéről szerencsésen elhárította azon nagy aggodalmaskodást, melyet egyházmegyei gondnokunk, gróf Tisza István őkegyelmességének az utóbbi időkben őtet ért nagy megpróbáltatásai alkalmából oly annyira mélyen éreztünk.

Az ő szemevilágának veszélyeztetésével legközvetlenebbül a mi egyházmegyénk dicsősége, szemefénye is kockán forgott.

Még egyszer és még sokszor adjunk hálát az Istennek, hogy őtet nekünk, egyházmegyénknek, az egész egyetemes egyházunk javára és díszére ezúttal is megmentette.

Több mint negyed százada vagyok szerencsés tanúja annak a határtalan tiszteletnek, szeretetnek és ragaszkodásnak, amellyel a mi egyházmegyénk gróf Tisza István gondnokunk kiváló magas egyénisége iránt viseltetik ; de én úgy érzem, hogy ez a ragaszkodás, ez a tisztelet és szeretet most érte el talán tetőpontját, amikor érette aggodalmaskodni kellett.

Mélyen tisztelt Közgyűlés ! Nemcsak a magam, hanem úgy érzem, az önök lelkéből is merítem a közös óhajt : adjunk kifejezést a mi nagy örömünknek, amelyet az ő felgyógyulása és szerencsés megmenekülése felett érzünk ; üdvözöljük őt ez alkalommal, egyházmegyei közgyűlésünk plenumából, amikor is egyben tolmácsoljuk előtte, iránta való és soha el nem évülő ragaszkodásunkat, nagyrabecsülésünket és szeretetünket" a közgyűlés éljenzése közben elfoglalja a társelnöki széket.

Egyházmegyénk közgyűlése egyrészről sajnálattal veszi tudomásul egyházmegyei gondnok úr őnagyméltóságának, tapasztalt és bölcs vezérünknek távolmaradását ; másrészről bizalomteljes tisztelettel fogadja Balogh Elek dr. tanácsbíró urat helyettes elnöki minőségben ; az általa tett indítvány értelmében Isten iránti hálás érzelmének s egyházmegyei gondnokunk személye iránti szeretetének és tiszteletteljes ragaszkodásának kifejezésével táviratilag öröm-

mel üdvözli Őnagyméltóságát szerencsés felgyógyulása alkalmából.

3. Az egyházak világi képviselői beadják megbízó leveleiket. Neveik felolvasása után a fentebbi sorrendben igazolást nyernek.

4. Esperes jelenti, hogy egyházmegyei gondnok úron kívül gróf Tisza Kálmán tanácsbíró, Bottyán Pál belényesi, Csák József komádii, Nagy Dániel szentleányfalvai, Sípos János belényesújlaki lelkészek és Schrötter Dániel e. m. tanítóképviselő részint gyengélkedés, részint másnemű elfoglaltatásuk miatt jelen gyűlésünkön nem vehetnek részt.

Sajnos tudomásul szolgál.

5. Az esperes által elkészített s a gyűlés alkotó tagjai között kiosztott tárgysorozatot

felolvasottnak tekintjük s a tanácskozás sorrendjéül elfogadjuk.

6. A 67—1912. számú egyházmegyei végzés ad. 24. pontjában kiküldött szavazatbontó bizottság beterjeszti az 1913. március 14-én Nagyszalontán tartott űlése jegyzőkönyvét, amely szerint az egyházmegyei tanítóképviselőkre 45 egyházból — mivel Bélzerénd és Mezőbaj csak 1—1 tanítóképviselőre szavazott — 242 érvényes szavazat érkezett be ; ezen szavazatok a következőképpen oszlottak meg :

Schrötter Dánielre	61	szavazat,
Szücs Balázsra	60	„
Pósta Lajosra	60	„
Papp Imrére	59	„
Szabó Lajosra	1	„
Kiss Imrére	1	„
Összesen . .	242	szavazat,

miért is Schrötter Dánielt, Szücs Balázst, Pósta Lajost és Papp Imrét a következő 3 évre törvényesen megválasztott egyházmegyei tanítóképviselőkül jelentette ki a bizottság.

Egyházmegyénk közgyűlése örömmel veszi tudomásul a szavazás eredményét, a megválasztott tanítóképviselőket szivélyesen üdvözli a közgyűlés hivatalból való tagjai között s megtisztelő bizalmi állásukban 3 évre szóló mandátummal megerősíti őket.

7. Esperes beterjeszti következő jelentését az egyházmegye valláserkölcsi és anyagi állapotáról:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A hozzám beérkezett adatok alapján a következőkben terjesztem be jelentésemet az egyházmegyénkben lévő egyházközségeknek 1912. évi valláserkölcsi és anyagi állapotáról.

I. Valláserkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása általában megnyugtató. 45 anyaegyházunkban, 3 leányegyházunkban (Németpereg, Szinte, Kisnyégerfalva) és 5 fiókegyházunkban (Körösjánosfalva, Magyarcséke, Kisháza, Tenkeszéplak, Pécska) a hívek buzgón látogatják úgy vasárnap délelőtt, mint ünnepnapokon a templomot, az imádságnak házát és figyelmesen hallgatják a szívet vigasztaló, a lelket a szeretet örökkévaló Atyjához emelő igének hirdetését. Csupán csak egy egyházból jön most is az a kedvezőtlen jelentés, hogy Pankotán a hívek vasárnap reggelenként is csak közepes számmal vesznek részt az istenitiszteleten, mert a pankotai legnagyobb részt iparos egyháztagok a vasárnapra eső vásárokon kénytelenek megjelenni, hogy megélhetésöket biztosítsák.

Nagy ünnepeinken és vasárnap d. e. mindenütt egyházi beszédet tartanak lelkészeink.

Vasárnap d. u. 30 anyaegyházunkban és Kisnyégerfalva leányegyházban kátémagyarázatot, 7 anyaegyházunkban — Bélzerénd, Borossebes, Feketetót, Gyanta, Szemlak, Tamáshida, Vadász — bibliamagyarázatot; 7 anyaegyházunkban — Arad, Belényes, Belényessonkolyos, Erdőhegy, Kispereg, K.-Apáti, Magyarremete — káté- és bibliamagyarázatot felváltva tartanak. Pankotán vasárnap délután csak könyörgéssel tartják meg az istenitiszteletet.

Hétköznap reggelenként 22 anyaegyházunkban mindennap tartanak imádsággal istenitiszteletet. Egy anyaegyházunkban — Tenkén a hetivásár miatt nem tartanak, de a többi hétköznapokon 5 nap megtartják azt. 4 anyaegyházunkban — Körösszegapáti, Köröstárkány, Vadász, Várasfenes — köznapokon hetenként csak kétszer tartanak istenitiszteletet könyörgéssel. 14 anyaegyházunkban — Belényessonkolyos, Bélzerénd, Borossebes, Csermő, Erdőgyarak, Gyanta, Gyorok, Körösszakál, Magyarremete, Pankota, Tamáshida, Feketetót, Okány, Sarkadkeresztúr — csak bűnbánati héten tartanak köznap d. e. istenitiszteletet, valamint Körösjánosfalva és Kisháza fiókegyházakban. 4 anyaegyházunkban — Árpád, Mezőbajj, Radnalippa, Szemlak — bűnbánati héten sem tartanak köznap délelőtt istenitiszteletet.

Hétköznap délutánonként csak Nagyszalontán, 9 anyaegyházunkban — Belényes, Belényesújlak, Borossebes, Erdőgyarak, Gyanta, Magyarremete, Tenke, Vadász és Várasfenes — bűnbánati héten minden hétköznap délután tartanak istenitiszteletet könyörgéssel. Kisnyégerfalva leányegyházban köznap délután hetenként kétszer tartanak könyörgéssel istenitiszteletet. Körösjánosfalva fiókegyházban a bűnbánati hetekben délután is megtartják azt. A többi anya-, leány- s fiókegyházakban köznap délután istenitiszteletet nem tartanak.

A téli hónapokban általában advent első hetétől, vagy március 15-ig, vagy Virágvasárnapig hetenként egyszer 24 anyaegyházunkban köznap délelőtt bibliamagyarázatot tartanak: Ágya, Ant, Árpád, Arad, Belényessonkolyos, Belényesújlak, Berekböszörmény, Biharugra, Erdőgyarak, Feketegyarmat, Komádi, Körösnagyharsány, Körösszakál, Kötegyán, Mezőbajj, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Okány, Sarkad, Tenke, Várasfenes, Zsadány. Erdőhegyen a téli hónapokban hetenként kétszer tartanak köznapokon bibliamagyarázatot.

Hétköznapokon a téli hónapokban köznapon nem tartanak bibliamagyarázatot: Belényes, Bélzerénd, Borossebes, Csermő, Feketetót, Geszt, Gyanta, Gyorok, Kispereg, Körösszegapáti, Köröstárkány, Magyarhomorog, Magyarremete, Pankota, Radnalippa, Sarkadkeresztúr, Szemlak, Szentleányfalva, Tamáshida, Vadász, 20 anyaegyházunkban.

Arad, Árpád, Belényes, Belényessonkolyos, Belényesújlak, Berekböszörmény, Biharugra, Borossebes, Csermő, Erdőgyarak, Feketegyarmat, Feketetót, Geszt, Gyanta, Gyorok, Komádi, Körösnagyharsány, Körösszakál, Körösszegapáti, Köröstárkány, Magyarhomorog, Magyarremete, Mezőbajj, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Okány, Pankota, Radnalippa, Szemlak, Tamáshida, Várasfenes, 32 anyaegyházunkban s Körösjánosfalva fiókegyházban a lelkészek végezték a konfirmációra való oktatást. 13 anyaegyházunkban, 3 leányegyházban s 4 fiókegyházban a tanítók végezték azt, de itt is a lelkészek felügyelete alatt és kevés kivétellel mindenütt a 12 éves gyermekeket konfirmálták.

Az úrvacsorával élők átlaga egy-egy alkalommal 5716 volt, 321-gyel kevesebb, mint az 1911. évben.

A betegeknek az úrvacsorát 18 egyházban kiszolgáltatták, mikor azt kívánták, 27 anyaegyházban, valamint a leány- és fiókegyházakban csak a rendes úrvacsora kiosztásakor szolgáltatták azt ki.

Nazarénusok voltak 11 anya-, 1 leány- és 1 fiókegyházban 376-an.

Baptisták voltak 21 anya- és 1 fiókegyházban 336-an.

Felekezetnélküliek voltak 12 anya-, 1 leány- és 1 fiókegyházban 371-en.

Az egyházi szertartást mellőzték keresztelés alkalmával 6 egyházban 52 esetben; esketés alkalmával 17 anya-, 1 leány- és 1 fiókegyházban 109 esetben; temetés alkalmával 6 anyaegyházban 20 esetben.

Viszálykodó házasok száma 8 anyaegyházban 29 esetben van kimutatva. A vadházasok száma 25 anya-, 1 leány- és 3 fiókegyházban 226-nak van kimutatva.

A szegényekről gondoskodtak minden anyaegyházunkban. Egyházi szegény- és árvaalapunk most már mindenütt van. Ahol ebből segélyt még nem adhattak, részint a községi szegényalapból, vagy más forrásokból származó segélyekkel gyámolították az elhagyott szegényeket és különösen az iskolás gyermekeket.

Elhagyott szegényeknek kiosztottak 7 anyaegyházunkban 656 koronát.

Tandíjelengedésre a tandíjak megváltása folytán szükség nem volt.

Ruha és könyv alakjában 13 anyaegyházunkban 1922 K 72 fillért osztottak ki szegény és árva iskolás gyermekeknek.

A kegyes adományokat a hozzám beérkezett jelentések a következőkben mutatják ki:

Ágya.

Úrasztalát kenyérrel ellátták többen	12 K	—	fill.
Úrasztalát borral ellátták Virágné és n. Hadiné	14 „	—	„
Úrasztali tányért adott Olosz Lajosné.	100 „	—	„
Szegényalapra Olosz Lajos alapítványa	200 „	—	„
Ugyanezen célra mulatság jövedelme	113 „	20	„
Ugyanezen célra Handl József körorvos	2 „	—	„
Szegényalapra perselypénz	42 „	71	„
Összesen	483 K	91	fill.

Ant.

Orgonára Szántó Ferenc	10 K	—	fill.
„ Szántó Ferencné	10 „	—	„
„ Szénási Ferencné	10 „	—	„
„ Bódi István	1 „	—	„
„ Pap Sándor	4 „	—	„
„ Mátyási Ferenc	2 „	—	„
„ Mátyási Józsefné	— „	60	„
„ Pap Lajos	5 „	—	„
„ Simon Lajos	2 „	—	„
„ n. Kolozsvári István	5 „	—	„
Összesen	49 K	60	fill.

Arad.

Aranykönyv egyházfen. alap	181	K 40	fill.
Szegényalapra	50	„ —	„
Gáji perselyalapra	83	„ 60	„
Úrvacsorára	42	„ —	„
Domonkos Lajos alapra	200	„ —	„
Pénztáraktól	300	„ —	„
Új templomra	15	„ —	„
Perselypénz	514	„ 45	„
Összesen	1386	K 45	fill.

Árpád.

A hitel- és fogyasztási szövetkezet	20	K —	fill.

Belényes.

Táncmulatságból temetőőrházra	204	K 70	fill.
Népbank adománya	100	„ —	„
Németh József	4	„ —	„
Juhász József	2	„ —	„
Polgári iskolai növendékek	20	„ —	„
Derecskei József	20	„ —	„
Mukkenhanger Józsefné	15	„ —	„
Úrasztalát a hívek látták el	48	„ —	„
Összesen	413	K 70	fill.

Belényessonkolyos.

1912. évi perselypénz	22	K 13	fill.
Úrasztalára Petrikó Péter	5	„ —	„
Úrasztalára ifj. Miklós Péter	5	„ —	„
Úrasztalára ifj. Petrikó István	5	„ —	„
Úrasztalára Szatmári Mihály	5	„ —	„
Összesen	42	K 13	fill.

Belényesújlak.

Úrvacsorához kenyeret özv. Simon Istvánné	2	K —	fill.
Úrvacsorához kenyeret l. Balogh Józsefné	2	„ —	„
Úrvacsorához kenyeret Gergely Imréné	2	„	„
Úrvacsorához kenyeret s bort Németh Lajosné	6	„ —	„
Úrvacsorához kenyeret Molnár Mihályné	2	„ —	„
Úrvacsorához kenyeret s bort Simon Mártonné	7	„ 80	„
Katedrára terítőt Mátyás Erzsébet	10	„ —	„
Perselypénz	39	„ —	„
Összesen	70	K 80	fill.

Bélzerénd.

Úrasztali kenyérre és borra többen	5	K 40	fill.
Perselypénz	16	„ 60	„
Összesen	22	K —	fill.

Berekböszörmény.

Névtelen alapítvány	200	K —	fill.
Községi iskolai segély	400	„ —	„
Puskás Erzsébet úrasztali kenyér és bor . . .	25	„ —	„
Pekánovics Imre földbirtokos.	12	„ —	„
Konfirmáltak adománya	12	„ 40	„
Budai János úrasztali borra	4	„ 80	„
Betegek úrvacsorakor	2	„ —	„
Perselypénz	106	„ 03	„
Összesen	762	K 23	fill.

Biharugra.

Baji Józsefné templomi padok festésére	100	K —	fill.
Fritz Antal orgona-alapra	50	„ —	„
Összesen	150	K —	fill.

Borossebes.

Perselypénz	58	K 47	fill.
Szabó József lelkész	20	„ —	„
Fekete Sándor	8	„ —	„
Bozóki József	5	„ —	„
Konfirmáltak adománya	3	„ —	„
Szegényalapra	6	„ 80	„
Gyűjtés	16	„ 10	„
Gyűjtés	21	„ 36	„
Összesen	138	K 73	fill.

Csermő.

Szita István úrasztalához bort	7	K 20	fill.
Egyesek úrvacsorai kenyérre	4	„ —	„
Összesen	11	K 73	fill.

Erdőgyarak.

Népiskolai könyvtárra hitelszövetkezet	150	K —	fill.
Népiskolai könyvtárra fogyasztási szövetkezet .	92	„ —	„
Szegény gyermekeknek ruhára Sánta-alap . . .	42	„ —	„
„ „ „ Gara-alap . . .	10	„ —	„
„ „ „ Fogyaszt. szöv. .	8	„ 80	„
„ „ „ Dr. Bleyer S. .	10	„ —	„

Orgona-alapra:	Kékesi Béláné	10	—	fill.
	Teisz Frigyes	2	—	„
	Hajdu István	10	—	„
	Borbély Lászlóné	20	—	„
	Szemes József	2	—	„
	Gy. Oláh Imre	10	—	„
	B. Kis Gábor	6	—	„
	Fogyasztási szövetk.	50	—	„
	Járó Jánosné	10	—	„
	Bugyi Jánosné	100	—	„
	B. Kis Mihály	10	—	„
	Koók Sándor	20	—	„
	Báli jövedelemből	164	70	„
Egyház szükségeire:	Fónagy Mihály	3	—	„
Perselypénz		49	—	„
	Összesen	779	50	fill.

Erdőhegy.

Ismeretlen jóltevő	20	—	fill.
Néhai Bíró Andrásné, harangra	10	—	„
Kisjenői takarékpénztár	50	—	„
Perselypénz	63	56	„
Pollák Sándor és neje úrasztali terítő	120	—	„
K. Bíró János és neje szószéktakaró	147	—	„
Úrvacsorához kenyeret és bort többen	27	—	„
Összesen	437	56	fill.

Feketegyarmat.

Orgona-alapra Simon Jánosné	4	—	fill.

Feketelót.

Úrasztali kenyérre:	Molnár Gábor	2	—	fill.
Úrasztali kenyérre:	Molnár Miklós	2	—	„
	Kézy Ignác	3	50	„
	Összesen	7	50	fill.

Geszt.

Gróf Tisza Istvánné iskolás gyermekeknek	100	—	fill.
Gróf Tisza Istvánné úrasztalához kenyeret és bort	50	—	„
Fogyasztási szövetkezet orgona-alapra	200	—	„
Hitelszövetkezet iskolaépítési-alapra	200	—	„
Báli jövedelem	75	14	„

Bíró Mihály orgona-alapra	10 K	—	fill.
Töpler György tanszerekre	20 „	—	„
Perselypénz	52 „	80	„
Esketési perselypénz	20 „	—	„
Összesen	727 K	94	fill.

Gyanta.

Úrasztali borra: Köteles János	6 K	—	fill.
özv. Ábrahám Péterné	4 „	—	„
Boros Mihály	10 „	—	„
Ambrus Mihály	5 „	—	„
Bíró K. István	2 „	—	„
Többen úrasztali kenyeret	20 „	—	„
Összesen	47 K	—	fill.

Gyorok.

Perselypénz	69 K	70	fill.
Úrasztalához kenyeret és bort többen	24 „	—	„
Összesen	93 K	70	fill.

Kispereg.

Templomjavításra adakozásból	23 K	20	fill.
Templomjavításra gyűjtésből	44 „	70	„
Perselypénz	8 „	20	„
Összesen	76 K	10	fill.

Komádi.

Takarékpénztár iskolásoknak	80 K	—	fill.
Községi előljáróság 100 drb. jutalomkönyv	10 „	—	„
Major László harang-alapra	60 „	—	„
Szabó Bálint szegény-alapra	20 „	—	„
K. Polgár József úrasztali bor	22 „	—	„
Farkas Károly úrasztali kenyér	8 „	—	„
Nagy József asztalos, iskolai fogasok	50 „	—	„
Özv. Nagy Lajosné úrasztali 2 törlő kendő	2 „	—	„
Galambos Juliánna úrasztali 2 kis terítő	4 „	—	„
Kis é. Lajosné Pap Jolán orgonára bársonyterítő	10 „	—	„
Perselypénz	47 „	25	„
Összesen	313 K	25	fill.

Körösnagyharsány.

Hitelszövetkezet új iskolára	100	K —	fill.
Sz. Nagy Mihályné az egyház javára	10	„ —	„
Bittó Imréné	2	„ —	„
Egy nagát megnevezni nem akaró	18	„ —	„
Perselypénz	155	„ 59	„
Úrasztalára bort Bittó Imre	11	„ —	„
„ „ Máté József	11	„ —	„
„ „ Bereczki József	11	„ —	„
Szilágyi Gergelyné úrasztali terítőt	16	„ —	„
Összesen	334	K 59	fill.

Körösszakál.

Özv. Móga Mózesné	1	K 50	fill.
Hotye János	2	„ —	„
Taró János	6	„ —	„
Perselypénz	21	„ 52	„
Úrvacsorához kenyeret és bort többen	21	„ 60	„
Összesen	52	K 62	fill.

Körösszegapáti.

Szücs Zsigmondné szószék-terítő	20	K —	fill.
Szűcs Zsigmondné úrasztalához kenyeret és bort	6	K —	fill.
Pénzes Györgyné úrasztalához kenyeret	2	„ —	„
Pénzes Józsefné „ „	2	„ —	„
Hevesi Antalné „ „	2	„ —	„
F. Eszenyi Jánosné „ „	2	„ —	„
Zima Lajosné „ „	2	„ —	„
Összesen	36	K —	fill.

Köröstárkány.

Izsák Péter úrvacsorai kenyeret és bort	5	K —	fill.
R. Benedek Ferenc úrvacsorai kenyeret	3	„ —	„
Kis cserépgyáros	10	„ —	„
Perselypénz	143	„ 49	„
Összesen	161	K 49	fill.

Kötegyán.

Sarkadvidéki takarékpénztár	30	K —	fill.
Perselypénz	6	„ 51	„
Összesen	36	K 51	fill.

Magyarhomorog.

P. Tarsoly Mihályné szószéktérítőt	100	K —	fill.

Magyarremete.

Úrvacsorához kenyeret és bort többen.	32	K —	fill.
Tamás Józsefné úrasztali és szószéki gyászterítőt	20	„ —	„
Szabó Andrásné úrasztali terítőt	5	„ —	„
Templom javára többen	8	„ —	„
Szabó András egyházi szükségletekre	20	„ —	„
Perselypénz	16	„ —	„
Összesen	101	K —	fill.

Mezőbajj.

Adakozás nem történt.

Mezőgyán.

Úrasztalához kenyeret Oláh Bálintné	10	K —	fill.
„ „ D. Gyenge János . . .	10	„ —	„
Fogyasztási szövetkezet iskolásoknak	10	„ —	„
Orgonára többen	362	„ 40	„
Orgonára hitelszövetkezet	200	„ —	„
Összesen	592	K 40	fill.

Mezősas.

Klein Samu alap	15	K —	fill.
Harangra többen	109	„ —	„
Úrasztali kenyérre többen	12	„ —	„
Farkas Gyuláné szószékterítő	60	„ —	„
Összesen	196	K —	fill.

Nagyszalonta.

Perselypénz	745	K 16	fill.
Új templomra Balog Imréné Csaba Sára . . .	100	„ —	„
Egyház szükségeire Kajtor Andrásné	50	K —	„
„ „ Szőllősi Mihály	100	„ —	„
Úrvacsorára Varga Sándor és neje	30	„ —	„
„ Csepregi Mihály és neje	30	„ —	„
„ Tömő Mihályné	30	„ —	„
„ Kálmándi Mihályné	30	„ —	„
Temetésre járó gyermekeknek ruhára többen .	53	„ —	„
Nagyszalonta város alap kamata iskolára . . .	1500	„ —	„
Ercsei Sándor alap kamata iskolára	500	„ —	„

Lovassy Ferenc alap kamata iskolára	250	K	— fill.
Iskolás gyerm.-nek ruhára n.-szalontai tak.-p. .	70	„	— „
„ Polgári takarék.-p. .	30	„	— „
„ Gazdasági takarék.-p.	90	„	— „
„ ifj. Szatmári János	50	„	— „
Összesen	3658	K	16 fill.

Nagyzerénd.

Gróf Wenkheim László toronyóra javításra . .	200	K	— fill.
Pap Sándorné úrvacsorához kenyeret	2	„	— „
Magyari Lajos úrvacsorához bort	8	„	— „
N. N. toronyórára	3	„	— „
Összesen	213	K	— fill.

Okány.

Jelentést nem küldött.

Pankota.

Pankotai népbank	40	K	— fill.
Végh István kovács Aradon	10	„	— „
Zöldi Károly iskolai téli ablakokra	200	„	— „
Összesen	250	K	— fill.

Radnalippa.

Úrvacsorához kenyeret özv. Lévai Vencelné .	6	K	— fill.
Úrvacsorához bort Lengyel Imréné	6	„	— „
Templomra Rudolf trónörökös egyesület . . .	30	„	— „
Konfirmált gyermekek	4	„	70 „
Boros Kálmán	6	„	— „
Özv. Nagy Elekné	4	„	30 „
Gusztáv Adolf egyesület	584	„	40 „
Szakács Györgyné	2	„	— „
Judik Jánosné	10	„	— „
Földvári Sándor.	15	„	— „
Ifj. Mágori János	2	„	— „
Összesen	670	K	40 fill.

Sarkad.

Szegény alapra adtak:

Molnár Istvánné	1	K	— fill.
Sarkadvidéki takarékpénztár	150	„	— „
Egy magát megnevezni nem akaró	200	„	— „
Három egyház takarék-magtáralap	420	„	— „
Konfirmált növendékek	11	„	30 „
Pünkösdkor Jenőpusztai perselypénz	2	„	08 „
G. Kiss János	10	„	— „

Egy magát megnevezni nem akaró	20	—	„
Zakar János	10	—	„
Harangpénztárnak adakozott Kis István . . .	20	—	„
Ősipusztai harangra Képíró és Társa gőzmalma	10	—	„
„ „ Sarkadvidéki takarékpénztár	2	—	„
Orgonára adakoztak :			
Egy magát megnevezni nem akaró	300	—	„
Májusi orgonabál jövedelme	125	07	„
Keztyüs János	5	—	„
Kis János	10	—	„
Erdős Dávidné—Kerekes Erzsébet	10	—	„
Egy magát megnevezni nem akaró	20	—	„
Leelőssy Gábor Nagyszalonta.	10	—	„
Ölyüs András	20	—	„
Krupa Pál rézműves	4	—	„
Özv. Kincses Istvánné	20	—	„
R. Képiró István	10	—	„
Képiró Istvánné—Ölyüs Erzsébet	10	—	„
Bor Áron takpénztári könyvön 1904 márc. . .	32	85	„
Egy magát megnevezni nem akaró	20	—	„
Varga Gábor kurátor ívén : 10 K vagy azon felül :			
Mózes Lajosné	10	—	„
Bende Mihály.	10	—	„
Juhos István	10	—	„
Fogyasztási szövetkezet	10	—	„
Egyesek 10 koronán alól 14-en	32	30	„
Sajti István egyházfi ívén : Fodor Gáborné . .	10	—	„
Özv. Márki Imréné	10	—	„
Mózes Gábor	10	—	„
Egyesek 10 K alul 123-an	104	04	„
Kis Imre egyházfi ívén egyesek 104-en	84	90	„
Pásztor Imre egyházfi ívén egyesek 85-en . . .	66	88	„
Nagy Ferenc egyházfi ívén Besorozott ifjúság .	10	—	„
Seres András	20	—	„
Egyesek 114-en	90	20	„
Debreczeni Sándor egyházfi ívén : Bende Imre . .	20	—	„
Egyesek 104-en	81	56	„
Perselypénz	74	24	„
Gróf Almássy Dénesné kegyelmes asszony 10 fiúnak és 10 leánynak karácsonyra ruhát adott . . .	160	—	„
Ugyancsak a Nagymélt. asszony ifj. könyvtárnak	75	—	„
Szegény-alapra Varga Zsófia	25	—	„
„ „ néhai Bodnár Mária emlékére Póti J.	50	—	„
Összesen	2417	K 42	fill.

Sarkadkeresztúr.

Jelentést nem küldött.

Szemlak.

Perselypénz	81	K	78 fill.

Szentleányfalva.

Úrvacsorához kenyeret és bort többen	27	K	— fill.

Tamáshida.

Legelőhaszonbér az egyház közszükségleteire. . .	757	K	68 fill.

Tenke.

Úrasztalához kenyeret és bort többen	54	K	— fill.
Ökrös Lajosné szegény-alapra	4	„	— „
Összesen	58	K	— fill.

Vadász.

Úrasztalára kenyeret és bort adtak; érték nincs kitüntetve.

Városfenes.

Község szegény-alapra	70	K	— fill.
Volt úrbéresek iskola-telekre	2800	„	— „
Özv. Kovács Józsefné szegény-alapra	12	„	— „
Perselypénz	86	„	11 „
Úrvacsorához kenyeret és bort többen	18	„	40 „
Összesen	2986	K	51 fill.

Zsadány.

Adakozás nem történt.

Németpereg, leányegyház.

Adakozás nem történt.

Pécska, fiókegyház.

Szücs József	12	K	— fill.
Orvos József	12	„	— „
Posztós Mihály	12	„	— „
Többen	40	„	— „
Önkéntes adóból	50	„	09 „
Perselypénz	69	„	11 „
Összesen	119	K	20 fill.

Szinte, leányegyház.

Szegény-alapra perselypénz	7	K 35	fill.
Harmonium-alapra :			
Nagy Bálint	20	„ —	„
Legifjabb Szabó János	1	„ —	„
Dénes István	2	„ —	„
Bakos Józsefné	7	„ 12	„
Özv. Molnár Gáborné	2	„ —	„
Endrész Lajosné	7	„ 20	„
Jernye Karácsony	8	„ 42	„
Dénes József	8	„ —	„
Török János	10	„ —	„
Török Lajosné	10	„ —	„
Biger Antal	24	„ —	„
Varga Sándor	5	„ —	„
Toda Péter	7	„ —	„
Fogarassy Bálintné	15	„ —	„
Szösz Pál.	15	„ —	„
Úrasztalához kenyeret Szabó János gondnok .	6	„ —	„
Néhai Hegedüs Márton adománya, melyen egy kat. hold és 902 négyszögű öl szántóföldet vettek	1000	„ —	„
Összesen	1155	K 09	fill.

Körösjánosfalva, fiókegyház.

Perselypénz	14	K 66	fill.
Úrasztalához kenyeret a presbiterek adtak . . .	6	„ —	„
Összesen	20	K 66	fill.

Magyarcséke, fiókegyház.

Templom és lelkészlakra . . . . . 4 K 30 fill.

Kisnyégerfalva, leányegyház.

Perselypénz . . . . . 38 K 16 fill.

Kisháza, fiókegyház.

Adakozás nem történt.

Tenkeszéplak, fiókegyház.

Adakozás nem történt.

És így a kegyes adományok összege:

az egyházaknak	18,824	K 43	fill.
iskoláknak	772	„ 80	„
szegényeknek	357	„ 91	„
Összesen	19,955	K 14	fill.

Más jótékony célokkal szemben 1674 korona 66 fillér összegre rugó adakozást gyakoroltak egyházaink.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A presbiteriumok 44 anyaegyházban, 3 leány- és 5 fiókegyházban törvényeink rendelkezései szerint vannak szervezve. A csermői presbiterium és gondnok választása felett egyházmegyénk bírósága dönt.

A presbiterium üléseiről felvett jegyzőkönyveket egyházi jegyzők vezetik, de Belényesújlakon, Csermőn, Feketetóton, Gyantán és Várasfenesen maguk a lelkészek kénytelenek vezetni, mert a jegyzőkönyvek vezetésére rajtuk kívül más alkalmas egyén nincsen.

Anyakönyveink mind a 45 anyaegyházunkban rendben vannak, de Belényesújlakon, Borossebesen, Feketetóton, Gyantán, Gyorokon, Körösszakálban, Körösszegapátiban, Mezőbajjon, Radnalippán, Sarkadkeresztúron, Tamáshidán, Várasfenesen és Zsadányban az áttértekről és kitértekről külön anyakönyv nincsen, mert a legtöbb helyen még eddig annak beszerzése és vezetése nem volt szükséges.

Körleveles jegyzőkönyv, lelkészi napló vagy iktató és postakönyv mindenütt van.

Az egyházak ingatlanai mindenütt telekkönyvezve vannak, csak Erdőhegyen van a tanítói föld és Körösszegapátiban a leányiskolai telek a község nevére telekkönyvezve.

Az egyházi számadásokat a presbiteriumok átvizsgálták és számvevőszékünk felülvizsgálata alá bocsátották. Ezen számadásokról számvevőszékünk külön teszi meg jelentését.

A gondnoki számadások eredménye a következő:

Bevétel	457,377	K 64	f.
Kiadás	432,579	„ 43	„
Maradvány	24,798	K 21	f.
Ehhez hozzáadva a berekböszörményi hiányt	579	„ 07	„
Helyesbített maradvány	25,377	K 28	f.

Megjegyzem most is, mint máskor, hogy a berekböszörményi egyház számadását hiánnyal zárta, ami nem csak helytelen, de egyszersmind képtelenség is. Mert honnan adta ki a gondnok a

hiány gyanánt feltüntetett összeget, ha nem volt a pénztárban készlet? A pénztári naplóban fel kellett volna tüntetni, honnan vett kölcsönből fedezte a gondnok az elodázhatatlanul szükséges kiadásokat. A számadás lezárásakor pedig fel kellett volna tüntetnie, mennyivel tartozik az egyház a más forrásból merített kölcsönökért. Csak így lenne hű tükre a gondnoki napló az egyház anyagi viszonyainak. Ahol hiánnyal zárnak, az mindig a valóságnak sötétségbe burkolása. Épen azért az egyáltalában nem engedhető meg. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy egyházaink számadásait hiánnyal zárni nem csak nem szabad, nem csak szabálytalanság, hanem egyenes képtelenség és ámítás is.

Egyházaink összes követelése 56,109 korona 88 fillér.

Egyházaink összes adóssága 411,903 korona 14 fillér, mely legnagyobb részben törlesztéses kölcsön vagy tőkesegély. Iskoláinknak a törvény követelménye szerint való átalakítása megnövesztette iskolafentartó egyházaink tartozását. De terhes kamatú kölcsönök, a jelentések szerint, az egyházakat nem nyomják.

Alapok értéke.

Ágya	15,844	K	50	f.
Ant	—	„	—	„
Arad	27,994	„	44	„
Árpád	17,526	„	79	„
Belényes	1,154	„	28	„
Belényessonkolyos	5,011	„	24	„
Belényesújlak	1,090	„	—	„
Bélzerénd	54	„	52	„
Berekböszörmény	5,801	„	44	„
Biharugra	2,010	„	21	„
Borossebes	6,817	„	60	„
Csermő	225	„	—	„
Erdőgyarak	11,462	„	69	„
Erdőhegy	9,189	„	49	„
Feketegyarmat	11,557	„	58	„
Feketetót	6,410	„	—	„
Geszt	9,588	„	85	„
Gyanta	9,873	„	65	„
Gyorok	2,308	„	52	„
Kispereg	5,672	„	55	„
Komádi	12,363	„	15	„
Körösnagyharsány	2,907	„	31	„
Körösszakál	2,577	„	25	„
Körösszegapáti	8,789	„	59	„
Köröstárkány	765	„	03	„

Kötegyán	873 K	29	fill.
Magyarhomorog	394 „	61	„
Magyarremete	891 „	—	„
Mezőbajj	2,586 „	90	„
Mezőgyán	12,139 „	34	„
Mezősas	6,270 „	59	„
Nagyszalonta	76,704 „	46	„
Nagyzerénd	2,919 „	41	„
Okány	— „	—	„
Pankota	200 „	—	„
Radnalippa	12,920 „	49	„
Sarkad	51,235 „	56	„
Sarkadkeresztúr	— „	—	„
Szemlak	17,349 „	01	„
Szentleányfalva	556 „	76	„
Tamáshida	4,728 „	55	„
Tenke	48,281 „	16	„
Vadász	2,641 „	29	„
Várasfenes	1,401 „	23	„
Zsadány	4,652 „	50	„
Németpereg	10,106 „	06	„
Pécska	— „	—	„
Szinte	5,781 „	88	„
Körösjánosfalva	754 „	16	„
Kisnyégerfalva	— „	—	„
Kisháza	290 „	—	„
Tenkeszéplak	325 „	40	„
Magyarcséke	— „	—	„
Összesen :	440,999 K	33	f.

Belső hivatalnokaink minden egyházban megkapták fizetésöket, csak Borossebesen a lelkész nem kapta meg és Magyarcsékén az előkönyörgő tanító.

A közadókat is lerótta a többi egyházunk, de Árpádon, Kisperegen, Körösszegapátiban, Tamáshidán és Kisnyégerfalván hátralékban vannak.

Templomaink a többi egyházakban jó karban vannak, azonban Belényesújlakon, Feketetóton és Radnalippán csak tűrhetőknek vannak jelezve.

Iskoláink is jó karban vannak, csak a tamáshidai rossz és a várasfenesi tűrhető.

A lelkészi lakások is jók általában, de Árpádon, Belényessonkolyoson, Körösszegapátiban, Radnalippán vannak tűrhetőkül feltüntetve.

Egyházi épületeink a Foncière biztosító-intézetnél vannak biztosítva.

A biztosított érték 982,863 korona, melynek évi biztosítási díja 1659 korona 85 fillér.

Az épületek fentartására és az új építkezésekre fordított összegeket a következő kimutatásban közlöm :

Sorszám	Az egyház neve	Épületek fenntartása	Uj épitkezés
		korona	korona
	Ant	88·05	—·—
	Ágya	1,094·07	—·—
	Arad	—·—	—·—
	Árpád	496·99	—·—
5	Belényes	500·—	1,500·—
	Belényessonkolyos	377·77	—·—
	Belényesújlak	129·74	605·—
	Bélzeránd	—·—	313·72
	Berekböszörmény	856·64	6,200·—
10	Biharugra	1,300·—	—·—
	Borossebes	74·38	—·—
	Csermő	—·—	—·—
	Erdőgyarak	888·—	—·—
	Erdőhegy	675·92	910·—
15	Feketegyarmat	451·42	—·—
	Feketetót	1,271·20	—·—
	Geszt	3,800·—	—·—
	Gyanta	1,500·—	—·—
	Gyorok	442·07	—·—
20	Kispereg	1,481·51	—·—
	Komádi	1,420·98	2,769·06
	Körösnagyharsány	204·54	6,771·56
	Körösszakál	43·55	—·—
	Körösszegapáti	140·88	—·—
25	Köröstárkány	48·80	7,419·75
	Kötegyán	1,292·56	—·—
	Magyarhomorog	250·—	18,000·—
	Magyarremete	50·—	1,600·—
	Mezőbajj	289·82	—·—
30	Mezőgyán	524·69	—·—
	Mezősas	584·—	—·—
	Nagyszalonta	6,093·96	—·—
	Nagyzeránd	475·09	—·—
	Okány	—·—	—·—
35	Pankota	1,238·72	1,200·—

Sorszám	Az egyház neve	Épületek fenntartása korona	Uj épitkezés korona
	Radnalippa	339·56	—·—
	Sarkad	9,664·67	—·—
	Sarkadkeresztúr	—·—	—·—
	Szemlak	700·67	—·—
40	Szentleányfalva	166·39	4,300·—
	Tamáshida	773·36	—·—
	Tenke	581·60	270·—
	Vadász	68·31	8,524·—
	Várasfenes	833·36	364·45
45	Zsadány	500·—	—·—
	Németpereg	193·54	—·—
	Pécska	—·—	—·—
	Szinte	73·04	—·—
	Körösjánosfalva	39·34	—·—
50	Magyarcséke	—·—	—·—
	Kisnyégerfalva	60·—	—·—
	Kisháza	119·77	—·—
53	Tenkeszéplak	30·—	—·—
	Összesen :	42,228·96	60,747·54

A javadalmi földek után az adókat általában az egyház fizeti, de Pankotán, Szentleányfalván, Tenkén és Németperegen a belhivatalnokok fizetik egészen. Feketetóton, Sarkadon, Tamáshidán, Vadászon és Várasfenesen részint a tulajdonos egyház, részint a haszonélvező belhivatalnokok fizetik azt.

III. Népiskolai adatok.

Tanköteles 6—12 évig	fiú	5503,	leány	5017,	összes	10,520
Ezek közül iskolába jár	„	5080,	„	4660,	„	9740
Iskolát elhagyta	„	50,	„	51,	„	101
Iskolázatlan	„	363,	„	306,	„	669

A mindennapi iskolába járt, ha az iskolát idő előtt elhagyottakat is az iskolába járók közé számítjuk : a tankötelesek 93·64 százaléka. Ez a múlt évi 93·68 százalékhoz képest 0·04 százalék apadást mutat.

Iskolába soha sem járt a tankötelesek 6·36 százaléka, mely a tavalyi 6·32 százalékhoz képest 0·04 százalék emelkedést, romlást mutat.

Tanköteles 13—15 évig	fiú	1696,	leány	1767,	összes	3463
Iskolába jár	„	1411,	„	1341,	„	2752
Iskolába nem jár	„	285,	„	426,	„	711

Azonban a kimutatásokból úgy látom, hogy csak azok vannak iskolába járókul kimutatva, akik a helybeli ismétlő iskolába járnak. Pedig azokon kívül középiskolákba, iparos-tanonciskolákba is sok helyt járnak az ismétlő iskolakötelesek.

Községi iskolák vannak : Aradon, Okányban és Anton a leányiskola.

Állami iskolák vannak : Belényes, Csermő, Feketetót, Gyanta, Körösszakál, Radnalippa, Magyarremete, Belényessonkolyos, Szentleányfalva anyaegyházakban ; Körösjánosfalva, Kisháza, Tenkeszéplak, Magyarcsoke és Pécska fiókegyházakban.

Felekezeti jellegű református iskoláink vannak : Anton a fiúiskola, Ágya, Belényesújlak, Bélzerénd, Berekböszörmény, Biharugra, Borossebes, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Geszt, Gyorok, Kispereg, Komádi, Körösnagyharsány, Körösszegapáti, Köröstárkány, Kötegyán, Magyarhomorog, Mezőbajj, Mezőgyán, Mesősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Pankota, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Szemlak, Tamáshida, Tenke, Zsadány és Várasfenes, 34 anyaegyházunkban és Szinte, Németpereg, Kisnyégerfalva, 3 leányegyházban. Felekezeti jellegű református pusztai iskoláink vannak : Sarkadősi, Gyanté, Csegőd és Radvány külső területén.

Felekezeti jellegű iskoláinkban mindenütt fel van állítva az I—VI. osztály.

Konfirmáltak száma : fiú 693, leány 744, összesen 1437.

Kézi könyvül református felekezeti iskoláinkban mindenütt az egyházkerület kiadmányait használjuk.

Iskoláink felszerelése 3 egyházban : Ant, Nagyszalonta és Sarkad, teljesnek, a többiben megfelelőnek van feltüntetve, csak Belényesújlakon, Borossebesen és Pankotán mutatják ki hiányosnak.

A más iskolába járó református gyermekeknek vallásos oktatásáról egyházaink belső területén, ahol szükség van rá, lehetőleg gondoskodni igyekeznek. Sőt a külső területeken lévő más iskolába járó gyermekek vallásos oktatásáról sem felejtkeztek el iskolafenntartó egyházaink. A más iskolába járó gyermekek vallástanítójának díjazásaképen csak Sarkad tüntet ki évi 360 koronát.

IV. Népmozgalmi adatok.

Megkeresztelt törvényes	fi	1498,	nő	1491,	összesen	2989
„ törvénytelen	„	132,	„	152,	„	284
Hozzánk áttért	„	18,	„	17,	„	35
Szaporodás alapja	fi	1648,	nő	1660,	összesen	3308

Meghalt	fi 1042,	nő 934,	összesen	1976
Tőlünk kitért	„ 17,	„ 31,	„	48
Felekezetnélküli	„ 1,	„ —,	„	1
Fogyás alapja	„ 1060,	nő 965,	összesen	2025
Szaporulat	fi 588,	nő 695,	összesen	1283

A törvénytelen szülöttek száma az összes szülöttek számának 5·80 százaléka, amely a múlt évi 8·41 százaléknál 2·61 százalékkal kedvezőbb.

Az egyházunkba való belépés és az abból való kilépés következtében férfiaknál sem veszteségünk, sem nyereségünk nincsen, a nőknél veszteségünk 14.

A keresztelést mellőzték 52 esetben, mely a 3273 szülötthöz viszonyítva 1·59 százalékot mutat.

Az esketést mellőzték 109 esetben, mely a 648 megesküdtek számához viszonyítva 16·82 százalékot mutat.

A temetést mellőzték 20 esetben, mely az 1976 szertartással eltemetettekhez viszonyítva 1·00 százalékot teszen.

Megesküdött	tiszta	524 pár,
„	vegyes	124 „
	összesen	648 pár.

A vegyes házasok közül egyességre lépett javunkra 49 pár.
„ „ „ „ „ kárunkra 18 pár.
„ „ „ nem egyezett 57 pár.
összesen 124 pár.

Népesség az 1912. év december hó 31-én:

fi	45,247
nő	44,873
összesen	90,120
A szórványokban	4,069
összesen	94,189
1911 december 31-én volt	98,012
Ez fogyást mutatna	3,823

azonban Okány és Sárkadkeresztúr lakosságát nem számíthattam be, mert jelentést nem küldtek; e 2-nek lélekszáma volt 1911-ben 4761, mi a fogyasztást elenyészteti s végeredményben 4,761

a szaporulat 938

Azonban ez sem felel meg a valóságnak, mert a népességet az 1900-iki népszámlálás alapján vezettük 12 éven keresztül. A kiköltözés és beköltözés adatai nincsenek rendelkezésünk alatt.

Most már megkaptam az 1910. évi népszámlálás adatait. Itt azonban a férfiak és nők száma a más felekezetűekkel egy tömegben

van kimutatva. Mindenik egyházközségünknél egy kis kombinációval lehet kimutatni, mennyi volt 1910 december 31-én a református férfiak és nők száma. Ha egy kis szabadabb időhöz juthatok, kiírogatom mindenik egyházunkra vonatkozó népszámlálási adatokat, a kerületek és szórványok adatait is. Azt közleni fogom azzal a kéréssel, hogy anyakönyveinkben a népességet azok alapján mutassák ki az 1911. és az 1912. évi szaporulatok vagy fogyások hozzászámításával, hogy az anyakönyveinkben vezetett népességnek kimutatása a valóságot ismét megközelíthesse.

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés! Ezekben próbáltam meg a főbb vonásokban feltüntetni egyházmegyénk egyházainak vallás-erkölcsi és anyagi állapotát.

Ismételten kénytelen vagyok kérni lelkésztársaimat, hogy ezen évi jelentés céljára szolgáló jegyzőkönyv minden egyes kérdésére szabatos feleletet adni ne sajnáljanak. Különösen kérem azt, hogy az adatokat tiszta számokkal írják ki és ne sajnáljanak annyi kis gondot fordítani ezen munkálkodások közben, hogy ott, hol több szám fordul elő s azokat össze kell adni, legalább számot szám alá írjanak.

Egyetlen egy egyház adatainak elmaradása a kimutatást hézagossá és valótlanná teszi, mint ahogy most Okány és Sarkadkeresztúr jelentésének elmaradása nekem az összeszámláláskor igen nagy kedvetlenséget okozott.

Tisztelettel kérem egyházmegyénk közgyűlését, hogy a felsorolt adományokat és hagyományokat tudomásul venni s a buzgó és áldozatra kész adakozóknak hálás köszönetünket jegyzőkönyvünkben is kifejezni méltóztassék.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1913 március hó 28. napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Esperesnek ezen jelentését, mely nagy gonddal és körültekintéssel van egybeállítva s egyházaink valláserkölcsi állapotát, anyagi életét és igazgatását, népiskolai és népmozgalmi adatait áttekinthetően csoportosítva híven tünteti fel, mivel azt a közgyűlés minden alkotó tagja kellő időben megkapta az esperesi hivataltól: egyházmegyénk közgyűlése felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi; ahol szükséges, észrevételeivel, utasításaival kíséri s jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Jóleső örömmel hallja közgyűlésünk, hogy a valláserkölcsi élet külső nyilvánulása, az Isten házának látogatása, a szent igének hallgatása átalában kielé-

gítő s megnyugtató ; visszaesés, hanyatlás sehol sem tapasztalható.

Ami a *pankotai* egyházból évenkint jelentett lanyha templomlátogatást illeti, az ott — úgy látszik — állandó jellegű s a vasárnapi vásárok folytán érthető s némileg menthető is ; közgyűlésünk e tekintetben nem tehet egyebet, minthogy ismét megújítja a presbiteriumhoz a múlt évben intézett buzdító felhívását.

Hasonlóképpen felhívja közgyűlésünk azon egyházak lelkészeit, ahol egyáltalában nincs hétköznapi bibliamagyarázat, hogy amennyiben a helyi viszonyok lehetővé teszik, vegyék gyakorlatba legalább a téli időszakban a hétköznapi bibliamagyarázást, hogy őket e tekintetben mulasztás ne terhelje.

A szektáriusok számának némi emelkedése komoly intésül szolgál egyházunk őrállóinak, első sorban a lelkészeknek a belmissiói munkálkodás s a lelkipásztori gondozás hathatósabb gyakorlására, hogy egyházunk jogos érdekei csorbulást ne szenvedjenek.

Mivel a következő egyházak : *Belényesújlak*, *Borossebes*, *Feketetót*, *Gyanta*, *Gyorok*, *Körösszakál*, *Körösszegapáti*, *Mezőbaj*, *Radnalippa*, *Sarkadkeresztúr*, *Tamáshida*, *Városfenes* és *Zsadány* nem feleltek meg közgyűlésünk múlt évi ama felhívásának, hogy az áttértek és kitértek anyakönyvét szerezzék be, ezeket ismét felhívja és útasítja közgyűlésünk e hiánynak folyó évi július 1-ig pótlására ; annyival is inkább, mert ellenkező esetben vonakodásuk vagy mulasztásuk komolyabb beszámítás alá eshetik.

Felhívja és utasítja közgyűlésünk az illető presbiteriumokat, hogy :

Erdőhegyen a tanítói földnek,

Körösszegapátiban a leányiskolai teleknek — melyek a község nevére vannak telekkönyvezve —, ha az egyház tulajdonát képezik, az egyház nevére való telekkönyvezéséről gondoskodjanak ;

Berekböszörményben az egyház számadását ne zárják hiánnyal, ami — mint az esperesi jelentés mondja — nemcsak szabálytalanság, hanem egyenes képtelenség és ámítás is ;

Borossebesen a lelkészi, *Magyarcsékén* az előkönyörgői fizetés megadásáról,

Árpádon, Kisperegen, Körösszegapátiban, Tamáshidán, Kisnyégerfalván a közadók lerovásáról,

Belényesújlakon, Feketetóton, Radnalippán a templomoknak,

Tamáshidán és *Várasfenesen* az iskoláknak,

Árpádon, Belényessonkolyoson, Körösszegapátiban, Radnalippán a lelkészi lakásoknak a szükségkívánta kijavításáról, esetleg újonnan építéséről gondoskodjanak.

A minden rendű és rangú nemeslelkű adakozók közül — kiknek egyházias buzgóságból fakadt adományait hálás köszönettel veszi tudomásul közgyűlésünk, — külön is kiemeli a következőket:

Ágyán: Olosz Lajos szegényalapra 200 korona.

Aradon: Domonkos Lajos-alapra 200 korona.

Berekböszörményben: Egy névtelen alapítványa 200 korona.

Geszten: Fogyasztási szövetkezet orgonaalapra 200 korona.

Hitelszövetkezet iskolaépítési alapra 200 korona.

Mezőgyánban: Hitelszövetkezet orgonára 200 korona.

Nagyzerénden: Gróf Wenkheim László toronyóra javításra 200 korona.

Pankotán: Zöldi Károly iskolai téli ablakokra 200 korona.

Sarkadon: Egy magát megnevezni nem akaró szegényalapra 200 korona.

Ugyanaz a magát megnevezni nem akaró orgonára 300 korona.

Gróf Almássy Dénesné 10 fiúnak s 10 leánynak ruhára és ifjúsági könyvtárra együtt 235 korona.

Szinlén: néhai Hegedűs Márton adománya 1000 korona.

Végül felhívja és utasítja közgyűlésünk ezúttal az okányi és sarkadkereszturi lelkészeket, hogy az esperesi jelentés szerkesztéséhez szükséges jegyzőkönyvet jövőre pontosan beküldeni el ne hanyagolják; hiszen ennek beküldésére egész hónap áll rendelkezésükre; ha ezt beküldeni elmulasztják, az esperesi jelentés elkészítését hátráltatják, adatait hézagosakká teszik.

8. Esperes beterjeszti következő jelentését az elnökileg elintézett ügyekről:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk legközelebbi közgyűlése óta a következő fontosabb elnöki intézkedéseket tettem, melyekről midőn jelentésemet beterjesztem: azoknak jóváhagyását remélem és kérem.

1. 646—1912. sz. a. augusztus 28. Megígértem, hogy szept. 15-én Okányban a püspöki látogatás alkalmával megjelenek. Főtiszteletű püspök urat előtte való nap este a vasútnál fogadom és ha az arra felkért egyházkerületi jegyző urak közül senki sem vállalja a predikálást: attól sem vonakodom. Szeptember 14-én délután a vasútnál kedves vendégünket, főtiszteletű püspök urat egyházmegyénk nevében fogadtam. Szeptember 15-én a délelőtti istentisztelet alkalmával főtiszteletű püspök úr magas szárnyalású imádsága után igéretemet beváltva predikáltam. Okányban a templom restaurálása alkalmával tartott ünnepély, az akkor sáros és csaknem járhatatlan útak ellenére is, igen szépen sikerült. A hívek lelkére kötöttük a vallásos buzgóságot, a gondviselő Istennek lélekben és igazságban való imádását, az emberszeretet lelkiismeretes gyakorlását, melyek a földi múló boldogságnak egyesegyedül biztos alapjai.

2. 676.—1912. sz. a. augusztus 31. Erdei Gyula okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Köröstárkányban a kántor-tanítói állást elfoglalhassa, s ezen állással együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevélben foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

3. 694—1912. sz. a. szeptember 3. Jónás Károly okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Gyorokon a kántor-tanítói állást elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

4. 696—1912. sz. a. szeptember 4. Kun Zoltán I. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak felhatalmazást adtam arra, hogy Aradon Csécsi Imre lelkész mellett és felelősségére vallástanító-segédlelkészi minőségben minden reá bízott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

5. 697—1912. sz. a. szeptember 4. Hegedűs Albert II. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak felhatalmazást adtam arra, hogy Aradon Csécsi Imre lelkész mellett és az ő felelősségére vallástanító-segédlelkészi minőségben minden reá bízott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

6. 698.—1912. sz. a. szeptember 4. Balog Andor I. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak felhatalmazást adtam arra, hogy Sarkadon Balog Ambrus lelkész és esperes mellett és az ő felelősségére minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

7. 696—1912. sz. a. szeptember 4. Szabó Gyula a nagyszalontai III. leányosztály tanítójának a presbiterium választási határozata alapján, az E. T. VI—29. §. értelmében, felhatalmazást adtam arra, hogy ugyancsak Nagyszalontán az V—VI. leányosztály tanítói állását elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

8. 700—1912. sz. a. szeptember 4. Balogh Erzsébet okleveles tanítónőnek a nagyszalontai presbiterium megválasztó határozata alapján, az E. T. VI—29. §. értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Nagyszalontán a III. leányosztály tanítónői állását elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

9. 705—1912. sz. a. szeptember 18. Barta Antal okleveles tanítónak szolgálati bizonyítványai és a pankotai presbiterium megválasztó határozata alapján, az E. T. VI—29. §-a értelmében, felhatalmazást adtam arra, hogy Pankotán a kántortanítói állást elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

10. 707—1912. sz. a. szeptember 9. Rácz Károly I. lelkészképesítő vizsgát tett atyafinak, a püspöki hivatal 4812—1912. sz. leírata értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Pankotán Kócsa Károly lelkész mellett és az ő felelősségére segédlelkészi minőségben minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

Azon kikötésemnek, hogy a második lelkészképesítő vizsgát letenni tartozik, eleget tett és arról szóló bizonyítványát bemutatta.

11. 708—1912. sz. a. szeptember 5. A várasfenesi presbiterium beadta hozzám a III. iskola tervét és költségvetését, melyet egyrészről egyházmegyénk építő szakértője, másrészről az államépítészeti hivatal felülbírált. E felülbírálat szerint:

1. A lakást is, a tantermet is zárt, külön-külön előtérrel kell ellátni, úgy, mint a terven piros szinnel ki van javítva.

2. A fal vastagsága, valamint a mennyezet és fedélszék gerendái ugyancsak a terven piros szinnel kijavított méretek szerint készüljenek.

3. A költségvetést a piros színnel javítottak szerint újból kell készíteni, a hiányosságok pótlásával. Az új költségvetésben a tervbe bejegyzett módosításokat fel kell venni.

Ezen szakértői kívánságok foganatosítása után, ha a költségvetést tervező újból elkészíti, ha a hiányokról — kályha, takaréktűzhely, lámpahorgok, ürszékek, fáskamara, sertés- és tehénól —

gondoskodik: egyházmegyénk építtető bizottsága esperest felhatalmazza arra, hogy a tervet és költségvetést aláírja, s az árlejtés megejtése után, a szerződések jóváhagyásával, az építkezés megkezdésére az engedélyt megadhassa.

Minthogy az itt kikötött feltételeknek eleget tettek, a tervet és költségvetést 1912 december 20-án jóváhagytam.

12. 716—1912. sz. a. szeptember 6. A belényesújlaki lelkészlakás avult melléképületeinek újraépítése céljából beadta a presbiterium a lelkészi fásszín, sertés- és tehénól tervét és költségvetését.

Egyházmegyénk építtető bizottsága egyházmegyénk építő szakértőjének jóváhagyó véleménye alapján, a beadott tervet és költségvetést elfogadja, az építkezésre az engedélyt megadja. A munkálat elkészültével a szakértő közbejöttével történő átvételt, az arról felvett jegyzőkönyvnek az esperesi hivatalhoz való beküldését kiköti, lelkésznek és gondnoknak kötelességévé teszi. Elküldtem november 12-én.

13. 725—1912. sz. a. szeptember 9. Széchényi Endre belényesújlaki kántorfitanítónak saját kérelme s a presbiterium beleegyezése alapján engedélyt adtam arra, hogy mellékfoglalkozás gyanánt délelőtt 11—12-ig és délután 4—6 óráig a postán kisegítőleg munkálkodhassék. De kikötöttem, hogy a rendes tanítási órákat szorgalmatosan és lelkiismeretesen megtartsa, mert mihelyt beigazolt panasz jön hozzám, hogy ezen mellékfoglalkozását rendes főfoglalkozása, a gyermekek tanításának és nevelésének kárára a rendes tanítási idő megrövidítésével teljesíti: ezen felhatalmazásomat azonnal visszavonom és megszüntetem.

14. 755—1912. sz. a. szeptember 23. A magyarremetei egyháznak az állammal az iskolaépületnek 60 négyzetméter alapterülettel biró II. iskolatermére vonatkozólag kötött bérszerződését, mely szerint az 1913. év január 1-től 10 évre évenkint egyszázhatvan (160) korona haszonbér mellett a magyar állam részére iskolai célra átbocsátják és lekötik: jóváhagytam és azt főtiszteletű püspök úr jóváhagyása után Magyarremetére október 12-én elküldtem.

15. 786—1912. sz. a. szeptember 3. Fördős Zoltán okleveles tanítónak szolgálati bizonyítványai és a kisperegi presbiterium megválasztó határozata alapján, az E. T. VI—29. §-a értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy a kisperegi orgonista-kántortanítói állást elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

16. 793—1912. sz. a. szeptember 26. Angi Lajos okleveles tanítónak a körösszegapáti presbiterium megválasztó határozata alapján, az E. T. VI—29. §-a értelmében, felhatalmazást adtam arra, hogy a körösszegapáti kántortanítói állást elfoglalhassa és

ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

17. 811—1912. sz. a. október 5. Török Sándor okleveles tanítónak szolgálati bizonyítványai és a feketegyarmati presbiterium megválasztó határozata alapján, az E. T. VI—29. §-a értelmében, felhatalmazást adtam arra, hogy a feketegyarmati kántortanítói állást elfoglalhassa és ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

18. 817—1912. sz. a. október 7. Szabó Pál I. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak, a püspöki hivatal 5811—1912. számú leirata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Körösszegapátiban Patóh Károly lelkész mellett és felelősségére segédlelkészi minőségben minden reá bizott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

19. 858—1912. sz. a. október 12. Farkas Jenő atyafinak a püspöki hivatal 5811—1912. sz. leírata alapján engedélyt adtam és felhatalmaztam őt arra, hogy Belényesújlakon Sipos János lelkész mellett és annak felelősségére minden reá bízott tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

20. 863—1912. sz. a. október 18. Hodor István segédlelkész atyafinak a püspöki hivatal 6089—1912. sz. leírata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Kisperegen Szondy Géza lelkész mellett és felelősségére segédlelkészi minőségben minden reá bízott lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

21. 868—1912. sz. a. október 21. A debreceni főgimnázium igazgatója egyházmegyénk alapítványi ösztöndíjáért folyamodó következő tanulók kérvényeit küldte meg hozzám:

1. Nagy Aladár VII. o. t. biharugrai születésű 3 jeles, 4 jó, 1 elégséges oszt.

2. Kis József VII. o. t. nagyszalontai születésű 1 jeles, 5 jó, 2 elégséges oszt.

3. Somlyai Sándor VII. o. t. nagyszalontai születésű 5 jeles, 3 jó oszt.

Ezek közül egyházmegyénk közgyűlésének utólagos jóváhagyása reményében egyházmegyénk alapítványi ösztöndíjára Nagy Aladár VII. o. tanulót vettem fel, mert a tanári-kar is őt ajánlotta, mert egyházmegyénkben kiváló sikerrel működő lelkész fia, mert a mult esztendőben is ő élvezte ezen ösztöndíjat és végül, mert a másik két folyamodónak szülei most nem egyházmegyénk területén laknak.

22. 874—1912. sz. a. október 22. Patkó Olivér okleveles tanítónak Patkó Imre 9 és fél havi szabadságidejére felhatalmazást adtam arra, hogy a talpasi fiókegyházban a református előkönyör-

gői állással együtt járó mindennemű kötelességét jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse. Mikor Patkó Imre szabadságideje letelik, s az előkönyörgői tennivalókat átveszi : ezen felhatalmazás joghatálya megszünik.

23. 906—1912. sz. a. október 31. A magyarhomorogi presbiterium jóváhagyás végett beterjeszti a következő haszonbéri szerződéseket :

1. Oláh Benedek haszonbérbe veszi a magyarhomorogi temetőföld szántható részét az 1912. év szeptember 29-től kezdődőleg addig, míg a jelenlegi temetői szántóföld be nem telik sírhantokkal évenkint 50 korona bérért, melyet félévi részletekben április 24. és szeptember 29. napjain tartozik 25 koronájával megfizetni.

2. P. Tarsoly Antal és rajta kívül még 18 társa haszonbérbe veszik a magyarhomorogi egyház 25 hold földjét (beleértve a szakáli eret is) 1912. év szeptember 29-től 1920 szeptember 29-éig terjedő 8 évre évi 1455·20 korona bér mellett, melyet 727·60 korona féléves részletekben minden év április 24. és szept. 29. napjain az egyházgondnoknak tartoznak lefizetni.

3. Madarász Ferenc és rajta kívül még 15 társa bérbeveszik a magyarhomorogi egyház 19 hold, úgynevezett iskolaföldjét 1912 szeptember 29-től 1920 szeptember 29-éig terjedő 8 évre évi 985 korona 50 fillér bérért, mely összeget félévi részletekben 492 korona 75 fillérjével minden év április 24. és szeptember 29-ik napjain tartoznak az egyházgondnoknak befizetni.

Ezen haszonbéri szerződéseket a magyarhomorogi presbiterium 5—1912 október 27-iki elfogadó határozatai alapján, mert az egyházra nézve előnyösnek mutatkozik, egyházmegyénk közgyűlésének utólagos jóváhagyása reményében jóváhagytam s úgy a bérlőkre, mint a bérbeadó egyházra nézve kötelező erejűvé tettem.

24. 939—1912. sz. a. nov. 19. Szőke Lajos okleveles tanítónak felhatalmazást adtam arra, hogy Bihar vármegye, nagyszalontai járás, Illye községében lévő állami iskolákban a református növendékeknek a vallást jogérvényesen taníthassa. Ezen felhatalmazással egyidejűleg köteleztem a felhatalmazott tanítót arra, hogy azon növendékek részére, akiket tanít a református vallásból, az osztályzatokat a felügyelő lekész ellenjegyzése mellett adja meg és évenként legalább kétszer a felügyelő lelkész előtt, vagy az egyházmegye küldöttei előtt a növendékekkel elért eredményt vizsgálaton bemutatni köteles.

25. 842—1912. sz. a. nov. 21. Győrbiró Sámuel köröstárkányi leánytanítónak a presbiterium előzetes beleegyezése alapján felhatalmazást adtam arra, hogy kinevezése esetén a köröstárkányi állami anyakönyvi kerületben az állami anyakönyvvezetői helyettes állást elfogadhassa, mellékfoglalkozás gyanánt, megbízatása

esetén, mint állami anyakönyvvezető helyettes, ezzel járó kötelességeit teljesíthesse.

Kikötöttem azonban, hogy az anyakönyvvezetői állásával együtt járó tennivalóit csakis a rendes iskolai időn kívül eső időben végezheti, hogy ezen mellékfoglalkozása főfoglalkozásával — a gyermekek tanításával és nevelésével — összeütközésbe ne jöjjön, valamint istenitiszteletek és temetések alkalmával énekvezéri helyettes tennivalóinak hűséges, odaadó, buzgó és lelkiismeretes teljesítésében és pontos elvégzésében soha semmi körülmények között ne gátolja.

Mert ha csak egyszer is panasz érkezik hozzám és be lesz igazolva, hogy mellékfoglalkozása, anyakönyvvezetői kötelességei miatt főfoglalkozását — a gyermekek tanítását és nevelését, valamint istenitiszteletek és temetések alkalmával helyettes énekvezéri tennivalóit nem végezte pontosan: ezen mellékfoglalkozásának teljesítésére adott felhatalmazásomat úgy magamnak, mint hivatali utódomnak, joga lesz azonnal visszavonni és minden felebbezés kizárásával érvénytelenné tenni.

26. 1912. sz. a. nov. 22. Budai Berta — Margit Irén — okleveles tanítónőnek a tenkei presbiterium 52—1912. sz. megválasztó határozata alapján az E. T. VI—29. §-a értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Tenkén az újonnan szervezett leánytanítói állást elfoglalhassa s ezen állásával együtt járó mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

27. 1028—1912. sz. a. dec. 16. Báthory László okleveles tanítónak a kisnyégerfalvai leányegyház presbiteriumának megválasztó határozata alapján az E. T. VI—29. §-a értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Kisnyégerfalván az előkönyörgéssel egybekötött vegyes iskolai tanítói állást elfoglalhassa és ezen állásával együtt jórá mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett, jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

28. 1091—1912. sz. a. dec. 29. Egyházmegyei gondnokunk ő nagyméltóságával együttesen Patóh Károly körösszegapáti lelkésznek, saját kérelmére, egy évre, 1913 január 1-től 1913 dec. 31-éig szabadságot adtunk arra, hogy lakóhelyét és lelkészi hivatalát egészségi állapotára való tekintetből tetszése szerint elhagyhassa.

Jóváhagytuk Szabó Pál l. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkésszel kötött azon egyezségét, hogy a segédlelkésznek ellátásra évi 800 — nyolcszáz — koronát havi előleges részletekben fizet, ugyancsak a segédlelkész fizetéseül a 3 havi utólagos részletekben kiutalt évi 500 — ötszáz — kor. káplántartási kongruát átengedi, úgy, hogy Szabó Pál minden lelkészi tennivalót lelkiismeretesen

végez és teljesít. Ezeken kívül átengedi a segédlelkésznek az általa végzett keresztelések, esketések és temetések alkalmával fizetni szokott palástdíjat is, valamint a kiadványok díját is.

Minthogy azonban az I. lelkészképesítéssel biró segédlelkész az egyházi közigazgatási tennivalókat jogérvényesen nem végezheti: felkértük és megbíztuk Perecz István körösnagyharsányi lelkészt, hogy Körösszegapátiban Patóh Károly szabadságolásának ideje alatt az egyházi közigazgatási tennivalókat végezze. Ahányszor szükséges, presbiteri gyűlést tartson. Az egyházi adó kivetésére és beszedésére, a kúrátor által teljesített kiadásokra és bevételekre, a számadás szabályszerű vitelére felügyeljen. Vigyázzon, hogy úgy az egyházban, mint az iskolákban mindent szabályszerűen végezzenek. A felügyelő lelkész tiszttársi szeretetből és előzékenységből sem napidíjat, sem munkadíjat nem számít fel, de a szükséges fuvardíjakat a szabadságolt lelkész az egyház minden megterheltetése nélkül kiegyenlíteni köteles.

Megokolás. Patóh Károly körösszegapáti lelkész 79 éves kora, özvegysége, magas korával együttjáró betegeskedése, légcső szorulása és asztmája ezen intézkedésünket eléggé megokolja.

29. 7—1913. sz. a. jan. 2. Csiszár Árpád II. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak a püspöki hivatal 7724—1912. számú leírata értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Körösтárkányban segédlelkészi minőségben, Bottyán Pál belényesi lelkész, mint általam megbízott köröstárkányi felügyelő lelkész, felügyelete alatt és felelősségére minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

30. 128—1913. sz. a. jan. 23. Gede István okleveles tanítónak a biharugrai presbiterium megválasztó és állandósítását kimondó határozata alapján, az E. T. VI—29. §-a értelmében felhatalmazást adtam arra, hogy Biharugrán a kántortanítói állomást rendes tanítói minőségben folytathassa és ezen állással együttjáró mindennemű kötelességét, a díjlevelében foglalt javadalmának élvezete mellett jogérvényesen végezhesse és teljesíthesse.

31. 269—1913. sz. a. febr. 6. Szabó Gyula I. lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkész atyafinak a püspöki hivatal 525—1913. számú leírata alapján felhatalmazást adtam arra, hogy Körösтárkányban a felügyelő lelkész Bottyán Pál belényesi lelkész felügyelete alatt és az ő felelősségére segédlelkészi minőségben minden lelkészi tennivalót jogérvényesen végezhessen és teljesíthessen.

32. 289—1913. sz. a. febr. 10. A tenkei presbiterium 6—1913. jan. 15. sz. határozata alapján, egyházmegyénk közgyűlésének utólagos jóváhagyása reményében megengedtem, hogy a tenkei egyház alapjainak tőkéjét, melyet eddig takarékpénztárilag kezelt, kölcsönképen egyes egyháztagoknak szabályszerűen kiállított köt-

vényre is kiadhassa 8 százalékos kamat mellett első helyen való telekkönyvi jelzálogos bekebelezés feltétele alatt.

Azonban ezen kölcsönökért az összes presbiterium felelős. A kölcsönöket a presbiterium névszerinti szavazás mellett utalhatja ki.

33. 317—1913. sz. a. febr. 17. A feketegyarmati egyháznak egyházmegyénk közgyűlése utólagos jóváhagyása reményében engedélyt adtam arra, hogy az egyházfentartási alap céljára megtakarított 1258·53 kor. összeget az egyház sürgős szükségeire való tekintetből kölcsön vehessék 5 százalékos kamat fizetése mellett.

De kötelezem a feketegyarmati presbiteriumot, különösen pedig a gondnokot, hogy a kölcsön vett összeget a f. 1913. évi nov. hó 1-ső napjáig megadni kötelesek, épen úgy, mintha idegen kölcsönt vettek volna fel. Annak megtörténtéről, minden további felszólítás bevárása nélkül, az esperesi hivatalnak jelentést tenni tartoznak.

34. 374—1913. sz. a. febr. 28. Az erdőgyaraki presbiterium 39—1913. sz. határozata alapján egyházmegyénk közgyűlésének utólagos jóváhagyása reményében engedélyt adtam arra, hogy az erdőgyaraki református egyház az erdőgyaraki hitelszövetkezettől 1000 — egyezer — kor. rövid lejáratú kölcsönt vehessen fel, hogy abból belső hivatalnokainak fizetését az esedékesség napján pontosan kiegyenlíthesse.

De kikötöttem, hogy ezen rövid lejáratú kölcsönt az adós egyház a f. 1913. év. okt. 1-ső napjáig letörleszteni köteles. Hogy ezen kikötésemnek eleget tettek, arról hozzám a lelkész és gondnok minden további felszólítás bevárása nélkül jelentést tenni tartozik.

35. 401—1913. sz. a. márc. 5. Fördős Zoltán kisperegi tanítónak, a kisperegi iskolaszéki elnök véleményezése alapján, engedélyt adtam arra, hogy kineveztetése esetén a kisperegi állami anyakönyvi kerületben a helyettes anyakönyvvezetői állást elfogadhassa.

De kikötöttem, hogy a helyettes anyakönyvvezetői állással együtt járó kötelességeit csak a rendes iskolai időn kívül eső időben végezheti. Kikötöttem, hogy ezen mellékfoglalkozásával járó tennivalók teljesítése főfoglalkozásának, a gyermekek tanításának és nevelésének kárára és rövidségére ne legyen. Mert ha csak egyetlen egy esetben is beigazolt panasz érkeznék hozzám, vagy hívatali utódomhoz, a miatt, hogy mellékfoglalkozása főfoglalkozásában meggátolta, hogy a reá bízott gyermekek tanítását és nevelését mellékfoglalkozása miatt hanyagolta el: úgy nekem, mint hívatalos utódomnak joga lesz ezen engedélyt, minden felebbezés kizárásával, azonnal visszavonni és annak hatályát beszüntetni.

36. 1051—1912. sz. a. dec. 25. Beérkezett hozzám a geszti református fiúiskola tantermének és tanítói lakásának terve és költségvetése, melyet ifj. Lovassy Sándor nagyszalontai képesített kőművesmester készített 18,267·78 kor. költségvetéssel.

A tervet és költségvetést egyházmegyénk szakértője megvizsgálta. Észrevételeit 4 pontban tette meg. Megvizsgálta a nagyváradi m. kir. állami építészeti hivatal is. A kivitelre alkalmasnak találta, azon megjegyzéssel, hogy a C. D. metszetnél a fedélszék olyan magas legyen, mint az utcai részen, ugyanolyan méretű is a sülyesztéstől eltekintve. A fedélzet gerendáinak méreteit az egyházmegyei szakértő jegyezte be, melyet az államépítészeti hivatal helyesnek és jónak tart. Az államépítészeti hivatal a C. D. metszetben a mennyezet gerendájának méretét 20—24-ben állapította meg az egyházmegyei szakértő által bejegyzett 21—23 helyett. Az államépítészeti hivatal azon nézetének is kifejezést adott, hogy az egyházra nézve gazdaságosabbnak tartaná, ha a tanítói lakás kisebbre vétetnék és az így nyert megtakarításból az összes falak tisztán téglából építtetnének a vályog kiküszöbölésével.

Egyházmegyénk építtető bizottsága a geszti fiúiskola tantermének és tanítói lakásának tervrajzát és költségvetését az egyházmegyei szakértő és államépítészeti hivatal észrevételeinek kötelezővé tétele mellett jóváhagyta. Eltekintettünk az államépítészeti hivatal azon kívánságának kifejezésétől, hogy ezen épület tisztán téglából építtessék fel. Mert egyrészről a tanítói lakás kisebbre vétele nem lenne célszerű, hiszen idővel nagy családú tanító használhatja azt. Másrészről a mi vidékünkön, ha jó vályogból építenek, ha a vályogot szárazon rakják be és építés közben a megázástól megoltalmazzák: a vályogból emelt épületek melegebbek és nem kívánnak olyan sok fűtőt, mint a tisztán téglából épültek, az átnedvesedésnek és elsalétromosodásnak sincsenek annyira kitéve. Az államépítészeti hivatal azon megjegyzése, hogy a vályogot kiküszöböljék, tisztán óhajtás, de az építkező egyházra nem kötelező.

Ezen megjegyzéseink után az építkezésre az engedélyt megadtuk, de kikötöttük, hogy az építkezés folyama alatt a presbiteriumnak egy bizottsága folytonosan felügyeljen arra, hogy a tervben és költségvetésben meghatározott minőségű és méretű anyagot használjon fel és alkalmazzon a vállalkozó.

Az építkezés befejezése után pedig az építkező egyház szakértő közbejöttével eszközöltesse az átvételt. Az átvételről felvett jegyzőkönyvet az esperesi hivatalnak jelentés mellett küldje meg.

37. 279—1913. sz. a. febr. 7. Beérkezett hozzám a tenkei református leányiskola tantermének és mellékhelyiségeinek tervrajza és költségvetése, melyet Orbán Imre tenkei vállalkozó készített 10,796·35 kor. költségelőirányzattal.

Ezen tervet és költségvetést az egyházmegyei szakértő átvizsgálta. Észrevételét 2 pontban tette meg. Átvizsgálta a nagyváradi m. kir. államépítészeti hivatal is, mely az egyházmegyei szakértő véleményét helyesli és magáévá teszi azzal, hogy a tanterem szélessége 6·50 m. helyett 6·30 m.-re redukáltassék. Az államépítészeti hivatal a tervet és költségvetést azon megjegyzéssel látta el, hogy a kivitelre alkalmas.

Egyházmegyénk építtető bizottsága a tenkei leányiskola tantermének és mellékhelyiségeinek tervét és költségvetését az egyházmegyei szakértőnek az államépítészeti hivatal által is elfogadott 2 pont alatti észrevételeinek kötelezővé tétele mellett: jóváhagyja.

Az építkezésre az endegélyt megadtuk, de kikötöttük, hogy az építkezés egész folyama alatt a presbiteriumnak egy bizottsága éber figyelemmel őrködjék a fölött, hogy a vállalkozó a tervben és költségvetésben körülírt minőségű és méretű anyagot alkalmazzon.

Az építkezés befejezése után az átvételt szakértő közbenjöttével eszközöljék. Az átvételről felvett jegyzőkönyvet jelentésök kíséretében az esperesi hivatalhoz küldjék meg.

38. 879—1912. sz. a. okt. 23. Török Sándor feketegyarmati tanítónak a presbiterium előzetes beleegyezése alapján felhatalmazást adtam arra, hogy kineveztetése esetén a feketegyarmati állami anyakönyvi kerületben az állami anyakönyvvezető helyettes állást elfogadhassa s mint állami anyakönyvvezető helyettes ezzel járó kötelességeit mellékfoglalkozás gyanánt teljesíthesse.

Azonban kikötöttem, hogy anyakönyvvezető helyettesi állásával együtt járó tennivalóit csakis a rendes iskolai időn kívül eső időben végezheti, hogy ezen mellékfoglalkozása fő foglalkozásával, a gyermekek tanításával és nevelésével, össze ne ütközzék. Istenitiszteletek és temetések alkalmával tanítói és énekvezéri tennivalóinak hűséges, odaadó, buzgó és lelkiismeretes teljesítésében és pontos elvégzésében mellékfoglalkozása soha semmi körülmények között ne gátolja. Mert ha csak egyszer is panasz érkezik be hozzám és be lesz igazolva az, hogy mellékfoglalkozása, anyakönyvvezető helyettes kötelességei miatt főfoglalkozását, a gyermekek tanítását és nevelését, valamint istenitiszteletek és temetések alkalmával énekvezéri tennivalóit nem végezte pontosan: ezen mellékfoglalkozásának teljesítésére adott felhatalmazásomat úgy magamnak, mint hivatali utódomnak joga lesz minden felebbezés kizárásával azonnal visszavonni és érvénytelenné tenni.

39. 1007—1912. sz. a. dec. 10. Fájó részvéttel jelentem be, hogy köröstárkányi lelkész Győry József az 1912. év dec. 8-án hosszas szenvedés után életének 70 évében befejezte földi pályafutá-

sát. A hűséges lelkész, a mindenki iránt barátságos, szíves, jó ember nincsen többé. Megérdemli, hogy róla kegyeletesen megemlékezzünk.

40. 389—1913. sz. a. márc. 2. Bánatos szívvel jelentem be, hogy Nagy Ferenc kisperegi tanító a f. 1913. év február hó 21-én jobblétre szenderült. 28 éven át lankadatlan buzgósággal teljesítette nehéz kötelességét. A gondja alá bízott gyermekeket nemcsak tanítgatta, hanem szeretettel nevelte. Egy mindig jó sikerrel működő, kötelességeit lelkiismeretesen teljesítő tanerőt veszítettünk el benne. Legyen áldott emlékezete!

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Ezekben soroltam elő azon főbb intézkedéseket, melyeket egyházmegyénk legközelebbi közgyűlése óta tettem.

Kérem ezen jelentésemet tudomásul venni.

Amennyiben egyházi törvényeinkkel megegyeznek és a fennforgó körülmények azokat megokolják: azok jóváhagyását egyenként is remélem és kérem.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1913 március hó 28-án.

Balog Ambrus,
esperes.

Ezen esperesi jelentést — melyet a közgyűlés minden alkotó tagja kellő időben megkapott — közgyűlésünk felolvasottnak tekinti, jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli; s mivel intézkedései az egyházi törvények rendelkezéseivel megegyeznek, azokat általában jóváhagyja; a megerősítés végett a közgyűlés hatáskörébe tartozókat megerősíti a következő pontok alatt:

a 2., 3., 7., 8., 9., 15., 16., 17., 26., 27., 30. pont alatt említett s az illető presbiteriumok által törvényszerűen megválasztott tanítókat és tanítónőket hivatalukban megerősíti s kötelezi őket — ha még nem tették volna — az egyházmegyei tanító- és segélyegyesületbe való belépésre;

a 22. pont alatt felvett talpasi helyettes előkönyörgő-tanító,

a 24. pont alatt felvett illyei vallástanító részére adott esperesi felhatalmazásokat,

a 4., 5., 6., 10., 18., 19., 20., 29., 31. szám alatt említett vallástanító segédlelkész, illetőleg rendes segédlelkészek részére adott esperesi felhatalmazásokat, kikötéseikkel együtt jóváhagyja közgyűlésünk.

Az egyházmegyei építtető bizottság előzetes jóváhagyása alapján:

ad 11. a várasfenesi III. iskolának,

ad 12. a belényes újlaki lelkészlak udvarán fásszín, sertés- és tehénólnak,

ad 36. a geszti fiúiskola tantermének és tanítói lakásának,

ad 37. a tenkei leányiskola tantermének és mellékhelyiségeinek tervét és költségvetését az egyházmegyei építtető bizottság által kötelezővé tett s a hivatolt számoknál külön-külön elősorolt feltételek, módosítások és utasítások szigorú megtartása mellett jóváhagyja közgyűlésünk is.

Megengedi közgyűlésünk, hogy :

ad 13. Széchényi Endre belényesújlaki tanító postai kisegítői állást,

ad 25. Győrbíró Sámuel köröstárkányi tanító,

ad 35. Fördős Zoltán kisperegi tanító,

ad 38. Török Sándor feketegyarmati tanító állami anyakönyvvezető-helyettesi állást fogadhassanak el mellékfoglalkozásképpen, az esperesi engedélyben velük külön-külön közölt feltételek szigorú megtartása mellett.

Jóváhagyja közgyűlésünk :

ad 14. a magyarremetei egyháznak iskolája bérbeadása tárgyában az állammal 10 évre kötött bérszerződését ;

ad 21. Nagy Aladár VII. oszt. tanulónak egyházmegyénk alapítványára történt felvételét ;

ad 23. a magyarhomorogi temetőföldnek a temető betelte idejéig,

25 hold egyházi földnek 8 évre,

19 hold iskolaföldnek szintén 8 évre való haszonbérbe adását a kikötött feltételek pontos megtartása mellett.

Jóváhagyja és megerősíti közgyűlésünk :

ad 28. a magaskorú és gyengélkedő Patóh Károly körösszegapátii lelkésznek 1 évi szabadságolására, helyette a lelkészi teendők teljesítése végett segédlelkész alkalmazására, az egyházigazgatás ellátása tekintetében Perecz István körösnagyharsányi lelkész megbízatására vonatkozó elnökségi intézkedést.

Megengedi közgyűlésünk az előző esperesi engedély értelmében, hogy

ad 32. a tenkei egyház eddig takarékpénztárban elhelyezett alapjainak tőkéit egyes egyháztagoknak kellő biztosíték mellett kölcsön adhassa ;

ad 33. a feketegyarmati egyház saját egyházfenntartási alapját 5%-os kamat mellett kölcsönvehesse ;

ad 34. az erdőgyaraki egyház folyó kiadásai fedezésére 1000 korona rövid lejáratú kölcsönt vehessen fel,

a mindenik számnál közölt kikötések mellett.

ad 39. és 40.

Igaz és őszinte részvéttel értesül közgyűlésünk

GYŐRY JÓZSEF

köröstárkányi lelkésznek, az Úr szőlője buzgó munkásának, az igénytelen egyszerűségű, de gazdag szívű embernek, a „tartomány" lelkészei atyai barátjának 40 évi hű szolgálat után történt gyászos elhunytáról ;

és

NAGY FERENC

kisperegi tanítónak, az egyház veteményes kertje gondos kertészének, a gyermekek barátjának és nevelőjének, a szerető kartársnak és jó embernek 28 évi buzgó munkálkodás után bekövetkezett gyászos haláláról.

Amíg mi — e földi élet bolygó vándorai — kegyeletes érzelmek közt emlékezünk rólok s jó emléküknek helyt adunk jegyzőkönyvünkben és szívünkben : ők már hazaértek, otthon vannak s bizonyára meghallották a leghűbb pásztornak, a legjobb tanító-mesternek helybenhagyó szavait : Jól vagyon, jó és hű szolgák, kevesen hívek valátok, többre bízattok ezután, menjetek be a ti Uratok örömébe !

9. Esperes beterjeszti következő jelentését a skontró-ügyekről :

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés !

A skontró-ügyekről a következő jelentést teszem : A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az 1907. évi XLVII. t.-c. és az 1908. évi XXVI. t.-c. alapján korpótlék, fizetéskiegészítés és tandíjkárpótlás címén a következő államsegélyeket utalta ki a tanítók és az iskolafentartó egyházak részére :

Egyház neve	Tanitó neve	V K M leirat száma	Fizetés-kiegészités korona	Kor-pótlék korona	Tandij karpótlás korona
Kispereg	Iskola	134,699			800
Berekböszörmény	Ugrai Emma	123,437	200		400
Sarkadkeresztúr	Dabizs Ferenc	132,431		400	402
Árpád	Székely Zsuzsánna	139,040		200	
Pankota	Barta Antal	145,941	628		
Várasfenes	Somogyi Etelka	158,822		200	
Gyorok	Jónás Károly	161,265	496		
Nagyszalonta	Szabó Gyula	158,825		200	
Kötegyán	Somogyi Mária	158,821		200	
Magyarhomorog	Váczi Mária	158,838	900		
Nagyszalonta	Borbély Anna	162,730		200	
Kötegyán	Ladányi Károly	174,531		200	
Erdőhegy	Varga Károly	178,773		200	
Körösszegapáti	Angi Lajos	174,530	212		384
Nagyszalonta	Kis József	171,579		200	
Feketegyarmat	Török Sándor	162,998			440
Tenke	Budai Berta	26,970	900		
Sarkad	Végh Sámuel	27,715		200	
	Összesen :		3336	2200	2426

Egyszersmindenkorra szóló rendkívüli drágasági pótlék államsegélyt a következők kaptak :

Uri Lajos	Pankota	150 K
Füzes József	Borossebes	150 „
Szösz Pál	Szinte	150 „
Kósa Margit	Erdőhegy	150 „
Varga Károly	Erdőhegy	150 „
Fekete Gizella	Ágya	150 „
Molnár Zsuzsánna	Ágya	150 „
Kátai György	Gyorok	150 „
Széchenyi Endre	Belényesújlak	150 „
Csáki Ilona	Belényesújlak	150 „
Boczor Lajos	Kisnyégerfalva	150 „
Györbiró Sámuel	Köröstárkány	150 „
Somogyi Etelka	Várasfenes	150 „
Nagy Elek	Várasfenes	150 „
Székely Zsuzsánna	Árpád	150 „
Kis Irma	Mezőbajj	150 „
Pap János	Erdőgyarak	150 „

Faragó Róza	Geszt	150 K
Bajzát Ilona	Mezőgyán	150 „
Bakos Sándor	Nagyszalonta	150 „
Szabó Lajos	Nagyszalonta	150 „
Varga József	Nagyszalonta	150 „
Máté József	Nagyszalonta	150 „
Borbély Anna	Nagyszalonta	150 „
Balog Nándor	Nagyszalonta	150 „
Falusi Ágnes	Sarkad	150 „
Varga József	Sarkad	150 „
Kovács Irma	Sarkad	150 „
Végh Sámuel	Sarkad	150 „
Nagy Sándor	Tamáshida	150 „
Györösi István	Zsadány	150 „
Zsuga Juliánna	Zsadány	150 „
Kis Lajos	Komádi	150 „
Pap Eszter	Komádi	150 „
Verebélyi Margit	Komádi	150 „
Arató Lajos	Komádi	150 „
Galambos Juliánna	Komádi	150 „
Gellér Karolina	Mezősas	150 „
Varga Sándor	Berekböszörmény	150 „
Szabó Károly	Körösszegapáti	150 „
Sarkadi Ilona	Körösszegapáti	150 „
Csomor Béla	Körösnagyharsány	150 „
Rózsa Ferenc	Biharugra	150 „
Hajdu Emma	Biharugra	150 „
Sághi Péter	Tenke	100 „
Király László	Erdőgyarak	100 „
Balog Erzsébet	Nagyszalonta	100 „
Ritoók Sándor	Nagyszalonta	100 „
Seres Sándor	Nagyszalonta	100 „
Költő László	Nagyszalonta	100 „
Dabizs Ferenc	Sarkadkeresztúr	50 „
Asztalos Ferenc	Berekböszörmény	100 „
Jónás Károly	Gyorok	100 „
Kozma Sándor	Bélzerénd	150 „
Ángi Lajos	Körösszegapáti	150 „
	Összesen :	7750 K

Kimutatás a nagyszalontai református egyház gondnokának, Mogyorós Mihálynak kezelése alatt álló templomalapok 1912. évi december 31-iki állagáról.

1.	Bajó János-alap	988 K 78 f.
2.	Kiss Ferenc-alap	985 „ 56 „
3.	Nagyszalontai református templom-alap	324 „ 40 „
4.	Bonczos Mihály templom-alap	3276 „ 61 „
5.	Balog József és neje Sipos M.-alap . . .	246 „ 10 „
6.	Megyeri Istvánné-alap.	235 „ 57 „
7.	K. Balogh József és neje-alap	1156 „ 87 „
8.	Bakk János-alap (3 drb. gőzmalmi részv.)	180 „ — „
9.	Bakk János-alap (tak.-pénztári könyvön)	310 „ 62 „
10.	Csabai Sára-alap	100 „ 70 „
	Összesen:	7805 K 21 f.

Mély tisztelettel vagyok
Sarkad, 1913 március hó 28. *Balog Ambrus*, esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése esperes jelentését a skontró-ügyekről tudomásul veszi s jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

10. Esperes beterjeszti számadását az 1912 okt. 27-től 1913 márc. 31-ig továbbított pénzekről. A továbbított pénzek összege 4083·06 K. Számvevőszék a számadást megvizsgálta s teljesen rendbenlevőnek találta.

A nagyszalontai református egyházmegye esperesének számadása a továbbitott pénzekről 1912 okt. 27-től 1913 márc. 31-éig.

sor-szám	1912 hó	nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás.
1	okt.	27.	Egyh. ker. pénztár. Államsegély .	1966.— K	—·— K
2	„	28.	Bugyi J. illyei f. ü. lelkésznek . .	—.— „	40·— K
3	„	28.	Szőke L. tanító, Illye	—.— „	60·— K
4	„	28.	Gyoroki egyháznak	—.— „	60·— K
5	„	28.	M.-remetei egyháznak	—.— „	40·— K
6	„	28.	Radnalippai egyháznak.	—.— „	60·— K
7	„	28.	Török Pál Magyareséke	—.— „	50·— K
8	„	28.	Szintei leányegyháznak	—.— „	60·— K
9	„	28.	Szapáryligeti fiókegyháznak. . . .	—.— „	100·— K
10	„	28.	Tőözmiskei vallástanításért	—.— „	60·— K
11	„	28.	Sípos János lelk., B.-Ujlak	—.— „	120·— K
12	„	28.	Tóth Lajos K.-jánosfalva	—.— „	40·— K
13	„	28.	Cserműi egyháznak	—.— „	70·— K
14	„	28.	Nyugtabélyeg 1966 K után. . . .	—.— „	7·50 K
15	„	28.	Nagyváradi tanítónőképzőnek . .	—.— „	320·— K
16	„	29.	E. m. lelk. gy. pénztár	—.— „	878·50 K
17	„	29.	E. ker. pénztár tűzkárbiztosítás . .	85.33 „	—·— K
18	„	29.	Nagyváradi tanítónőképző	—.— „	80·— K
19	„	29.	Egyházmegyei pénztár Geszt . . .	—.— „	5·33 K
20	„	29.	E. ker. pénztár br. Baldácsy jut. .	102.— „	—·— K
21	„	29.	E. m. lelk. gyámint. pénztár . . .	—.— „	102·— K

sor-szám	1913 hó	nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás
22	január	8.	E. ker. pénztár ref. segélyegyl. segély	950.—	—·— K
23	„	8.	Belényesi egyház	—.—	100·— K
24	„	8.	Bottyán Pál lelkész	—.—	100·— K
25	„	8.	Vajda M. lelkész	—.—	100·— K
26	„	8.	Kalas F. lelkész	—.—	100·— K
27	„	8.	M.-remetei egyház	—.—	100·— K
28	„	8.	Pankotai egyház.	—.—	100·— K
29	„	8.	Lengyel Imre lelkész	—.—	100·— K
30	„	8.	Fogarassy Bálint lelkész	—.—	100·— K
31	„	8.	Szintei leányegyház	—.—	50·— K
32	„	8.	Csermői egyház	—.—	100·— K
33	febr.	7.	Nagy József gondnok Csermő . .	29.73	—·— K
34	„	8.	Csermői gondnok vissza	—.—	29·73 K
35	márc.	12.	E.-ker. pénztár, missziói seg. 1913. I.	950.—	—·— K
36	„	13.	Lengyel Imre Radnalippa	—.—	450·— K
37	„	13.	Szabó József B.-sebes	—.—	300·— K
38	„	13.	Bokor Sándor Erdőhegy	—.—	200·— K
			Összesen	4083.06	4083·06 K

Sarkad, 1913 március 31. napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk.
Nagyszalontán, 1913 ápril 5.

Rácz Gyula,
e. m. számvevőszéki elnök.

Márton István.
e. m. számvevőszéki tag.

Egyházmegyénk közgyűlése esperes számadását a továbbított pénzekről a számvevőszék jelentése alapján jóváhagyja s részére a felmentvényt a szokásos fentartással megadja. A számadást egész terjedelmében kinyomatni, okmányaival együtt irattárba helyezni rendeli el.

11. Az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1912. évi állapotáról Szabó István pénztáros beterjeszti számadását, melyet az egyházmegyei számvevőszék megvizsgált s minden tételét helyesnek és okmányokkal igazoltnak talált.

Értékek összege: (3 drb takarékpénztári könyvön és 2 drb kötvényen) 15,074.34 K.

Közigazgatási költségekből bevétel volt az 1912. év folyamán 5345·76 K, kiadás 4324·34 K; maradvány: 1021·42 K.

Vegyes bevételek összege: 1972·59 K, vegyes kiadások összege: 1346·54 K; maradvány: 626·05 K.

Összes bevétel: 7318·35 K, összes kiadás: 5670·88 K, összes maradvány: 1647·47 K.

Beterjeszti pénztáros számadását az 1912. év I. és II. feléről továbbított adócsökkentési segélyekről is, melyet számvevőszékünk szintén rendbenlevőnek talált.

Mellékeli a hátralékok kimutatását, mely szerint:

a) Közig. költség-hátralék	220·99 K
b) Kebelezési illeték-hátralék	30·12 K
c) Lelkészi könyvtárdíj hátralék	100·— K
d) Vegyes tartozásokból hátralék	187·75 K
Összesen	538·86 K

Csermő hátraléka: 513·55 K, nincs kitüntetve, mert ez különleges természetű; nevezetesen a cserméi helyettes lelkész illetménye az egyházmegyei pénztárból havonként 91·66 K, amelyet a cserméi egyházgondnok tartoznék az egyházmegyei pénztárnak szintén havonként visszatéríteni az egyházmegye elnöksége által kijelölt forrásokból, t. i. a lelk. fizetés — 600 kor., a lelkészi föld haszonbére — 200 kor., iskolaterem haszonbére — 300 kor., összesen — 1100 koronából. Csermő azonban többszöri felhívásra sem fizet.

I. Számadás az egyházmegyei pénztár értékeiről.

1 Egyházmegyei közigazgatási költség pénztára a nagyszalontai takarékpénztár 4116. sz. betétkönyvén elhelyezve:		
betétállomány 1912 január 1. . . .	8,432·74	
5—5½% kamat (betét változott) . .	427·12	
betétállomány 1913 január 1. . . .		8,859·86
2 Egyházmegyei tűzkárbiztosítási jutalék pénztára a 3864. sz. betétkönyvön elhelyezve:		
betétállomány 1912 január 1.	1,300·28	
betét	4·72	
5—5½% kamat	66·84	
betétállomány 1913 január 1. . . .		1,371·84
3 Egyházmegyei vegyesek pénztára a 7059. sz. betétkönyvön elhelyezve:		

betétállomány 1912 január 1.	4,035·84	
5—5½% kamat	206·80	
betétállomány 1913 január 1. . . .		4,242·64
Két darab kötvény értéke	600·—	600·—
Értékek összege	15,074·34	15,074·34

Szóval: Tizenötezerhetvennégy korona és 34 fillér.
Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
e.-megyei pénztárnok.

Hogy ezen értékek egyházmegyei pénztárnoknál megvannak: igazoljuk.

Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Rácz Gyula,
Talár Balázs,
egyházmegyei számvevők.

II: Számadás az egyházmegyei közigazgatási költségekről:

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.					
1	jan. 16.	Pénztári maradvány	1106	38	—	—
2	„ 26.	Kassay B. dékáni átalány s portó	—	—	46	20
3	„ 26.	140 drb. dékáni jelentő-ív	—	—	4	—
4	febr. 5.	Bessenyei I. dékáni átal. s portó .	—	—	36	20
5	„ 5.	Perecz I. dékáni átal. s portó . .	—	—	36	—
6	„ 9.	Fogarassy B. dék. átal. és portó .	—	—	40	20
7	„ 24.	Sonkolyosi lelkészjelölők fuvard. .	—	—	5	10
8	„ 24.	Szathmáry I. dék. átal. s portó . .	—	—	38	20
9	„ 24.	Kolumbán Á. dék. átal. s portó .	—	—	10	—
10	„ 29.	Csécsi I. dékáni átalány s portó .	—	—	18	10
11	márc. 11.	Számvizsgáláskor fuvar	—	—	3	—
12	„ 11.	„ napidíj	—	—	8	—
13	„ 23.	Cserményi fegy. vizsg. költs. előlegez.	—	—	106	44
14	ápril. 4.	Esperesi jelentések ára portóval .	—	—	67	70
15	„ 10.	Tanügyi bizotts. tagok napidíja .	—	—	84	—
16	„ 10.	Számvevők napi- s fuvardíja . . .	—	—	60	—
17	„ 11.	Esperes s tbirák gyűlési napidíja .	—	—	58	—
18	„ 11.	Egyházmegyei jegyzők gyűl. napid.	—	—	24	—
19	„ 11.	Tanítóképviselő napi- s fuvardíja .	—	—	12	—
20	„ 11.	Szondy G. dékáni úti-átalánya. .	—	—	36	—
21	„ 11.	„ gyűlési „ . .	—	—	10	—
22	„ 11.	Szathmáry I. gyűl. „ . .	—	—	10	—
23	„ 11.	Két fuvar gyűlésekre	—	—	8	—
24	„ 12.	Esperes s tanácsbírák napidíjai bír. ülésen	—	—	50	—
25	„ 12.	Jegyzők napid. bírósági ülésen . .	—	—	24	—
26	„ 25.	Esperesi pecsétdíjakból	100	—	—	—
27	„ 25.	Esperes irod. s hiv. kiadásai . . .	—	—	120	67
28	máj. 23.	Nagy I. ker. képv. átalánya s portó	—	—	70	20
29	„ 23.	Szabó I. ker. képv. átal.	—	—	70	—
30	„ 27.	Nagy I. egyházlát. költs. s portó .	—	—	48	20
31	„ 31.	Cserményi h.-lelk. júniusi fizetése . .	—	—	50	—
32	„ 31.	Cserményi h.-lelk. jún. ellát. s portó	—	—	41	86
33	jún. 17.	Előző két tét. megtér. Csermőtől .	91	66	—	—
34	„ 7.	Bagdi J. egyh. látog. költs. s portó	—	—	48	20
35	„ 17.	Kassay B. egyh. látog. költs. s portó	—	—	6	10
36	„ 17.	Böszörményi L. egyh. lát. k. s portó	—	—	30	20
37	„ 17.	Szabó I. egyh. lát. költs.	—	—	96	—
38	„ 26.	Csécsi I. egyh. lát. költs. s portó	—	—	48	20
39	„ 29.	Cserményi h.-lelk. júliusi fizetése . .	—	—	50	—
40	„ 29.	Cserményi h.-lelk. júl. ellát. s portó .	—	—	41	86
		Átvitel	1298	04	1516	63

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	1298	04	1516	63
41	júl. 9.	Esperes úr egyh. látog. költsége .	—	—	102	—
42	„ 30.	Csermői h.-lelk. aug. fizetése . . .	—	—	50	—
43	„ 30.	Csermői h.-lelk. aug. ellát. s portó	—	—	41	86
44	aug. 4.	Paroch. könyvt.-díjak beküld s port.	—	—	450	60
45	„ 4.	Kassay B. egyh. lát. költs. visszatér.	6	—	—	—
46	„ 5.	Kassay B. bizotts. űlési fuvard. s portó	—		7	30
47	„ 5.	Esperesi irodának 5000 boríték . .	—	—	35	—
48	„ 7.	Perecz I. biz. űlési fuvar- s napid. s portó	—	—	14	50
49	„ 22.	Magyarhomorog közig. költs. f. é.	25	18	—	—
50	„ 22.	Irodai kellékek	—	—	30	90
51	„ 30.	Csermői h.-lelk. szept. fizetése . .	—	—	50	—
52	„ 30.	Csermői h.-lelk. szept. ellát. portóval	—	—	41	86
53	szept. 8.	Esperesi jelentések ára portóval .	—	—	43	95
54	„ 12.	Fuvar Szalontára		—	4	—
55	„ 12.	Esperes s tanácsbírák napidíja . .	—	—	42	—
56	„ 12.	Jegyzők napidíja	—	—	24	—
57	„ 12.	Tanügyi bizotts. tagok napidíja .	—	—	72	—
58	„ 12.	Tanítóképviselő napi- s fuvardíj .	—	—	12	—
59	„ 12.	Számvevők napidíja	—	—	24	—
60	„ 12.	Gyanta közig. költség f. é. . . .	28	86	—	—
61	„ 19.	Közigazgatási államsegély	1990	—	—	—
62	„ 19.	Ennek általunk fizetett portója .	—	—	1	06
63	„ 19.	Debreceni alapok főisk. törzsk. . .	—	—	180	—
64	„ 19.	157 drb. Népisk. Szervezet ára . .	—	—	157	—
65	„ 19.	Tavaszi e. m. jkv. ára s portó . .	—	—	619	50
66	„ 28.	Szentleányfalva közig. költs. f. é.	13	28	—	—
67	„ 28.	Tanügyi biz. előadó tiszteletdíja .	—	—	60	—
68	„ 30.	Csermői h.-lelk. okt. fizetése . . .	—	—	50	—
69	„ 30.	Csermői h.-lelk. okt. ellát. s portó	—	—	41	86
70	okt. 7.	Ágya közig. költs. f. é. . .	32	46	—	—
71	„ 10.	Belényesújlak „ „ „ . .	16	26	—	—
72	„ 10.	Mezősas „ „ „ . .	31	46	—	—
73	„ 11.	Ant „ „ „ . .	20	54	—	—
74	„ 15.	K.-Szakál „ „ „ . .	4	32	—	—
75	„ 17.	B.-Böszörm. „ „ hátr. részl.	150	—	—	—
76	„ 17.	Szemlak „ „ f. é. . .	11	36	—	—
77	„ 17.	Arad „ „ „ . .	123	—	—	—
78	„ 21.	E.-Gyarak „ „ „ .	24	86	—	—
79	„ 21.	Erdőhegy „ „ „ . .	26	02	—	—
80	„ 27.	Csermői h.-lelk. júl. illetm. visszat.	91	66	—	—
81	„ 27.	Csermői h.-lelk. nov. illetm. s portó	—	—	91	86
		Átvitel	3893	30	3763	88

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	3893	30	3763	88
82	okt. 31.	Nagyszalonta közig. költs. f. é. .	228	78	—	—
83	„ 31.	Széll K. nagyváradi tanítónőképző-int. ülésére kiadás 4 ízben . . .	—	—	40	—
84	„ 31.	Feketetót közig. költs. hátr. . .	6	36	—	—
85	„ 31.	„ „ „ f. é. . .	6	36	—	—
86	nov. 4.	Tűzkárbizt. jutalékrészlet . . .	5	33	—	—
87	„ 4.	B.-Ugra közig. költs. f. é. . .	37	08	—	—
88	„ 4.	M.-Baj „ „ „ . .	22	90	—	—
89	„ 4.	Sarkad „ „ „ . .	152	72	—	—
90	„ 5.	Kisháza „ „ „ . .	3	12	—	—
91	„ 5.	Geszt „ „ „ . .	28	40	—	—
92	„ 7.	Simonyifalva „ „ „ . .	4	08	—	—
93	„ 7.	Nagy I. ker. képv. úti átal. portó	—	—	70	20
94	„ 7.	Szabó I. ker. képv. úti átal. . .	—	—	70	—
95	„ 11.	Szinte közig. költs. f. é. . . .	4	36		—
96	„ 13.	K.-Jánosfalva „ „ „ . .	5	68	—	—
97	„ 13.	Árpád „ „ „ . .	27	60	—	—
98	„ 13.	Belényes „ „ „ . .	12	56	—	—
99	„ 13.	B.-Sonkolyos „ „ „ . .	7	52	—	—
100	„ 13.	Bélzerénd „ „ „ . .	9	02	—	—
101	„ 13.	B.-Sebes „ „ „ . .	6	90	—	—
102	„ 13.	F.-Gyarmat „ „ „ . .	35	84	—	—
103	„ 13.	Gyorok „ „ „ . .	5	72	—	—
104	„ 13.	K.-N.-harsány „ „ „ . .	25	18	—	—
105	„ 13.	K.-Apáti „ „ hátr. . .	17	20	—	—
106	„ 13.	„ „ „ f. é. . .	17	20	—	—
107	„ 13.	K.-Tárkány közig. költs. f. é. . .	25	02	—	—
108	„ 13.	K.-Nyégerfalva közig. költs. f. é. .	4	28	—	—
109	„ 13.	Kötegyán közig. költs. f. é. . .	50	—	—	—
110	„ 13.	Nagyzerénd „ „ „ . .	45	50	—	—
111	„ 13.	Pankota „ „ „ . .	7	34	—	—
112	„ 13.	R.-Lippa „ „ „ . .	3	98	—	—
113	„ 13.	Tamáshida „ „ „ . .	15	40	—	—
114	„ 13.	Tenke „ „ „ . .	40	80	—	—
115	„ 13.	Vadász „ „ „ . .	28	50	—	—
116	„ 13.	V.-Fenes „ „ „ . .	22	86	—	—
117	„ 13.	K.-Pereg „ „ „ . .	33	84		—
118	„ 15.	M.-Cséke „ „ „ . .	2	44	—	—
119	„ 25.	N.-Pereg „ „ „ . .	5	26	—	—
120	„ 26.	Csermő „ „ „ . .	10	28	—	—
121	„ 26.	Csermő h.-lelk. illetm. visszat. aug.	91	66	—	—
122	„ 26.	Csermő h.-lelk. illetm. visszat. részl. szeptemberről	78	07	—	—
123	dec. 2.	Nyári e. m. gyűlés jkv. ára portó	—	—	288	40
		Átvitel	5018	44	4232	48

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912	Áthozat	5018	44	4232	48
124	dec. 2.	Csermői h.-lelk. illetm. dec-re . .	—	—	91	86
125	„ 7.	Talpas közig. költs. f. é. . .	2	06	—	—
126	„ 7.	Zsadány „ „ hátr. . .	42	50	—	—
127	„ 7.	„ „ „ f. é. . .	42	50	—	—
128	„ 7.	M.-Remete „ „ „ . .	15	30	—	—
129	„ 7.	Kosgyán „ „ „ . .	—	16	—	—
130	„ 31.	M.-Gyán „ „ „ . .	37	68	—	—
131	„ 31.	Komádi „ „ „ . .	124	76	—	—
132	„ 31.	Tenkeszéplak „ „ „ . .	2	36	—	—
133	„ 31.	Csermői h.-lelk. illetm. visszat. szept.	13	59	—	—
134	„ 31.	Csermői h.-lelk. illetm. visszat. részl. októberről	36	41	—	—
		Végösszeg	5345	76	4324	34

Mérleg :

Bevétel . . . . . — . . . . 5345·76 K
Kiadás . . . . . 4324·34 K
Számadási maradvány 1021·42 K

Szóval : Egyezerhuszonegy korona és 42 fillér.
Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Ezen számadást megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.
Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Rácz Gyula,
Tatár Balázs,
egyházmegyei számvevők.

III: Számadás a vegyes bevételekről és kiadásokról:

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.					
1	jan. 16.	Maradvány az előző évről	394	64	—	—
2	„ 16.	B.-Sebes Gusztáv A. perselypénz . .	2	—	—	—
3	„ 16.	Köröstárkány Gusztáv A. perselyp.	—	66	—	—
4	„ 16.	Postai kellékek	—	—	5	80
5	„ 16.	Mezőgyán Gusztáv A. perselypénz .	—	28	—	—
6	„ 16.	Mezőgyán supplicatio-váltság . . .	4	—	—	—
7	febr. 10.	Asztalos F. vizsg. költs. előleg. . .	100	—	—	—
8	márc. 3.	Arad esk. és ker. jegyek száll. lev.	3	32	—	—
9	„ 6.	K.-Apáti lelk. könyvt. díj hátr.	10	—	—	—
10	ápr. 6.	B.-böszörményi vizsgálat költsége	—	—	42	80
11	„ 6.	ennek portója	—	—	—	20
12	„ 22.	Ref. énekvezérek egyletének segély portóval	—	—	10	10
13	„ 25.	Asztalos F.-nek vizsg. költs. vissza	—	—	57	20
14	„ 25.	ennek portója	—	—	—	20
15	május 23.	Radnalippa 100 ker. jegy	—	80	—	—
16	„ 31.	Mezősas 4 népisk. szervezet ára .	4	—	—	—
17	jún. 16.	T.-Radvány 1 népisk. szerv. ára .	1	—	—	—
18	„ 17.	B.-Ujlak 3 népisk. szerv. ára. . .	3	—	—	—
19	„ 17.	B.-Ujlak Gusztáv A. perselypénz .	—	52	—	—
20	„ 17.	Szemlak Gusztáv A. perselypénz .	1	46	—	—
21	„ 17.	B.-Ugra „ „ „ . .	1	62	—	—
22	„ 17.	Bélzerénd „ „ „ .	1	10	—	—
23	„ 17.	Tenke „ „ „ .	2	—	—	—
24	„ 18.	Arad „ „ „ .	6	22	—	—
25	„ 18.	K.-Tárkány „ „ „ .	2	30	—	—
26	„ 18.	K.-Nyégerfalva Guszt. A. perselyp. .	—	30	—	—
27	„ 18.	Árpád Gusztáv A. perselypénz .	—	97	—	—
28	„ 18.	Csermő Gusztáv A. perselypénz .	2	—	—	—
29	„ 18.	R.-Lippa „ „ „ .	—	80	—	—
30	„ 22.	Nagyszalonta Gusztáv A. perselyp..	6	42	—	—
31	„ 27.	Zsadány 100 drb. kereszt. jegy .	—	80	—	—
32	„ 28.	Gyorok Gusztáv A. perselypénz .	—	70	—	—
33	„ 28.	Zsuga J. kebelezési illeték	4	20	—	—
34	július 5.	B. Sonkolyos Gusztáv A. perselyp. .	—	20	—	—
35	„ 9.	Sarkad 500 ker. jegy s száll. lev. ára	4	12	—	—
36	aug. 22.	M.-Homorog lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
37	„ 22.	„ e. ker. nyomtatv. . .	8	—	—	—
38	„ 22.	„ 2 népisk. szervezet .	2	—	—	—
39	szept. 9.	Mezőgyán Gusztáv A. perselyp.. .	2	06	—	—
40	„ 27.	Kötegyán 100 drb. kereszt. jegy .	—	80	—	—
		Átvitel	582	29	116	30

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	582	29	116	30
41	szept. 28.	Szentleányfalva lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
42	„ 28.	„ e. ker. nyomtatv.	8	—	—	—
43	„ 28.	„ 1 népisk. szerv.	1	—	—	—
44	„ 28.	„ 10 ív számad. nytv.	—	50	—	—
45	„ 28.	„ Guszt. A. pers.-pénz	1	—	—	—
46	okt. 7.	Ágya lelk. könyvt. díj f. é.. . . .	10	—	—	—
47	„ 7.	„ Gusztáv A. perselypénz . .	1	—	—	—
48	„ 10.	B.-Ujlak lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
49	„ 10.	„ Gusztáv A. pers. pénz .	—	40	—	—
50	„ 10.	„ supplicatio-váltság. . . .	—	20	—	—
51	„ 10.	Mezősas lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
52	„ 10.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
53	„ 10.	„ e. m. nyomtatványok . .	—	50	—	—
54	„ 10.	„ Gusztáv A. pers. pénz .	—	58	—	—
55	„ 11.	Ant lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
56	„ 11.	„ egyházker. nyomtatványok .	8	—	—	—
57	„ 11.	„ 2 népisk. szervezet	2	—	—	—
58	„ 15.	K. Szakál lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
59	„ 15.	„ e. ker. nyomtatv. . . .	8	—	—	—
60	„ 15.	„ 1 népisk. szervezet . .	1	—	—	—
61	„ 17.	Szemlak lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
62	„ 17.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
63	„ 17.	„ 2 népisk. szervezet . . .	2	—	—	—
64	„ 17.	„ főisk. kamat f. é.	12	60	—	—
65	„ 17.	Arad lelk. könyvt. díj f. é.. . . .	10	—	—	—
66	„ 17.	„ egyházker. nyomtatványok .	8	—	—	—
67	„ 17.	„ 1 népisk. szervezet..	1	—	—	—
68	„ 21.	Erdőgyarak lelk. könyvt. díj f. é..	10	—	—	—
69	„ 21.	„ e. ker. nyomtatványok	8	—	—	—
70	„ 21.	„ 3 népiskolai szervezet.	3	—	—	—
71	„ 21.	„ tanítói kebl. illeték .	4	20	—	—
72	„ 21.	„ Gusztáv A. pers. pénz	1	—	—	—
73	„ 21.	Erdőhegy lelk. könyvt. díj f. é.. .	10	—	—	—
74	„ 21.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
75	„ 21.	„ 4 népisk. szervezet . . .	4	—	—	—
76	„ 21.	„ főiskolai kamat f. é. . .	13	20	—	—
77	„ 24.	Nagyszalonta 600 drb. ny., száll. lev.	4	92	—	—
78	„ 31.	„ kebl. ill.-ek az egyhtól	18	90	—	—
79	„ 31.	„ kebl. ill.-ek a tan.-tól	18	90	—	—
80	„ 31.	„ lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
81	„ 31.	„ e. ker. nyomtatv. . .	8	—	—	—
82	„ 31.	„ 20 népisk. szerv. .	20	—	—	—
83	„ 31.	„ supplicatio-váltság .	2	—	—	—
84	„ 31.	Feketetót lelk. könyvt. díj hátr. .	10	—	—	—
		Átvitel	888	19	116	30

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912	Áthozat	888	19	116	30
85	okt. 31.	Feketetót lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
86	„ 31.	„ püspöki jelentések hátr.	2	90	—	—
87	„ 31.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
88	„ 31.	„ 1 népisk. szervezet . . .	1	—	—	—
89	„ 31.	„ lelkészi kebl. illeték . .	10	50	—	—
90	nov. 4.	B.-Ugra lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
91	„ 4.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
92	„ 4.	„ 4 népisk. szervezet . . .	4	—	—	—
93	„ 4.	„ tanítói kebl. illeték . . .	4	20	—	—
94	„ 4.	Hajdú E. tanítói kebl. illeték . .	4	20	—	—
95	„ 4.	Mezőbaj lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
96	„ 4.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
97	„ 4.	„ e. m. nyomtatványok . .	—	60	—	—
98	„ 4.	„ 3 népisk. szervezet . . .	3	—	—	—
99	„ 4.	Sarkad lelk. könyvt. díj f. é.. . .	10	—	—	—
100	„ 4.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
101	„ 4.	„ 12 népisk. szervezet . . .	12	—	—	—
102	„ 4.	„ 4 tanítói kebl. illeték . .	16	80	—	—
103	„ 4.	Falussy Á., Kiss M., Kovács I., Kovács I.-tól kebl. ill. à. 4·20 . .	16	80	—	—
104	„ 5.	Geszt lelk. könyvtár díj f. é. . .	10	—	—	—
105	„ 5.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
106	„ 5.	„ 3 népisk. szervezet	3	—	—	—
107	„ 5.	„ supplicatio-váltság	1	—	—	—
108	„ 5.	„ Gusztáv A. perselypénz . .	1	—	—	—
109	„ 6.	Knharsány Gusztáv A. perselyp. .	2	09	—	—
110	„ 6.	Gusztáv A. pers.-pénzt felküldtem	—	—	38	68
111	„ 11.	Szinte Gusztáv A. perselypénz . .	2	—	—	—
112	„ 11.	Felküldtem a Magy. Földhit. Inthez	—	—	2	—
113	„ 13.	Ágya e. ker. nyomtatványok . . .	8	—	—	—
114	„ 13.	„ 5 népisk. szervezet	5	—	—	—
115	„ 13.	Szinte 1 népiskolai szervezet . . .	1	—	—	—
116	„ 13.	Árpád lelk. könyvt. díj f. é. . . .	10	—	—	—
117	„ 13.	„ e ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
118	„ 13.	„ 4 népiskolai szervezet	4	—	—	—
119	„ 13.	„ főiskolai kamat f. é.. . . .	21	—	—	—
120	„ 13.	Belényes lelk. könyvt. díj f. é.. . .	10	—	—	—
121	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
122	„ 13.	„ 1 népiskolai szervezet . .	1	—	—	—
123	„ 13.	B.-Sonkolyos lelk. könyvtár díj f. é. .	10	—	—	—
124	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok	8	—	—	—
125	„ 13.	„ 1 népiskolai szervezet	1	—	—	—
126	„ 13.	„ lelk. kebl. illeték . .	10	50	—	—
127	„ 13.	Kalas F. lelk. kebl. illeték	10	50	—	—
		Átvitel	1179	28	156	98

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	1179	28	156	98
128	nov. 13.	B.-Ujlak e. ker. nyomtatványok	8	—	—	—
129	„ 13.	Bélzerénd lelk. könyvt. díj f. é.. .	10	—	—	—
130	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
131	„ 13.	„ 2 népiskolai szervezet .	2	—	—	—
132	„ 13.	„ lelk. kebl. illeték . . .	10	50	—	—
133	„ 13.	„ tanítói kebl. illeték . .	4	20	—	—
134	„ 13.	Igyártó S. lelk. kebl. illeték . . .	10	50	—	—
135	„ 13.	Kozma S. tanítói kebl. illeték . .	4	20	—	—
136	„ 13.	B.-Sebes lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
137	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
138	„ 13.	„ 2 népiskolai szervezet . .	2	—	—	—
139	„ 13.	Papp J. e. gyaraki tan. kebl. illeték	4	20	—	—
140	„ 13.	F.-Gyarmat lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
141	„ 13.	„ e. ker. nyomtatv. . .	8	—	—	—
142	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet .	3	—	—	—
143	„ 13.	„ főisk. kamat f. é. . .	35	58	—	—
144	„ 13.	Gyorok lelk. könyvt. díj f. é.. . .	10	—	—	—
145	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
146	„ 13.	„ 2 népisk. szervezet	2	—	—	—
147	„ 13.	Knharsány lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
148	„ 13.	„ e. m. nyomtatványok	—	80	—	—
149	„ 13.	„ e. ker. nyomtatv. . .	8	—	—	—
150	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet . .	3	—	—	—
151	„ 13.	„ supplicatio-váltság . .	2	—	—	—
152	„ 13.	K.-Apáti debr. alapok törzskönyve	4	—	—	—
153	„ 13.	„ lelk. könyvt. díj hátr.. .	10	—	—	—
154	„ 13.	„ lelk. könyvt. díj f. é.. .	10	—	—	—
155	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
156	„ 13.	„ püspöki jelentések . . .	2	90	—	—
157	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet . . .	3	—	—	—
158	„ 13.	„ tanítói kebl. illeték . .	4	20	—	—
159	„ 13.	Bak I. tan. kebl. ill. és késed. kam.	4	54	—	—
160	„ 13.	Szabó K. tan. kebl. ill. és késed. kam.	4	20	—	—
161	„ 13.	K.-Tárkány lelk. könyvt. díj f. é.	10	—	—	—
162	„ 13.	„ e. ker. nyomtatv. . .	8	—	—	—
163	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet . .	3	—	—	—
164	„ 13.	K.-Nyégerfalva főisk. kam. f. évi .	4	20	—	—
165	„ 13.	„ 1 népisk. szerv. .	1	—	—	—
166	„ 13.	Kötegyán lelk. könyvt. díj f. é.. .	10	—	—	—
167	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
168	„ 13.	„ 5 népisk. szervezet . . .	5	—	—	—
169	„ 13.	N.-Zerénd lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
170	„ 13.	„ e. ker. nyomtatv. . . .	8	—	—	—
171	„ 13.	„ 4 népisk. szervezet . .	4	—	—	—
		Átvitel	1483	30	156	98

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	1483	30	156	98
172	nov. 13.	Pankota lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
173	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
174	„ 13.	„ 2 népisk. szervezet . . .	2	—	—	—
175	„ 13.	R.-Lippa lelk. könyvt. díj f. é.. .	10	—	—	—
176	„ 13.	„ e. ker. nyomtatv. . . .	8	—	—	—
177	„ 13.	„ 1 népisk. szervezet . . .	1	—	—	—
178	„ 13.	Tamáshida lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
179	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok	8	—	—	—
180	„ 13.	„ 2 népisk. szervezet . .	2	—	—	—
181	„ 13.	Tenke lelk. könyvt. díj f. é. . . .	10	—	—	—
182	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
183	„ 13.	„ 4 népisk. szervezet	4	—	—	—
184	„ 13.	Vadász lelk. könyvt. díj f. é.. . .	10	—	—	—
185	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
186	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet	3	—	—	—
187	„ 13.	Várasfenes lelk. könyvt. díj hátr.	20	—	—	—
188	„ 13.	„ lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
189	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok	8	—	—	—
190	„ 13.	„ 3 népisk. szervezet . .	3	—	—	—
191	„ 13.	Somogyi E. kebli vált. ill. s kés. kam.	2	27	—	—
192	„ 13.	Jákob I. kebl. ill. s kés. kam. . .	4	54	—	—
193	„ 13.	Kispereg lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
194	„ 13.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
195	„ 13.	„ 4 népisk. szervezet . . .	4	—	—	—
196	„ 15.	K.-Apátinak vissza (l. 9. és 153. sz.)	—	—	10	10
197	„ 16.	Sarkad e. m. nyomtatványok. . .	2	60	—	—
198	„ 25.	Németpereg 1 népisk. szervezet .	1	—	—	—
199	„ 26.	Csermő lelk. könyvt. díj f. é.. . .	10	—	—	—
200	„ 26.	„ e. ker. nyomtatványok . .	8	—	—	—
201	„ 26.	„ 1 népisk. szervezet	1	—	—	—
202	„ 26.	„ két szavazatbirság	8	—	—	—
203	„ 26.	Árpád 10 költségelőirányzat . . .	1	—	—	—
204	„ 26.	N.-Zerénd 10 költségelőirányzat .	1	—	—	—
205	„ 26.	K.-Pereg 20 „ .	2	—	—	—
206	„ 26.	N.-Pereg 10 „ .	1	—	—	—
207	„ 26.	M.-Pécska 10 „ .	1	—	—	—
208	„ 26.	F.-Gyarmat 10 „ .	1	—	—	—
209	„ 28.	Ant 10 „ .	1	—	—	—
210	„ 30.	R.-Lippa 10 „ .	1	—	—	—
211	„ 30.	N.-Szalonta 20 „ .	2	—	—	—
212	dec. 3.	Pankota 10 „ .	1	—	—	—
213	„ 3.	B.-Ujlak 10 „ .	1	—	—	—
214	„ 4.	Gyorok 10. „ .	1	—	—	—
215	„ 5.	Arad 10. „ .	1	—	—	—
		Átvitel	1700	71	167	08

Naplószám	A tétel kelte	A tétel tárgya	Bevétel K	Bevétel f	Kiadás K	Kiadás f
	1912.	Áthozat	1700	71	167	08
216	dec. 7.	Szemlak 10 költségelőirányzat .	1	—	—	—
217	„ 7.	Zsadány főisk. kam. hátralék . .	55	44	—	—
218	„ 7.	„ főisk. kamat f. é.	55	44	—	—
219	„ 7.	„ tanítói kebl. ill. s kés. k..	4	54	—	—
220	„ 7.	„ lelk. könyvt. díj hátr. . .	10	—	—	—
221	„ 7.	„ lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
222	„ 7.	„ püspöki jelentések . . .	2	90	—	—
223	„ 7.	„ debr. alapok törzskönyve	4	—	—	—
224	„ 7.	„ 4 népisk. szervezet . . .	4	—	—	—
225	„ 7.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
226	„ 7.	M.-Remete lelk. könyvt. díj f. é. .	10	—	—	—
227	„ 7.	„ 10 költs. előirányzat. .	1	—	—	—
228	„ 9.	Tenke 10 költs. előirányzat. . . .	1	—	—	—
229	„ 9.	Szentleányfalva 10 költs. előirányzat	1	—	—	—
230	„ 9.	E.-ker. kiadványok ára portóval .	—	—	180	40
231	„ 13.	B.-Sebes költs. előirányzat	1	—	—	—
232	„ 16.	Kötegyán költs. előirányzat . . .	1	—	—	—
233	„ 16.	Várasfenes költs. előirányzat . . .	1	—	—	—
234	„ 18.	Kézy Ignác lelk. kebl. illeték . .	10	50	—	—
235	„ 18.	1910. népszámlálás I. kötete s porto	—	—	10	10
235	„ 18.	Előző tételből visszatérítés	2	—	—	—
236	„ 23.	Aljegyzői tiszteletdíj s porto . . .	—	—	60	20
237	„ 23.	1000 drb. költségelőirányzat ára .	—	—	60	—
238	„ 23.	Suppl.-válts. e.ker. pénzthoz porto.	—	—	9	30
239	„ 23.	Főisk. kamatok e.ker.pénzthoz porto	—	—	197	86
240	„ 26.	Ágya 20 költs. előirányzat	2	—	—	—
241	„ 31.	M.-Gyán lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
242	„ 31.	Mezőgyán e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
243	„ 31.	„ 5 népiskolai szervezet .	5	—	—	—
244	„ 31.	„ tan. kebl. illeték egyháztól	4	20	—	—
245	„ 31.	„ supplicatio-váltság . . .	4	—	—	—
246	„ 31.	Komádi lelk. könyvt. díj f. é. . .	10	—	—	—
247	„ 31.	„ e. ker. nyomtatványok .	8	—	—	—
248	„ 31.	„ 10 népisk. szervezet . . .	10	—	—	—
249	„ 31.	„ Gusztáv A. pers.-pénz . .	—	44	—	—
250	„ 31.	„ tanítói kebl. ill. egyháztól	4	20		—
251	„ 31.	Galambos J. tanítói kebl. ill. . .	4	20	—	—
252	„ 31.	Postaköltség	—	—	11	86
253	„ 31.	Főjegyző tiszteletdíja	—	—	200	—
254	„ 31.	Pénztárnok tiszteletdíja	—	—	400	—
255	„ 31.	Mezőgyán 245. sz. tétel jövőre áttéve	—	—	4	—
256	„ 31.	Komádi 249. sz. tétel jövőre áttéve	—	—	—	44
257	„ 31.	Forgó pénztár időközi kamatja . .	18	02	—	—
258	„ 31.	Irodai kellékek	—	—	17	30
259	„ 31.	100 ív fők. (16 K), 200 ív napló (12 K)	—	—	28	—
		Végösszeg	1972	59	1346	54

Mérleg :

Bevétel	1972.59 K
Kiadás.	1346.54 K
Számadási maradvány	626.05 K

Szóval : Hatszázhuszonhat korona és 05 fillér.

Geszt, 1913. február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Ezen számadást megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Talár Balázs,
Rácz Gyula,
egyházmegyei számvevők.

Mérleg a két számadásról :

Bevétel a közigazgatási költségeknél .	5345·76 K
Bevétel a vegyes költségeknél	1972·59 „
Összes bevétel	7318·35 K
Kiadás a közigazg. költségeknél . . .	4324·34 K
Kiadás a vegyes költségeknél	1346·54 „
Összes kiadás	5670·88 K
Összes bevétel	7318.35 K
Összes kiadás.	5670·88 „
Összes maradvány	1647·47 K
Maradvány a közigazg. költségeknél .	1021·42 K
Maradvány a vegyes költségeknél . .	626·05 „
Együtt	1647·47 K

Szóval : Egyezerhatszáznegyvenhét korona és 47 fillér.

Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Elszámolás az 1912. I. félévi adócsökkentési segélyekről.

Sorszám	Egyház neve	Adócsökkentési segélye K	f	Levont porto K	f	Elküldött összeg K	f	Jegyzet
1	Ant	640	—	1	—	639	—	
2	Ágya	820	—	1	—	819	—	
3	Szinte	150	—	—	40	149	60	
4	Árpád	340	—	—	60	339	40	
5	Belényes	170	—	—	40	169	60	
6	Belényessonkolyos	390	—	—	60	389	40	
7	Belényesújlak	660	—	1	—	659	—	
8	Bélzerénd	380	—	—	60	379	40	
9	Biharugra	560	—	—	60	559	40	
10	Borossebes	320	—	—	60	319	40	
11	Csermő	350	—	—	60	349	40	
12	Erdőgyarak	120	—	—	40	119	60	
13	Erdőhegy	260	—	—	40	259	60	
14	Feketegyarmat	700	—	1	—	699	—	
15	Gyorok	360	—	—	60	359	40	
16	Körösnagyharsány	280	—	—	40	279	60	
17	Körösszegapáti	250	—	—	40	249	60	
18	Körösszegapáti	1360	66	—	—	1360	66	(5 évről) bérmentetlen pénzes levélben
19	Köröstárkány	890	—	1	—	889	—	
20	Kisnyégerfalva	60	—	—	20	59	80	
21	Kötegyán	830	—	1	—	829	—	
22	Mezőbaj	390	—	—	60	389	40	
23	Mezősas	860	—	1	—	859	—	
24	Nagyszalonta	2120	—	—	—	2120	—	bérmentetlen pénzes levélben
25	Nagyszalonta	2064	39	—	—	2064	39	bérmentetlen pénzes levélben
26	Pankota	250	—	—	40	249	60	
27	Radnalippa	600	—	—	60	599	40	
28	Szentleányfalva	140	—	—	40	139	60	
29	Tamáshida	400	—	—	60	399	40	
30	Tenke	1060	—	—	—	1060	—	bérmentetlen pénzeslevélben
31	Vadász	1080	—	—	—	1080	—	"
32	Várasfenes	870	—	1	—	869	—	
	Összesen	19725	05	17	40	19707	65	

Szabó István,
e.-megyei pénztárnok.

Ezen elszámolást megvizsgáltuk s okmányokkal igazoltnak találtuk.
Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Rácz Gyula,
Tatár Balázs,
egyházmegyei számvevők.

Elszámolás az 1912. II. félévi adócsökkentési segélyekről.

Sorszám	Egyház neve	Adócsökkentési segélye K	f	Egyház megyei tartozása K	f	Közalapi járuléka K	f	Levont portó K	f	Összes levonás K	f	Elküldött összeg K	f	Jegyzet
1	Ant	643	94	—	—	—	—	1	—	1	—	642	94	
2	Ágya	824	36	13	—	—	—	1	—	14	—	810	36	
3	Szinte	140	89	1	—	—	—	—	40	1	40	139	49	
4	Árpád	348	86	70	60	110	40	—	40	181	40	167	46	
5	Belényes	159	54	31	56	50	24	—	20	82	—	77	54	
6	Belényes-sonkolyos	381	21	47	52	30	08	—	60	78	20	303	01	
7	Belényesújlak	662	26	8	—	—	—	1	—	9	—	653	26	
8	Bélzerénd	374	44	58	42	36	08	—	40	94	90	279	54	
9	Biharugra	560	05	—	—	—	—	—	60	—	60	559	45	
10	Borossebes	315	24	26	90	27	60	—	40	54	90	260	34	
11	Csermő	343	30	302	01	41	29	—	—	343	30	—	—	ebből 95 K e. kér. tartozás
12	Erdőgyarak	113	44	4	20	—	—	—	40	4	60	108	84	
13	Erdőhegy	257	35	—	—	—	—	—	40	—	40	256	95	
14	Feketegyarmat	700	83	92	42	143	36	—	60	236	38	464	45	
15	Gyorok	364	18	25	72	22	88	—	60	49	20	314	98	
16	Kispereg	2038	43	55	84	135	36	—	—	191	20	1847	23	bérment. pénzeslevélben
17	Németpereg	310	18	6	26	21	13	—	40	27	79	282	39	
18	Körösnagy-harsány	285	37	51	07	101	82	—	40	153	29	132	08	
19	Körösszegapáti	251	83	85	24	68	80	—	20	154	24	97	59	
20	Köröstárkány	882	33	46	02	103	08	1	—	150	10	732	23	
21	Kisnyégerfalva	62	63	9	48	18	12	—	20	27	80	34	83	
22	Kötegyán	832	71	73	—	—	—	1	—	74	—	758	71	
23	Mezőbaj	394	46	—	—	—	—	—	60	—	60	393	86	
24	Mezősas	860	69	—	—	—	—	1	—	1	—	859	69	
25	Nagyszalonta	2122	07	—	—	—	—	—	—	—	—	2122	07	bérment. pénzeslevélben
26	Nagyzerénd	944	71	67	50	182	—	1	—	250	50	694	21	
27	Pankota	252	43	27	34	—	—	—	40	27	74	224	69	
28	Radnalippa	609	55	22	98	15	92	—	60	39	50	570	05	
29	Szentleányfalva	138	12	—	—	—	—	—	40	—	40	137	72	
30	Tamáshida	401	14	35	40	61	60	—	60	97	60	303	54	
31	Tenke	1053	59	62	80	163	20	1	—	227	—	826	59	
32	Vadász	1079	08	49	50	114	—	1	—	164	50	914	58	
33	Várasfenes	868	03	70	67	91	44	1	—	163	11	704	92	
	Összesen	19,577	24	1344	45	1538	40	18	80	2901	65	16,675	59	

Szabó István,
e. m. pénztárnok.

Ezen elszámolást megvizsgáltuk s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1913 március hó 11-én.

Rácz Gyula,
Talár Balázs,
egyházmegyei számvevők.

Hátralékok kimutatása az 1912. év dec. 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Közigazg. költség		Kebl. illeték		Lelkészi könyvtár-díj		Vegyes tartozások		Összesen	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	Vaskóh	—	70	—	—	—	—	—	—	—	70
2	Berekböszörmény	117	71	—	—	60	—	20	95	198	66
3	Bihardobrosd	1	54	—	—	—	—	—	—	1	54
4	Gyanta	—	—	—	—	10	—	15	90	25	90
5	Vajda Mihály	—	—	12	30	—	—	—	—	12	30
6	Magyarremete	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—
7	Végh András	—	—	4	54	—	—	—	—	4	54
8	Bajzáth Ilona	—	—	4	20	—	—	—	—	4	20
9	Okány	60	72	—	—	10	—	9	—	79	72
10	Sarkadkeresztúr	40	32	4	54	20	—	24	90	89	76
11	Dobos Géza	—	—	4	54	—	—	—	—	4	54
	Összesen	220	99	30	12	100	—	79	75	430	86

Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
e.-megyei pénztárnok.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Rácz Gyula,
Tatár Balázs,
e.-megyei számvevők.

Egyházmegyénk közgyűlése a számvevőszék jelentése alapján Szabó István egyházmegyei pénztáros számadását a közigazgatási pénztár értékeinek 1912. évi kimutatásáról, a pénztár állapotáról és az adócsökkentési segélyek továbbításáról jóváhagyó tudomásul veszi s részére a felmentvényt elismerése és köszönete kifejezése mellett a szokásos fentartással megadja s az egész számadást jegyzőkönyvébe kinyomatni s irattárba helyezni rendeli el.

A hátralékos egyházak presbitériumait szigorúan utasítja, hogy tartozásaikat a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésig múlhatatlanul fizessék be.

A berekböszörményi egyház presbiteriumát fegyelmi eljárás terhe alatt utasítja, hogy a még mindig fennálló 198·66 K hátralékát a legközelebbi egyházmegyei közgyűlés napjáig fizesse be.

Utasítja az okányi és sarkadkeresztúri egyházak

presbiteriumait, hogy az előbbi 79·72 K, az utóbbi 89·76 K hátralékos tartozását szintén a legközelebbi egyházmegyei közgyűlés napjáig fizesse be.

Végül vagyoni felelősség terhe alatt utasítja a cserméi egyház gondnokát és presbiteriumát, hogy 513·55 K tartozását a már fentebb említett forrásokból folyó évi szeptember hó 1-ső napjáig pontosan fizesse be, mert ellenkező esetben kénytelen lesz egyházmegyénk a cserméi egyház gondnokával és presbiteriumával szemben a törvényes szigorúsággal eljárni.

12. Pénztáros beterjeszti

a) egyházmegyénk 1913. évi költségelőirányzatát, mely szerint 4148 korona szükséglet fedezésére 5417 korona 47 fillér s így remélhető pénztári maradványként 1269 korona 47 fillér mutatkozik;

b) az egyházmegyei közigazgatási költség kivetési tervezetét az 1910. évi népszámlálás adatai alapján:

Költségelőirányzat az 1913. évre.

Sor-szám	Megnevezés	Összeg K	f
	Szükséglet.		
1	Lelkészi főjegyző tiszteletdíja	200	—
2	„ aljegyző tiszteletdíja	60	—
3	Tanügyi bizottsági előadó tiszteletdíja	60	—
4	Egyházmegyei közpénztárnok tiszteletdíja	400	—
5	Négy lelkészi számvevő tiszteletdíja à 15 korona . .	60	—
6	Egyházker. lelk. képviselők úti átalánya 2 ízben à 70 K	280	—
7	Egyházlátogató küldöttségek előfogati díja	402	—
8	Iskolalátogató küldöttségek előfogati díja	260	—
9	Egyházmegyei tisztviselők gyűlési napidíjai	200	—
10	Egyházmegyei tanítóképviselők gyűlési napidíjai s fuvardíja.	96	—
11	Tanügyi bizottsági tagok napidíja à 6 kor.	150	—
12	Vegyes napi- s fuvardíjak hivatalos alkalmakra . . .	200	—
13	Egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyveinek ára	1000	—
14	Egyházkerületi kiadványok ára	300	—
15	Irodai szükségletek s postaköltségek	200	—
16	Nagyváradi tanítónőképzőnek évi segély	80	—
17	Előre nem láthatókra	200	—
	Összesen	4148	—

Sor-szám	Megnevezés	Összeg K	f
	Fedezet.		
1	Összes pénztári maradvány	1647	47
2	Közigazgatási államsegély	1990	—
3	A f. évre kivetett közigazgatási költségekből	1500	—
4	Tűzkárbiztosítási jutalékból	80	—
5	Keblezési illetékekből	50	—
6	Esperesi pecsétdíjakból	50	—
7	Hátralékokból remélhető bevétel	100	—
	Összesen	5417	47

Fedezet összesen . . . . . 5417·47 K
Szükséglet összesen . . . . . 4148·— „
Remélhető maradvány. . . . . 1269·47 K

Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
e.-megyei pénztárnok.

Helyeseljük.
Nagyszalonta, 1913 március hó 11.

Rácz Gyula,
Talár Balázs,
e.-megyei számvevők.

Az egyházmegyei közigazgatási költség kivetési tervezete az 1910. évi népszámlálás adatai alapján à 2 fillér.

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Közigazg. költség 2 fillérrel K	f	Jegyzet
1	Ágya	1845	36	90	
2	l. e. Szinte	188	3	76	
3	f. e. Szapáryliget	88	1	76	
4	Ant	1066	21	32	
5	Arad	7422	148	44	lélekszám . . . . . 2675 katona le . . . . . 253 marad 7422
6	Árpád	1473	29	46	
7	Belényes	795	15	90	
8	Belényessonkolyos	409	8	18	
9	f. e. Körösjánosfalva	308	6	16	
10	f. e. Magyarcséke	375	7	50	
11	Belényesújlak	908	18	16	
12	Bélzerénd	454	9	08	
13	Berekböszörmény	3018	60	36	
14	Biharugra	1827	36	54	
	Átvitel	20176	403	52	

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Közigazg. költség 2 fillérrel K	f	Jegyzet
	Áthozat	20176	403	52	
15	Borossebes	383	7	66	
16	Csermő	369	7	38	
17	Erdőgyarak	1465	29	30	Erdőgyarak . . . . 1377 Vadászpuszta . . . 88 Vadásztól ide téve 1465
18	Erdőhegy—Kisjenő	1892	37	84	Erdőhegy . 1423 Kisjenő . . 469 } 1892
19	Feketegyarmat	1893	37	86	
20	Feketetót	229	4	58	
21	f. e. Feketegyőrös	58	1	16	
22	Geszt	1454	29	08	
23	Gyanta	1433	28	66	
24	f. e. Bihardobrosd	143	2	86	
25	f. e. Kisháza	199	3	98	
26	Tenkeszéplak	100	2	—	
27	Gyorok	272	5	44	
28	Kispereg	1750	35	—	
29	l. e. Németpereg	245	4	90	
30	f. e. Magyarpécska	66	1	32	
31	f. e. Ópécska	237	4	74	
32	Komádi	7172	143	44	
33	Körösnagyharsány	1288	25	76	
34	Körösszakál	214	4	28	
35	Körösszegapáti	1199	23	98	
36	Köröstárkány	1420	28	40	
37	l. e. Kisnyégerfalva	246	4	92	
38	Kötegyán	2558	51	16	
39	Magyarhomorog	1206	24	12	
40	Magyarremete	848	16	96	
41	Mezőbaj	1256	25	12	
42	Mezőgyán	2023	40	46	
43	Mezősas	1600	32	—	
44	Nagyszalonta	12409	248	18	
45	Nagyzerénd	2259	45	18	
46	Okány	3570	71	40	
47	Pankota	372	7	44	
48	Radnalippa	274	5	48	Máriaradna . 82 Lippa . . . 192 } 274
49	Sarkad	8316	166	32	Sarkad . . . . . 8428 M.-gyespuszta le . . 112 (S.-Keresztúrhoz van beosztva) 8316
50	Sarkadkeresztúr	1421	28	42	S.-Keresztúr . . . 1309 Meggyespuszta hozzá 112 1421
51	Szemlak	488	9	76	
52	Szentleányfalva	545	10	90	
53	Tamáshida	927	18	54	
54	Tenke	2033	40	66	
	Átvitel	86008	1720	16	

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Közigazg. költség 2 fillérrel K	f	Jegyzet
	Áthozat	86008	1720	16	
55	Vadász	1380	27	60	Vadász . . . . . 1468 Vadászpuszta levonva 88 (E.-gyarakhoz beosztva) 1380
56	f. e. Simonyifalva	255	5	10	
57	f. e. Talpas	141	2	82	
58	Várasfenes	1266	25	32	
59	Zsadány	2238	44	76	
	Összesen	91288	1825	76	

Geszt, 1913 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Egyházmegyénk közgyűlése az 1913. évi költségelőirányzatot s költségkivetést elfogadja, azt nyomtatott jegyzőkönyvében közétenni és irattárba helyezni rendeli el.

13. Az egyházmegyei közalapi bizottság beterjeszti Szabó István egyházmegyei közalapi pénzkezelőnek a magyar országos református egyházi közalap javára az 1912. évben befolyt járulékokról készített elszámolását, melyet az egyházmegyei közalapi bizottság folyó évi február 5-én Nagyszalontán megvizsgált s azt a számadási okmányokkal egyezőnek s rendben levőnek találta; egyben jelenti bizottság, hogy egyházaink a múlt évben is pontosan fizettek és a közalapnál semminemű hátralék nincs. Ugyanezen elszámolást az országos református egyházi közalap végrehajtó bizottsága március 26. napján jóváhagyta.

Elszámolás

a magyar országos református egyházi közalap javára az 1912. évben befolyt járulékokról.

Tiszántúli egyházkerület.

Sorszám	Az egyházközség neve (Az anyaegyházak betürendben, a társ-, leány-, fiókegyházak és szórványok az anyaegyház után külön sorszám alatt irandók,)	Hátralékok					
		Hátralék az 1912. év elején		Befizettetett			
				a hátralékos járulékból		5% késed. kamat a hátralék után	
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
1	Ant	—	—	—	—	—	—
2	Arad	—	—	—	—	—	—
3	Ágya	—	—	—	—	—	—
4	l. e. Szinte	—	—	—	—	—	—
5	Árpád	—	—	—	—	—	—
6	Belényes	—	—	—	—	—	—
7	f. e. Vaskóh	—	—	—	—	—	—
8	Belényessonkolyos	—	—	—	—	—	—
9	l. e. Körösjánosfalva	—	—	—	—	—	—
10	l. e. Magyarcséke	—	—	—	—	—	—
11	Belényesújlak	—	—	—	—	—	—
12	Berekböszörmény	—	—	—	—	—	—
13	Bélzerénd	—	—	—	—	—	—
14	Biharugra	—	—	—	—	—	—
15	Borossebes	—	—	—	—	—	—
16	Csermő	—	—	—	—	—	—
17	Erdőgyarak	—	—	—	—	—	—
18	Erdőhegy	—	—	—	—	—	—
19	Feketegyarmat	—	—	—	—	—	—
20	Feketetót és Györös	—	—	—	—	—	—
21	Geszt	—	—	—	—	—	—
22	Gyanta	—	—	—	—	—	—
23	f. e. Bihardobrosd	—	—	—	—	—	—
24	l. e. Kisháza	—	—	—	—	—	—
25	l. e. Tenkeszéplak	—	—	—	—	—	—
26	Gyorok	—	—	—	—	—	—
27	Kispereg	—	—	—	—	—	—
28	l. e. Németpereg	—	—	—	—	—	—
29	Komádi	—	—	—	—	—	—
30	Körösnagyharsány	—	—	—	—	—	—
31	Körösszakál	—	—	—	—	—	—
32	Körösszegapáti	—	—	—	—	—	—
33	Köröstárkány	—	—	—	—	—	—
34	l. e. Kisnyégerfalva	—	—	—	—	—	—
35	Kötegyán	—	—	—	—	—	—
36	Magyarhomorog	—	—	—	—	—	—
37	Magyarremete	—	—	—	—	—	—
38	szórv. Kosgyán	—	—	—	—	—	—
	Átvitel	—	—	—	—	—	—

Nagyszalontai egyházmegye.

rovata.		Folyó évi járulékok rovata.									
A hátralékból fizetetlen maradt az 1912. év végén		Az 1912. évre megállapitott közalapi járulék		Befizettetett				F. évi járulékból hátralék maradt az 1912. év végén		Befizetett tőke természetű bevételek: reformációi perselypénz, stb.	
				a folyó évi járulékból		5% késed. kamat a f. évi járulék után					
kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor,	f.	kor.	f.
—	—	82	16	82	16	—	—	—	—	—	26
—	—	492	—	492	—	—	—	—	—	6	25
—	—	129	84	129	84	—	—	—	—	2	—
—	—	17	44	17	44	—	—	—	—	1	—
—	—	110	40	110	40	—	—	—	—	3	18
—	—	50	24	50	24	—	—	—	—	—	—
—	—	2	80	2	80	—	—	—	—	—	—
—	—	30	08	30	08	—	—	—	—	—	—
—	—	22	72	22	72	—	—	—	—	—	—
—	—	9	76	9	76	—	04	—	—	—	—
—	—	65	04	65	04	—	—	—	—	1	—
—	—	241	36	241	36	—	72	—	—	1	40
—	—	36	08	36	08	—	—	—	—	—	—
—	—	148	32	148	32	—	—	—	—	—	—
—	—	27	60	27	60	—	—	—	—	2	—
—	—	41	12	41	12	—	17	—	—	—	—
—	—	99	44	99	44	—	—	—	—	1	—
—	—	104	08	104	08	—	—	—	—	—	—
—	—	143	36	143	36	—	—	—	—	—	—
—	—	25	44	25	44	—	—	—	—	—	—
—	—	113	60	113	60	—	—	—	—	1	—
—	—	115	44	115	44	—	—	—	—	—	—
—	—	6	16	6	16	—	06	—	—	—	—
—	—	12	48	12	48	—	—	—	—	—	—
—	—	9	44	9	44	—	—	—	—	—	—
—	—	22	88	22	88	—	—	—	—	—	56
—	—	135	36	135	36	—	—	—	—	—	—
—	—	21	04	21	04	—	09	—	—	—	—
—	—	499	04	499	04	—	—	—	—	—	25
—	—	100	72	100	72	—	—	—	—	1	10
—	—	17	28	17	28	—	—	—	—	—	—
—	—	68	80	68	80	—	—	—	—	—	—
—	—	100	08	100	08	—	—	—	—	3	—
—	—	17	12	17	12	—	—	—	—	1	—
—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—
—	—	100	72	100	72	—	—	—	—	—	—
—	—	61	20	61	20	—	52	—	—	—	67
—	—	—	64	—	64	—	01	—	—	—	—
—	—	3481	28	3481	28	1	61	—	—	25	67

Sorszám	Az egyházközség neve (Az anyaegyházak betürendben, a társ-, leány-, fiókegyházak és szórványok az anyaegyház után külön sorszám alatt irandók	Hátralékok					
		Hátralék az 1912. év elején		Befizettetett			
				a hátralékos járulékokból		5% késed. kamat a hátralék után	
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
	Áthozat	—	—	—	—	—	—
39	Mezőbajj	—	—	—	—	—	—
40	Mezőgyán	—	—	—	—	—	—
41	Mezősas	—	—	—	—	—	—
42	Nagyszalonta	—	—	—	—	—	—
43	Nagyzerénd	—	—	—	—	—	—
44	Okány	—	—	—	—	—	—
45	Pankota	—	—	—	—	—	—
46	Radnalippa	—	—	—	—	—	—
47	Sarkad	—	—	—	—	—	—
48	Sarkadkeresztúr	—	—	—	—	—	—
49	Szemlak	—	—	—	—	—	—
50	Szentleányfalva	—	—	—	—	—	—
51	Tamáshida	—	—	—	—	—	—
52	Tenke	—	—	—	—	—	—
53	Vadász	—	—	—	—	—	—
54	f. e. Simonyifalva	—	—	—	—	—	—
55	f. e. Talpas	—	—	—	—	—	—
56	Várasfenes	—	—	—	—	—	—
57	Zsadány	—	—	—	—	—	—
	Összesen	—	—	—	—	—	—

Összesítés.

Bevétel:

1.	Hátralékok (4..rov.)	—·—
2.	Késed. kam. (5. rov.).	—·—
3.	F. é. járulékok (8. rov.)	6649·60
4.	Késed. kam. (9. rov.).	1·61
5.	Tőketerm. bev. (11. r.)	33·50
	Összes bevétel	6684·71

Kiadás:

1.	1912	nov. 4-én	2797·21
2.	1912	„ 13-án	3565·14
3.	1912	„ 26-án	248·72
4.	1912	dec. 23-án	73·64
	Összes kiadás		6684.71

Kelt Geszt, 1913. évi január hó 30. napján.

Szabó István,
református lelkész,
e.-megyei közalapi pénzkezelő.

rovata.		Folyó évi járulékok rovata.								Befizetett tőke természetű bevételek: reformációi perselypénz, stb.	
A hátralékból fizetetlen maradt az 1912. év végén		Az 1912. évre megállapitott közalapi járulék		Befizettetett				F. évi járulékból hátralék maradt az 1912. év végén			
				a folyó évi járulékból		5% késed. kamat a f. évi járulék után					
kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
—	—	3481	28	3481	28	1	61	—	—	25	67
—	—	91	60	91	60	—	—	—	—	—	40
—	—	150	72	150	72	—	—	—	—	—	48
—	—	125	84	125	84	—	—	—	—	—	—
—	—	915	12	915	12	—	—	—	—	5	31
—	—	182	—	182	—	—	—	—	—	—	—
—	—	242	88	242	88	—	—	—	—	—	—
—	—	29	36	29	36	—	—	—	—	—	40
—	—	15	92	15	92	—	—	—	—	1	—
—	—	610	88	610	88	—	—	—	—	—	—
—	—	80	64	80	64	—	—	—	—	—	—
—	—	45	44	45	44	—	—	—	—	—	—
—	—	53	12	53	12	—	—	—	—	—	—
—	—	61	60	61	60	—	—	—	—	—	—
—	—	163	20	163	20	—	—	—	—	—	—
—	—	114	—	114	—	—	—	—	—	—	—
—	—	16	32	16	32	—	—	—	—	—	24
—	—	8	24	8	24	—	—	—	—	—	—
—	—	91	44	91	44	—	—	—	—	—	—
—	—	170	—	170	—	—	—	—	—	—	—
—	—	6649	60	6649	60	1	61	—	—	33	50

Ezen 3 példányban kiállított elszámolást megvizsgálta s azt a számadási okmányokkal egyezőnek s rendben levőnek találta :

Nagyszalontán, 1913. évi február hó 5. napján, a nagyszalontai református egyházmegye közalapi bizottsága :

Szabó István,
bizottsági jegyző.

Balog Ambrus,
esperes-elnök.

Dr. Balogh Elek,
Böszörményi Lajos,
bizottsági tagok.

1771—1913. Jóváhagyta a magyar országos református egyházi közalap végrehajtó bizottsága.

Budapest, 1913 március hó 26. napján.

Baksa Lajos,
előadó.

Egyházmegyénk közgyűlése a közalapi számadást a bizottság jelentése alapján jóváhagyja ; Szabó István pénztárnoknak a felmentvényt a szokásos fentartással megadja ; magát az elszámolást pedig jegyzőkönyvében kinyomatja.

14. Közalapi pénzkezelő jelenti, hogy a folyó évi közalapi járulékok kirovását az 1910. évi népszámlálás adatai alapján a kellő időre, január 31-re elkészítette, ezt az egyházmegyei közalapi bizottság február 5-én jóváhagyta s megerősítés végett a fokozatos egyházi hatóságokhoz felterjesztette, ahonnan azonban mindeddig nem érkezett vissza, ezért nem terjesztheti a közgyűlés elé.

Erre vonatkozólag Széll Kálmán — mint az országos közalap-végrehajtó-bizottság tagja — azon felvilágosítást nyujtja közgyűlésünknek, hogy a végrehajtó bizottságban, éppen az ő állásfoglalása következtében, valószínűleg azon elv lesz az irányadó — amit különben egyházmegyei közalapi bizottságunk is hangsúlyozott felterjesztésében, — hogy a szórványoknak egyházi adót nem fizető tagjai a közalapi járulék meghatározásánál ne vétessenek figyelembe.

Egyházmegyénk közgyűlése köszönettel veszi tudomásul Széll Kálmán végr. biz. tag felvilágosítását s egyházaink javára kifejtett működését. Pénztárnokot pedig utasítja, hogy ha a folyó évi közalapi járulékok jóváhagyott kimutatása hozzá megérkezik, annak jegyzőkönyvünkben való közzétételéről gondoskodjék ;

végül az egyházmegyei közalapi bizottság tagjaiul — egy évi időtartamra — esperes elnöklete alatt Balogh Elek dr. és Böszörményi Lajos tanácsbírákat, mint rendes tagokat ; Hadházy Kálmán tanácsbírót, mint póttagot megválasztja.

Mivel az országos közalap végrehajtó-bizottság mindeddig nem készült el az 1913. évi közalapi járulékok kimutatásának megerősítésével : tájékozás végett közzétesszük az egyházmegyei közalapi bizottság által jóváhagyott kimutatást.

Kimutatás az országos református egyházi közalap 1913. évi járulékairól.

Tiszántúli egyházkerület. Nagyszalontai egyházmegye.

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Összes hátralék 1912. december 31-én kor.	f.	Az 1913. évre kivetett közalapi járulék kor.	f.	Jegyzet
1	Ágya	1845	—	—	147	60	
2	l. e. Szinte	188	—	—	15	04	
3	f. e. Szapáryliget	88	—	—	7	04	
4	Ant	1066	—	—	85	28	
5	Arad	7422	—	—	593	76	lélekszám — — — 7675 katona levonva — — 253 marad 7422
6	Árpád	1473	—	—	117	84	
7	Belényes	795	—	—	63	60	
8	Belényessonkolyos	409	—	—	32	72	
9	f. e. Körösjánosfalva	308	—	—	24	64	
10	f. e. Magyarcséke	375	—	—	30	—	
11	Belényesújlak	908	—	—	72	64	
12	Bélzerénd	454	—	—	36	32	
13	Berekböszörmény	3018	—	—	241	44	
14	Biharugra	1827	—	—	146	16	
15	Borossebes	383	—	—	30	64	
16	Csermő	369	—	—	29	52	
17	Erdőgyarak	1465	—	—	117	20	Erdőgyarak — — — 1377 Vadászpuszta hozzá— 88 (Vadásztól) — — 1465
18	Erdőhegy—Kisjenő	1892	—	—	151	36	Erdőhegy — — — 1423 Kisjenő — — — — 469 1892
19	Feketegyarmat	1893	—	—	151	44	
20	Feketetót	229	—	—	18	32	
21	f. e. Feketegyörös	58	—	—	4	64	
22	Geszt	1454	—	—	116	32	
23	Gyanta	1433	—	—	114	64	
24	f. e. Bihardobrosd	143	—	—	11	44	
25	f. e. Kisháza	199	—	—	15	92	
26	f. e. Tenkeszéplak	100	—	—	8	—	
27	Gyorok	272	—	—	21	76	
28	Kispereg	1750	—	—	140	—	
29	l. e. Németpereg	245	—	—	19	60	
30	f. e. Magyarpécska	66	—	—	5	28	
31	f. e. Ópécska	237	—	—	18	96	
32	Komádi	7172	—	—	573	76	
33	Körösnagyharsány	1288	—	—	103	04	
34	Körösszakál	214	—	—	17	12	
35	Körösszegapáti	1199	—	—	95	92	
	Átvitel	42237	—	—	3378	96	

Sorszám	Az egyházközség neve	lélekszáma	Összes hátralék 1912. december 31-én. kor.	f.	Az 1913. évre kivetett közalapi járulék kor.	f.	Jegyzet
	Áthozat	42237	—	—	3378	96	
36	Köröstárkány	1420	—	—	113	60	
37	l. e. Kisnyégerfalva .	246	—	—	19	68	
38	Kötegyán	2558	—	—	204	64	
39	Magyarhomorog . . .	1206	—	—	96	48	
40	Magyarremete	848	—	—	67	84	
41	Mezőbaj	1256	—	—	100	48	
42	Mezőgyán	2023	—	—	161	84	
43	Mezősas.	1600	—	—	128	—	
44	Nagyszalonta	12409	—	—	992	72	
45	Nagyzerénd	2259	—	—	180	72	
46	Okány	3570	—	—	285	60	
47	Pankota	372	—	—	29	76	
48	Radnalippa (Máriaradna és Lippa) . .	274	—	—	21	92	Máriaradna . 82 = 6·56 Lippa . . . 192 = 15·36 274 = 21·92
49	Sarkad	8316	—	—	665	28	Sarkad . . . . . 8428 Meggyespuszta levonva 112 (S.-Keresztúrhoz van beosztva) 8316
50	Sarkadkeresztúr . . .	1421	—	—	113	68	Sarkadkeresztur . . 1309 Meggyespuszta hozzá 112 (Sarkadtól) 1421
51	Szemlak	488	—	—	39	04	
52	Szentleányfalva . . .	545	—	—	43	60	
53	Tamáshida	927	—	—	74	16	
54	Tenke	2033	—	—	162	64	
55	Vadász	1380	—	—	110	40	Vadász . . . . . 1468 Vadászpuszta levonva 88 (Erdőgyarakhoz beoszt.) 1380
56	f. e. Simonyifalva . .	255	—	—	20	40	
57	f. e. Talpas	141	—	—	11	28	
58	Várasfenes	1266	—	—	101	28	
59	Zsadány	2238	—	—	179	04	
	Összesen	91288	—	—	7303	04	

Kelt Geszt, 1913. évi január hó 30.

Szabó István,
e.-megyei pénzkezelő.

Balog Ambrus,
esperes.

Jóváhagyta a nagyszalontai egyházmegyei közalap végrehajtó-bizottság 7303 korona 04 fillér összeggel.

Nagyszalonta, 1913. évi február hó 5.

Szabó István,
bizottsági jegyző.

Balog Ambrus,
bizottsági elnök.

Melléklet a 16. jegyzőkönyvi számhoz.

SZÁMADÁS

az 1912. évben befolyt és a nyugdíjintézet pénztárába ugyanazon évben bevallástott járulékokról és adományokról.

Sorszám	Törzskönyvi szám	Az egyházközség (társadalomegyesület) sorrendben és a nyugdíj-, illetve gyámintézeti tag neve	I. Hátralék vagy túlfizetés az előző 1911. év végén						II.				III. Előírás a folyó 1912. évre						IV. Pótelőírás vagy törlés						V. Összes tartozás (a II., III. és IV. összegek összege)						VI. Befizetés a folyó 1912. évben										VII. Hátralék vagy túlfizetés az 1912. év végén						Jegyzet
			Belépési járulék		Évi tagsági díj		Kamat- és késedelmi kamat		Fentartási járulék		Késedelmi kamat		Belépési járulék		Évi tagsági díj		Kamat- és késedelmi kamat		Fentartási járulék		Késedelmi kamat		Belépési járulék		Évi tagsági díj		Kamat- és késedelmi kamat		Fentartási járulék		Késedelmi kamat		Összesen		Fentartási járulék		Késedelmi kamat		Összesen		Pereslypénz		Belépési járulék		Évi tagsági díj		Kamat- és késedelmi kamat		Fentartási járulék		Késedelmi kamat		
			K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	
1	1	Ant											188	10	70	16			40	09													188	10	70	16			40	09			40	09							
2	2	Arad																	66	12															66	12															
		Csécsi Imre											279	82	115	71															279	82	115	71			395	53			279	82	115	71							1911—1912 apr. 25.
3	3	Arad																																																
		Szikszai Antal	247	63	80	85	19	81											36	96			247	63	80	85	19	81	tudós.						36	96					36	96							
4	4	Agya											142	81	64	68			39	16													142	81	64	68			39	16			207	49							
		Fogarassy Bálint																																			59	16	39	—			59	16	39	—					
5	5	Árpád											169	34	68	54			42	20													169	34	68	54			42	20			238	30							
		Beros Gábor																																			42	20					42	20							
6	6	Buji											190	27	73	86			36	51													190	27	73	86			36	51			264	13							
		Bodogh János																																																	
7	7	Bélavas											141	06	63	89			37	51													141	06	63	89			37	51			205	65	72	13					
		Bottyán Pál	72	13																													37	51					37	51			37	51			10	35	tudós.		1905—1912 okt. 31.
8	8	Bélavasújlak											179	47	76	—			34	39													179	47	76	—			34	39			254	47							
		Sipos János	10	35	tudós.	—																											34	39					34	39			34	39							
9	9	Bélreréd											91	57	60	18			50	76													91	57	60	18			50	76	120	—	273	51	59	93				34	
		Gyenge János	59	93	60	18			—	34																																	110	10	18	—					
10	10	Berekbösszemény											182	13	83	83			33	19													206	50	88	83			33	19	18	—	295	51	206	32	88	83			
		Bodai János	24	37																																								18	18							
11	11	Borosnéra											140	45	58	08			40	12													140	45	58	08					7	85	198	53	140	45	50	08			
		Szabó József																															88	09	7	85			95	94			200	80							
12	12	Csermő			150	65			47	97							32	75															32	75					32	75	194		131	20							
13	13	Erdőgyarak											99	43	57	31																	73	89	57	31			120	—			491	36	36	80					
		Bugyi János	25	54	tudós.	—			80	—			118	32	70	—			40	—													281	36	210	—			40	24			259	23	188	81	70	42			
14	14	Erdőhegy											188	81	70	42			31	75													31	75					31	75			55	56							1905—1912 okt. 26.
		Bokor Sándor	163	04	140	—																																					38	52	20	—	199	64	35	44	67	42	5	09
15	15	Feketegyarmat																	55	56																															
		Szűts József											188	81	70	42			31	75													188	81	70	42			31	75			41	48							
16	16	Feketetó																	55	56																															
		Bagdány János																	38	52													38	52					38	52	20	—	240	50	167	91	72	59			
17	17	Fenes											127	13	67	42	5	09													127	13	67	42	5	09					39	56							
		Könyves János																	41	48													41	48					41	48	1		80	04							
18	18	Geszt											167	91	72	59																	167	91	72	59							240	50	167	91	72	59			
		Szabó István																	39	56													39	56					39	56			139	64							
19	19	Gyanta											138	30	69	23			33	46													325	44	394	09			33	46	1	95	197	32	382	57					
		Vajda Mihály	187	14	324	86																											33	46					33	46			33	46							
20	20	Gyurok											147	74	58	55			38	56													147	74	58	55			38	56	2	38	206	29							
		Hunyady László																															38	56					38	56			38	56							
21	21	Harsány											117	95	67	48			76	55													117	95	67	48			76	55	1		185	43							
		Perecz István																															76	55					76	55			76	55							
22	22	Kisperg											518	56	133	97			66	36													518	56	133	97			66	36			652	53							
		Sándy Géza																															66	36					66	36			66	36							
23	23	Komádi											274	73	116	13			39	00													274	73	116	13			39	00			390	86							
		Csik József																	35	62																			35	62			35	62							
24	24	Körösnagyszáti							12	—									44	38															44	38					44	38							
		Pató Károly																	49	96																			49	96			44	96							
25	25	Kötegyán											239	01	87	43			47	68													239	01	87	43			47	68	8	—	326	44							
		Kolumbán Áron																	47	68																			47	68			47	68							
26	27	Mezőgyán											214	94	83	44			40	40													214	94	83	44			40	40	1	05	298	38							
		Onody Sándor																	40	40																			40	40			40	40							
27	28	Mezőnas											214	60	70	70			71	80													214	60	70	70			71	80	3	70	285	30							
		Besenyei Imre																	71	80																			71	80			71	80							
28	29	Nagyszalonta											946	34																			946	34									946	34							
		Szill Kálmán																	71	80													71	80					71	80			71	80							
29	30	Nagyszalonta											389	73	125	65																	389	73	125	65							515	38	389	73	125	65			
		Bözörményi Lajos																	45	72													45	72					45	72			45	72							
30	31	Nagyzerénd											256	58																			256	58									256	58							
		Bán József																	36	59													36	59					36	59			36	59							
31	32	Pusztota											208	69																			208	69									208	69							
		Kócsa Károly																	36	05													36	05					36	05	25	—	209	12							1905—1912 okt. 26.
32	33	Remete											122	70	63	08																	122	70	63	08							185	78	122	70	80	42			
		Szathmáry István																	80	—													80	—					80	—			80	—							
33	34	Sarkad											412	16	140	—																	412	16	140	—							552	16	412	16	140	—			
		Balogh Ambrus																	20	—													20	—					20	—			20	—							
34	35	Sarkad											161	84	70	—	10	82															161	84	70	—	10	82			242	66	18	40							
		Farkas Géza	71	72	35	—	7	21					90	12	25	—	3	61															72	80	60	—							73	40							
35	36	Sarkadkeresztúr							36	40			170	77	63	70			36	40													170	77	63	70			37	98			234	47							
		Nagy Endre																	37	98													37	98					37	98			37	98							
36	39	Sonkolyos											125	53	64	46	5	04															215	72	64	46	15	07			296	10	125	53	64	46	10	03			
		Tóth János	90	39		—	10	02											34	18													34	18					34	18	85	—	215	72	90	39					5	04
37	40	Szakad																	31	45													274	28									274	28							
		Németthy János											214	46	59	82			35	88													214	46	59	82			35	88	1	87	183	01	59	82					
38	41	Szemlak																	33	88													33	88					35	88	1	87	215	66							
		Balogh Gyula	118	—	62	78							451	01	62	78			42	69													396	44	151	01	62	78			42	69	1	87	118	—	62	78					
39	42	Szentkenyálva																	42	69													42	69					42	69	2	—	269	01	125	56					
		Nagy Dániel											168	87	74	70																	168	87	74	70							243	57							
40	43	Tanácsa											178	39	65	26			37	29													243	65	84	13	65	26			37	29			37	41							
		Ungvári Gyula																	39	24													39	24					39	24	5	—	149	39							
41	44	Tárkány											399	22	68	67			45	44													467	89	202	16	68	67			45	44	2	—	220	83	94	26					
		Győry József																	45	44													45	44					45	44	2	—	45	44							
42	45	Tenke											163	64	39	52			45	44													248	64	79	52			44	36	2	84	331	—	197	06							
		Kassay Béla	85	60																													44	36									44	36							
43	46	Ugra											220	38	77	63			44	36													298	01	220	38	77	63							298	01							
		Nagy Imre																	39	76													39	76					39	76			39	76							
44	47	Zsadány																	49	70													49	70					49	70			49	70							
		Nagy Benjámin																	37	08													37	08					37	08			37	08							
45	48	Votice											136	67	64	89																	136	67	64	89							201	56							
		Vass Jenő																	33	27													33	27					33	27	1	—	254	56							
46	49	Hodosa-Lippa											181	78	58	23	14	55															254	56			14	55	38	50			38	50							
		Lengyel Imre																	38	50													38	50									209	67	127	05	67	37	15	25	
47	50	M.-Honorog											127	05	67	37	15	25															209	67	127	05	67	37	15	25	45	88	45	88					
		Juhász Imre																	45	88													45	88					45	88			45	88							
48	51	Okány																																										681	—							
		Elek Sándor	240	94	80	28							481	88	160	56	38	56															481	88	160	56	38	56			481	88	160	56	38	56							
		Összesen	1360	89	934	60	37	05	164	83	—	—	9187	03	3206	68	82	10	2019	69	—	—	247	63	80	85	19	81	tudós.	—	—	17	35	1026	40	1058	83	99	31	2184	52	17	35	16624	44	13290	55	2879	81	39	83	2184	30	17	35	13411	84	65	59	1973	85	1206	71	59	51	—	34	
			35	89	tudós.																																									27	69	tudós.		12	tudós.			

	Tartozás	Befizetés	Hátralék	Túlfizetés
Belépési járulék	10,264·40	8,292·55	1,973·85	—
Évi tagdíj	4,658·83	2,879·81	1,206·71	27·69
Kamat	99·34	39·83	59·51	—
Fentartási díj	2,184·52	2,184·30	— 34	— 12
Késedelmi kamat	17·35	17·35	—	—
	16,624·44	13,411·84	3,240·41	27·81
Perselypénz	—	65·59	—	—
		13,477·43		

Jelen három példányban kiállított számadást megvizsgálta s azt a törzskönyv adataival és egyéb okmányokkal egyezőnek s rendbenlevőnek találta.

Nagyszalonta, 1913. évi január hó 27. napján. A nagyszalontai egyházmegye nyugdíjbizottsága:

Balogh Ambrus, szépa. **Kálmán Kálmán, Bözörményi Lajos, Hadházi Kálmán** tagok.
esperes-elnök.

1126—1913. szám.

Jóváhagyta az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézeti vegyesbizottság.

Budapest, 1913. évi február hó 25. napján.

Baksa Lajos előadó.

1. Összes tartozás . . . . . 16,624 K 44 f
2. Befizetetett ebből . . . . . 13,411 K 84 f
3. Hátralék maradt . . . . . 3,240 K 41 f
4. Túlfizetés . . . . . 27 K 81 f
5. Perselypénz . . . . . 65 K 59 f

Összes befizetés 13,477 K 43 f

szóval: Tizenháromezernégyszázhetvenhét korona 43 fillér, mely összeg a következőkben fizettetett be a Magyar Földhitelintézet pénztárába:

1.	1912 január	2-án	536. számú nyugta szerint	37 K — f
2.	1912 február	23-án	3,476. „ „ „	658 K 40 f
3.	1912 május	2-án	13,510. „ „ „	94 K 63 f
4.	1912 szeptember	20-án	26,644. „ „ „	153 K 83 f
5.	1912 október	8-án	29,141. „ „ „	3,646 K 34 f
6.	1912 november	2-án	31,828. „ „ „	5,241 K 69 f
7.	1912 „	11-én	32,998. „ „ „	847 K 94 f
8.	1912 „	20-án	34,283. „ „ „	1,863 K 87 f
9.	1912 „	28-án	35,115. „ „ „	707 K 48 f
10.	1912 december	12-én	36,537. „ „ „	102 K 35 f
11.	1912 „	28-án	37,838. „ „ „	120 K — f
			Összesen	13,477 K 43 f

Ez összegből: 1. Egyházkerületi segély . . . . . 1,622 K 45 f
2. Lelkész-gyámintézeti segély . . . . . 6,307 K 28 f
3. Felek befizetése . . . . . 5,547 K 70 f
Összesen 13,477 K 43 f

Kelt Bihardugra, 1913. január 11.

Nagy Imre,
e. m. lelkészgyámtoki, pénztárnok.

15. Budai Berta tenkei, Kósa Margit erdőhegyi, Angi Lajos körösszegapátii és Gede István biharugrai tanítónők és tanítók a közgyűlés előtt megjelentek, hogy a hivatali esküt az E. T. VI. t.-c. 26. §-sa értelmében letegyék. Nevezett tanítónők és tanítók az előírt esküt leteszik.

Egyházmegyénk közgyűlése a hivatali esküt letett tanítónőket és tanítókat állásukban megerősíti, az eskü letételéről részökre esperesi hivatal bizonyítványt ad.

Utasítja őket, hogy az egyházmegyei Tanítói- és Segélyegyesületbe haladék nélkül lépjenek be.

Esperes Isten áldását kéri a magyar református kulturának egyházmegyénk kötelékébe lépett új munkásaira.

16. Az egyházmegyei nyugdíjbizottság beterjeszti Nagy Imre lelkészgyámintézeti pénztárnoknak az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézet pénztárába az 1912. évben befolyt összegekről egybeállított számadását, melyet a nyugdíjbizottság folyó évi január 27-én Nagyszalontán megvizsgált s azt a törzskönyv adataival s egyéb okmányokkal egyezőnek s rendben levőnek találta; ugyanezen számadást az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézeti végrehajtó-bizottság február 25-én jóváhagyta.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen számadást a nyugdíjbizottság jelentése alapján jóváhagyja; Nagy Imre pénztárnoknak a felmentvényt, elismerése kifejezése mellett, de a szokásos fentartással megadja; a számadás tabelláját pedig jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli. (Lásd a mellékleten.)

17. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézeti választmány beterjeszti 1913 március 25-én, Nagyszalontán tartott űlése jegyzőkönyvének 1. számú kivonatát, mely szerint felülvizsgálta Nagy Imre pénztárnoknak 1912. évi számadását, amelyet Szabó István számvevő és Hadházy Kálmán jogtudó előzőleg tételenként megvizsgált. Megvizsgálta a választmány a pénztárnok kezéhez a múlt év folyamán érkezett kölcsönkötelezvényeket bekebelezési végzéseikkel együtt és számba vette a gyámintézet takarékpénztári kezelés alatt levő tőkéjét; egyúttal nyilván tartja a Nagy Karolina-alapítványt is. A választmány a számadást pontosan vezetettnek, minden tételében helyesnek s okmányokkal igazoltnak találta, miért is pénztárnok részére a felmentvényt elismerése kifejezésével, de a szokásos fentartással megadni javasolja.

Egyházmegyénk közgyűlése a gyámintézeti vá-

lasztmány jelentését tudomásúl veszi, Nagy Imre pénztárnok számadását elfogadja s jóváhagyja és részére a felmentvényt elismerésének kifejezése mellett, azonban a szokásos fentartással megadja; jóváhagyott számadását a hátralékosok kimutatásával együtt jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Számadás

a nagyszalontai református egyházmegye lelkészi gyámintézeti pénztáráról 1912. év január hó 1-től 1912. év december hó 31-ig.

Tétel-szám	Tétel megnevezése	Egyes összeg kor.	f.	Főösszeg kor.	f.
	I. Tényleges vagyon.				
	A) *Bevétel.*				
1	1911 december 31-én volt a pénztár tényleges állapota kötvényekben, takarékpénztári betétben és készpénzben . . .	—	—	197,846	28
2	Ehhez jött 1912 január 1—dec. 31-ig:				
	Folyó évi kamatokból	12,546	23		
	Régibb kamatokból.	1,402	—		
	Folyó évi tagdíj- és nyugdíjjárúlékokból	6,401	99		
	Régibb tagdíj- és nyugdíjjárulékokból	1,154	22		
	Önkéntes adomány	2,985	02		
	Késedelmi kamat.	250	63	24,740	09
	Összes tényleges bevétel			222,586	37
	B) *Kiadás.*				
	Gyámdíjak 1912. évről:				
1	Özv. Diószegi Endréné örököseinek . .	62	50		
2	„ Bihari Istvánné	250	—		
3	„ Kincses Pálné	375	—		
4	„ Szaniszló Gáborné	375	—		
5	„ Pápay Lajosné	375	—		
6	„ Kiss Györgyné	250	—		
7	„ Szilágyi Sándorné	250	—		
8	Szilágyi Mária	62	50		
9	Özv. Nagy Sándorné	500	—		
10	„ Tabajdi Lajosné.	500	—		
11	Sipos Róza	125	—		

Tétel-szám	Tétel megnevezése	Egyes összeg kor.	f.	Főösszeg kor.	f.
12	Sipos Irén	31	25		
13	Özv. Bernáth Lajosné	500	—		
14	Bernáth Elek	125	—		
15	Bernáth Sándor	125	—		
16	Özv. Hajdu Elekné	500	—		
17	Hajdu Teréz	125	—		
18	Özv. Csiha Mártonné	500	—		
19	„ Tóth Jánosné	35	14		
20	A Nagy Karolina-alapból : Sipos Róza 25 K	—	—		
21	Orsz. lelk. gyám- és nyugdíjint. járulékok	13,477	43		
22	Irodai átalány	100	—		
23	Pénztárnoki fizetés	1,200	—		
24	Választmányi jegyző tiszteletdíja	100	—		
25	Vegyes kiadások (napi-, fuvardíj, portó stb.)	317	32	20,261	14
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1912 december 31-én			202,325	23
	mely összeg a következőleg van elhelyezve :				
1	Kötvényekben 8, 7, 6, 6½%-ra	197,909	09		
2	Takarékpénztári betét 5%-ra	2,171	89		
3	Készpénz	2,244	25	202,325	23
	II. Hátralékkövetelések.				
1	1912. évi kamat	1,238	58		
2	Régibb kamat	165	—		
3	1912. évi tagdíj	276	27		
4	Régibb tagdíj	126	—		
5	Késedelmi kamat	132	—	1,937	85
	Lesz az összes vagyonállag 1912 dec. 31-én			204,263	08
	1911 dec. 31-én az összes vagyonállag volt			200,084	56
	1912. évi szaporulat			4,178	52
	III. A Nagy Karolina-alapítvány	726	64		

Kelt Biharugra, 1912 december 31.

Nagy Imre,
gyámintézeti pénztárnok.

Nagy Imre pénztárnok 1912. évi zárszámadását, melyet Szabó István számvevő és Hadházy Kálmán jogtudó megvizsgált, a mai napon tartott választmányi ülésen megvizsgáltuk, okmányaival egyeztettük s azt teljesen rendben vezetettnek találtuk; ennek alapján Nagy Imre pénztárnokot, a fentartandók fentartásával, a valóban megérdemelt elismerés kifejezése mellett felmentendőnek véleményezzük.

Nagyszalonta, 1913. évi március hó 25.

Gróf Tisza Kálmán,
gyámintézeti választmányi elnök.

Széll Kálmán, *Böszörményi Lajos,*
Hadházy Kálmán, *Szabó István,*
gyámintézeti választmányi tagok.

Kimutatás

a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába 1912. és előző évekről tagdíj-, tőke-kamat-, országos református lelkészi nyug- és gyámintézeti járulékhátralék címen 1913 április hó 10-ig be nem fizetett hátralék tartozásokról.

Sorszám	Hátralékos neve, lakhelye	Egyházmegyei tagdíj hátralék K	f	Országos ny. és gy. int. jár. hátralék K	f	Tőkekamat hátralék K	f	Jegyzet
1	Szondy Géza, Kispereg . . .	—	—	—	—	16	—	És a befizetés napjáig számítandó késedelmi kamat
2	Tóth János, Sarkadkeresztúr	—	—	—	—	5	08	
3	Kenéz Sándor, Nagyszalonta .	—	—	—	—	2	40	
4	Márton Imréné, Ugra	—	—	—	—	16	—	
5	Ökrös Péter, Árpád	—	—	—	—	2	—	
6	j. Varga Béni, Okány . . .	—	—	—	—	14	—	
7	G. Egri Béni, Okány	—	—	—	—	—	80	
8	id. Király Károly, Okány . .	—	—	—	—	33	92	
9	Sz. Kincses Gergely, Okány .	—	—	—	—	—	48	
10	Budai János, Berekböszörm.	1	08	—	—	121	80	
11	Váczi Dezső, Köveskálló . .	168	—	—	—	50	96	
12	Bokor Sándor, Erdőhegy . .	—	—	454	56	—	—	
13	Vajda Mihály, Gyanta . . .	—	—	579	89	—	—	
14	Unghváry Gyula, Tamáshida .	—	36	—	95	—	—	
15	Győry József, Tárkány . . .	—	—	197	—	—	—	
16	Bodnár Lajos, Csermő . . .	—	—	200	80	—	—	
17	Elek Sándor, Okány	—	—	681	—	—	—	
18	Semsey Kálmán, Mezőbajj .	—	—	—	—	107	02	
19	Lipták György, S.-Keresztúr .	—	—	—	—	33	92	
20	Fazekas András, S.-Keresztúr	—	—	—	—	14	34	
21	P. Szabó János, Okány . . .	—	—	—	—	52	81	
22	Szijjártó Sándor, Árpád . . .	—	—	—	—	8	80	

Sorszám	Hátralékos neve, lakhelye	Egyházmegyei tagdij hátralék K	f	Országos ny. és gy. int. jár. hátralék K	f	Tőkekamat hátralék K	f	Jegyzet
23	Borbély László Nagyszalonta.	—	—	—	—	19	97	És a befizetés napjáig számítandó késedelmi kamat
24	Nyágró Pável, Tamáshida . .	—	—	—	—	—	53	
25	Kerekes Ferenc, Okány . . .	—	—	—	—	21	84	
26	Dalni Pál, Zsadány	—	—	—	—	2	—	
27	Nemes Péter, Kötegyán . .	—	—	—	—	30	54	
28	Dézsi Lajos, Okány	—	—	—	—	17	28	
29	K. Szabó Sándor, Okány . .	—	—	—	—	8	32	
30	Bondár Lajos, Árpád	—	—	—	—	6	—	
31	Farkas Géza, Sarkad	—	—	224	26	—	—	
32	Berekböszörményi egyház . .	—	—	—	34	—	—	
33	Erdőhegyi egyház	—	—	5	61	—	—	
34	Király Imre, Mezőbajj . . .	—	—	—	—	21	84	
35	Biró Lajos, Feketegyarmat. .	—	—	—	—	1	12	
36	B. Márta János, Okány . . .	—	—	—	—	1	52	
37	J. Varga Béni, Okány . . .	—	—	—	—	14	56	
38	Balázs János, Mezőbajj . . .	—	—	—	—	29	12	
39	Csipe Tódor, Tamáshida. . .	—	—	—	—	4	84	

Kelt Biharugra, 1913 április 12.

Nagy Imre,
e.-m. gyámintézeti pénztár.

18. Az egyházmegyei lelkész-gyámintézeti választmány beterjeszti 1913 március 25-én Nagyszalontán tartott ülése jegyzőkönyvének 2. számú kivonatát, mely szerint Széll Kálmán elnökhelyettes a gyámintézeti pénztár 1908—12. évi számadásaiból megállapítván, hogy ezen 5 év alatt a pénztár vagyon állaga a tagjai helyett teljesített 26,519 korona 60 fillér kiadás dacára is 14,133 korona 33 fillérrel gyarapodott : indítványozza, hogy az özvegyek és árvák évi segélye a folyó évtől kezdődőleg 150 korona évi egynegyed osztalékra emeltessék, úgy, hogy a négynegyed osztalékos évi segély 600 koronában állapíttassék meg.

A választmány ezen indítványt egyhangúlag elfogadja s jóváhagyás és megerősítés végett az egyházmegyei közgyűléshez felterjeszti.

Egyházmegyénk közgyűlése amidőn örömmel értesül a gyámintézeti pénztárnak az elvállalt, de már lerótt nagy terhek dacára is bekövetkezett, nem remélt gyarapodásáról, a legszívesebb készséggel hozzájárul Széll Kálmánnak a választmány által elfogadott s nemes intentiójú indítványához és elhatározza, hogy a folyó évtől kezdődőleg az özvegyek és árvák évi

egynegyed osztalékát 125 koronáról 150 koronára, tehát a négynegyedes osztalékot 500 koronáról évi 600 koronára emeli fel; Nagy Imre pénztárnokot pedig utasítja már a folyó évtől kezdve ezen határozat értelmében való eljárásra.

19. Az egyházmegyei lelkész-gyámintézeti választmány beterjeszti 1913 március 25-én Nagyszalontán tartott ülése jegyzőkönyvének 3. számú kivonatát, mely szerint a választmány elfogadja és jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti Széll Kálmán elnökhelyettesnek azon indítványát, hogy azon három idősebb lelkész — Patóh Károly, Nyeste István és Nagy Béniámin — részére, kik az országos nyugdíjintézetbe nem léptek be, mint az egyházmegyei gyámintézet tagjainak úgy az alapszabályokban, mint a 14—1909. számú egyházmegyei végzésben biztosított igényeik kielégítésére a gyámintézeti pénztár még ez év folyamán fizessen ki együttesen 3220 korona 70 fillér összeget.

Egyházmegyénk közgyűlése a gyámintézeti választmány javaslatát elfogadja, jóváhagyja s utasítja Nagy Imre pénztárnokot, hogy nevezett lelkészeknek és pedig Patóh Károlynak 1061 korona 45 fillért, Nyeste Istvánnak 974 korona 05 fillért, Nagy Béniáminnnak 1185 korona 20 fillért, tehát együttesen 3220 korona 70 fillér összeget még ez év folyamán fizessen ki.

20. Az egyházmegyei lelkész-gyámintézeti választmány beterjeszti 1913 március 25. Nagyszalontán tartott ülése jegyzőkönyvének 2. számú kivonatát, mely szerint Széll Kálmán elnökhelyettes indítványozza, hogy a nagyváradi tanítónő-képző intézet fentartási költségéhez lelkészi gyámintézetünk évi 300 korona segéllyel járuljon hozzá. A választmány ez indítványt egyhangúlag elfogadja, annyival is inkább, mert ennek elfogadásával részben már megtalálta a 84—1912. egyházmegyei jegyzőkönyvi számban keresett fedezetet; ennek kiegészítéseül még azt javasolja, hogy az egyházmegyei közgyűlés a közigazgatási pénztár terhére szavazzon meg évi 200 koronát a nagyváradi tanítónőképző részére, úgy, hogy egyházmegyénk fentartói járuléka a folyó évtől kezdve évi 500 korona legyen. Ezen megállapodását és javaslatát tisztelettel ajánlja a választmány elfogadás és jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlés figyelmébe.

Egyházmegyénk közgyűlése készséggel hozzájárul Széll Kálmánnak a választmány által elfogadott indítványához, úgyszintén a választmánynak ez in-

dítványhoz fűzött kiegészítő javaslatához s ezek értelmében elhatározza, hogy a folyó évtől kezdődőleg a nagyváradi tanítónőképző részére a gyámintézet pénztárából 300 koronát, az egyházmegyei közpénztárból 200 koronát, együtt 500 koronát állapít meg fentartói járulék címen; s utasítja mindkét pénztárnokát ezen összegeknek a tanítónőképző pénztárába a kellő időben való befizetésére.

21. A nagyváradi ref. tanítónőképző intézet igazgatótanácsának elnöke az intézet múlt évi pénztári számadásának megvizsgálásáról felvett igazgatótanácsülési jegyzőkönyvi számot, valamint a folyó évre elfogadott költségelőirányzatot esperesi hivatal útján egyházmegyénk közgyűlése elé terjeszti jóváhagyás és hozzájárulás végett a következőkben:

a) *Kivonat*

a nagyváradi református tanítónőképző intézet igazgatótanácsának 1913 február 14-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

(85. sz.) Elnök előterjeszti Zakar Béla számvevő jelentése kapcsán a leánynevelőintézet különböző pénztárának az 1911—12. évről, illetőleg a tanítónőképző intézetnek az 1912. évi szept. 1-től 1912. évi december 31-ig vezetett számadásait; megjegyezvén, hogy az utánvizsgálat során a számvevő részéről figyelmen kívül hagyott tévedés az egyik számadásban javítást igényel, továbbá az alapítványok végösszegének megállapításánál abból az okból, mert két alapítványi összeg nem a megfelelő helyen került a kimutatásba: a helyes beosztás szüksége forog fenn.

1. A tanítónőképzőintézet 1911—12. isk. évi számadása a helyesen megállapított bevételt 40,219 kor. 12 fillérben tünteti fel, a kiadás azonban nem 40,176 kor. 11 fillér, hanem tényleg csak 40,126 kor. 11 fillér. A Ritókh István tanárnak egyik havi fizetési nyugtán csak 116 kor. 66 fillér és nem 166 kor. 66 fillér utalványoztatott és fizettetett ki, a számbeli tévedés könyvelési hiba, mihez képest a következő évi számadás bevételi alsó tételeképen a maradvány nem 43 korona 01 fillér, hanem 93 kor. 01 fillérben vezetendő elő.

2. A tanítónőképzőintézet alapítványai végösszegben nem 3286 kor. 22 fillért, hanem a Szabó Károly és Sulyok Istvánné szül. Tatár Vilma-alapítvány beszámításával 4809 kor. 02 fillért tesznek ki. A tanítónőképző intézet céljaira szolgáló alapítványok a következők: 1. Zsigó Endréné-alap 1298 kor. 32 fill. 2. Sulyok István-alap 483 kor. 50 fill. 3. Telegdy József-alap 235 kor. 70 fill. 4. Katona

Erzsike-alap 116 kor. 40 fill. 5. Surányi Lajos-alap 218 kor. 60 fill. 6. Sulyokné Tatár Vilma-alap 400 kor. 7. Szabó Károly-alap 1112 kor. 80 fill. 8. Rainer Gy. tőke 943 kor. 70 fill.

3. A tanítónőképző 1912 szeptember 1—december 31-ig vezetett számadásában a bevétel 13,259 kor. 76 fillér, kiadás 15,832 kor. 34 fillér, túlkiadás 2572 kor. 58 fillér, mely onnan keletkezett, hogy *a*) a bihari egyházmegye 1000 korona köteles járulékát az egyházmegyei illetékes pénztárnak nem szolgáltatta be kellő időben; *b*) mert a tanítónőképző terhére fizetett ki a pénztárnok 1400 koronát tűzifáért, holott e tétel az internátus pénztárát illette volna. Amennyiben pedig a bihari egyházmegye járuléka kifizettetett s az 1400 korona visszatérítése is megtörtént: a tényleges túlkiadás 172 kor. 58 fillér.

4. A tanítónőképző intézetnek fentebb egyenként felsorolt alapítványai és tőkéi 1912 december 31-én 4924 kor. 92 fillért tesznek ki.

5. Az internátus pénztárának az 1911—12. isk. évben bevétele: 38,715 korona 38 fillér, kiadása: 2727 kor. 64 fillér, maradványa: 35,987 korona 74 fillér.

6. Az internátusi pénztárral kapcsolatban kezelt alapítványok összege az 1911—12. évi zárszámadás szerint: 1. Ritoók Zs. alap. 5151·05 kor. 2 Tisza Kálmán-alap 3088 kor. 28 fillér. 3. Nagy Imre-alap 263 kor. 40 fillér. Összesen: 8502 kor. 73 fillér. Megjegyezvén, hogy a pénztárnok által itt kimutatott, de ide nem tartozó Szabó K. (1112 kor. 80 fillér) és Sulyokné Tatár Vilma (400 kor.) alapítványok, melyek a 2-ik pont szerint a tanítónőképző tulajdonát képezik, már figyelmen kívül hagyattak s ezzel a 10,015 kor. 53 fill. pénztárnok szerinti kimutatás helyesbíttetett.

7. Házipénztárnál az 1911—12. isk. évben a bevétel 39,692 kor. kiadás 33,426 kor. 55 fillér, maradvány 6265 kor. 45 fill. A maradvány az internátusi pénztárba július 5-én beutaltatott. Ellátási hátralékban maradt 194 kor. Az 1912. évi januári számlán a házipénztár javára visszafizetendő 3 kor. 30 fillér.

Az igazgatótanács az intézet különböző pénztárainak zárszámadásairól szóló bejelentését tudomásul veszi s a számvizsgáló véleményes javaslata és elnök észrevételei alapján e számadásokat a maga részéről jóváhagyja és a számadó pénztárnokoknak, névszerint Füredi László és özv. Bögös Lajosné igazgatónőnek, a szokott fentartással, a fentebb megnevezett számadásokat illetőleg a felmentvényt megadja s hozzájárulás végett a fentartó egyházmegyék legközelebbi közgyűléséhez ezen jegyzőkönyvi kivonat megküldésével előterjesztést tesz s egyidejűleg az intézet iránt való meleg érdeklődéssel, minden díj nélkül teljesített fáradtságért Füredi László pénztárnoknak elismerését és köszönetét nyilvánítja.

Az elnökséget felhívja, hogy amennyiben a házipénztárnál jelentés tétetett arról, hogy bizonyos követelés fejében 194 kor. fizetetlen maradt, gondoskodjék, hogy ez az összeg, ha még meg nem történt volna, az intézet pénztárába haladéktalanul befizettessék.

Füredi László pénztárnoknak figyelmébe ajánlja, hogy e különböző pénztárakat illető alapítványokat jövőben a most megállapított módon vegye nyilvántartásba és özv Bögös Lajosné igazgatónőt utasítja, hogy e kifogásolt számlán a számvizsgálat során megállapított túlfizetést az illető cégtől téríttesse vissza és az elnökség útján azt az összeget az internátus pénztárába utaltassa be.

Kmf.

Kiadta :

Sulyok István,
elnök.

b) *Kivonat*

a nagyváradi református tanítónőképző intézet igazgatótanácsának 1913 február 14-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

(86. sz.) Elnök előterjeszti a tanítónőképző intézet 1913. évi költségelőirányzatát a következőkben :

A) *Szükséglet.*

I. Személyi kiadás.

1. Nagy Vilmos igazgató fizetés . . .	1600·— K		
áll. segély	3200·— K		
korpótlék	400·— K		
lakáspénz	1200·— K	6,400·— K	
2. Özv. Bögös Lajosné . . fizetés	1400·— K		
áll. segély	2200·— K		
korpótlék	200·— K	3,800·— K	
3. R. Vozáry Ilona . . . . fizetés	1400·— K		
áll. segély	2200·— K		
korpótlék	200·— K	3,800·— K	
4. Cseplák Vilma . . . . . fizetés	1400·— K		
áll. segély	2200·— K		
I. korpótlék 1913 április 1. .	149·94 K	3,749·94 K	

5. Ritókh István	fizetés	1400·— K	
	áll. segély	2200·— K	
I. korpótlék 1913 április 1. . .		149·94 K	
	lakáspénz	1000·— K	4,749·94 K
6. Varga Dezső	fizetés	1400·— K	
	áll. segély	1200·— K	
	lakáspénz	1000·— K	3,600·— K
7. Török Erzsébet	fizetés	1400·— K	
	áll. segély	1200·— K	2,600·— K
8. Óraadók díja Kiss Károly		800·— K	
Nosz Gusztáv . . .		800·— K	
Dr. Popovics . . .		200·— K	
Gazdasági tanítás		200·— K	2,000·— K
9. Iskolaszolga fizetése		600·— K	
Fűtésért		160·— K	760·— K
	Együtt		31,459·88 K

II. Dologi kiadás.

1. Fentartói és nyugdíjjárulékok	2,000·— K
2. Fűtés, világítás	1,600·— K
3. Szertári felszerelés (III. fizetési részlet)	1,000·— K
4. Tanári és ifj. könyvtár (III. fizetési részlet) .	300·— K
5. Irodai szükséglet és nyomtatványok	500·— K
6. Adó és biztosítás	150·— K
7. Épület javításra	800·— K
8. Posta- és bélyeg kiadás	20·— K
9. Apróbb kiadások, vegyesek	1,000·— K
10. 80,000 kor. kölcsön évi törlesztése	4,615·— K
11. Előre nem látottakra	500·— K
12. Túlkiadás megtérítése az internátusi pénztárnak .	2,572·58 K
Együtt	15,057·58 K

Összes kiadás:

I. Személyi kiadás	31,459·58 K
II. Dologi kiadás	15,057·58 K
Együtt	46,517·46 K

B) *Fedezet.*

1.	Államsegély 1913-ra	14,400·— K
2.	Egyházkerületi segély	5,000·— K
3.	Fentartó egyházmegyék segélye	2,200·— K
4.	Internátustól tanszék fentartása	2,000·— K
5.	Elmaradt vármegyei segély 2 évről	1,000·— K
6.	Tandíj 130 tanuló után	10,530·— K
7.	Adományokból	1,000·— K
8.	Internátus tőkéjének kamata 1913-ra 35,000 kor. után	1,500·— K
9.	Bihari egyházmegye segélye 1912-ről	1,000·— K
10.	Internátustól az 1912-ben kifizetett tűzifára	1,400·— K
	Együtt	40,030·— K

Mérleg:

Szükséglet	46,517·46 K
Fedezet	40,030·— K
Hiány	6,487·46 K

Az így fenmaradt 6487 korona 46 fillér hiány fedezésére az internátus pénztárából 4615 korona szolgál s az így fenmaradt hiány 1872 kor. 46 fill.

Az igazgatótanács az előterjesztett költségelőirányzatot elfogadja, a hiány megszüntetésére az elnökség figyelmét felhívja, a költségelőirányzat egy-egy példányban a fentartó egyházmegyékhez felterjesztendő és az intézet pénztárnokának kiadandó.

Kmf.

Kiadta:

Sulyok István,
elnök.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztést általában tudomásul veszi; a múlt évi pénztári számadás jóváhagyásához s a pénzkezelők részére adott felmentéshez hozzájárul; a folyó évi költségelőirányzatot pedig a maga részéről is jóváhagyja és elfogadja, miről az igazgatótanács elnökét jegyzőkönyvi kivonatban értesíteni határozza.

22. Tárgyalás alá vettük egyházmegyénk közgyűlésének 17, illetőleg 72—1912. sz. alatt kelt végzésében meghagyásokkal jóvá-

hagyott 1911. évi számadásokra vonatkozó presbiteriumi és számvevői jelentéseket.

1. Belényessonkolyosi lelkész és gondnok 79—1912. sz. a. 1912. évi október 8-án jelentik, hogy az egyházfentartási alap kamathátraléka 28 korona 59 fillér befizettetett, a 68 kor. 30 fillér földhaszonbér hátralékból szintén befizettetett az 1912. év folyamán 36 kor. 30 fillér, 30 koronát pedig a presbiterium 18—1912. sz. határozatával törölt, miután a haszonbérlő elhalt s özvegye 5 kiskorú gyermekkel nagy szegénységben maradt.

2. Belényesújlaki lelkész és gondnok jelentik, hogy a 17—1912. számú egyházmegyei végzésben kimutatott összegeket, összesen 2 korona 17 fillért Balogh Mihály volt adószedőtől és Pataki János volt gondnoktól beszedték és az 1912. évről elszámolták.

3. Körösszegapátii felügyelő lelkész és gondnok jelentik, hogy az egyházmegyei közgyűlés 72—1912. sz. a. kelt végzésében foglalt meghagyásnak eleget nem tudnak tenni, mert Szabó Károly volt tanító, akinek 68 kor. 73 fillért vissza kellett volna térítenie az egyház pénztárának, állásáról lemondott s ismeretlen helyre távozott. Kérik, hogy ezen összeget, mint behajthatatlant törlésbe hozhassák.

4. A magyarremetei lelkész 21—1913. sz. a. jelenti, hogy az egyházmegyei közgyűlés 72—1912. sz. a. kelt végzésében foglalt meghagyásnak eleget tett a presbiterium. A magyar protestáns irodalmi társaság alapító tagsági díjának kamathátralékát kifizette s a párbér hátralékot is a legnagyobb részben behajttatta s részben az 1912, részben pedig a folyó évről már el is számoltak.

5. A berekböszörményi presbiterium az egyházmegyei közgyűlés 72. V. B. I.—1912. sz. a. kelt végzésében foglalt meghagyásoknak csak részben tett eleget, amennyiben fizetetlen köztartozásait még ma sem fizette meg, a harang- és építési pénztárakról pedig elkésetten, nem kellőleg igazolt és okmányolt s túlkiadással záruló számadást terjesztett be az 1911. és 1912. évekről, melyet utóbb a lelkész 99—1913. sz. a. kelt levelében újrakészítés céljából visszakért.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett jelentéseket tudomásul veszi. A belényessonkolyosi egyház elengedett földhaszonbérének és a körösszegapátii egyház behajthatatlan követelésének törlését megokoltnak tartja. A belényessonkolyosi, belényesújlaki, körösszegapáti és magyarremetei egyházak 1911. évi számadásait a szokott óvások fentartásával véglegesen jóváhagyja.

A berekböszörményi egyház presbiteriumát pedig fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezi, hogy hátralékos köztartozásait 1913. évi június hó 1-ső napjáig

múlhatatlanul fizesse ki. A harang- és építési pénztárakról szóló számadásokat pedig, amelyeket túlkiadásokkal zárniok nem szabad, elfogadható módon okmányolva és felszerelve, szintén 1913. évi június hó 1-ső napjáig, mint legvégső határidőig terjessze be a számvevőszékhez s mindezek megtörténtéről lelkész és gondnok az esperesi hivatalhoz is tegyen jelentést.

23. Tárgyalás alá vettük a számvevőszékhez beérkezett számadások vizsgálatára vonatkozó jelentéseket, amelyeknek során számvevőszékünk: rendben levőnek találta, jóváhagyásra ajánlotta a következő egyházak 1912. évi számadásait:

1. A *nagyszalontai* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	50,570 K 27 fill.
	kiadása:	49,669 „ 78 „
	maradványa:	900 K 49 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege 76,704 K 46 f, azzal, hogy az 1912. év folyamán 100 K 70 f. tőkével Balog Imréné-alap címen új alap létesült.

2. A *sarkadi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	41,208 K 09 fill.
	kiadása:	39,744 „ 06 „
	maradványa:	1,464 K 03 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 51,235 K 56 f., a külön kezelés alatt állóknál: 703 K 50 f.

3. A *mezősasi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	12,386 K 83 fill.
	kiadása:	12,122 „ 70 „
	maradványa:	264 „ 13 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 6270 K 59 f, 156 mm. 85 kg. kétszeres búza, azzal, hogy a toronyóra-, Farkas János és Pataki Pál-alapok az egyházmegye alapítványi törzskönyvéből törlendők, mivel azokat a presbiterium 4—1912., illetőleg 13—1913. sz. végzésével az alapítók hozzájárulásával a harang-alaphoz csatolta.

4. A *mezőgyáni* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	8,132 K 36 fill.
	kiadása :	8,132 „ 03 „
	maradványa :	— K 33 fill.

b) III-ik iskolaépítési számadását, melynek állaga 1912 dec. 31-én : 1508 K 86 fil.,

c) alapítványi számadását, melynek főösszege : 9638 K 39 f, azzal, hogy az orgona-alap az év folyamán rendeltetésére fordíttatott s az alapok törzskönyvéből törölni való.

5. a *kölegyáni* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	9,054 K 96 fill.
	kiadása :	8,069 „ 55 „
	maradványa :	985 K 41 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 873 K 29 f.

6. A *tenkei* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	13,934 K 30 fill.
	kiadása :	13,927 „ 64 „
	maradványa :	6 K 66 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 48,281 K 16 f, azzal, hogy lelkész jelentése szerint a 385·82 K tőkéjű toronyjavítási-alap az 1911. év folyamán az egyházfentartási alaphoz csatoltatott, és hogy az 1912. év folyamán 3000 K tőkével „fáskert-alap“ címen új alapítvány létesült.

7. A *vadászi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	14,210 K 71 fill.
	kiadása :	14,210 „ 71 „
	maradványa :	— K — fill.

azzal, hogy illeték egyenérték címén 96 koronával, tanítói nyugdíjjárulék címén 50 koronával hátralékban maradt ;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2641 K 29 f, 24 Hl. 45 l. búza, 13 Hl. 20 l. tengeri.

8. A *szentleányfalvai* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	2,637 K 20 fill.
	kiadása :	2,400 „ 88 „
	maradványa :	236 K 79 fill.

b) építési államsegély számadását,
melynek. . . . . bevétele: 4,080 K 30 fill.
kiadása: 4,080 „ 30 „
maradványa: — K — fill.

c) alapítványi számadását, melynek főösszege: 556 K 76 f.

9. A *kisperegi* egyház

a) központári számadását,
melynek. . . . . bevétele: 12,766 K 97 fill.
kiadása: 11,829 „ 06 „
maradványa: 937 K 91 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 5722 K 55 f.

10. A *németperegi* leányegyház

a) központári számadását,
melynek. . . . . bevétele: 2,705 K 83 fill.
kiadása: 2,202 „ 25 „
maradványa: 503 K 58 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 6403 K 03 f.

11. A *pécskai* fiókegyház

a) központári számadását,
melynek. . . . . bevétele: 198 K 60 fill.
kiadása: 155 „ 39 „
maradványa: 43 K 21 fill.

12. A *bélzeréndi* egyház

a) központári számadását,
melynek. . . . . bevétele: 2,950 K 41 fill.
kiadása: 2,950 „ 41 „
maradványa: — K — fill.

b) terménszámadását, melynek bevétele: 35 Hl. 01 l. búza, 42 Hl. 61 l. tengeri; kiadása 25 Hl. 77 l. búza, 26 Hl. 76 l. tengeri; maradványa: 9 Hl. 24 l. búza, 15 Hl. 85 l. tengeri;

c) alapítványi számadását, melynek főösszege: 54 K 52 f, 18 Hl. 07 l. búza.

13. Az *ágyai* egyház

a) központári számadását,
melynek. . . . . bevétele: 10,092 K 57 fill.
kiadása: 9,492 „ 63 „
maradványa: 599 K 94 fill.

b) terménszámadását, melynek bevétele : 89 Hl. 59 l. búza, 50 hl. 52 l. tengeri ; kiadása : 82 hl. 87 l. búza, 50 hl. 52 l. tengeri ; maradványa : 6 hl. 72 l. búza ; azzal, hogy a lelkészi, tanítói, harangozói és iskolaszolgai fizetéseknél 21 hl. 78 l. tengerivel hátralékban maradt ;

c) alapítványi számadását, melynek főösszege : 15,563 K 12 f, 30 hl. 15 l. búza.

14. *A szintei* leányegyház

a) központári számadását,

melynek	bevétele :	7,074 K 03 fill.
	kiadása :	6,845 „ 22 „
	maradványa :	228 K 81 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 4559 K 73 f, 1 hold 902 négyszögöl szántó föld, 22 hl. 50 l. búza, 3 hl. 12 l. tengeri, azzal, hogy az 1912. év folyamán 98 K tőkével és 1 hold 902 négyszögöl szántófölddel templom-alap, 22 hl. 50 l. búzával, 3 hl. 12 l. tengerivel, mint tőkével egyházfentartási alap létesült, és hogy a harmónium-alap az év folyamán céljára fordíttatott és megszünt.

15. A *szapáryligeti* fiókegyház

a) központári számadását,

melynek	bevétele :	36 K 03 fill.
	kiadása :	32 „ 02 „
	maradványa :	4 K 01 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 10 K 29 f, azzal, hogy ezen összeg, mint az 1912. év folyamán létesített szegény-alap tőkéje az alapítványok törzskönyvébe bejegyezni való.

16. *Sarkadkeresztúri* egyház

a) 1911. évi központári számadását,

melynek	bevétele :	2,953 K 63 fill.
	kiadása :	2,207 „ 06 „
	maradványa :	746 K 59 fill.

b) 1911. évi terménszámadását, melynek bevétele : 83 hl. 84 l. búza, 71 hl. 68 l. árpa ; kiadása : 83 hl. 84 l. búza, 71 hl. 68 l. árpa ; maradványa : semmi.

c) 1911. évi alapítványi számadását, melynek főösszege : 81 K ;

d) 1912. évi központári számadását,

melynek	bevétele :	4,054 K 50 fill.
	kiadása :	3,707 „ 75 „
	maradványa :	346 K 75 fill.

e) 1912. évi terménysz ámadását, melynek bevétele : 80 hl. 64 l. búza, 60 hl. 12 l. árpa ; kiadása : 80 hl. 64 l. búza, 60 hl. 12 l. árpa ; maradványa : semmi.

f) 1912. évi alapítványi számadását, melynek főösszege : 108 K 73 f.

17. A *biharugrai* egyház

a) közpénztári számadását,

melynek.	bevétele :	28,810 K 13 fill.
	kiadása :	28,390 „ 37 „
	maradványa :	419 K 76 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2010 K 21 f.

18. Az *aradi* egyház

a) közpénztári számadását,

melynek.	bevétele :	12,738 K 48 fill.
	kiadása :	10,642 „ 28 „
	maradványa :	2,096 K 20 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 27,994 K 44 f, azzal, hogy az év folyamán „Domonkos Lajos emlékezetére“ címen 202 K 25 f tőkével új alapítvány létesült.

19. A *nagyzeréndi* egyház

a) közpénztári számadását,

melynek.	bevétele :	6,632 K 15 fill.
	kiadása :	5,983 „ 49 „
	maradványa :	648 K 66 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2270 K 75 f.

20. A *szemlaki* egyház

a) közpénztári számadását,

melynek.	bevétele :	3,676 K 04 fill.
	kiadása :	3,132 „ 32 „
	maradványa :	543 K 72 fill.

b) termény számadását, melynek bevétele : 96 mm. 61 kg. búza, kiadása : 66 mm. 67 kg. búza, maradványa : 29 mm. 94 kg. búza ;

c) alapítványi számadását, melynek főösszege : 17,791 K 01 f.

21. A *gyantai* egyház

a) közpénztári számadását,

melynek.	bevétele :	4,873 K 97 fill.
	kiadása :	3,530 „ 97 „
	maradványa :	1,343 K — fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 32 K 10 f, malomj. hátralék címén 23 K ;

b) terményszámadását, melynek bevétele: 57 hl. 38 l. búza, 53 hl. 82 l. tengeri; kiadása: 56 hl. 48 l. búza, 53 hl. 82 l. tengeri; maradványa: — hl. 90 l. búza.

c) alapítványi számadását, melynek főösszege: 9873 K 65 f.

22. A *tenkeszéplaki* fiókegyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	414 K 84 fill.
	kiadása:	294 „ 60 „
	maradványa:	120 K 40 fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 80 K.

23. A *kisházai* fiókegyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	633 K 16 fill.
	kiadása:	405 „ 60 „
	maradványa:	227 K 56 fill.

24. A *bihardobrosdi* fiókegyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	976 K 78 fill.
	kiadása:	824 „ 06 „
	maradványa:	139 K 22 fill.

25. A *városfenesi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	8,928 K 92 fill.
	kiadása:	8,723 „ 34 „
	maradványa:	205 K 58 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 2101 K 23 f., azzal, hogy az év folyamán 700 K tőkével „Harmadik iskola építési-alap" címen új alap létesült.

26. A *belényessonkolyosi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	2,159 K 84 fill.
	kiadása:	2,159 „ 54 „
	maradványa:	— K 30 fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 79 K, egyházfentartási alap kamathátraléka címén 23 K 47 f;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 5011 K 24 f, 136 hl. 56 l. búza.

27. A *körösjánosfalvai* fiókegyház

a) központtári számadását,

melynek. . . . . bevétele: 1,122 K 74 fill.
kiadása: 778 „ 75 „
maradványa: 343 K 99 fill.

azzal, hogy követelése egyházfentartási-alap kamathátraléka címén 36 K 25 f, földhaszonbér-hátralék címén 139 K;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 754 K 16 f.

28. A *radnalippai* egyház

a) központtári számadását,

melynek. . . . . bevétele: 2,384 K 85 fill.
kiadása: 2,384 „ 85 „
maradványa: — K — fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 12,920 K 53 f.

29. A *fekelegyarmati* egyház

a) központtári számadását,

melynek. . . . . bevétele: 6,978 K 18 fill.
kiadása: 6,978 „ 18 „
maradványa: — K — fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 11,557 K 56 f, 82 hl. 37 l. búza, azzal, hogy az év folyamán 1288 K 53 f tőkével egyházfentartási alap címén új alap létesült.

30. A *körösszegapátii* egyház

a) központtári számadását,

melynek. . . . . bevétele: 4,894 K 58 fill.
kiadása: 4,869 „ 90 „
maradványa: 24 K 63 fill.

azzal, hogy a földek államadójában 231 K 02 fillérrel hátralékban maradt és hogy követelése Csáki földhaszonbér-hátralék címén 440 K;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 9003 K 10 f, azzal, hogy az év folyamán 38 K tőkével „Egyházfentartási alap“ címen, 133 K 14 f tőkével „Id. Takács István-alap“ címen, 50 K 50 f tőkével „Szegény-alap“ címen, 20 K 40 f tőkével „Patócsaládi alapítvány“ címen új alapok létesültek.

31. A *kisnyégerfalvai* leányegyház

a) központtári számadását,

melynek. . . . . bevétele: 1,429 K 72 fill.
kiadása: 997 „ 29 „
maradványa: 432 K 43 fill.

32. A *körösnagyharsányi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	18,856 K 43 fill.
	kiadása :	18,856 „ 43 „
	maradványa :	— K — fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 118 K;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2907 K 31 f., 177 hl. 44 l. búza.

33. A *geszti* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	9,719 K 79 fill.
	kiadása :	8,891 „ 14 „
	maradványa :	828 K 65 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 9590 K 07 f, azzal, hogy 28 K tőkével „Iskola-alap“ címen, 20 K tőkével „Iskolai tanszer-alap“ címen, 18 K 14 f tőkével „Iskolai árva- és segély-alap“ címen új alapok létesültek;

c) Tisza Kálmán kisdedóvodai számadását,

melynek	bevétele :	2,609 K 13 fill.
	kiadása :	1,584 „ 68 „
	maradványa :	1,024 K 45 fill

34. Az *erdőgyaraki* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	6,601 K 38 fill.
	kiadása :	6,092 „ 84 „
	maradványa :	508 K 54 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 10,277 K 32 f, 94 hl. 84 l. búza.

35. A *gyoroki* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	3,865 K 04 fill.
	kiadása :	3,850 „ 34 „
	maradványa :	14 K 70 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2308 K 52 f.

36. A *körösszakáli* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele :	1,634 K 24 fill.
	kiadása :	916 „ 50 „
	maradványa :	717 K 74 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 2603 K 95 f, 9 köböl 2 véka búza.

37. A *zsadányi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	5,504 K 75 fill.
	kiadása:	4,753 „ 31 „
	maradványa:	751 K 44 fill.

azzal, hogy „Orsz. tanítói nyugdíjintézeti járulék" címén 72 koronával, „Útadó és vármegyei pótadó" címén 23 K 72 fillérrel, összesen 95 K 72 fillérrel hátralékban maradt;

b) III. iskolaépítési számadását,

melynek	bevétele:	17,509 K 99 fill.
	kiadása:	17,509 „ 09 „
	maradványa:	— K 90 fill.

azzal, hogy 5395 K építési adósságából 1501 K 17 f még mindig fedezetlen;

c) alapítványi számadását, melynek főösszege: 6208 K 30 f, 172 köböl 3 véka búza.

38. A *belényesi* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	20,550 K 62 fill.
	kiadása:	20,550 „ 62 „
	maradványa:	— K — fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 233 K;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 1154 K 28 f, azzal, hogy a 348 K 85 f tőkéjű „Temető őrház"-alapról számadást nem küldött be.

39. A *feketetóti* egyház

a) központi számadását,

melynek	bevétele:	2,253 K 28 fill.
	kiadása:	1,852 „ 30 „
	maradványa:	400 K 98 fill.

azzal, hogy követelése föld- és legelőhaszonbér-hátralék címén 198 K;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 2369 K 22 f;

c) takarékmagtári számadását, melynek főösszege: 1449 K 81 f pénzben, 144 mm. 84 kg. búzában, 97 mm. 27 kg. tengeriben.

40. A *köröstárkányi* egyház

a) közpénztári számadását,
melynek . . . . . bevétele: 11,894 K 49 fill.
kiadása: 11,229 „ 84 „
maradványa: 664 K 65 fill.

b) az alapoknál új alap gyanánt 600 K tőkével *harang-alap* van feltüntetve, de sem ez alap keletkezése nincsen indokolva, sem a 654 K tőkével szereplő „Óra-alapról", sem a 131 K 03 f tőkével szereplő „Szegény-alapról" számadást nem terjesztettek be.

41. A *tamáshidai* egyház

a) közpénztári számadását,
melynek . . . . . bevétele: 3,446 K 14 fill.
kiadása: 3,446 „ 14 „
maradványa: — K — fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 2929 K 36 f.

42. Az *anti* egyház

a) a közpénztári számadását,
melynek . . . . . bevétele: 4,417 K 98 fill.
kiadása: 3,990 „ 65 „
maradványa: 427 K 33 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 885 K 29 f, azzal, hogy az „Orgona-alap" céljára felhasználtatván, az alapok törzskönyvéből törlendő.

43. A *mezőbajji* egyház

a) közpénztári számadását,
melynek . . . . . bevétele: 4,847 K 18 fill.
kiadása: 3,732 „ 12 „
maradványa: 1,115 K 06 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 2586 K 90 f.

44. Az *árpádi* egyház

a) közpénztári számadását,
melynek . . . . . bevétele: 6,872 K 12 fill.
kiadása: 6,521 „ 06 „
maradványa: 351 K 06 fill.

azzal, hogy követelése földhaszonbér-hátralék címén 34 K 56 f.;

b) alapítványi számadását, melynek főösszege: 17,467 K 79 f.

45. A *komádii* egyház

a) központi számadását,

melynek.	bevétele :	26,729 K 47 fill.
	kiadása :	26,330 „ 93 „
	maradványa :	398 K 54 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 12,363 K 15 f.

46. A *belényesújlaki* egyház

a) központi számadását,

melynek.	bevétele :	5,724 K 73 fill.
	kiadása :	4,592 „ 12 „
	maradványa :	1,132 K 61 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 2535 K 67 f, 3 hl. 60 l. tengeri, azzal, hogy 94 K tőkével „Szabó Péter-alap", 956 K tőkével „Állami kölcsön-alap", 40 K tőkével „Sőre Mihályné-alap" címen új alapok létesültek.

47. A *magyarcsékei* fiókegyház

a) központi számadását,

melynek.	bevétele :	1,419 K 09 fill.
	kiadása :	324 „ 76 „
	maradványa :	1,094 K 33 fill.

48. A *borossebesi* egyház

a) központi számadását,

melynek.	bevétele :	2,955 K 99 fill.
	kiadása :	2,574 „ 30 „
	maradványa :	381 K 69 fill.

b) alapítványi számadását, melynek főösszege : 6882 K 90 f, 26 hl. 36 l. tengeri.

49. A *magyarremetei* egyház

a) központi számadását,

melynek.	bevétele :	1,164 K 48 fill.
	kiadása :	1,123 „ 95 „
	maradványa :	40 K 53 fill.

b) terménypénzszámadását, melynek bevétele : 111 hl. 22 l. termény ; kiadása : 111 hl. 22 l. termény ; maradványa : semmi.

c) alapítványi számadását, melynek főösszege : 375 K 46 f, 28 hl. 27 l. búza, 30 hl. tengeri ;

d) új malomépítési számadását,

melynek.	bevétele :	1,558 K 80 fill.
	kiadása :	1,548 „ 03 „
	maradványa :	10 K 77 fill.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen 39 anya-, 3 leány- és 7 fiókegyház rendben talált és a számvevőszék által jóváhagyásra ajánlott számadásaira vonatkozólag a felmentést, a szokott óvások fentartása mellett, megadja. A zárótételeket a 18—1908. sz. e. m. végzés értelmében jegyzőkönyvébe felvéteti.

A nagyszalontai, tenkei, szintei, szapáryligeti, aradi, várasfenesi, feketegyarmati, körösszegapátii, geszti és belényesújlaki egyházak névszerint felsorolt új alapjainak a törzskönyvezését — és amennyiben alapítványi jellegűek — a róluk szóló alapítólevelek beterjesztését is elrendeli.

A mezősasi toronyóra, Pataki Pál és Farkas János alapokat, a mezőgyáni orgonaalapot, a tenkei toronyjavítási alapot, a szintei harmonium-alapot, az anti orgona-alapot az egyházmegye alapítványi törzskönyvéből törölteti.

Az egyházi törvény I. 46. §-án alapuló anyagi felelősség és kártérítési kötelezettség hangsúlyozása mellett utasítja a gyantai, tenkeszéplaki, belényessonkolyosi, körösjánosfalvai, körösszegapátii, körösnagyharsányi, belényesi, feketetóti és árpádi egyházak presbiteriumát, hogy az előterjesztésben névszerint és egyenként felsorolt követeléseit legkésőbb folyó évi augusztus hó 15. napjáig minden rendelkezésére álló eszközzel hajtassa be, s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok, úgy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

aug. 15.

Utasítja a vadászi presbiteriumot, hogy illetékegyenérték és tanítói nyugdíjjárulék címén fennálló hátralékát, 146 koronát, — az ágyait, hogy a lelkészi, tanítói, harangozói és iskolaszolgai fizetéseknél fennálló hátralékát, 21 Hl. 78 l. tengerit, — a körösszegapátiit, hogy földadó hátralékát 231 kor. 02 fillért, — a zsadányit, hogy tanítói nyugdíj, út- és vármegyei pótadó címén fennálló hátralékát, 95 korona 72 fillért folyó évi október 1. napjáig fizesse ki, s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok úgy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

okt. 1.

Utasítja a zsadányi presbiteriumot, hogy a III. iskola építésénél fedezetlenül levő 1501 korona 17 fill. tartozásának a fedezetéről gondoskodjék, a vonatkozó presbiteriumi és egyházközségi közgyűlési vég-

zéseket — amennyiben rendkivüli adó kivetését határoznák el — megerősítés céljából terjessze be egyházmegyénk nyári közgyűlésére.

Végül utasítja a belényesi presbiteriumot, hogy a temető-őrházalapról, — a köröstárkányi presbiteriumot, hogy a harangalap keletkezéséről felvilágosító jelentést adjon, az óra- és szegényalapokról készíttessen rendszeres számadást és azt felülvizsgálás céljából folyó évi július 1-ig terjessze be a számvevőszék elnökéhez, s a beküldésről lelkész és gondnok egyidejüleg az espereshez is tegyenek jelentést.

24. A *berekböszörményi* egyház

a) a közpénztári számadásnál a 41. sz. nyugta, mely 42 fillér kiadásra vonatkozik, tévesen 40 koronában lett elszámolva, így ez 41 K 58 fill. pénzmaradványt eredményez, — ezenkivül az alapítványi számadásból kitetszőleg a Takács—Csengeri-alapból kiutalt 20 K kamat, továbbá a Horváth József-alapból kiutalt 16 K kamat nincsen bevételezve a közpénztári számadásban, melyet gondnok a fenti 41 K 58 fillérrel együtt megtéríteni köteles, a helyesbített végösszeg

a bevételeknél :	9621 K 01 fill.
kiadásoknál :	9543 „ 43 „
maradványnál :	77 K 58 fill.

azzal, hogy fizetetlen köztartozása 198 K 32 fill.

b) az alapítványi számadás nem fogadható el, mivel a bevételi és kiadási okmányok hiányoznak, s az elhelyezett összegekről sem betétkönyv, sem könyvkivonat, sem kötelezvény, sem a kölcsönvevő elismervénye nincsen mellékelve.

Egyházmegyénk közgyűlése a közpénztári számadást — a szokott óvások fentartása mellett — azzal a meghagyással hagyja jóvá, hogy Balogh József gondnoktól 1912. évi számadási térítvény címén 77 K 58 fillért vételezzen be a presbiterium, s ezt a folyó évi számadásban bevételként könyveltesse el. Továbbá, hogy 198 K 37 fill. köztartozását folyó évi június hó 1. napjáig fizettesse ki, s mindezek megtörténtéről lelkész és gondnok úgy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

Az alapok számadását újrakészítés és okmányolás céljából azzal utasítja vissza, hogy a 17—1912. sz. egyházmegyei végzésben foglaltak figyelembe véte-

lével állíttassa össze újra, s felülvizsgálás céljából folyó évi június hó 1. napjáig terjessze be a számvevőszék elnökéhez s a beküldésről lelkész és gondnok az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

25. Az *erdőhegyi* egyház

a) a közpénztári számadásnál a gondnoki napló összes

bevétele: 6806 K 90 fill.
kiadása: 6765 „ 45 „
maradványa: 41 K 45 fill-

ben van feltüntetve, úgyde az egyetemes adóalapi segély 1912. évi első félévi részlete, a bevételi rovatban 260 K-val és a Joó István tanítói özvegy alap évjáradékra adott jövedelme 17 K 47 fillérrel nincsenek felvéve.

Lesz tehát a helyes főösszeg

a bevételeknél: 7084 K 37 fill.
kiadásoknál: 6765 „ 45 fill.
maradványnál: 318 K 92 fill.

Az elszámolásból kitetszőleg lelkész 2 K-val, Varga Károly tanító 3 K 94 fillérrel többet vett fel. A harangozó iskolaszolga 4 K-val kevesebbet vett fel, mint amennyi a költségelőirányzatban részükre meg van állapítva.

A földhaszonbéreknél V. Varga János hátralékban maradt 38 K-val.

Hátralékban maradt az egyház pénztára a magyar protestáns irodalmi társulat alapító tagsági díjának 2 évi kamatával, s az alapoktól bérház építésére vett 8072 K 89 fillér kölcsönösszeg összes kamatával.

b) az alapítványok számadása rendben van, a záró főösszeg: 8189 K 49 fillér.

Egyházmegyénk közgyűlése az alapítványok számadását megjegyzés nélkül, a közpénztári számadást — a szokott óvások fentartása mellett — a következő meghagyásokkal hagyja jóvá:

a) Utasítja a presbiteriumot, hogy Tőzsér Sámuel gondnokkal 1912. évi közpénztári maradvány címén a számvevőileg megállapított helyes maradványt, 318 K 92 fillért, — lelkésszel és Varga Károly tanítóval 1912. évi számadási térítmény címén 2 K-t, illetőleg 3 K 94 fillért, összesen 5 K 94 fillért fizettessen be az egyház pénztárába, — a harangozó iskolaszolgának pedig 1912. évi ki nem utalt fizetése címén 4 K-t fizettessen ki az egyház pénztárából.

b) A V. Varga János földhaszonbér hátralékát, 38 K-t, anyagi felelősség és kártérítési kötelezettség mellett, minden rendelkezésére álló eszközzel hajtassa be.

c) A magyar protestáns irodalmi társaság alapító tagsági díjának kamathátralékát fizettesse ki, s mindezek megtörténtéről lelkész és gondnok folyó évi július hó 1. napjáig úgy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez tegyenek jelentést.

26. A *magyarhomorogi* egyház

a) közpénztári számadásánál a gondnoki napló 4. tétele alatti pénztári maradvány nem 1424 K 70 f, hanem 1421 K 30 f, tehát a gondnok javára kell írni 3 K 40 fillért. A gondnoki napló 118. sz. tétele alatt kiadásba tett 520 K 80 fillért, a csatolt okmány azonban csak 520 K 60 f-t igazol, tehát a gondnok terhére kell írni 20 fillért. A 209. tételszám alatt toronyóra-alapra takarékba tettek 2 K 40 f-t, a 210. tsz. a. szegény-alapra 1 K-t. Ugyde ezek az összegek csak papíron vannak csatolva az illető alapokhoz. A valóságban nem történt meg a kiadás. Így e 3 K 40 f-t szintén a gondnok terhére kell írni. A gondnoki napló 211. tsz. a. bevételeznek 16 K 62 f takarékpénztári kamatot, a 212. tsz. a. 104 K 28 f-t, amit semmivel sem igazolnak. Hogy valami takarékpénztári kamatra igényük van, ez a számadásból nem is tűnik ki, csak a 63. sz. nyugtából lehet gondolni, amelyen a gondnoknak napidíjat adnak 19,000 K-nak takarékba tétele alkalmából.

E számadás máskülönben is sok kifogás alá esik. A gondnoki napló 1. tétele alatt bevételeznek ideiglenes kölcsönből 3000 K-t. 1912. évben veszik be ezt, holott a kölcsönt 1911 november 5-én vették fel. 1912 április 15-én felvesznek 2000 K ideiglenes kölcsönt s ezt a bevételi rovatban 188. tsz. a. könyvelik el. A kölcsönt visszafizetik július 15-én s elkönyvelik 91. és 92. tsz. alatt.

A befolyt egyházi adóról külön számadást küldenek be s a lelkész és tanító fizetésének egyrészét itt és ebből utalják ki, s az ezeken kívül megmaradó összeget, 672 korona 26 fillért vételezik csak be a gondnoki naplóba, 208 tsz. a., mint adómaradványt. Számadási főkönyvük tisztaság tekintetében is sok kifogás alá esik, máskülönben is rendetlen, az utasításnak nem felel meg.

Lesz tehát a gondnoki napló helyesbített főösszege:

a bevételeknél:	30,842 K 97 fill.
kiadásoknál:	25,984 „ 38 „
maradványnál:	4,858 K 59 fill.

Követelése van az egyház pénztárának Váczi Gizellától előleg címén 300 K. Földhaszonbér-hátralék címén 192 K 90 f.

b) Az alapok számadása rendben van, záró főösszege 394 K 61 f, azzal a megjegyzéssel, hogy az 1912. év folyamán „Templomalap" címen 6 K 32 f tőkével új alap létesült, melyet az alapok egyházmegyei törzskönyvébe be kell jegyezni.

A számadás elfogadható lesz, ha a 211. és 212. tsz. a. bevételek helyessége igazoltatik, ha a pénztári maradványnál mutatkozó különbözetek 3 K 40 f és 20 f, összesen 3 K 60 f-t az 1913. évi számadásban bevételezik.

A jövőre nézve utasíttatik a gondnok, hogy a gondnoki naplót, különösen pedig a számadási főkönyvet gondosabban, tisztábban s az utasításnak megfelelőbben vezesse. Minden a számadáshoz tartozó mozzanatot azokba a maga idejében vezesse be. A habár gyümölcsözésre is kiadott összegeket bevezetni ne sajnálja. A meg nem történt kiadások bejegyzésétől pedig tartózkodjék. Az egyházi adó befizetéséről ne külön számadást vezessenek, hanem útalják be azokat legalább havonként egyszer a közpénztárba s innen teljesítsék az egyházi hivatalnokok összes fizetését.

A számvevőszékhez pedig ne mint most, az eredeti gondnoki napló és számadási főkönyvet, hanem azoknak hitelesített másolatát küldjék be. Máskülönben is legyenek figyelemmel az egyházmegye 1912. évi április 11. és 12-én 17. sz. alatt hozott határozatára (lásd jegyzőkönyv 99 lap), amelyben a számadások mellékletei soroltatnak fel, hogy ne utólagosan kelljen azokat bekérni.

Egyházmegyénk közgyűlése e számadásokat, — a szokott óvások fentartása mellett, — azzal hagyja jóvá, hogy utasítja lelkészt és gondnokot, hogy a 211. és 212. tsz. a. bevételek helyességét igazolják. Utasítja továbbá a presbiteriumot, hogy a gondnoki napló különbözetét 3 kor. 60 fillért mint 1912. évi számadási térítményt b. Tarsoly Imre gondnokkal fizettesse be az egyház pénztárába s a folyó évről, mint bevételt számoltassa el.

A Váczi Gizella tanítónőnek adott 300 korona előleget fizettesse vissza. Az egyházi törvény 46. §-án alapuló anyagi felelősség és kártérítés kötelezettsége mellett minden rendelkezésére álló eszközzel hajtassa be a 192 kor. 90 fillér földhaszonbér hátralékot. Mindezek megtörténtéről lelkész és gondnok úgy az esperesi hivatalhoz, mint a számvevőszék elnökéhez folyó évi július hó 1. napjáig tegyenek jelentést.

Az 1912. év folyamán keletkezett 6 korona 32

fillér tőkéjű „Templom-alap" törzskönyvezését elrendeljük.

27. A *pankotai* egyház számadásait visszautasítani javasolja a számvevőszék, mert a pénztári naplót a gondnok nem írta alá, a 20. tételnél 1912 január 1. kelettel 1913 január hóban kiadott összeget számol el. Kerítésre körülbelül 1000 koronát adtak ki, holott erre előirányozva semmi sem lett, sem erre egyházhatósági jóváhagyást nem kértek s így 1650 kor. 16 fillér előirányzott kiadás helyett 2903 kor. 70 fillér tényleges kiadásuk volt. A 7. tétel számnál bevételezett 502 kor. 43. fillér adócsökkentési segély okmányolva nincsen.

Egyházmegyénk közgyűlése e számadást a szabályrendeletnek megfelelő módon való újból készítése, okmányolása és igazolása céljából azzal teszi vissza, hogy alapok számadásával együtt legkésőbb folyó évi július 1-ig ismételten terjesszék be felülvizsgálás végett a számvevőszék elnökéhez, a beküldésről lelkész és gondnok az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

28. Az *okányi* egyház számadásait visszautasítani javasolja a számvevőszék nemcsak azért, mert folyó évi február 15. napja helyett április 7-én küldték meg az eljáró számvevő kezeihez, hanem főleg azért, mert felszereléséből hiányzanak: az egyház 1912. évi költségelőirányzata, az adókivetésnek esperesi megerősítéssel ellátott zárótételei, kimutatás arról, hogy mennyi az egyház forgó tőkéje, követelése az egyházi adóhátralékon kívül, tartozásának kimutatása, a presbiterium elfogadó határozata s az előző évi számadás jóváhagyó egyházmegyei végzés — és mert az alapok számadása nem a 17/III.—1912. sz. egyházmegyei végzésben foglalt utasítás szerint van összeállítva és felszerelve.

Egyházmegyénk közgyűlése okmányolás, igazolás céljából azzal teszi vissza az okányi számadásokat, hogy a 17/III.—1912. sz. egyházmegyei végzésben foglalt utasítás szerint való felszerelésekkel, legkésőbb folyó évi július hó 1. napjáig terjesszék be ismételten a számvevőszék elnökéhez s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

29. Nem terjesztette be 1912. évi számadásait a *cserményi* egyház.

Egyházmegyénk közgyűlése fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezi a presbiteriumot, hogy teljesen fel-

szerelt számadásait legkésőbben folyó évi július hó 1. napjáig a számvevőszék elnökéhez terjessze be s ennek megtörténtéről lelkész és gondnok egyidejűleg az esperesi hivatalhoz is tegyenek jelentést.

30. Számvevőszéki elnök az eljáró számvevőnek, Kolumbán Áronnak jelentése alapján bejelenti, hogy Ónody Sándor mezőgyáni lelkész, akit egyházmegyénk közgyűlése 72/V. C.—1912. sz. alatt kelt végzésében a sarkadkeresztúri egyház számadásainak elkészítésével bízott meg: megbízatásában, megfeszített nagy munkával — a helyszínen történt kutatásokkal, kihallgatásokkal a legnagyobb lelkiismeretességgel eljárt. A bonyolult és 2 év óta összekúszált számadásokat tisztázta, rendbe hozta s az egyház 2 alapítványát az elkallódástól megmentette.

Egyházmegyénk közgyűlése Ónody Sándor mezőgyáni lelkésznek ezen kiválóan fontos és értékes nagy munkájáért köszönő elismerését fejezi ki.

31. Olvastuk Kassay Béla tanügyi bizottsagi előadó következő jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Egyházmegyénk népiskoláinak az 1912—3. tanév első felében tapasztalt állapotáról szóló jelentésemet, a hozzám beérkezett jelentő ívek alapján, a következőképpen terjesztem elő:

A tanügyi bizottság körlátogató tagjai — Bagdi János lelkészi dékán helyett Fogarassy Bálint egyházmegyei aljegyző esperesi megbízás folytán — egyházmegyénk minden iskoláját meglátogatták. Jelentésük szerint egyházmegyénk 45 anyaegyháza közül 32-ben vannak felekezeti iskolák. 9-ben — Belényes, B.-Sonkolyos, Csermő, Feketetót, Gyanta, K.-Szakál, M.-Remete, R.-Lippa, Szl.-falva — államiak, 2-ben — Arad, Okány — községiek, egy helyen — Ant — a fiúiskola felekezeti, a leányiskola községi, egy helyen — Tamáshida — a felekezeti iskola mellett állami iskola is van. 3 leányegyházban — Szinte, Németpereg, Kisnyégerfalva — felekezeti iskola van, 5 fiókegyházban — Kisháza, Tenkeszéplak, Körösjánosfalva, M.-Cséke, Pécska — állami iskola van, egy fiókegyházban — Bihardobrosdon — az ottani fatermelő társulat tart fenn iskolát. Van még 6 pusztai iskola is, ezek közül 3 — Csegőd, Gyanté, Tiszaradvány — az ottani uradalom által fentartott felekezeti, az ősipusztai a sarkadi egyház által községi segéllyel fentartott felekezeti, kettő pedig Nagyszalonta község által fentartott pusztai iskola. Ágya fiókegyházában Szapáryligeten és szórványában Tőzmiskén, továbbá az erdőhegyi missiói kör szórványaiban —

Kisjenő, Székelyudvar, Sikló, Elek, Megyesegyháza, Lőkösháza, Felsősimánd — és Vadász szórványaiban — Simonyifalva, Talpas — állami iskolák vannak.

Van egy felekezeti jellegű óvodánk is Geszten, a „Tisza Kálmán" kisdedóvoda.

A felekezeti iskoláinkban működő tanítók összes száma 115, kik közül 28 tanítónő. Csak fiúkat tanít 40, csak leányokat 39, fiúkat és leányokat vegyesen 36.

A községi és állami iskolákba járó református vallású növendékeink vallásban és énekben való oktatását 17 helyen — Csermő, Feketetót, Bihardobrosd, K.-Szakál, R.-Lippa, Tamáshida, Ágya, és Erdőhegy szórványai, Belényes, Gyanta, M.-Remete — az illető lelkészek, utóbbi háromban az énektanítást az illető tanítók, 12 helyen — Ant, Belényessonkolyos, K.-Jánosfalva, M.-Cséke, Kisháza, T.-Széplak, Okány, Szl.-falva, Pécska, Kisjenő, Simonyifalva, Talpas — a református vallású községi- és állami tanítók, Aradon a segédlelkész és énekvezér, Nagyszalontán a 2 pusztai iskolában és a gazdasági ismétlő iskolában a református vallású tanítók teljesítik, mindnyájan elismerésre méltó buzgalommal és dícséretes eredménnyel.

Teljes VI osztályú iskola van 31 helyen — Ágya, B.-Böszörmény, B.-Ugra, Erdőhegy, Feketegyarmat, Geszt, Kispereg, Komádi, K.-Nagyharsány, Kötegyán, M.-Homorog, M.-Bajj, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Sarkad, Tenke, Zsadány, Vadász, fiú- és leányiskolákban, Ant fiú és Szinte, Árpád, Borossebes, Erdőgyarak, Gyorok, Németpereg, K.-Apáti, Pankota, Szemlak, Tamáshida vegyes iskoláiban. V osztályú az iskola 3 helyen — B.-Ujlak, Bélzerénd, Gyanté. — IV osztályú 5 helyen — Csegőd, Tiszaradvány, Kisnyégerfalva, Ősi, S.-Keresztúr. — Körösztárkányban a fiúiskola IV, a leányiskola V, Várasfenesen a fiúiskola VI, a leányiskola V osztályú.

Az iskolába járó növendékek száma a folyó 1912—3. iskolai évben a községi és állami iskolába járó református tanulókkal együtt 10,624 és pedig 5562 fiú, 5062 leány, kik közül egyházunk iskoláiba jár 4186 fiú, 3898 leány, összesen: 8084. Köszségi és állami iskolába jár 1376 fiú, 1164 leány, összesen 2540. Az egy tanító keze alatt levő növendékek létszáma 27 és 141 között hullámzik. Legkisebb az ősi vegyes iskolában. Legnagyobb a sarkadkeresztúri vegyes iskolában. Iskoláink még most is népesek, mindazonáltal 100-on felüli létszámmal már csak 3 iskolánk van, ú. m.: Csegőd 107, Sarkad I. oszt. fi 111 és Sarkadkeresztúr 141.

Az iskolák közegészségügyi viszonyait tekintve, a tanterem nem elég tágas és világos Feketegyarmat leány-, K.-Apáti III—VI. oszt. vegyes-, Nagyzerénd fiú-, leány-, Sarkadkeresztúr vegyes

iskolája. Nem tiszta Köröstárkány fiú, leány- és Nagyzerénd fiú- és vegyes iskolája. A tanítói lakások tisztán vannak tartva mindenütt. Kisebb-nagyobb mértékben zsúfolt 4 iskola : Feketegyarmat leány-, K.-Apáti III—VI. vegyes-, Nagyzerénd leány- és Sarkadkeresztúr vegyes iskolája.

A padlózat téglázott Mezőbajj fiú-, részben földes, részben deszkázott Feketegyarmat leány, részben téglázott, részben deszkázott Feketegyarmat fiú- és Vadász fiúiskolájában, cementezett Berekböszörmény III—VI. osztályú fiú-, aszfaltozott Nagyszalonta két iskolájában, deszkázott 108 tanteremben. A takarítást iskolaszolga vagy harangozó végzi mindenütt Bélzerénd kivételével, hol a takarítást és a vízhordást a nagyobb leányok teljesítik, csupán a fűtést végzi a harangozó. Ürszék van és tisztán van tartva mindenütt. Meszelést vár Vadász fiúiskolája.

Az iskolák felszerelését illetőleg anyakönyv, felvételi- és mulasztási napló van és azokat rendben vezetik mindenütt, úgyszintén haladási és látogatási napló is van. Vezérkönyv hiányzik Feketetóton. Az egyházkerület kiadványait használják mindenütt s azokkal a növendékek kellően el vannak látva, Feketót kivételével, hol a növendékek egyrésze nem az egyházkerület tankönyveit használja a vallástanításnál. A taneszközök hiányosak 20 iskolában : Árpád mindhárom, B.-Ujlak I—II. vegyes, Bélzerénd vegyes, B.-Böszörmény III—VI. leány-, Komádi I—II. leány-, Köröstárkány fiú- és leány-, Kisnyégerfalva vegyes-, Kötegyán fiú- és leány-, Nagyzerénd mindhárom, Sarkadkeresztúr vegyes-, Vadász fiú- és leány-, Várasfenes fiú- és leányiskolájában. Iskolai könyvtár nincs 5 egyházban — B.-Ujlak, Bélzerénd, Kisnyégerfalva, Sarkadkeresztúr, Zsadány. — Rendelés alatt van 7 egyházban — Borossebes, Kispereg, Köröstárkány, Pankota, Szemlak, Tamáshida, Vadász. Az igazgatói állást nem szervezte Mezősas, Nagyzerénd és Zsadány.

Az iskolák szellemi életét tekintve a tanítók a kiszabott tantervet mindenütt megtartják, Ágya I. és II. osztályú iskolái kivételével. A tananyagot nem végezték el teljesen, vagy csak felületesen Sarkadkeresztúr és Tamáshída vegyes iskoláinak tanítói. Valamely gátló körülmény miatt nem végezhették el egészen Ágya 3 iskolájában, Feketetóton és Köröstárkány fitanítója. Tanítóink általában helyes módszerrel vezetik iskoláikat Nagy Sándor Tamáshidai tanító kivételével, kinek a jelentés szerint vallástani tudása is hiányos. Tananyagbeosztás van mindenütt.

Nagyobb mérvű indokolatlan mulasztás nem volt sehol.

A növendékek egészségi állapota mindenütt kielégítő volt, úgy, hogy a tanítás menetét járvány sehol sem zavarta meg.

Általános ismétlő iskola van 23 anya- és 3 leányegyházban :

Ant, Ágya, Szinte, Árpád, B.-Ujlak, Bélzerénd, B.-Ugra, B.-sebes, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Geszt, T.-Széplak, K.-Harsány, K.-Szakál, K.-Apáti, K.-Tárkány, K.-nyégerfalva, M.-homorog, Mezőbajj, Mezőgyán, S.-keresztúr, Szemlak, Tamáshida, Zsadány, Várasfenes. Gazdasági ismétlő iskola van 18 anya,- 4 leányegyházban és 2 szórványban B.-sonkolyos, K.-jánosfalva, M.-cséke, B.-böszörmény, Feketetót, Gyanta, Kisháza, Gyorok, Kispereg, Németpereg, Komádi, Kötegyán, M.-remete, Mezősas, Nagyszalonta, Nagyzerénd, Okány, R.-Lippa, Sarkad, Sz.-falva, Tenke, Vadász, Simonyifalva, Talpas. Ismétlő iskola helyett gimnázium és felsőbb iskolák vannak Aradon és Belényesben. Ipariskola van Pankotán. Ismétlő iskola nincs Csermőn és Pécskán. Az ismétlő iskolák heti óraszáma : 2—6 között változik. A tanítás egész éven tart : Szinte, B.-böszörmény, Gyanta, Kisháza, Gyorok, Kispereg, Komádi, K.-szakál, Mezősas, Sz.-falva, Tamáshida, Tenke, Simonyifalva és Talpas ismétlő iskoláiban. Az ismétlő iskolai tanítók díjazásáról legtöbb helyen az állam vagy község gondoskodik.

Házi ipar, női kézimunka taníttatik : Ágya, Árpád, Bélzerénd, Erdőhegy, Gyanta, Kisháza, Sarkad, Tenke, Zsadány iskoláiban. Kosár- és gyékényfonás Nagyszalontán. Slöjd Simonyifalván és Talpason.

Ezeknek, mint általános összesítéseknek előrebocsátása után áttérek jelentésemnek egyházanként és iskolánként részletezésére. Felemlítem a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat. Felemlítem a tapasztalt fejlődést és haladást. Érintem a községi és állami iskolákban teljesített vallástanítást.

Anton a fiúiskolát az egyház, a leányiskolát a község tartja fenn, mely utóbbiban a vallást és éneket a református vallású tanítónő tanítja kellő sikerrel.

Aradon az állami és községi iskolákban a vallás és énektanítást a segédlelkész és énekvezér végezte jó eredménnyel.

Ágyán a II. osztályú vegyes iskola tanítónője 1912 szept. 1-től kezdve orvosi bizonyítvány mellett 6 havi szabadságra ment. Fiú tanítványai az I. osztályú vegyes iskolába, leány tanítványai a III—IV. osztályú leányiskolába osztattak be, mivel helyettest nem tudtak kapni. Majd 1912. dec. 15-én az I. osztályú vegyes iskola tanítónője is 4 havi szabadságra menvén, ezen iskolában a délutáni órákban Pósta Sándor igazgató-tanító foglalkozott, a saját iskolájában pedig csak délelőtt tanított. A két helyettesítés természetesen az eredmény rovására ment.

Szinte vegyes iskolája rendben van.

Szapáryliget és Tőzmiske állami iskoláiban a vallást és az éneket az ágyai lelkész tanította kiváló sikerrel.

Árpádon a taneszközök mindahárom iskolában hiányosak.

Belényes állami iskoláiban a vallástanítást lelkész, az énektanítást az állami tanító, ki énekvezér is, végzi, mindketten kitűnő eredménnyel.

Belényessonkolyos állami iskolájában a vallást és az éneket a lelkész tanította jeles eredménnyel.

Körösjánosfalva állami iskolájában a vallást és az éneket az állami iskolai igazgató-tanító, ki előkönyörgő is, tanítja nagy buzgósággal és kiváló sikerrel.

Magyarcséke állami iskolájában a vallást és az éneket az állami tanító, ki előkönyörgő is, tanítja megfelelő eredménnyel.

B.-újlakon az iskola csak öt osztályú, a taneszközök hiányosak, iskolai könyvtár nincs.

Bélzerénden a vízhordást és takarítást a nagyobb leány növendékek végzik, taneszközeik hiányosak, iskolai könyvtár rendelés alatt, az iskola csak öt osztályú.

Berekböszörmény III—IV. osztályú leányiskolájában Bihar vármegye térképe hiányzik, egyébként mind a négy iskolája rendben van.

Biharugra mindhárom iskolája kifogástalan.

Borossebes vegyes iskolája rendben van.

Csermő állami iskolájában a vallást és éneket a helyettes lelkész tanítja. Ismétlőiskola nincs.

Erdőgyarak és Csegőd iskolái rendben vannak.

Erdőhegy mindhárom iskolája kifogástalan. A missziói körhöz tartozó Kisjenőn a vallást Varga Károly erdőhegyi tanító, a többi 6 községben missziói útjai alkalmával a lelkész tanította.

Feketegyarmat leányiskolája zsúfolt annyira, hogy a tanító kénytelen a III—VI. osztályt csupán délelőtt, az I. és II. osztályt csupán délután tanítani. Tanterme nem elég tágas és részben földes. Az e tanév elejére jelentett 2 tanerős leányiskoláról most már nincs szó a jelentésben.

Feketetót állami iskolájában a tanítás nem kezdődik meg a törvényes időben, pl. a folyó iskolai évben is decemberben kezdődött a tanítás. A mulasztások is tömegesek, ami ellen a községi előljáróság semmit sem tesz. Ezért a lelkész, ki a vallást és éneket tanítja, nem tudta elvégezni a tananyagot s nem képes rendszeresen tanítani sem. Vallástani vezérkönyv nincs. A növendékek nem mindnyájan az egyházkerület által kiadott vallástani tankönyvet használják kézikönyvül.

Geszt mind a két iskolája kifogástalan. A Tisza Kálmán kisdedóvoda célszerű berendezésével, melyet gróf Tisza Istvánné Ő Nagyméltósága játékszerek adományozásával a múlt évben is tetemesen gyarapított, a törvényes követelményeknek megfelel.

A szorgalmas, gyakorlott óvónő jó sikerrel foglalkoztatja kis növendékeit, kiknek száma jelenleg 38 fiú és 27 leány, összesen 65. Sajnos, hogy a kanyaró miatt e tanévben be volt zárva az óvoda másfél hónapig. Az óvodagondnok számadását a presbiterium megvizsgálta, jóváhagyta s felülvizsgálás végett az egyházmegyei számvevőszékhez felterjesztette.

Tiszaradvány vegyes iskolája kifogástalan.

Gyanta állami iskoláiban a vallást a lelkész, az éneket a kántorul alkalmazott állami igazgató-tanító tanítja, mind a ketten jeles eredménnyel.

Kisháza állami iskoláiban a vallást és az éneket az állami igazgató-tanító, ki előkönyörgő is, tanítja jó sikerrel.

Tenkeszéplak állami iskolájában a vallást és az éneket az állami igazgató-tanító, ki előkönyörgő is, tanítja megfelelő eredménnyel.

Bihardobrosdon a vallást és az éneket Vajda Mihály gyantai lelkész tanítja kiváló sikerrel.

Gyorokon az elhanyagolt iskolát Jónás Károly új tanító igyekszik rendbehozni, remélni lehet, hogy év végére teljesen jó iskolája lesz.

Kispereg mindhárom iskolája rendben van.

Németpereg vegyes iskolája jó.

A pécskai leányegyház állami iskoláiban a vallást és az éneket Szücs József nyugalmazott tanító tanította. Ismétlő iskola nincs.

Komádi mind a tíz iskolája kifogástalan, csak az I. és II. leányiskolában hiányosak a taneszközök.

K.-harsány mindkét iskolája jó.

Körösszakál állami iskoláiban a vallást és az éneket Némethy János lelkész tanítja jó eredménnyel.

Körösszegapáti III—IV. osztályú tanterme nem elég tágas, nem elég világos, nem tiszta és zsúfolt.

Köröstárkány fiúiskolája négy leányiskolája öt osztályú. Egyik tanterem sem elég tiszta. A taneszközök mind a két iskolában hiányosak. A fiúiskola vezetője, mivel a tanév az iskolaépítés miatt csak november 15-én kezdődött meg, a tananyagot nem végezte egészen el. Az ismétlő iskolában a fiúk nagyon kevesen jártak fel.

Kisnyégerfalva vegyes iskolájában a taneszközök hiányosak. Ismétlő iskolába a növendékek nem járnak fel. Az iskola csak négy osztályú. Iskolai könyvtár nincs.

Kötegyán a III—IV. osztályú fiúiskola zsúfolt.

M.-homorogon a folyó iskolai évben már két tanerő működött. mind a két iskola rendben van.

M.-remetén a két állami iskolában a vallást s az első és második osztályban az éneket is a lelkész, a III—VI. osztályú állami

iskolában az éneket az állami tanító tanítja, mind a ketten kitűnő eredménnyel.

Mezőbajj fiúiskolája jó, a leányiskolát a dékán a tanítónő távolléte miatt nem látogathatta meg. A jelentésben kifogás téve nincs.

Mezőgyán és Gyanté iskolái rendben vannak.

Mezősas az igazgató-tanítói állást nem szervezte, egyébként iskolái kifogástalanok.

Nagyszalonta 18 iskolája kifogástalan rendben van.

Nagyzerénd leányiskolája nem világos és zsúfolt. Úgy a fiú-, mint a leányiskola tanterme avult. Megújításuk kívánatos. Az I. osztályú vegyes iskola és fiúiskola tanterme nem tiszta, amennyiben nem súrolják. A fiúiskola tanterme egész évben csak egyszer volt meszelve. A taneszközök mindhárom iskolában hiányosak, az igazgatói állás nincs szervezve.

Okány községi iskoláiban a vallást és az éneket a ref. vallású tanítók tanítják jó eredménnyel.

Pankota vegyes iskolája jó.

Radnalippa állami és róm kath. felekezeti iskoláiban a vallást és az éneket Lengyel Imre lelkész tanítja lankadatlan buzgósággal és kitűnő eredménnyel.

Sarkad és Ősi iskolái kifogástalan rendben vannak.

Sarkadkeresztur vegyes iskolája csak négy osztályú. Tanterme nem elég tágas és 141 növendékkel zsúfolt. Ily nagyszámú tanítványsereggel a tanító nem is végezhette el a tananyagot. A taneszközök hiányosak. Iskolai könyvtár nincs.

Szemlak iskolája jó.

Szentleányfalva állami iskolájában a vallást és éneket Kiss Lajos állami igazgatótanító végezi lankadatlan buzgalommal és dícséretes eredménnyel.

Tamáshidán a f. iskolai évben állami iskola nyílt meg, melybe 20 fiú és 23 leány, összesen 43 ref. növendék jár, kiknek a vallást a lelkész tanítja, de a vallástanításra a tanfelügyelő hetenként csak egy órát engedélyezett. Az állami iskola mellett fennáll az egyház felekezeti iskolája is 24 fiú és 37 leány, összesen 61 növendékkel, akiket hat osztályban Nagy Sándor tanító vezet. A jelentés szerint felületesen végezte el a tananyagot, módszere is felületes, sőt vallástani tudása is hiányos. Egy presbiter panaszolja, hogy a tanító az iskolát és kántorságot többször elhanyagolja.

Tenkén 1912 október havában megérkezett a IV. iskola fizetéskiegészítési államsegélye. 1912 november 25-én a községtől nyert ideiglenes helyiségben beállították a IV. iskolát. 1913 tavaszán pedig a leányiskolának új helyiség épül.

Zsadányban iskolai könyvtár nincs. Az igazgatótanítói állást nem szervezték. Egyébként iskolái rendben vannak.

Vadászon a III. iskola két tanteremmel felépült, de a tanítók nincsenek megválasztva, mert a fizetéskiegészítési államsegélyt mindeddig nem kapták meg. A fiúiskola ürszéke kimeszelésre vár. A taneszközök mindkét iskolában hiányosak.

Simonyifalván és Talpason a vallás- és énektanítást az ottani állami iskolai tanítók teljesítik.

Várasfenesen a leányiskola V. osztályú, a fiúiskola VI. osztályúnak van ugyan jelezve, de az V. osztályban egy tanuló sincs, a VI. osztályban pedig csak 4, míg az első osztályban 40, akik között sok az ismétlő. A taneszközök mindkét iskolában hiányosak.

Tanügyi bizottságunk jelentése alapján, midőn örvendetes tudomásul vesszük, hogy egyházmegyénk iskoláinak nagyobb része kifogástalan rendben van, a mutatkozó hiányok orvoslása végett a következő intézkedéseket tesszük :

Egyházmegyénk közgyűlése tudomására hozza Arad vármegye kir. tanfelügyelőségének, hogy a hozzánk beérkezett tanügyi jelentések szerint a cserméi és pécskai állami iskolákban ismétlő iskola nincs s azok felállítására intézkedést kér ;

továbbá a belényesi tanfelügyelőségi kirendeltség figyelmét felhívja azon körülményre, hogy tanügyi jelentésünk szerint Feketetót állami iskolájában a tanítás nem kezdődik meg a törvényes időben, pl. a folyó iskolai évben is december havában vette kezdetét ;

végül felkéri a nagyváradi kir. tanfelügyelőséget, hogy Tamáshidán a vallástanításra osztályonként legalább heti 2 órát engedélyezzen.

Egyházmegyénk közgyűlése felhívja és utasítja az illető presbiteriumot, hogy

Árpádon a mindhárom iskolájában hiányzó taneszközöket folyó év szeptember 1-ig szerezze be.

B.-Ujlakon a VI. osztályt állíttassa fel, a hiányzó taneszközöket és iskolai könyvtárt folyó évi szeptember 1-ig szerezze be.

Bélzerénden a VI. osztályt állíttassa fel, a hiányzó taneszközöket folyó évi szeptember 1-ig szerezze be s intézkedjék, hogy a vízhordást és takarítást ne az iskolás gyermekek végezzék.

Berekböszörményben a III—VI. osztályú leányiskolában Bihar vármegye térképét hozassa meg.

Feketegyarmaton a tanterem földes részét haladéktalanul deszkáztassa le s azon esetben, ha a múlt évben jelzett községi leányiskola felállítása meghiusult, a harmadik iskola felállításáról gondoskodjék.

Feketetóton a hiányzó vallástani vezérkönyveket szerezze be s gondoskodjék arról, hogy a növendékek mindnyájan egyházkerületünk kiadványait használják vallástani kézikönyvül.

Komádiban az I—II. osztályú leányiskolában hiányzó taneszközöket folyó év szeptember 1-ig szerezze be.

Körösszegapátiban intézkedjék, hogy a III—VI. oszt. iskola tanterme elég tágas, világos és tiszta legyen.

Köröstárkányban gondoskodjék, hogy mindkét iskola fokozatosan 6 osztályúvá fejlesztessék, hogy a tantermek tiszták legyenek, a hiányzó taneszközöket mindkét iskolába folyó évi szeptember 1-ig szerezze be, végül, hogy a fiúk az ismétlő iskolába rendesen feljárjanak.

Kötegyán III—VI. osztályú fiúiskolájának zsúfoltságát szüntesse meg.

Kisnyégerfalván a hiányzó taneszközöknek és iskolai könyvtárnak folyó évi szeptember 1-re beszerzéséről, az iskolának 6 osztályúvá fejlesztéséről s rendes ismétlő iskoláztatásról gondoskodjék.

Mezősason az igazgatótanítói állást szervezze.

Nagyzerénden a tantermek kijavításáról és tisztántartásáról s a hiányzó taneszközöknek folyó év szeptember 1-re beszerzéséről és az igazgatótanítói állás szervezéséről gondoskodjék.

Sarkadkeresztúron — mivel dékán jelentése szerint a 141 tankötelesnek legalább egyharmadrésze vidéki és más vallású, erre nézve lelkész haladéktalanul jelentsen s községi segéllyel a 2-ik iskola felállításáról, a hiányzó taneszközök és iskolai könyvtár folyó évi szeptember 1-re beszerzéséről s iskolájának 6 osztályúvá fejlesztéséről gondoskodjék.

Zsadányban az igazgatótanítói állást szervezze és az iskolai könyvtárt folyó évi szeptember 1-re szerezze be.

Vadászon a fiúiskola ürszékét meszeltesse ki, a hiányzó taneszközöket mindkét iskolában folyó év szeptember 1-re szerezze be s a fizetéskiegészítéses

államsegélyt újból kérvényezze, hogy a két új tanítói állás szervezhető legyen.

Várasfenesen a hiányzó taneszközöket mindkét iskolába folyó év szeptember 1-re szerezze be s intézkedjék, hogy a tanulók az egyes osztályokban rendesen haladjanak elő s mind a 6 osztálynak legyen növendéke.

Mezőbajjon dékán szóbeli jelentése szerint a leányiskola tanítónője nagyon sokat van távol, nem is tanít rendszeresen, különösen az ének tanítása nagy kifogás alá esik. Presbiterium intézkedjék, hogy a gyermekek pontosan feljárjanak s tanítónőt a tanítás megszakítás nélkül való folytatására utasítsa.

Tamáshidán Nagy Sándor tanítót presbiterium útján utasítja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a vallástani tananyagot és egyházi énekeinket alaposan megismerni igyekezzék, hogy tanítványait helyesen oktatni képes legyen s iskoláját s a kántorságot ne hanyagolja el.

32. Olvastatott az erdőhegyi kör lelkész dékánjának. Bagdi János anti lelkésznek 1913 január 22-én 10—1913. sz. alatt kelt espereshez intézett hivatalos levele, melyben egészségi állapotára — mely a téli hónapokban utazást nem engedi meg — hivatkozva, dékáni tisztéről lemond; ezzel kapcsolatban esperes 91—1913. sz. levele, melyben az erdőhegyi körben a dékáni látogatással Fogarassy Bálint ágyai lelkészt bízza meg.

Tanügyi bizottságunk jelentése alapján — midőn sajnálattal veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk Bagdi János anti lelkésznek gyengélkedése miatt történt visszavonhatatlan lemondását a dékáni tisztségről, esperesnek az 1913. évi dékáni látogatás elvégzésére tett elnöki intézkedését jóváhagyja s egyszersmind az erdőhegyi kör lelkészdékánjául Fogarassy Bálint ágyai lelkészt megválasztja.

33. A belényesi kör üresedésben levő tanító-dékáni tisztének betöltésére vonatkozólag

a tanügyi bizottság javaslata alapján egyházmegyei közgyűlésünk e tisztségre Cláh Ferenc tenkei tanítót megválasztja.

34. Olvastuk a mezősasi iskolaszék 21—1913. sz. határozatát, melyet a mezősasi presbiterium 22—1913. sz. jegyzőkönyvi kivonata szerint egyhangúlag elfogadott, melyből azon alkalomból, hogy államsegélyes beteg tanítónőjük 4 havi szabadságot kért és kapott, s a helyettesítés költsége súlyosan terheli a felesleggel nem rendelkező egyházi pénztárt, a jövőben előfordulható hasonló esetekre tanügyi bizottságunk által kérik egyházmegyénk közgyűlését, hogy egyházi felsőbb hatóságaink útján kérje fel a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy költségvetésében jövőben a szolgálati pragmatika 157. §-ához képest a helyettes tanító fizetésére bizonyos összeget előirányozni méltóztassék, — továbbá kérje fel egyházmegyénk egyházkerületünk közgyűlését a szolgálati pragmatika 158. §-a 2. pontja utolsó szavának ekként módosítására: „helyettesének a helyettesítés ideje alatt a fentartó testület fizeti a reá eső részt".

Tanügyi bizottságunk javaslata alapján egyházmegyei közgyűlésünk felkéri egyházkerületünk közgyűlését a szolgálati pragmatika 157. §-ának olyan módosítására, hogy államsegélyes állásoknál nem csak „a tanítónők lebetegedése idején", hanem a „tanító vagy tanítónő hatósági orvos által igazolt betegsége, s e miatt való helyettesítése esetén a helyettes díjazásához a fizetéskiegészítésnek megfelelő arányban álló államsegélyt" lehessen kérni. Felkéri a szolgálati pragmatika 158. §. 2. pontjának e szavakkal való pótlására: „államsegélyes állásoknál a 157. §. alapján kérhető államsegély igénybe vételével, melyet a fentartó testület a helyettes tanítónak előlegezni tartozik".

Felterjesztést tesz egyházmegyénk közgyűlése az iránt is, hogy egyházi felsőbb hatóságaink útján kérje fel egyházkerületi közgyűlésünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy az államsegélyes tanítói állások betegség esetén való helyettesítésének díjazására az illető egyház megokolt kérvényére esetről-esetre a fizetéskiegészítésnek megfelelő, azzal arányban álló helyettesítési költséget kiutalni méltóztassék.

35. Egyházmegyénk közgyűlése a folyó 1913. évi egyházkerületi közgyűlésekre

lelkészi részről: Nagy Imre tanácsbírót és Szabó István főjegyzőt;

világi részről: Balogh Elek dr és Hadházy Kálmán tanácsbírákat rendes tagokul;

póttagokul pedig

lelkészi részről: Csécsi Imre és Bagdi János tanácsbírákat;

világi részről: gróf Tisza Kálmán tanácsbírót és Tatár Balázs világi főjegyzőt választja meg.

36. A nagyszalontai református egyházmegyei lelkészegyesület beterjeszti folyó év és hó 9. napján Nagyszalontán tartott ülésében elfogadott alapszabályait a védelem és támogatás kikérése mellett jóváhagyás és megerősítés végett.

Közgyűlésünk a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészegyesület beterjesztett alapszabályait jóváhagyja és megerősíti, a lelkészegyesületnek nemes munkájában a kért védelmet és támogatást biztosítja.

37. Egyházmegyei lelkészegyesületi elnökünk előadja, hogy — miután püspökünktől felhívást kapott arra, hogy egyházmegyénk az 1907. évi egyházi törvények változtatására vonatkozó kívánságait, mint zsinati előmunkálatot, az egyházkerületre terjessze fel: célszerűnek látja, ha az erre vonatkozó javaslatot előbb lelkészegyesületünkben vitatjuk meg, s innen terjesztjük be egyházmegyénk közgyűlésére. Erre való tekintetből lelkészegyesületünk 7 tagját megkérte, hogy gyűlésünkön e tárgy előadói legyenek s egyházi törvényeink I—VII. t.-cikkein szükségesnek vélt változtatásokra vonatkozó javaslataikat adják elő. Ily célból

az I. törvénycikket Kassay Béla,
a II. törvénycikket Böszörményi Lajos,
a III. törvénycikket Fogarassy Bálint.
a IV. törvénycikket Szabó István,
az V. törvénycikket Szondy Géza,
a VI. törvénycikket Szabó Lajos,
a VII. törvénycikket Nagy Imre

egyesületi tagoknak, illetve a nagyszalontai igazgatótanítónak osztotta ki s felhívja ezen előadókat, hogy javaslataikat adják elő.

Minek megtörténtével kellő és részletes megvitatás alapján beterjesztjük részletes javaslatunkat egyházmegyénk közgyűléséhez.

Lelkészegyesületünk javaslata alapján egyházmegyénk közgyűlése a törvényekre vonatkozó véleményes jelentését egyházmegyei lelkészegyesületünknek elfogadja és egyházkerületünk közgyűléséhez felterjeszti.

Javaslatok az egyházi törvényekhez.

I. Javaslat a nagyszalontai református egyházmegyei lelkészi értekezlet elé az 1907. évi egyházi törvények *I. törvénycikkének* módosítása tárgyában.

Általában módosítandók, illetve helyesebben szövegezendők azon §-ok, melyek egymásnak ellent mondanak, vagy nincsenek teljes világossággal és félre nem érthető módon megszövegezve.

Például az I. t.-c. 10. §-a egyházközségnek jelzi a szórványokat is; aztán a következő §-okban mindenütt csak egyházközség van említve, közelebbi meghatározás nélkül, holott kétségtelen, hogy ott szórványokról nem lehet szó, sőt a legtöbb helyen fiók- és leány-egyházközségről sem.

Továbbá az I. t.-c. 15. §-a szerint csak az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása után válnak jogerősekké azon egyházközségi határozatok is [*c*) pont], melyek az egyházi közteher viselés megállapítására, vagy változtatására vonatkoznak; ellenben az 56. §. *k*) pontja szerint ily ügyekben, „ha azok felebbezéssel megtámadva nem voltak, az egyházmegyei közgyűlés véglegesen határoz", csak felebbezés esetén kell felterjeszteni az egyházkerületi közgyűléshez; a II. t.-c. 20. §-a szerint pedig, ha „a presbiterium új adózási rendszert akar behozni és az eddiginél nagyobb adókulcsot alkalmazni tartja szükségesnek", az egyházmegyei közgyűlés végérvényesen dönt, úgy, hogy ellene felebbezni sem lehet.

Határozatlanság az is, hogy a lelkészi karból választott tisztviselők hol „lelkészi"-nek, hol „egyházi"-nak jeleztetnek. (L. 146, 153, 171. és 184. §.)

Végül a 137. §. *a*)—*g*) alatt a lelkészeknek 7 kategóriáját különbözteti meg. A következés az volna, hogy ahol a törvény „lelkész"-t említ, ott mind a 7-féle lelkész értetnék alatta. Úgyde a törvény beszél lelkészről, de sok helyen külön is jelzi a kategóriát, úgy, hogy azt sem lehet állítani, hogy ahol „lelkész" szó van a törvényben, mindig csak rendes lelkészt lehet és kell érteni. A 139. §. pedig külön említi a rendes és missziói lelkészt, tehát a „lelkész" vagy „rendes lelkész" alatt nem lehet egyúttal a missziói lelkészt is érteni. E körülmény, végigvivén a következtetést, azt eredményezhetné, hogy a 144. §. szerint egyházi beszédeket a missziói lelkészek és lelkész jellegű tanárok nem tarthatnának, sőt a 38. §. értelmében a missziói lelkész presbiteriális gyűlést sem tarthat s végül, míg a 153. §. szerint az egyházmegyei lelkészi tanácsbírák „a rendes lelkészek és lelkész jellegű tanárok közül" s a 162. §. szerint az esperesek a rendes lelkészek közül válasz-

tandók, tehát missziói lelkész nem választható sem tanácsbíróvá, sem esperessé, addig a 181. §. szerint püspökké választható minden lelkész, vagy lelkész jellegű tanár, tehát — jelzővel nem lévén ellátva a „lelkész“ szó : a segédlelkész is.

Ezen általában tett megjegyzések után, melyekhez hasonlókat lehetne még találni egyházi törvényünkben, a következő változtatásokat tartjuk szükségeseknek az I. t.-c.-ben. :

A 7. §-ban az „egyházi testületeknek“ helyett „egyházközségeknek“ szó teendő. Ugyanis a 6. §. szerint az egyházmegye és egyházkerület is egyháztestület, de mivel a 3. bekezdés szerint „fokozatos felebbezésnek van helye az egyházkerülethez“ : világos, hogy itt csak egyházközségekről lehet szó.

A 8. §. 2. bekezdése és *a*) *b*) *c*) pontjai törlendők s ez által az erdélyi egyházkerületnek fentartott régi joga és külön alkotmánya megszüntetendő.

A 22. §. úgy módosítandó, hogy az egyházközségi közgyűlés mindenütt törlendő.

A 33. §. úgy módosítandó, hogy ha valamelyik presbiter gondnokká választatik, gondnoksága leteltével ne veszítse el presbiteri hivatalát.

A 42. §-hoz hozzá toldandó : „azonban a helybeli lelkész jelenléte a presbiteriumban a 38. §. értelmében ezen esetben is kötelező“.

Az 51. §-ban beiktatandó, hogy az egyházmegyei ügyész és pénztárnok, ha különben nem alkotó tagjai az egyházmegyei közgyűlésnek, tanácskozási joggal birnak.

A 100. §-ban az „egyházi terheket“ helyett „a teljes egyházi terheket“ teendő.

A 114. §. *a*) pontja ekként módosítandó: a legkisebb lelkészi javadalom lakáson, kerten és egyházkerületileg megállapított stólán kívül 2400 K alapfizetés és 5 ízben 400—400 K korpótlék. Az *a*) pont többi része törlendő.

A 114. §. *b*) pontjának második része pedig ekként : az önálló énekvezérek fizetése az egyházkerületileg megállapított stólán kívül szabad lakás és legalább 1600 korona.

A 117. §. utolsó pontja ekként módosítandó : „a harangozókat, iskola- és egyéb szolgákat a presbiterium elnöksége fogadja fel s a lelkész kívánatára bármikor elbocsátja a szolgálatból“.

II. Nt. esperes úr azzal bízott meg, hogy a *II. t.-c.-re* vonatkozólag észrevételeket tegyek.

Mivel egyetlen t.-c. sem ment az 1881-iki zsinat óta annyi javításon, változtatáson által, mint a II. s mivel ennek régi nagy gyarlóságai, a lelkészjelölésre vonatkozó csodálatos intézkedései eltöröltettek s a törvény visszatért a református egyházban

ős időktől fogva szokásban levő szabad választáshoz : nagyon kevés észrevételem van.

Általában az egész törvénycikk stílusa nagyon pongyola, sok helyen magyartalan, pl. a 4. §. *a*) *b*) *c*) *d*) pontjai. Az „általi", „szerinti" kifejezések gyakoriak. Nem tartom ugyan feltétlenül rossznak a „kezdendő", „megállapítandó" kifejezéseket, sőt ezeket akár egyházi, akár világi törvényben alig tartom elkerülhetőnek, mindazonáltal még sem helyes, ha az ilyen kifejezések 3 sorban 4-szer is ismétlődnek, pl. 32. §. 2. kikezdés : „kezdendő, kihirdetendő, halasztandó, hajtandó". A sok ván-vén nem csak gyarló stílusra mutat, hanem még nehezen érthetővé teszi a szöveget pl. 37. §. „a törvénnyel megegyezőnek találtatván és a választás ellen 15 nap alatt panasz nem adatván be, a megválasztott lelkész meghívására az engedélyt kiadja".

Lényegére változtatást kívánnék tenni a következő szakaszoknál :

A 18. §-t így kellene szövegezni : a pályázatból hivatalból kizárandó az, aki fegyelmi ítélet hatálya alatt áll, mert a törvény azon rendelkezése, mely a fegyelmi eljárás alatt levőket kizárja, nagyon sok visszaélésre adhat, sőt (biztos tudomásom szerint) adott is már alkalmat.

A 34. §. az esperes kötelességévé teszi, hogy a megválasztott lelkész meghívására az engedélyt kiadja, mely a jegyzőkönyv egyik példányával a megválasztott lelkészhez azonnal elküldendő s ennek megtörténtéről a választó egyházközség értesítendő. De hát ki küldi el az engedélyt ? az esperes-é, vagy az egyház presbiteriuma ? Hiszen a törvény szerint az esperes a concessát csak kiadja, a választó egyházközséget pedig csak értesítik az elküldés megtörténtéről. Tehát a meghívás elküldése az égi hatalmakra van bízva.

A 35. §. utolsó kikezdése elrendeli, „hogy a választás végérvényes megerősítése után a megválasztott lelkész által addig elfoglalt állomás betöltésére az intézkedések azonnal megteendők. E végből az esperesi engedély kiadásáról a választó egyházközség esperese a meghívott, vagy megválasztott lelkész esperesét haladéktalanul tartozik értesíteni". Ezt igen zavaros, sőt jóformán érthetetlen intézkedésnek látom, mert ebből az következik, hogy ha ugyanazon egyházmegye másik egyházába választatott is meg valaki lelkésznek, ennek megtörténtéről az esperes önmagát értesíteni tartozik, de nincs az kimondva, hogy az értesítést írásban, vagy szóval tegye meg. Ugyanezen kikezdés első pontja ellenkezésben van a másodikkal. Ugyanis az első pont a végérvényes megerősítés után rendeli el az üresedésbe jött állás betöltésére szükséges intézkedések megtételét, a második pont pedig az espe-

res kötelességévé teszi az engedély kiadásáról a megválasztott lelkész esperesét értesíteni, — tehát csak az engedély kiadásáról, nem pedig a végérvényes megerősítésről. Ebből zavarok keletkezhetnének, mert a 35. §. szerint a megválasztott lelkész az esperesi engedély vétele után számított 15 nap alatt tartozik a választás el, vagy el nem fogadásáról nyilatkozni; ha már most például a belső somogyi egyházmegye tudatja a székelyudvarhelyi egyházmegye esperesével, hogy csekefalvai lelkész Zajzon Mihályt a kadarkúti egyház lelkészévé megválasztotta s ő Zajzon részére a concessát kiadta: az udvarhelyi egyházmegye esperese azonnal megteheti, hogy a csekefalvai lelkészi állás betöltéséről intézkedjék, — Zajzon 10 nap múlva ír Somogyba, hogy a kadarkúti választást nem fogadja el.

Minden tekintetben helyes törvény készítését csak úgy vélem lehetségesnek, ha a most érvényben lévő törvényt kiadnák egy embernek átdolgozás végett, akinek javaslatát a zsinat általánosságban tárgyalná, reá vonatkozólag észrevételeket tenne, akkor visszaadná a javaslat készítőjének, aki az elvi határozatot és észrevételek figyelembevételével új tervezetet készítene, mely a zsinaton részletesen letárgyaltatnék.

Végül: a választási visszaélések, korteskedések szigorú megtorlása lenne szükséges, a 44. §. *c*) *d*) *e*) *f*) pontjait valóban alkalmazni kellene, mert most már a lelkészi állások megvásárlásához közeledünk, az önmagukat levélben ajánlgatók állásukban megerősíttetnek és magam is láttam egy lelkész levelét, melyben magát ajánlgatja s megválasztása esetére a lelkészi föld feles használatát egy kortesének kilátásba helyezi.

Nagyobb egyházakban történő választásoknál majdnem úgy folyik a korteskdés, mint a képviselőválasztásoknál és igen jelentékeny összegeket — több ezer koronákat — költenek el egyes pályázók érdekében. Mindezen választások megerősíttetnek „a jó békesség kedvéért"; mert a bíróságok tagjai azt tartják, hogy nagyobb veszedelem lenne abból, ha egy új választás által a község békéje felzavartatnék, mintha egy törvényellenes módon történt választást megerősítenek.

Pedig ha csak nehány esetben alkalmaznák szigorúan a törvényt a korteskedő, vagy vesztegető lelkészekkel szemben: csakhamar elmenne a kedve mindenkinek attól, hogy magát megrovásnak tegye ki, vagy a vesztegetésre kiadott pénzét hasztalanul elveszítse.

III. Javaslat az egyházi törvények *III. törvénycikkéhez.* Az egyházi adóról.

Egyházi törvénykönyvünk III. törvénycikke az „egyházi adóról" címet viseli s magában foglalja az egyházi adóról (1—3. §),

az egyházi vagyonleltárról (4. §. 1. p.), az egyházi állandó szükségletek rovatos kimutatásáról (4. §. 2., 3. p.), az erre vonatkozó konventi, esperesi és presbiteri eljárásról (5. §.), a költségvetésről (6—7. §.), ismét az egyházi adóról (8—11. §.), az egyetemes adóalapról (12—15. §.), megint az egyházi adóról (16—22. §.), végül az egyházi számadásokról (23—24. §.) szóló szakaszokat.

Ebből látni való, hogy ezen törvénycikk több olyan rendelkezéseket is felölel, melyek tágabb körűek, mint ezen fogalom : egyházi adó. Ezen kívül rendszer nélkül, megszakításokkal, szinte ötletszerűleg vannak itt összeróva a különböző címekre tartozó szakaszok, nem csoda aztán, ha ezek közt az eligazodás nem csekély nehézséggel jár. Nagy baj még az is, hogy ezen törvénycikk némely rendelkezései nincsenek összhangban más törvénycikkek hasonló tárgyú rendelkezéseivel.

Pl. Ezen törvénycikk 20. §-a szerint új adózási rendszer behozatala és az eddiginél magasabb adókulcs alkalmazása esetén az egyházmegyei közgyűlés határozata végérvényes. Az I. t.-c. 15. §-a szerint azonban az egyházközségnek saját hatáskörében hozott határozatai közül nem csak az egyházmegyei, hanem egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása után válnak jogerősekké azok is, melyek a köztehetviselés megállapítására, vagy változtatására vonatkoznak [c) pont]. Ha az egyházmegyei közgyűlés határozata végérvényes, e határozat ellen többé felebbezésnek helye, az egyházkerületnek beleszólása nem lehet.

Mindezeknélfogva első sorban is kívánatos volna, hogy ha az egyházi törvényhozás az egyház anyagi életére tartozó rendelkezéseket egy törvénycikkbe akarja foglalni, annak más, az egész anyagot felölelő címet (pl. az egyház anyagi életéről, vagy szükségeiről való gondoskodás) adna, az egynemű dolgokat rendszeresen, szabatosan körülírva végigvezetné, esetleg külön fejezetekbe foglalná. Gondoskodni kellene arról is, hogy ezen és más törvénycikkekben foglalt rendelkezések ellenmondó szöveggel ne kerüljenek a törvénykönyvbe s az egyes hatóságok, vagy hatósági személyek hatáskörébe utalt teendők ezek címe alatt csoportosíttassanak s a felsőbb fokon levő teendői ne vegyíttessenek az alsóbb fokon levőkre tartozó rendelkezések közé. S ezen eljárás mellett a folytonos ismétléseket el lehet kerülni s kiki a reá vonatkozó rendelkezést egy helyen megtalálja. Ilyen nagy törvénykönyvnél, mint a mienk, a könnyebb kezelhetőségre nézve jogosult kívánalom ez.

A részleteket illetőleg csak a lényegesebb módosítást, változtatást igénylő szakaszokat sorolom fel a következőkben.

Ad 1. §. Az egyházi adó meghatározása egyszerűbb és világosabb lenne így : az egyházi adó kétféle :

a) Rendes egyházi adó, mely az egyházközség évenként előforduló rendes szükségleteinek fedezésére szolgál.

b) Rendkívüli egyházi adó azon elháríthatatlan szükségletek fedezésére, melyeket az egyházközség rendes bevételeiből, vagy egyéb forrásokból előállítani nem képes.

A közalapi járulékra, valamint a felsőbb egyházi hatóságok költségeinek fedezésére az egyház ma már külön adót nem vet ki, hanem a felettes hatóságok által megállapított összegeket költségvetésébe beiktatja, ezen terhekről való gondoskodás tehát a költségvetés keretében nyer elintézést.

Ad 2. §. Ezen szakasz végét igy módosítanám : „a rendkívüli adók kivetése azonban kizárólag csakis készpénzben történhetik".

A rendkivüli adó minden esetben pénzbeli szükséglet fedezésére szolgál, tehát célszerű azt pénzül vetni ki.

Ad 4. §. Átalakítva így : „minden egyház, presbiteriuma először rendes vagyonleltárt készíttet, melynek vagyon rovata az egyház összes ingó és ingatlan vagyonának, teher rovata pedig összes terheinek kimutatását foglalja magában". E §. így egyszerűbb, többi részéről az 5. §. 2. kikezdésében van rendelkezés.

Ad 5. §. A második kikezdés átalakítása : „a vagyonleltárt és rovatos kimutatást a presbiterium évenkint felülvizsgálni és kiigazítani, a beállott változásokról az esperesnek minden év végén hiteles kimutatást küldeni köteles, az esperes pedig e kimutatást az irattárában őrzött másodpéldányhoz csatolja". E szakasz végrehajtása a fennálló rendelkezés szerint lehetetlennek bizonyult, az ajánlott mód szerint az esperes munkája egyszerűbb és könnyebb lesz.

A 6., 7., 8. §§-ok a változott viszonyoknak megfelelőleg alakítandók át.

A 9. §. az osztályba sorozott egyházi adózásról szól s az egyes egyháztagoknak megengedi, hogy az osztályba sorozás ellen akár minden évben felebbezéssel élhessenek. A II. kikezdés ezen intézkedése maradjon el, elég, ha az illető egyháztag csak az egyházi adókivetés ellen felebbezhet, erre pedig a 19. §. kellő alkalmat nyújt.

A 10. §. az adófizetés kötelezettségéről intézkedik. Az ötödik kikezdésben e szavak „valamint a fiókegyházakban és szórványokban lakó egyháztag" törlését és ezek helyett a következő két pont felvételét indítványozom :

„*d*) A fiókegyházak tagjai is kötelesek egyházi adót fizetni, ennek mennyiségét azonban a szükséghez képest e törvény alapján az anyaegyháztól függetlenül maguk állapítják meg, saját presbiteriumaik útján vetik ki, szedik be s számolnak el arról s az általuk fizetett egyházi adó rendszerint saját egyházuk szükségleteinek

fedezésére szolgál, ha azonban az anyaegyházzal szerződéses viszonyban vannak, míg a szerződés fennáll, a fizetési kötelezettségekre nézve is ennek pontjai az irányadók".

A tapasztalat azt igazolja, hogy a fiókegyházak tagjai előtt ellenszenves az anyaegyház részére való adózás, szívesebben adóznak akkor, ha tudják, hogy a befolyt adó saját helyi egyházi céljaikat szolgálja, inkább érdeklődnek az egyház ügyei iránt, ha saját szervezetök gondoskodik vallásos szükségleteik ellátásáról és ezeknek költségeiről. Ilyen berendezkedés mellett többre becsülik azt s szívesebben is áldoznak, ha náluk helyben évenként néhányszor vehetnek részt istenitiszteletben, mintha csak az anyaegyház templomára vannak utalva s oda rendszerint el sem járnak.

Ad 18. §. és 13. §. utolsó pontja. E szakaszok a díjlevelek megváltoztatására vonatkoznak.

A most érvényben lévő E. T. a kéz alatti t.-cikk is igen tág teret nyújt a belhivatalnokok díjleveleinek önkényes megváltoztatására. Az adósegéllyel kapcsolatban több helyen meg is változtatták azokat a belhivatalnokok hátrányára. Van is e miatt panasz elég. Felhangzik a keserű szemrehányás az egyházi lapokban is. Nem csoda. Érzékenyen sértette a belhivatalnokok érdekeit a konvent azon rendelkezése, mely szerint pl. a búza Hl.-ét 11 koronában, a tengeri litervékáját 1 korona 20 fillér igen alacsony átlag árban állapította meg. A megváltást aztán e szerint hajtották végre az egyházközségek. Szükségesnek tartom azért a bekövetkezhető még nagyobb bajok elkerülhetése céljából ezen szakaszok új szövegezését, így :

„a díjlevelek, amennyiben az adózási rendszer megváltoztatása szükségessé teszi, az érdekelt belhivatalnokok beleegyezésével átváltoztathatók, de azok értéke le nem szállítható".

Ad 12. §. Mivel az egyetemes adóalap már létesítve van, a szakasz szövege megfelelőképen alakíttassék át.

A 13. §. így módosíttassék :

„Minden egyházközség, mely az adósegélyt igénybe venni kívánja, tartozik a következő adókulcsot életbe léptetni :

a) személyi adó, mely a családfőre (vegyes házasságban élő református nőre) vettetik ki s minden nagykorú (24 éves) vagy házasság által nagykorúsított református férfi és nő fizet egyenként 2 koronát ;

b) vagyoni adó, mely az állami egyenesadó után rovatik ki s ennek magasságára való tekintet nélkül, 11%-a".

Midőn az egyházi adót az állami adó %-ában vetjük ki, nem lehet helye a személyi adó osztályba sorozásának. Egy és ugyanazon állami adó után egyfelől személyi, másfelől vagyoni adót kivetni nem igazságos. Az egyházfentartók gerincét képező elemre,

a csak néhány hold földdel biró földmüvelőkre, kisebb hivatalnokokra esik ezen kettős tehernek a súlya. Panaszkodnak is e miatt s valljuk meg, nem alaptalanul. Minden közadó ezen adóalanyokat sujtja legjobban, igazságtalan dolog lenne, ha az egyház a teherből továbbra is dupla mértékkel mérne nekik.

A jelenleg érvényben levő adókulcs szerint az állami adót nem fizető egyháztagok terhe kevesebb ugyan, mint a fent ajánlatba hozott adó. De ha meggondoljuk, hogy ezek más közterhet nem viselnek, többet keresnek ma, mint a néhány hold földdel biró földmívelő évi jövedelme, egyházi téren ugyanazon jogokat gyakorolják, mint a nagyobb terhet viselők, sőt ezeket újabban az egyház kormányzatából is kiszorítják, méltányos dolognak tarthatjuk, hogy a személyi adónál az egyház se tegyen különbséget, dokumentálja legalább itt az egyenlőséget, a napszámosnak egynapi keresetéből bőven kitelik az egyház szükségeinek fedezésére való évi hozzájárulása.

Az adóalapi segélyezés szempontjából ezen adókulcs minden nehézség nélkül elfogadható, mert az érvényben levő és az ajánlott adózási rendszer csekély különbséggel, ugyanazon eredményt adja:

pl. Ágya egyházközségben a fennálló alapon

Személyi adó	2026·— K
Vagyoni adó	928·32 K
Összesen	2954·32 K
Kedvezmény	219·55 K
Összes adó	2734·77 K

Az ajánlott alapon:

Adóköteles családok száma	487 pár.
Állami adó	9299·30 K
Személyi adó 487×4	1948·— K
Vagyoni adó 9299·30×11	1022·92 K
Összesen	2970·92 K

Kedvezmény:

a) kiskorú, vagy idegen adózó 7×4 . . .	28	
b) özvegy 88×2	176	
c) 4—5 vagy 6 gyermek után % engedm.	25·05	229·05 K
Összes adó		2741·87 K

A különbség tehát az ajánlott mód javára 7·10 kor., esetleg valamivel több is lesz, mert bizonyára találkozni fog több olyan család is, hol a nagykorú családtagok száma 2-nél több lesz.

Az egyénenkénti kivetésre nézve világot vet a következő táblázat :

Állami adó.	Érvényes adó.	Kulcs szerint.	Ajánlott adó.	Kulcs szerint.	Emelkedés.
5	3+0·50	3·50	4+0·55	4·55	
15	4+1·50	5·50	4+1·65	5·65	
25	6+2·50	8·50	4+2·75	6·75	
35	6+3·50	9·50	4+3·85	7·85	
45	6+4·50	10·50	4+4·95	8·95	
55	8+5·50	13·50	4+6·05	10·05	
65	8+6·50	14·50	4+7·15	11·15	
75	8+7·50	15·50	4+8·25	12·25	
85	8+8·50	16·50	4+9·35	13·35	
95	8+9·50	17·50	4+10·45	14·45	
105	12+10·50	22·50	4+11·55	15·55	
205	16+20·50	36·50	4+22·55	26·55	
505	20+50·50	70·50	4+55·55	59·55	
995	20+99·50	119·50	4+109·45	113·45	emelkedés
1005	21+100·50	121·50	4+110·55	114·55	1801 K-nál kezdődik.
1995	22+199·50	221·50	4+219·45	223·45	
2005	24+200·50	224·50	4+220·55	224·55	
10005	38+1000·50	1038·50	4+1100·55	1104·55	emelk. 66·05

A vagylagos adókulcs alkalmazásáról szóló rendelkezést külön és teljesen világos pontba kellene foglalni, mert olyan hosszú és szaggatott körmondat, melyben a 13. §. öntve van, csak nehezen érthető meg, szabatosnak meg épen nem mondható.

A 13. §. utolsó, utolsó előtti kikezdésébe be kellene iktatni még, hogy az ott jelzett alapokon kívül „az egyházfentartó alapok és alapítványok“ jövedelmei is beszámíttatnak az adósegélyt igénybe venni kívánó egyházközségeknek az ezen §-ban megállapított egyházi adó összegébe.

A 16. §. végét kívánatos így átalakítani :

„a szükséges összeg még hiányzó részének fedezése céljából a hívekre egy, vagy több év tartamára a rendes adónál használatba levő adókulcs alkalmazásával % szerint rendkívüli adót vethessen ki.

E szerint lenne módosítandó a 18. §. is

Tudjuk, hogy minden egyháznál az adókulcs megállapítása idéz elő sok háborúságot, szül elégedetlenséget. Az ajánlott mód szerint az adókulcs adva van s rendkívüli adó kivetés esetén, csak alkalmazni kellene azt a szerint, amint annak több vagy kevesebb %-ra van szüksége.

Ágya, 1913 április 7.

Fogarassy Bálint,
egyházm. lelk, aljegyző.

IV. Javaslat a IV. t.-c.-hez :

Az egyházi törvény IV. törvénycikke az egyházi közalapról szól, meghatározza annak lényegét, jelentőségét, bevételi forrásait, kezelési módját, célját.

E törvénycikk elég rövid, alig 3 és fél nyomatott oldal terjedelmű 11 §-al ; de tárgyát teljesen kimeríti s egy bevégzett kerek egészet képez ; érdekesen jellemző ránézve, hogy míg a többi törvénycikk leginkább a gyakorlati élet mezején mozog, addig ez csaknem egészen a hivatali szobák levegőjében él ; itt történik a lélekszám összeírása, a járulék kirovása, beszedése, központi összegyűjtése, kezelése, segélyek elosztása ; mind csupa szám, nyilvántartás, ellenőrzés, mit az ezzel megbízottak teljesítenek. De mikor aztán a közalapból eredő segélyek eljutnak oda, ahol kérték, ahol szükségesek, ahol várván várják : akkor és ott érintkezik a közalap az élettel, ott mutatja ki áldásfakasztó hasznát az egyházi élet mezején ; mert mint a jó földbe hintett magvak gyümölcsöt teremnek, 30—60 és 100 annyit : úgy termik meg ezen segélyek, szinte szemünk láttára, a drága gyümölcsöket ; csakhogy nem a jó földben, hanem az egyháznak épen a legelhagyottabb, a legárvább, a legszegényebb vidékein.

Némelyek szeretnék e törvénycikket összeolvasztani az egyházi adóról szóló III. törvénycikkel, mert szerintök mind a kettő adó természetű, tehát egy törvénycikk keretébe tartozik. Szerintem nem ; mert mindkettőnek más a lényege, bevételi forrása, kezelése, célja ; úgy, hogy bölcsen rendelte a törvényhozó zsinat, hogy a két különböző tárgyat két külön törvénycikk foglalja magában.

Mások meg sokalják a lélekszám szerinti 8 fillér járulékot ; de ha tekintjük azt a nagy célt, melyet a közalap szolgál ; ha meggondoljuk, hogy még mindig sokkal több a szükség, mint amennyit a közalap enyhíteni képes : akkor, ha nem keveseljük is, de magasnak sem tarthatjuk a 8 filléres kulcsot.

Ha összehasonlítjuk a jelenleg érvényben levő törvénykönyvet a megelőző törvénykönyvvel, azt tapasztaljuk, hogy míg más törvénycikkek lényeges változáson mentek keresztül, addig a közalapról szóló törvénycikk — eltekintve attól, hogy ezelőtt az évi járulék megállapítása osztálybasorozás által történt, most pedig a 8 filléres kulccsal történik, mondom ettől eltekintve — csekély módosítással jött át az új törvénykönyvbe ; ami világos bizonysága annak, hogy a törvény helyes és jó s a célnak egészen megfelel.

Én csak egyetlen betoldást óhajtanék beilleszteni az 5. §. első bekezdése után ; t. i. ezt : „a szórványokban lakó egyháztagok száma a közalapi járulék megállapításánál nem veendő figyelembe“.

Szükségesnek tartom ennek beiktatását a törvény szövegébe; mert bár ezen tétel azon bővítéssel, hogy „a szórványoknak egyházi adót sem az anyaegyházhoz, sem saját körükben nem fizető lakói" benne foglaltatik a 18—1908. sz. konventi utasításban: mégis a közalap végrehajtó-bizottsága 1908-ban a mi anyaegyházainkra kivetette a szórványok lélekszáma után számított közalapi járulékot, amely teher alól a konventhez való felebbezéssel szabadultunk ki; a f. év január havában pedig, amikor az új népszámlálás adatai szerint kellett kiszámítanunk a közalapi járulékokat, a közalap végrehajtó-bizottság előadója azt írta körlevlében, hogy „a szórványok lélekszáma után a közalapi járulék az anyaegyházközséget terheli".

Ha az általam ajánlott tétel beillesztetnék magába a törvény szövegébe, akkor ez útját vágná minden későbbi hasonló kísérletnek. Hiszen elég minden egyháznak a saját terhét viselni, nem hogy még szórványai után is külön megterheltessék.

Ezen módosítást bátorkodom lelkészegyesületünk figyelmébe ajánlani.

Geszt, 1913 április 8.

Szabó István,
ref. lelkész.

V. A nagyszalontai református egyházm. lelkészegyesületének javaslata az egyházi törvény *V. törvénycikkének* módosítása tárgyában.

Egyházi törvénykezésünk fogyatékossága a gyakorlat terén leginkább az V. t.-c.-ben előírt birói eljárásnak a legcsekélyebb jelentőségű ügyekre nézve is bonyolultsága és hosszadalmasságában tünt ki. Ezen körülményre hivatkozással az egyházmegyei lelkészegyesület az egyházi törvény V. t.-c.-ére nézve, mellőzve a részletekre való kiterjeszkedést, általánosságban azon óhajának ad kifejezést és terjeszti pártolás végett az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy kéressék fel az egyetemes zsinat a törvénycikk célnak megfelelő oly iránybani módosítására, melyszerint az egyházi törvénykezés egyszerűbbé és a szóbeliség lehető alkalmazásával a kifogásolási eljárás korlátozásával, rövidebbé, gyorsabbá tétetnék.

Szondy Géza.

VI. A nagyszalontai református egyházmegye közgyűlésének véleményes javaslata az egyházi törvények VI. t.-c.-ének módosítása tárgyában.

VI. törvénycikk: *B*) A tanítók, tanítónők.

20. §. 3. sorban „a 4 évet" helyett „az állami törvények által előírt".

Indokolás : jelenleg 4 évfolyamot kell elvégeznie a tanítójelöltnek. Azonban a tanítóképző fejlesztése a közoktatási kormányt állandóan foglalkoztatja, annak megoldása sürgős feladatok közzé tartozik s így remélhetőleg közelesen megváltozik a jelenlegi szervezet s az egyházi törvények 20. §-ának a fent említett módon való módosított formája a tanítóképzésről szóló törvény bármilyen változtatásához hozzá illik.

23. §. 5. bekezdése egészíttessék ki a következő toldással : „a távozási engedély megtagadása esetében joga van a tanítónak espereshez felebbezni, ki a távozási engedély megadása felett jogérvényesen dönt ; ha sürgős esetben kénytelen távozni a tanító iskolaszéki elnök engedélye nélkül, eljárását utólag 3 nap alatt tartozik esperesnél igazolni, ki az igazolás elfogadása felett szintén végérvényesen határoz".

Indokolás : a már fentebb megnevezett § bekezdésének ilyen módon való kiegészítése sok kellemetlenségnek veszi elejét.

24. §-ból hagyassék ki az „ideiglenes" szó.

Indokolás : ideiglenes tanító az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-a 5. bekezdése értelmében nincs.

26. §. 1. bekezdésének utolsó sorához hozzátenni javasolom, hogy kötelesek az illető egyházmegye kebelében fennálló tanító és segélyegyesület kötelékébe haladék nélkül belépni és az érvényben levő alapszabályokban előírt kötelezettségeknek évről-évre pontosan eleget tenni.

Indokolás : benne van a módosításban.

27. §. 1. szava „ideiglenes" helyett „segéd" szó vétessék be. Hagyassék ki „vagy teljes gimnáziumot végzett egyén is".

Indokolás : a módosítás az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 76,000. számú miniszteri utasítás 5. §. 5. bekezdésének felel meg. Egyébként a segédtanító alkalmazására vonatkozó §§-ok megállapításánál kívánja egyházmegyénk, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §. 3. bekezdésében, valamint a már fentebb említett miniszteri utasítás 5. §-ában foglalt intézkedések vétessenek figyelembe.

29. §. utolsó bekezdéséből az „ideiglenes" szó hagyassék ki. Indokolást lásd a 24. §-nál.

34. §. 1. bekezdés utolsó sorában levő 3 utolsó szó „következőleg állapíttatnak meg" hagyassék ki s ehelyett egyházmegyénk a következő pótlást kívánja bevenni : „az állami törvények által a hitfelekezeti tanítók részére megállapított fizetésnél, úgy a törzsfizetést, fizetési pótlékokat, valamint a lakáspénzt és kertilletményt illetőleg kevesebb nem lehet".

34. §. 1. pontja alatt foglalt *a*) bekezdés az előbbi módosítás folytán felesleges, miért is hagyassék ki.

34. §. 1. pontja alatt foglalt *b*) bekezdés helyett: „a segédtanítónak évi tiszteletdíja legalább 800 korona". Így szabályozza ezt a már fentebb említett miniszteri utasítás 5. §-ának 4. bekezdése.

41. §. a tanítólelkészekre vonatkozó §. teljes egészében hagyassék ki.

Indokolás: ilyet az újabb népoktatási törvények már nem ismernek.

C) Népiskolai hatóságok.

47. §. 11. sorában „jegyzőjét maga választja" után toldassék be: azonban, ahol igazgatótanító van, vagy tanítók vannak, jegyzője a tantestületi elnök igazgatótanító, ki az iskolaszéknek hivatalból tagja.

Indokolás: ez a módosítás szintén magában hordja indokait.

II. rész.

Keresztyén felebaráti nevelőintézetek.

68. §. 6. pontjaként javasolja egyházmegyénk: 6. református fiú- és leány-egyesületek, melyekben nem szerint külön a 12—20 éves korban levő ifjúság nyer helyes vezetést és irányitást az egyház lelkészeitől és tanítóitól.

Indokolás: a mindennapi iskolát elhagyott mindkét nembeli ifjúságnak helyes irányba vezetése, öntudatos református szellemben való tovább nevelése, valláserkölcsi érzelmeinek fejlesztése, továbbá az egyesületi élet által elvonása az alkohol, nikotin mérték nélküli élvezetétől és az erkölcsösségre végtelenül káros felügyelet nélküli tánc, vagy egyéb mulatságokon való részvételtől stb. Mindezen indokok sürgősen követelik ezen ifjúsági egyesületek létesítését.

Nagyszalonta, 1913 április 9-én.

Szabó Lajos,
e.-m. aljegyző,
tanító-egyes. elnök.

VII. Az országos lelkészi nyugdíj- és gyámintézetéről szóló VII. törvénycikk tárgyában javasolja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy:

Az átmeneti intézkedések kihagyásával a §§-ok szövege megfelelőleg átalakítandó.

(7. §.) Az országos nyugdíj- és gyámintézetbe belépés kötelezettségének ideje a rendes lelkészek hivatalba lépését követő polgári év első napja.

(20. §.) Az özvegyek gyámdíja évi 600 korona.

Nagy Imre.

38. *A missziói bizottság* következő jelentést terjeszti be:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Alulírottak, mint az egyházmegyei missziói bizottság tagjai, a missziói körök lelkészeinek jelentését, utazási naplóját és táblás kimutatását a 230, 376, 386—1913. sz. alatt kelt esperesi megbízás alapján megvizsgáltuk s az 1912. évi missziói működésről szóló jelentésünket az alábbiakban foglaltuk össze:

I. *Borossebesi* missziói kör. Gondozza Szabó József borossebesi lelkész. Kiterjed 5 szolgabírói járásra Arad vármegye északkeleti részén (4 járás) és Bihar vármegye délkeleti oldalán (1 járás). Területe mintegy 2400 □-kilométer. Szórványok száma a hivatalos kimutatás szerint: 94. Lelkész kimutatása szerint e nagy területen él 649 református lélek. Híveink, egy földbirtokos családot kivéve, a hivatalnokok, iparosok, földmívesek, cselédek és napszámosok sorából kerülnek ki.

Körlelkész az 1912. évben megtett 734·5 kilométernyi útat, megfordult 18 helyen 66 ízben, csak látogatást tett 19, vallást tanított 8, imádkozott 4, predikált 4, esketett 5, keresztelt 19, temetett 13, konfirmált 1, úrvacsorát osztott 4 esetben. Kiosztott 2 kátét és 39 darab egyéb vallásos olvasmányt 4 korona 72 fillér értékben, mely összeg teljesen megtérült. Egyházi célokra adakoztak 11 korona 67 fillért.

Számadása a missziói segélyről:

Bevétel			600 korona
Kiadás: *a*) fuvarköltség . .	280	korona	
b) napidíj	160	„	
c) koszt	160	„	600 korona
Maradvány vagy hiány			—

Általános jelentése szerint a valláserkölcsi állapot megnyugtató. A hívek az istenitiszteleteket szép számmal látogatták, úrvacsorával rendesen éltek, a keresztelést, esketést, temetést nem mellőzték, a vegyes házasok legtöbb esetben egyházunk javára kötöttek egyezséget. Lelkész híveit nemcsak lelki, hanem anyagi ügyeikben is támogatta, a munkanélkülieknek alkalmazást, a cselédsorban levőknek helyet szerzett. Azonban buzgó tevékenysége dacára is kilépett egyházunkból Borosjenőn 2 leány róm. kath. atyjuk és mostoha anyjuk erőszakolása folytán, továbbá Hévízkárándon egy erdőőr a püspöki uradalomban, ezt is kényszerítették, különben állását elvesztette volna.

A tanköteles gyermekek vallásos oktatása rendszeresen folyik.

Igazolással ellátott utazási naplóját, táblás kimutatását, évnegyedes (4 drb.) és általános évi jelentését beterjesztette.

II. Az *erdőhegyi* missziói kört Bokor Sándor erdőhegyi lelkész gondozza. Fekszik Arad vármegyében részben a kisjenői, részben az eleki járás területén. Áll 14 községből és a községekhez tartozó 10 majorból. Mindenütt vannak reformátusok, számuk Kisjenővel (413) együtt 1259 lélek.

Ami Kisjenőt illeti [lásd 18—1912. egyházmegyei közgy. jkvi szám *f*) pont], lelkész okmányokkal nem tudja igazolni azt, hogy ez Erdőhegynek társegyháza, de hivatkozik azon tényre, hogy a kisjenői reformátusok évtizedek óta az erdőhegyi egyháznak adóznak, ennek tagjaiul tekintik magukat s itt az egyházi jogokat is épen úgy gyakorolják, mint az erdőhegyiek. Kívánatosnak tartaná lelkész Kisjenőnek a missziói körből kikapcsolását s mint társegyháznak Erdőhegyhez csatolását.

Körlelkész az 1912. évben megfordult 22 helyen 52 alkalommal, a szükséghez képest egy-egy helyen 4-szer is. Vallást tanított 15, imádkozott 49, bibliát olvasott 33, bibliát magyarázott 11, prédikált 11, esketett 3, keresztelt 16, temetett 6, úrvacsorát osztott 10 esetben. Kiosztott 5 darab újtestamentomot, 3 darab vallástant, 65 Koszorú füzetet, 18 korona 92 fillér megtérült értékben.

A missiói segélyről következőleg számol el :

Bevétel			400·— K
Kiadás : *a*) fuvar	169·— K		
b) napidíj	124·— K		
c) koszt.	70·— K		
d) túlkiadás 1911. évről . .	41·16 K		404·16 K
Túlkiadás			4·16 K

Általános jelentésében kiemeli ezúttal is, hogy különösen a községekben lakó híveink a legerősebb nemzetiségi (oláh) és felekezeti (r. kath.) áramlatok hullámai között élnek, azonban, dacára a sokféle kísértésnek, nem tántorodtak meg. Kilépés nem fordult elő, csak a székudvari r. kath. vallású állami iskolai igazgató keresztelteté meg református vallású leányát a róm. kath. plebánussal magánérdekből. Megyesegyházán meg egyik református vallású leánytól azt követelte a hitoktató, hogy tanulja meg a „Miatyánk"-ot tótul. Lelkész e miatt óvást emelt s ígéretet nyert, hogy ilyen többé előfordulni nem fog.

Missziói lelkész ott, ahol lehetett, a szervezés munkáját is megkezdette. Alsó- és Felsősimándon, Megyesegyházán a sok próbálkozás és ellenkezés után sikerült megalakítani a presbiteriumot, Székudvaron és Eleken is megtették már erre nézve az első lépéseket.

Legégetőbb szükség van a vallástanítás ügyének rendezésére, mert itt nyílik tág tér a nemzetiségi és felekezeti terjeszkedések

számára. Missziói lelkész tőle telhetőleg igyekezett ugyan résen állani, de rendes hitoktatást végezni reá nézve fizikai lehetetlenség. Népes egyházában nagyon le van kötve, az iskolai év első felében súlyos betegség is gátolta teendői teljesítésében. Ahol alkalmas egyént talált, ott azt megbízta vallástanítással. Megyesegyházán az óvónő, Simándon Remenyik Kálmán községi jegyző vállalta el e tisztet, másutt azonban nem talált megfelelő egyént s arra szorítkozik a vallástanítás, hogy lelkész missziói útjai alkalmával tart egy órát. „Mindez azonban nem elég" — jelenti nagyon helyesen lelkész, — „állandó vallástanítóra van szükség, még pedig sürgősen, ha veszteséget szenvedni nem akarunk".

Utazási naplója, táblás kimutatása, évnegyedes (4 drb.) és általános jelentése rendben van.

III. A *radnalippai* missziói körben a lelkigondozást Lengyel Imre lelkész teljesítette. E kör kiterjed Arad vármegyében a máriaradnai járásra (34 község és egy szőlőtelep), az aradi járásra (Mácsa község pusztáival), az eleki járásra (Szentmárton) és Temes vármegyében a lippai járásra (27 község). Szórványok száma 63. A központon, Radnalippán van 210, a szórványokban (22-ben) 328, összesen 538 lélek. Ezenkívül lelkész gondozza a kör területén élő ág. hitv. evangélikusokat is, kiknek száma 57.

Az 1912. év folyamán missziói lelkész megjelent 11 helyen 90 alkalommal s megtett 2564·3 kilométernyi útat. Vallást tanított 6 állami iskolában 57-szer 44 tanköteles gyermeknek, istentiszteletet tartott predikációval 15-ször, keresztelt 9, esketett 1, temetett 11, úrvacsorát osztott 8 esetben. Kiosztott 10 drb. újtestamentomot, 17 drb. énekes könyvet, 37 drb. kátét, 100 drb. Koszorú füzetet 49 korona 90 fillér értékben, melyből csak 2 korona 46 fillér térült meg. Ezenkívül a hívek a Téli Újságot 60 példányban járatták.

Számadás a missziói segélyről:

Bevétel:	*a*) 1912. évi missziói segély	900·— K
	b) 10 drb. újtestamentom, értéke	3·— K
	c) 100 drb. Koszorú füzet	8·— K
	d) megtérült könyvérték	2·46 K
	Bevétel összesen . .	913·46 K
Kiadás:	*a*) missziói segély nyugtabélyege	3·76 K
	b) kiosztott könyvek	49·90 K
	c) fuvarköltség	440·20 K
	d) napidíj	352·— K
	e) koszt	67·60 K
	Kiadás összesen . .	913·46 K

Mérleg.

Bevétel összesen	. . . . .	913·46 K
Kiadás „	. . . . .	913·46 K
Maradvány vagy hiány		—·— K

Általános jelentése szerint a hívek az istentiszteleteket buzgón látogatják, úrasztalához minden alkalommal szép számmal járulnak, a közelebb fekvő községekből a központi istentiszteletekre szorgalmasan bejárnak a hívek.

Törekszik lelkész arra is, hogy vallásoktatásban minden egyházunkhoz tartozó gyermek részesüljön.

Misszionárius kéri, hogy a missziói segélyeket félévi előleges részletekben utalják ki, mert a szegény anyagi viszonyok között élő missziói lelkészek csekély kongruájukból e célra előlegezni nem képesek s ha mégis kényszerülve vannak erre, nélkülözéseknek teszik ki családjaikat.

Nagyszalonta, 1913. évi április hó 9.

Csécsi Imre, bizottsági elnök. *Szondy Géza*, bizottsági tag. *Fogarassy Bálint*, bizottsági előadó".

Egyházmegyénk közgyűlése a missziói bizottság jelentését tudomásul veszi s

a) a borossebesi, erdőhegyi és radnalippai missziói körök lelkészeinek számadását jóváhagyja és Szabó József, Bokor Sándor, valamint Lengyel Imre lelkészek részére az 1912. évi számadásokra vonatkozólag kellő óvás mellett a felmentést megadja ;

b) megnyugtatásul szolgál, hogy az erdőhegyi körben Megyesegyházán és egyébütt is a szervezkedés munkája kezdetét vette, minthogy azonban lelkész nagymérvű elfoglaltsága és hosszas betegségéből eredő gyöngélkedése miatt e missiói körben a vallástanítás ügyét rendezni kisegítő nélkül lehetetlen, ezúttal is kiemeli egyházmegyénk közgyűlése, hogy az erdőhegyi missziói körben vallástanító-segédlelkészi állás szervezését elsőrendű szükségnek tekinti s e célra az erdőhegyi missziói kört megfelelő anyagi támogatásra melegen ajánlja ;

c) az erdőhegyi lelkésznek azon előterjesztését, mely a 413 lelket számláló Kisjenőnek a missziói körből kikapcsolását és Erdőheggyel társegyházzá szervezését célozza, egyházmegyénk közgyűlése helyesli.

ugyanazért megbízza Bokor Sándor lelkészt, hogy a szervezés munkáját késedelem nélkül indítsa meg, a kisjenői jobbára intelligens egyháztagokat az eszmének megnyerni s nekik a presbiterum megalakításával az egyházi tevékenységre minél bővebb alkalmat nyujtani törekedjék. Kösse össze ezzel a segédlelkészség felállításának ügyét is. Jelentését, a szervezésre vonatkozó határozatokat, valamint az E. T. I. t.-cikk 12. §-ában körülírt egyezséglevelet egyházmegyénk legközelebbi közgyűlésére bevárja.

39. Nagytiszteletű esperes úr értesíti a missziói bizottságot, hogy az új népszámlálási adatokat későn kapta meg, ezen okból és másnemű halaszthatatlan elfoglaltsága miatt a 19—1910. jkvi sz. alatt hozott egyházmegyei határozatnak még most eleget nem tehetett, de reméli, hogy a nyári közgyűlésre a missizói bizottság közbenjöttével javaslatát a missiói körök új beosztásáról s ennek alapján a missziói vallásoktatás rendezéséről is elkészítheti és beterjesztheti.

A missziói bizottság azon javaslatot teszi, hogy egyházmegyénk közgyűlése haladékadásra kérje fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést, mert a későn érkezett új népszámlálási adatok feldolgozására s ezek alapján rendszeres tervezet készítésére hosszabb idő szükséges.

Egyházmegyénk közgyűlése a missziói bizottság javaslatát elfogadja s mivel az új népszámlálási adatok oly későn jutottak kézhez, hogy azok alapján rendszeres tervezet készítése ezen közgyűlésre teljesen lehetetlen volt, a missziói körök új beosztására és ezekben a vallástanítás rendezésére vonatkozó, sok fáradságot és nagy körültekintést igénylő munkálat benyujtására a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléstől haladékot kér.

40. Benedek Pál cserméi helyettes lelkész a seprősi állami elemi népiskolánál heti 2 órai vallástanításért 240 korona útiátalányt és 60 korona tiszteletdíjat kér az országos közalapból. Múlt évi szeptember hó végén, tehát nyári közgyűlésünk után beérkezett s a főtiszt. konventhez intézett kérvényéhez csatolja a helyettes lelkészül való alkalmazására vonatkozó esperesi felhatalmazást, a seprősi állami iskola igazgató-tanítója által Seprős község előljáróságához 1908. évi március hó 3-án küldött azon átíratot, mely szerint a seprősi állami iskolába 27 (mindennapos 20, ismétlős 7) református vallású tanköteles íratkozott be, egy bizonyítványt arról, hogy Csermőhöz Seprős 10 kilométernyire van s egyszeri átla-

gos fuvardíj 3 kor., — végül az ig. tanítónak 1912. évi szept. hó 6-án kelt levelét, melyben Benedek Pállal a református vallásórák idejét (szerda és szombat d. e. 11—12 óra) tudatja. Előadja folyamodó még, hogy Seprősön a vallástanítást az 1912—13. iskolai évben megkezdte, amiért az állam 60 korona tiszteletdíjat adott is, de ezen összeg útiköltségre is kevés s ezt pótolni sem eladósodott egyházközsége, sem ő maga nem képes.

Egyházmegyénk közgyűlése a kérvényt visszaadja azzal, hogy annak ezen alkalommal való tárgyalása céltalan, mert a konvent ezidei üléséről már lekésett. Felhívja azonban a cserményi egyház előljáróit, hogy amennyiben a seprősi állami iskolába járó református vallású tankötelesek száma 10-nél nem kevesebb s ezek vallásos oktatásáról Cserményről kijáró vallástanító útján kell gondoskodni, a legújabb adatokat tartalmazó kimutatásokkal felszerelt kérvényüket egyházmegyénk nyári közgyűléséhez idejében nyújtsák be s mivel pedig a konvent a közalapból e célra segélyt még nem folyósíthat, célszerű lesz református segélyegyleti vagy rendes államsegélyért folyamodni.

A vallástanító lelkésznek pedig figyelmébe ajánlja, hogy a heti 2 vallásórának egy napon való megtartását eszközölje ki, mert a rendelkezésre álló segélyekből a folyamodók nagy száma miatt egy-egy helyre csekély összeg jut. Minthogy pedig az állam a vidékről bejáró vallástanítóknak nem 60, hanem 80 korona tiszteletdíjat szokott kiutalványozni, a királyi tanfelügyelő útján ezt is lehet kérelmezni.

41. A felsőszabolcsi egyházmegye lelkészegyesülete hozzájárulás végett megküldi egyházmegyénkhez azon határozatát, mely szerint felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűléshez, hogy az 1915. év január hó 1-én lejáró tűzkárbiztosítási szerződést a Foncière pesti biztosító intézettel ne újítsa meg, hanem tegye meg az előkészületeket arra nézve, hogy egyházkerületünkben az 1915. év január hó 1-én a tűzkár elleni belkörű biztosítás minden akadály nélkül életbe léptethető legyen és pedig az erdélyi egyházkerületben már gyakorlatban levő rendszer szerint.

A részletes megokolásban elmondja, hogy a 129—1868. sz. egyházkerületi határozattal megkötött szerződés szerint nyert jutalék — bár céljától elfordíttatott — az 1911. év végén 108,014·60 koronára szaporodott a tűzkármentesítési alapban. Kimondja azt

is, hogy alaptalan azon aggodalom, mintha a belkörű tűzkár elleni biztosítás kockázatos vállalat volna, mert a biztosítási három cyclusban újabb és újabb kedvezményt adott a Foncière pesti biztosító társaság, mégis az első cyclusban 33,066·50 forintot; a másodikban 67,197·83 forintot; a harmadikban nincsenek adatok; a negyedikben (10 év alatt) pedig 82,387·23 korona tiszta nyereséget vitt el a társaság. Az egyházak pedig alig valami engedményt nyertek. A kezelésre vonatkozólag reá mutat az erdélyi gyakorlatra, mely 2000 koronát alig ér el; elmondja: „mihelyt az egyházak azon természetes és jogos kívánsága kerül mérlegbe, hogy a tömeges biztosításokból ők is olyan előnyöket nyerjenek, amelyeket különben nem élvezhetnek: a biztosító intézet azonnal megfogja tagadni az ez idő szerint nyújtott kedvezmények jelentékeny részét, minélfogva egyházkerületünknek eddig élvezett s biztosnak hangoztatott jövedelme feltétlenül kockára kerül".

A fent ismertetett javaslatra vonatkozólag egyházmegyei egyházi értekezletünk következő határozati javaslatot fogadja el és terjeszti közgyűlésünk elé:

Tekintettel arra, miszerint tagadhatatlan az, hogy a javaslat célja az egyházak terhén segíteni egyfelől; más oldalról a házi kezelés folytán az eddig — a biztosító társaságnak adott — haszon megtakarítása által, egy köz egyházi célt szolgáló tőkét gyűjteni; de viszont nem lehet bizonyos aggályokat is fel nem említeni, mik onnan erednek, hogy a javaslat nem nyújt — számítás híjján — kellő betekintést: mégis a felsőszabolcsi egyházmegyei lelkészegyesület tervezetét alapjában helyesnek s a megindított mozgalmat az egyház érdekében állónak tartja. De mielőtt érdemileg határozna egyházmegyénk közgyűlése, szükségesnek tartja annak megvilágosítását, hogy az a tekintélyes jutalék, melyet az egyházkerület kiválóan fontos tanügyi célokra fordít: nyer-é és honnan kárpótlást? Mert ha e szükségletek nem találnának fedezetet: úgy a javaslatnak azon eléggé nem méltatható irányzata elesik, hogy az egyházak terhén segítsen, mivel azok más címleten bár, de csak az egyházak terhére esnének. Továbbá költségvetésszerű számítást kíván arra nézve, hogy a kezelési és elengedhetlen viszontbiztosítási költségek minő összegbe kerülnek? Végül az egyházkerület részéről annak kimondását kívánja, hogy a belkörű tűzkárbiztosítás megvalósíthatásának feltételeül erkölcsileg kötelezze az egyházkerület 572 egyházát, hogy épületeit kizárólag ott biztosítsa, mert különben az egész terv sötétbe ugrás lesz. És ha ezek megtörténnek, csakis akkor szólhatunk érdemileg a szőnyegen levő javaslathoz, addig azonban csak kiindulási pontnak tekinti azt.

Ónody Sándor m. k.,
ért. jegyző.

Széll Kálmán m. k.,
ért. elnök.

Egyházmegyei közgyűlésünk jelen határozati javaslatot magáévá teszi s határozattá emeli.

42. Dr. Tüdős István esperes hasonló eljárás céljából egyházmegyénkhez is megküldi azon felterjesztést, melyet a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése és a korcsmáknak vasár- és ünnepnapokon való bezárása, illetőleg korlátolt nyitva tartása tárgyában az alsóborsodi egyházmegye részéről a magyar képviselőházhoz benyújtani készül. Meggyőző okokkal bizonyítja be, hogy ma Magyarországon a vasárnapot igen kevesen ünneplik, mert az 1891. évi XIII. t.-cikk csak az ipari munkásokra terjed ki, ennélfogva főkép a szellemi munkások szinte kényszerítve vannak arra, hogy a vasárnapot ne ünnepeljék meg; ma nálunk nem munkaszünet a vasárnap, nem lelki és testi megújulás napja, hanem a korcsmák állandó nyitvatartása következtében testi és lelki romlásnak, pusztulásnak, kárhozatnak alkalomszülője; ma nálunk a vasárnapok a legtöbb alkalmat nyújtják a tulajdon és élet megtámadására.

Arra kéri tehát a képviselőházat, hogy mondja ki, hogy a kormány minél előbb készítsen javaslatot az általános munkaszünetet illetőleg úgy az ünnep- mint a vasárnapokra nézve;

míg ez megtörténik, a m. kir. belügyminiszterium 125,000—1902. sz. rendeletét minden miniszterium alkalmazza; a kereskedelmi miniszter úr addig is gondoskodjék a pénzügyminiszter úrral együtt a korcsmák kellő időre szóló bezárásáról.

Egyházmegyénk közgyűlése a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése és a korcsmáknak vasár- és ünnepnapokon való bezárása ügyében az alsóborsodi egyházmegye által megindított üdvös mozgalmat melegen pártolja, abban készséggel részt vesz. Azon eszmét azonban, hogy az egyházmegyék a magyar törvényhozás képviselőházához forduljanak, nem helyesli. Nekünk közvetlen felsőbb hatóságunk az egyházkerület. Ugyanazért egyházmegyénk közgyűlése ez ügyben felterjesztést a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez intéz s ennek benyújtásával Nagytiszt. esperes urat megbízza. Egyúttal kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy a hatósági kényszer alkalmazása nem elegendő gyógyszer e rettenetes baj orvoslására. Társadalmi úton is minél nagyobb tevékenységet kell e téren kifejteni. Országos szervezkedés útján egyöntetű eljárás vezet közelebb a célhoz. Az országos lelkészegyesület is

hálás munkatérre lép, ha e mozgalomnak élére áll s a teendőkre nézve irányt szab, útat mutat.

Közgyűlésünk addig is, míg a szélesebb körű tevékenység megindulhat, felhívja a lelkészeket, tanítókat, egyházunk művelt és értelmes tagjait, hogy a vasár- és ünnepnapok megünneplésének előmozdítása, ezen napokon híveinknek a korcsmákból való távoltartása érdekében a legjobb akarattal és legserényebb igyekezettel munkálkodjanak s népünket a szeszes italok túlságos élvezésével együttjáró lelki és testi romlástól megmenteni minden módon törekedjenek.

43. A bélzeréndi egyház előljárói azon megokolással, hogy az egyház a vadászi hitelszövetkezetnek 2500 koronával tartozik, országos tanítói nyugdíjhátraléka pesig 752 korona s ezen 3252 korona adósságot csakis adóemeléssel képesek törleszteni, kérelmezik, hogy mint 5 év előtt, úgy most is engedélyezze egyházmegyénk közgyűlése a jelenleg is fennálló terményadózásnak további 5 évig való fentartását.

Egyházmegyénk közgyűlése a bélzeréndi egyház előljáróinak a terményadózás további fentartásának engedélyezésére vonatkozó kérvényét visszaadja azon felhívással, hogy azt *névszerinti* szavazással hozott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatok hiteles jegyzőkönyvi másolataival is szereljék fel s egyházmegyénk nyári közgyűléséhez ismét nyújtsák be.

44. Nagy Endre sarkadkeresztúti lelkész segédlelkész alkalmazására engedélyt s részére 500 korona káplántartási átalányt kér. Kérelmét azzal okolja meg, hogy testileg, szellemileg teljesen elgyöngült s lelkészi teendőit végezni képtelen. A csatolt orvosi bizonyítvány szerint nevezett lelkész testileg „korai törődött", szellemi képességei pedig az idők folyamán teljesen elhatalmasodott súlyos idegbántalom, romboló hatása következtében annyira aláhanyatlottak, hogy nagyfontosságú hivatásának betöltésére immár nem alkalmas.

Egyházmegyénk közgyűlése részvéttel értesül Nagy Endre sarkadkeresztúri lelkész súlyos betegségéről s amidőn felhozott okait részint személyes tapasztalat, részint a csatolt hatósági orvosi bizonyítvány alapján beigazoltaknak látja, folyamodó lelkész munkaképtelenségét a maga részéről meg-

állapítja s 500 korona káplántartási átalány kieszközlése céljából benyújtott kérvényét meleg pártolással terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez.

45. A sarkadkeresztúri presbiterium (13—1913. sz. a.) az egyháztagok óhajtására elhatározta, hogy az eddig érvényben volt párbér rendszerű és terményadózás helyett megfelelőbb és készpénzbeli adózásra tér át s mivel igénybe kívánja venni az adócsökkentési segélyt is, az E. T. III. t.-cikk 13. §-ában körülírt normál adókulcsot fogadta el, úgy azonban, hogy addig, míg adócsökkentési segélyt nyerhet, a tett számítások alapján költségvetési szükségletének megfelelőleg a vagyoni adót az állami egyenes adónak nem 10, hanem 48%-ában állapította meg. Minthogy pedig ezen új adózási rendszer mellett szükségessé vált a belhívatalnokok díjlevelének átalakítása is, presbiterium lelkész és tanító beleegyezésével a gabona- és más természetbeli járandóságokat, valamint a szolgálmányokat is — a tűzifa illetményen kívül — készpénzzel (búza mm-ját 17 kor., 1 köböl 92 kgr., árpa mm.-ját 13 kor., 1 köböl 80 kgr., továbbá lelkésznek 30 köböl őrlést 18 kor., sót és faggyút 19 kor. 20 fill., tanítónak őrlést és faggyút 19 kor. 20 fillérrel) váltotta meg. A presbiterium ezen határozatait az egyházközségi közgyűlés is (3—1913. sz. a.) elfogadta.

A jóváhagyás céljából benyújtott kérvényhez csatolva van a szabályszerűen hozott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozat, Nagy Endre lelkésznek és Dabizs Ferenc tanítónak a terménybeli járandóságok és szolgálmányok megváltására vonatkozó nyilatkozata.

Ezen új adózási rendszer behozatala ellen Cs. Szatmári Ferenc és társai dobozi lakosok, mint külbirtokosok, felebbezéssel éltek azon alapon, hogy az 1913. évi február hó 14-iki egyházközségi közgyűlésre nem hívattak meg s hogy őket, mint külbirtokosokat, nem 25, hanem 48%-os egyházi adóval rójja meg a s.-keresztúri egyház. A presbiterium a felebbezésre adott nyilatkozatában kimutatja a felebbezés alaptalan voltát s egyúttal kijelenti, hogy ez idő szerint még nem adókivetésről, hanem adókulcs megállapításáról van szó s ha ezt a hatóság megerősíti, gondja lesz rá, hogy az adókivetés az E. T. III. t.-cikk 10. §-ának betartásával történjék. Az ügyészi vélemény szerint a felebbezést el kell utasítani, mert abból nem állapítható meg az, hogy az aláírva levő egyháztagok valóban jogorvoslattal akarnak élni, a felebbezést ugyanis ugyanazon kéz írta, amely az összes neveket aláírta ; de tárgytalan is a felebbezés, mert jelen esetben nem adókivetésről, hanem az adósegély megnyerése céljából adókulcs megállapításáról van szó.

Egyházmegyénk közgyűlése — a beadott felebbezésnek, mint tárgytalannak, elutasításával — a sarkadkeresztúri presbiteriumnak és egyházközségi közgyűlésnek az új adózási rendszer behozatalára, az E. T. III. t.-cikk 13. §-ában előírt adókulcs elfogadására és a belhivatalnokok díjleveleinek átalakítására vonatkozó határozatait jóvá hagyja azzal, hogy addig, míg adócsökkentési segélyt nyernek, vagyoni adó címen az állami egyenes adó 48%-át vessék ki; megerősíti azon egyezséget, melyet a presbiterium és a belhivatalnokok a termény és egyéb járandóságok készpénzbeli megváltására nézve 5 évre kötöttek.

46. A főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés (595—1912. sz. a.) nem erősítette meg egyházmegyénk 76—1912. sz. alatt hozott azon határozatát, mellyel közgyűlésünk a pécskai leányegyházközség megalakulásához hozzájárult, mert a pécskai hívek iskolát és tanítói állást nem tartanak fent, csak előkönyörgő-vallástanítói állást szerveztek, ezt is csak ideiglenesen. Felhívja azonban egyházmegyénket, hogy gondoskodjék Pécskán vagy az iskola és tanítói állás szervezéséről, vagy, ha ez lehető nem volna, fiókegyházközség létesítéséről. Egyben figyelmezteti az újonnan alakuló egyházközséget, hogy az anyaegyházzal közigazgatási viszonyait és az ezekből származó jogokat és kötelességeket az E. T. I. t.-cikk 12. §-a szerint egyezséggel állapítsa meg és azt megerősítés végett mutassa be.

A pécskai presbiterium az egyházkerületi határozat vétele után 1912. évi december hó 25-én tartott gyűlésében az önálló egyházzá alakulás és rendes lelkészi állás szervezésének eszméjével foglalkozott, de mivel ezt még kivihetetlennek találta, a mellett foglalt állást, hogy a kisperegi egyházzal közösen segédlelkészi, a saját erején állandó vallástanító-kántori állást létesít. Ugyanekkor tárgyalás alá vette a pécskai egyháznak az anyaegyházhoz való jogviszonyaira vonatkozó szerződéstervezetet is, de a presbiterek sem ezt, sem a segédlelkészi díjlevélre nézve beadott javaslatot nem fogadták el, illetőleg elhatározásukat a kérelmezett adócsökkentési segély megnyeréséig függőben hagyták.

Azonban az egyház adócsökkentési segélyt nem nyert. Erre a presbiterium 1913. évi március hó 2-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy amennyiben az egyházi felsőbb hatóság leányegyház szervezését ezúttal sem engedélyezi, mint régen fennálló fiókegyház kéri a fentartáshoz szükséges segélyeket.

Az iratok között van a magyar- és ópécskai hívek 1912. évi április hó 21-iki közgyűlésének azon határozata is, melyben név-

szerinti szavazással kimondják, hogy egy gyülekezetté egyesülnek s megalakítják a kisperegi anyaegyház védszárnyai alatt a pécskai fiókegyházat s ehez a felsőbb egyházi hatóságok jóváhagyását kérik.

Egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja a magyar- és ópécskai református híveknek 1912. évi április hó 21-én hozott azon határozatát, hogy egy gyülekezetbe tömörültek és megalakították a pécskai fiókegyházat, valamint azt is, hogy ezen fiókegyház a kisperegi anyaegyházhoz csatlakozott. Magyar- és Ópécskát fiókegyházaink közül törli s helyettük egyet, a pécskait iktatja azok sorába.

Egyúttal felhívja az újonnan alakult pécskai fiókegyházat, hogy az anyaegyházzal közigazgatási viszonyait és az ezekből származó jogokat és kötelességeket az E. T. I. törvénycikk 12. §-a szerint mindkét részről elfogadott egyezséggel állapítsa meg és azt az esperesi hivatalhoz sürgősen terjessze be. Nagytiszteletű esperes urat pedig felhatalmazza egyházmegyei közgyűlésünk, hogy nevében az egyezséglevelet helybenhagyással lássa el és az összes iratokat végső megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez juttassa el.

Midőn a pécskai hívek szervezkedésre való törekvését megelégedéssel látja, azon reményét fejezi ki, hogy most már egyesült erővel a tettek mezejére lépnek; ne is kössék feltételekhez az egyházi tevékenység megkezdését, hanem mindenekelőtt saját erőforrásaikból merítsenek s míg a külső segítség érkezik, ezekhez képest rendezkedjenek be. Az egyházi felsőbb hatóságok szívesen megígérték a támogatást, ígéretüket be is váltják, csak lássák, hogy az alap, melyre építeni lehet, lerakva, az életképesség, mely a támogatás nélkülözhetetlen kelléke, beigazolva van.

47. A tiszántúli református egyházkerület 925—1912. számú határozatával feloldva egyházmegyénknek a szentleányfalvai birtokrendezés ügyében 82—1912. sz. a. hozott határozatát, utasítja egyházmegyénket, hogy mivel itt kettős egyezségről van szó, s egyházmegyénk csak az egyikre hozott határozatot, tárgyalja ezt az ügyet újból s hozzon — lehetőleg szétválasztva — mindkét egyezségre határozatot.

Egyházmegyénk közgyűlése újból tárgyalva a szentleányfalvai

egyházközségi és presbiteri közgyűléseknek a birtok rendezésére vonatkozó határozatát, komondja, hogy :

a) Jóváhagyja, megerősíti s végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti a szentleányfalvai egyház presbiteriumának és egyházközségi közgyűlésének azon egyező határozatát, mely szerint a presbiterium kívánja, hogy a 97. sz. tkjv.-ben Szentleányfalva község nevén álló A. I. 2. sor, 290. hrsz. alatt felvett 2 hold ezerháromszázhatvan (1360) négyszögöl területű szántóföldből 290/a. hrsz. a. 1129 négyszögöl a szentleányfalvai református egyház 120. sz. tkjv.-be, 290/b. hrsz. a. 1129 négyszögöl a szentleányfalvai református egyház 121. sz. tjkv.-be irassék át, mivel ezen ingatlanok a szentleányfalvai egyház tulajdonai, azokat az egyház és lelkésze használják évek hosszú sora óta állandóan és háborítatlanul s ezek csak tévedésből írattak a politikai község nevére, s ezeknek az egyház tulajdonául való telekkönyveztetésére Szentleányfalva polgári község az engedélyt megadta.

b) Jóváhagyja és megerősíti, végső megerősítés végett a tiszántúli egyházkerület közgyűlésére felterjeszti a szentleányfalvai református egyház egyházközségi és presbiteri gyűlésének azon egyező határozatát, mely szerint a szentleányfalvai református egyház beleegyezését adja ahhoz, hogy a szentleányfalvai 120. sz. tjkv.-ben a református egyház nevén álló A. I. 6. sor 775., 776. hrsz. és a 121. sz. tjkv.-ben ugyancsak a ref. egyház nevén álló A. I. 6. sor 777., 778. hrsz. az u. n. „grópai" dülőben levő 1265, illetve 993 négyszögöl területű föld Szentleányfalva község javára telekkönyveztessék át, mert ezen ingatlanok soha az egyház tulajdonát nem képezték, azok csak tévedésből írattak az egyház nevére, azokat állandóan és háborítatlanul használta és használja még ma is Szentleányfalva községe.

48. Bihar vármegye tiszti főügyésze a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 150,189—1911. sz. rendelete alapján újból megkereste egyházmegyénk esperesi hivatalát az iránt, hogy a nagyszalontai református egyházmegye közgyűlése hatályon kívül helyezve 28—1910. és 34—1912. sz. alatt hozott határozatait, adjon engedélyt arra, hogy az illyei 21. sz. tkv. betétben 1—2. sor, 658/2—.

659/2. hrsz. alatt felvett 1466 és 885 négyszögöl területű s az illyei helvét hitvallású iskolaalap javára telekkönyvezett ingatlan tulajdonjogáról lemondva, engedje meg, hogy ezen ingatlan az illyei községi iskolaalap javára telekkönyveztessék. Hivatkozik újból arra, hogy ez soha az illyei református iskola tulajdonát nem képezte, mert ilyen iskola ott nem volt, s ma sincsen, hogy ezt kezdettől fogva háborítatlanul használta a község s így ez elbirtoklás jogán is a községet illeti meg, hivatkozik végre arra, hogy a nagyváradi latin szertartású egyházmegye a hasonló körülmények között a róm. kath. iskolaalap javára telekkönyvezett hasonló nagyságú ingatlan átírására már az engedélyt megadta. Kéri ennek megadására ismételten is egyházmegyénket, hogy ne kelljen perre vinni a dolgot, amit úgy az ingatlan csekélysége, mint az ingatlanhoz való tulajdonjog sok ok miatt kérdéses volta az egyházmegyére kívánatossá nem tesz. Református iskola nincsen, a lényeg pedig, hogy ez az alap a kulturát szolgálja, így is meg lesz óva.

Egyházmegyénk közgyűlése változatlanul ragaszkodik 28—1910. sz. a. hozott határozatához. A jogos tulajdonát képező ingatlanról le nem mond, s utasítja egyházmegyénk esperesét, hogy czen határozatról Bihar vármegye tiszti főügyészét értesítse.

49. Bihar vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága felszólította a belényessonkolyosi református egyházat, hogy az egyház tulajdonát képező erdő részek vitás határait rendezze. Vitás az úgynevezett tanítói erdőrész határa, mert ebből a szomszédos 2109. hrsz. ingatlan tulajdonosa Miklós Péter egy jókora területet birtokol s arról lemondani nem akar. A csatolt vázrajz szerint kétségtelen, hogy itt az egyház kárára határeltolásról van szó.

Egyházmegyénk közgyűlése utasítja a belényessonkolyosi református egyház presbiteriumát, hogy a kérdéses erdő rész vitás határvonalának kiigazítására a szükséges lépéseket haladéktalanul tegye meg s az egyház tulajdonjogát, ha kell, per útján is érvényesítse.

50. A kisperegi református egyház gondnoka a 67—1912. sz. egyházmegyei határozattal jóvá is hagyott esperesi felhatalmazás alapján 1600 K ideiglenes kölcsönt vett fel. A felhatalmazás ahhoz a feltételhez volt kötve, hogy az egyház tartozik ezen kölcsönt legkésőbb 1912. évi dec. 1-ig kiegyenlíteni. Mivel időközben sürgős és elhalaszthatatlan javításokat kellett eszközöltetni az egyháznak: a kikötött feltételnek eleget nem tehetett, a felvett kölcsönnek csak egy részét tudta letörleszteni. Most lelkész és gondnok az egyház-

megye engedélyét kérik arra, hogy az ideiglenes kölcsönből 900 koronát hosszabb, 7 év alatt törleszteni köteles kölcsön gyanánt tarthasson fenn. Ezen kölcsön törlesztésére szolgálna a kint lévő nagy mennyiségű behajthatatlan egyházi adóhátralék. Kérésükhöz mellékelik a presbiterium hasonló tartalmú határozatát.

Egyházmegyénk közgyűlése a kölcsön felvételt a jelen formájában jóvá nem hagyhatja, mivel a presbiterium teljesen figyelmen kívül hagyta az E. T. 1—15. §. *d*) és 43. §-át, amelyekben az egyházi kölcsönök felvételének módja elő van írva.

Utasítja a presbiteriumot, hogy az idézett §§-ok rendelkezéseinek szem előtt tartásával hozzon a felvenni szándékozott kölcsönre nézve újabb határozatot. Készítsen szabályszerű tervezetet a kölcsön visszafizetésére, biztos s nemcsak reménybeli fedezetek kitüntetésével s az így törvényszerűen tárgyalt és összeállított kérést terjessze fel ide további eljárás végett.

Felkéri és felhatalmazza egyházmegyénk espereset, hogy ha a kisperegi egyház presbiteriumának ezen újabb beadványa a törvényes kívánalmaknak megfelel, ezt egyházmegyénk nevében hagyja jóvá s terjessze fel végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez.

51. A feketetóti egyház presbiteriuma elhatározta, hogy az eddig „egyházi alap" címen kezelt tőkéket egyesítve, azokból „egyházfentartási alapot" létesít. Lelkész beterjeszti az alapra vonatkozó — hibásan szabályrendeletnek címzett — alapító-leveleket 3 egyező példányban jóváhagyás végett.

Egyházmegyénk közgyűlése a jelenleg 264 K értékkel biró egyházfentartási alap alapító-leveleit jóváhagyja és megerősíti, úgy azonban, hogy a most felterjesztett alapító-leveleket stiláris kijavítás végett visszaküldi a feketetóti presbiteriumnak azzal az utasítással, hogy az alapokról nem szabályrendeletet, hanem alapító-leveleket kell kiállítani. Az így kijavított alapító-leveleket terjesszék fel egyházmegyénk espereséhez.

Ezen alapító levelekből egy példányt a tiszántúli egyházkerület levéltárába, egy példányt az egyházmegye levéltárába, egy példányt a feketetói egyház levéltárába helyez el megőrzés végett.

52. A geszti egyház lelkésze és gondnoka egyházmegyénk jóváhagyását kéri a geszti egyház presbiteriumának és egyházközségi közgyűlésének azon egyező, egyhangúlag hozott határozatára, mely szerint az iskola építésére költségvetés szerint szükséges összeget 18,500 K-át az egyház kölcsön veszi és pedig 8000 K-t a geszti egyház tulajdonát képező alaptól, 10,500 K-t magánosoktól 5%-os kamat mellett. A kölcsönt 5 év alatt akarják letörleszteni, e célból 5 egymás után következő évre kivetnek 100 %-os iskolai pótadót, ezen kívül törlesztésre fordítják az évi tandíjkárpótlási államsegélyt, az egyháznak circa 350 K-ra rugó rendkívüli évi jövedelmét s ha kell, a rendes költségvetésbe illesztenek be erre a célra évi 200 K-t. A törlesztés sorrendje: 1. a magánosoktól felvett kölcsön. 2. Az alapoktól felvett kölcsön.

Egyházmegyénk közgyűlés úgy a kölcsön felvevésére, valamint a kölcsön törlesztésére hozott határozatokat helyesli, de a határozat hozatalnál elkövetett formahiba miatt azokat jóvá nem hagyhatja.

Utasítja a presbiteriumot, hogy erre nézve hozzon a törvény rendelkezéseinek megfelelő új határozatot s azt terjessze fel ide jóváhagyás végett.

Megbízza és felhatalmazza egyházmegyénk esperesét, hogy ha a formailag is megfelelő presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat lelkész és gondnok felterjeszti: úgy a rendkívüli egyházi adókivetést, mint a kölcsön már fent említett felvételének s törlesztésének tervezetét egyházmegyénk nevében hagyja jóvá s a kölcsön felvételére vonatkozó határozatot végső megerősítés végett terjessze fel egyházkerületünk közgyűlésére.

53. Gy. Rostás Mihály mezőgyáni lakos a mezőgyáni presbiterium 1912. évi dec. 29-én tartott gyűlésének határozatai ellen felebbezést adott be. Kéri az összes határozatok megsemmisítését azon az alapon, mert a gyűlésre a meghívást úgy ő, mint a presbiteriumnak több tagja csak dec. 28-án délután, sőt esteli órákban kapták kézhez, nem pedig 24 órával a gyűlés ideje alőtt, miként azt az E. T. I. 40. §-a előírja. Így nem lévén törvényszerű az egybehívás: nem volt törvényszerű a presbiteri gyűlés sem, épen azért az ott hozott határozatok érvénytelenek.

Egyházmegyénk közgyűlése felebbezésnek helyet nem ad, mert kétségtelenül megállapítható, hogy a lelkész a dec. 29-én az istenitisztelet utánra kitűzött presbiteri gyűlésre a meghívót már dec.

hó 28-án délelőtt kibocsátotta, úgy, hogy azt a presbiterek közül többen már 28-án délelőtt 10 órakor láttamozták, amint azt a felebbező is elismeri. A törvény idézett szakaszának intenciója nem az, hogy minden presbiter 24 órával előbb meghívassék, hiszen akkor minden presbiteri gyűlést meg lehetne akadályozni, hanem az, hogy a meghívó a gyűlés előtti napon már kibocsáttassék s lehetőleg minden taggal közöltessék, hogy így minden presbiter már előző napon értesüljön a gyűlés tartásáról. Ennek a jelen esetben eleget tett a lelkész s így a lelkész eljárásának helyeslése mellett a felebbezést, mint tárgytalan, kicsinyeskedő, az egyház érdekeinek komoly munkálása helyett oktalan szőrszálhasogatással egyenetlenségre törekvő akadékoskodást. el kellett utasítani.

54. Ladányi János és Gy. Gál Lajos mezőgyáni presbiterek felebbezést adtak be a mezőgyáni presbiterium 1913. évi január hó 19-én tartott gyűlésének azon határozata ellen, amelyet a presbiterium és gondnok választás ellen Ladányi János presbiter által beadott felebbezésre válaszul hozott a presbiterium. Kérik ezen gyűlés határozatainak megsemmisítését azon az alapon, mert a gyűlés zárt űléssé alakulván : ezen zárt űlésben való részvételtől felebbezőket, mint érdekelteket az elnöklő lelkész kizárta.

Egyházmegyénk közgyűlése a felebbezésnek helyet nem ad, mert a tárgyalt ügyben a felebbezők tényleg érdekeltek voltak s így annak tárgyalásánál a lelkész által helyesnek alkalmazott I. 45. §. rendelkezése szerint részt nem is vehettek.

55. A mezőgyáni egyház presbiteriuma 26—1913. sz. határozatával jóváhagyta és helyeselte a presbiterium jegyzőjének azon eljárását, hogy a presbiteri gyűlések jegyzőkönyvébe Ladányi János presbiternek nem engedett betekinteni. Ugyanazon alkalommal kimondta a presbiterium, hogy a jegyzőkönyvi kivonatok díját magán felekre nézve 10 K-ban állapítja meg, mely összegből 2 K a jegyzőt illeti meg, 8 K pedig a szegény-alap javára esik.

Ezt a határozatot Ladányi János presbiter a törvényes időben és módon megfelebbezte. Kéri egyházmegyénk közgyűlését, hogy a presbiterium ezen határozatát semmisítse meg s utasítsa lelkészt, hogy a felebbezőt érdeklő presbiteri határozatokat vel e megfelelő törvényes formában közölje.

Egyházmegyénk közgyűlése kimondja, hogy mivel a presbiterium gyűlései nyilvánosak : azok jegyzőkönyvébe joga van nem csak a presbiternek, de minden egyháztagnak betekinteni a hivatalos órák ideje alatt. Nem volt tehát helyes a jegyző eljárása és nem helyes az eljárást helybenhagyó presbiteri határozat sem, midőn meggátolta Ladányi Jánost abban, hogy a jegyzőkönyvet átnézze.

Mivel a jegyzőtől nem lehet kívánni azt, hogy magán feleknek díjtalanul állítson ki jegyzőkönyvi kivonatokat : méltányosnak tartja a határozatnak azon részét, hogy a jegyző a kivonatokért magánfelektől 2 K díjat szedhessen. Azt azonban, hogy ezen felül, jóllehet jótékony célra is, megadóztassék az, aki jegyzőkönyvi kivonatot írásban kér : egyházmegyénk közgyűlése jóvá nem hagyhatja.

56. Anti lelkész a presbiterium 1913. év január 19-én tartott gyűlésének 5. számú határozata alapján beterjeszti lelkész és tanító díjleveleit, kéri azoknak egyházhatósági jóváhagyását. A díjlevelek újból való kiállítását az tette szükségessé, hogy az egyház a belhivatalnokok fizetését képező földek után járó adóterhek fizetését magára vállalta. Az anti egyházközségnek eme újabb tehervállalását úgy egyházmegyénk, mint az egyházkerület közgyűlése is helybenhagyta.

Egyházmegyénk közgyűlése az anti lelkész és orgonista-kántortanító 4—4 példányban kiállított, a törvényes kellékeknek mindenben megfelelő díjlevelét jóváhagyja s végleges megerősítés végett felterjeszti a tiszántúli református egyházkerületre.

57. A sarkadkeresztúri egyház presbiteriuma 1912. év december 21-én hozott határozatával lelkész és tanító eddig terményben szolgáltatott fizetését készpénzre változtatta át s ennek alapján mindkét hivatalnoka részére új díjlevelet állított ki ; kéri azoknak jóváhagyását, valamint az egyház és tisztviselői közt létrejött egyezségnek öt évre való megerősítését.

Egyházmegyénk közgyűlése a sarkadkeresztúri egyház és belhivatalnokai közt a terményfizetésnek készpénzben való megváltása tárgyában 5 évre kötött egyezséget megerősíti s az ez alapon kiállított lelkészi díjlevelet, mivel ez a törvényes kellékeknek mindenben megfelel, jóváhagyja s végleges megerősítés

végett felterjeszti a tiszántúli református egyházkerületre.

A tanító új díjlevelében a 2-ik és 3-ik sorszám alatt felvett javadalmi tételek végösszege nem egyezik a régi díjlevél és a javadalmi jegyzőkönyv tételeinek összegével.

Utasítja egyházmegyénk közgyűlése a sarkadkeresztúri presbiteriumot, hogy a tanító díjlevelét a javadalmi jegyzőkönyv tételeinek megfelelően szabályszerűen állítsa ki és terjessze be esperesi hivatalhoz. Felhatalmazza egyházmegyénk közgyűlése esperest, hogy a sarkadkeresztúri tanító díjlevelét, — amennyiben az a törvényes kellékeknek mindenben megfelel, — egyházmegyénk nevében hagyja jóvá és végleges megerősítés végett terjessze fel a tiszántúli református egyházkerületre.

58. A pankotai egyház presbiteriuma folyó évi március hó 16-án tartott gyűlése 1. számú határozatából kifolyólag lelkész és gondnok kérvénnyel fordulnak egyházmegyénk közgyűléséhez felekezeti iskolájoknak az állam részére való átadása tárgyában s kérik ezen határozatukhoz egyházmegyénk hozzájárulását és az engedély megadását. Kérvényükben előadják, hogy a pankotai iskola államosításának szüksége és gondolata nem mai keletű, az egyház tagjai már két évvel ezelőtt is kérték ezt nyomasztó anyagi helyzetükre való tekintettel s ennek eredménye lett az, hogy a tiszántúli református egyházkerület 472—1909. számú határozatával Futó Zoltán egyházkerületi jegyző elnöklete alatt bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálására. A tiszántúli református egyházkerület 479—1910. sz. határozata foglalkozik a bizottság jelentésével, amelyből kitűnik, hogy 1904-től kezdve, mióta az állam iskolát állított Pankotán, a református felekezeti iskola növendékeinek száma folytonosan fogy s ma már — amint ez az egyház felterjesztéséből kitűnik — a növendékek száma a református iskolában 24-re olvadt le, míg az állami 7 tanerős iskolában 64-re emelkedett fel a református vallású tanulók száma. A tanító fizetésére az egyház 400 korona értékű földet, ezenkívül lakást és 80 korona tűzifaváltságdíjat ad, melyhez járul még az iskola évi fentartásához szükséges 450—500 korona költség. A református hívek száma is évről-évre apad, a 38%-os egyházi adó a csekélyszámú hitsorsosokra elviselhetetlen terhet ró.

1910-ben a pankotai egyház az egyházkerületi bizottság rábeszélésére elállott az államosítás gondolatától, remélt jobb jövőt; azonban ezóta anyagi helyzete jobbra nem fordult, iskolája, vala-

mint a tanító lakásául szolgáló épülete ma már rossz karban van, iskolája nem tudja felvenni a versenyt a minden kényelemmel berendezett 7 tanerős állami iskolával, nem képes az egyház sem a szükséges tanszereket, sem az ifjúsági könyvtárt beszerezni, így a tanító részére eddig folyósított államsegély engedélyezése egyik legfőbb feltételének nem tudnak megfelelni, miért is az államsegély megvonása lehetőségének vannak kitéve. Az egyházkerületi bizottság jelenti még azt is, hogy az egyház segélyezése nélkül az államosításnak csak ideig-óráig való elhalasztásáról lehet szó.

Egyházmegyénk közgyűlése fájó szívvel értesül a pankotai presbiterium jelentéséből az egyház nyomasztó anyagi helyzetéről és arról, hogy ennek következményeként a magyar református népkultura egyik erősségét: felekezeti iskoláját kívánja állami kezelésbe átadni.

A református felekezeti népiskolák fenmaradásához, versenyképessé és virágzóvá tételéhez református vallásunk és egyházunk magas érdekei fűződnek, így féltő gonddal őrködött a múltban és őrködik a jelenben azok megtartása felett; épen ezért egyházmegyénk tüzetes, minden részletre kiterjedő megvilágításban kívánja látni a pankotai egyház helyzetét. Felkéri és megbízza tehát Fábián Lajos és Csécsi Imre egyházmegyei tanácsbírákat, hogy Pankotán megjelenve, vizsgálják meg az egyház helyzetét s erről esperesi hivatalhoz jelentést tenni szíveskedjenek. Amennyiben egyházmegyénk kiküldötteinek jelentéséből egyházmegyénk esperese minden kétséget kizárólag megállapítja az egyház súlyos anyagi helyzetét, az iskola államosításának szükségét, egyházmegyénk beleegyezik abba, hogy a pankotai egyház, iskolájának államosításáért beterjesztett kérelmét az Egyházi Törvények VI. t.-c. 8-ik §-ában foglaltakon kívül még azon feltétellel, hogy a jelenleg megválasztott tanítót az állam átvenni tartozik, — egyházmegyénk esperese egyházmegyénk nevében és megbízásából pártolólag terjessze fel a tiszántúli református egyházkerületre.

59. A sarkadi református presbiterium 1912. év október hó 6-án tartott gyűlésének 53. számú határozatával az igazgatótanító igazgatói pótlékát, névszerinti szavazás útján szótöbbséggel, a presbiterium elnöke által javasolt 200 korona helyett 50 koronában állapította meg. Lelkész-elnök ezen felsőbb egyházhatósági rend-

szabályba ütköző határozatot egyházmegyénk közgyűléséhez megfelebbezi, kéri annak megváltoztatását.

Egyházmegyénk közgyűlése a sarkadi presbiterium 1912. év október 6-án hozott 53. számú határozatát megváltoztatja s a sarkadi igazgatótanító igazgatói pótlékát 300 korónában állapítja meg. Utasítja a sarkadi egyházat, hogy a megválasztott igazgatótanítónak a fentebb megállapított összeget igazgatói hivatalába lépése napjától kezdve fizesse ki.

A tiszántúli református egyházkerületben jelenleg érvényben levő „Népiskolai Szervezet és Szolgálati Pragmatika" 132. §-a rendeli, hogy az igazgatótanítók igazgatói fizetését lehetőleg az állami iskolai igazgatótanítókéval egyenlően kell megállapítani.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése 787—1912. számú határozatával a „Népiskolai Szervezet" 132. §-ából a „lehetőleg" szót törölte, így a református igazgatótanító fizetése sem lehet kevesebb, mint az állami igazgatótanítóé.

Az állami igazgatótanítók igazgatói pótlékát az 1907. évi XXVI-ik t.-c. 8. §-án kivül, az állami népiskolai tanítók illetményeinek rendezéséről szóló, a törvényhozás által már elfogadott s királyi szentesítés alatt álló új törvény 21-ik §-a is szabályozza, melyek szerint „a 3—6 tanítóval biró állami elemi népiskolák igazgatótanitói évi 200 korona, a 7—10 tanítóval biró iskolánál 300 korona és a 10-nél több tanítóval biró iskolánál 400 korona igazgatói pótlékban részesülnek".

A sarkadi egyházban a tanítók száma 7—10 között van, így ott az igazgatótanító igazgatói fizetése a törvény szerint 300 koronánál kevesebb nem lehet.

60. Az aradi egyház lelkésze és főgondnoka beterjesztik az 1912. év folyamán szervezett s az egyházmegye 27—1912. sz. és az egyházkerület 69—1912. sz. határozatával megerősített „középiskolai vallástanító segédlelkészi állás díjlevelét 3 egyező példányban. Kérik annak egyházhatósági jóváhagyását. A díjlevél szerint fizetés és lakbér az állampénztárból folyósított óradíjakból 2400 kor., mely összeg, ha az óradíjakból ki nem telnék, köteles azt az egyház 2400 koronáig kiegészíteni.

Egyházmegyénk közgyűlése az aradi „középiskolai vallástanító segédlelkészi állás" 3 egyező

példányban kiállított díjlevelét, — mivel az a törvényes kellékeknek mindenben megfelel, — jóváhagyja s végleges megerősítés elnyerése végett a tiszántúli református egyházkerületre terjeszti fel.

61. Fördős Zoltán kisperegi református tanító engedélyt kér egyházmegyénk közgyűlésétől arra, hogy Kisperegen a helyettes anyakönyvvezetői és Hitelszövetkezetnél a könyvelői állást elfoglalhassa és az ezekkel járó kötelezettségeket iskolai órákon kívül végezhesse. Kérvényéhez csatolja a kisperegi presbitérium 1913. év március 27-én tartott gyűlésének 20. számú határozatát, mely szerint a presbiterium beleegyezését adja ahhoz, hogy Fördős Zoltán tanító a már fentebb említett két rendbeli mellékfoglalkozást a tanítási időn kívül folytathassa, kiköti azonban magának a presbiterium, hogy ezen engedélyt, — ha nevezett tanító iskolájában a tanítás eredménye megfelelő nem lenne, — visszavonhassa.

Egyházmegyénk közgyűlése Fördős Zoltán kisperegi tanítónak engedélyt ad arra, hogy a Kisperegi Hitelszövetkezetnél a könyvelői állást elfoglalhassa és ezen mellékfoglalkozással járó tennivalókat a tanításra szánt időn kívül végezhesse.

Egyházmegyénk közgyűlésének ezen engedélye azonban arra az időre érvényes, míg a tanító tanítói hivatalával járó mindennemű kötelezettségének a leglelkiismeretesebb pontossággal tesz eleget.

Tanítónak a kisperegi helyettes anyakönyvvezetői állás elfoglalhatására vonatkozó kérelme tárgytalan, mivel az az 1913 március hó 5-én 401. sz. alatt kelt esperesi engedéllyel elintézést nyert.

62. A tenkei református presbiterium 51—1912. számú határozata alapján lelkész és főgondnok beterjesztik az újonnan szervezett tanítónői állás díjlevelét 5 egyező példányban, mely szerint 1. készpénzfizetés az egyház pénztárából : 100 kor., 2. államsegély 900 kor., 3. kertváltság az egyház péztárából : 20 kor., 4. törvényszerű lakás, vagy ennek egyenértéke 300 kor., kérik ezen díjlevél egyházhatósági jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése a tenkei tanítónői állás Buday Berta tanítónő nevére kiállított díjlevelét — mivel az a törvényes kellékeknek mindenben megfelel, — jóváhagyja s végleges megerősítés végett a tiszántúli református egyházkerületre terjeszti fel.

63. Bihar vármegye kir. tanfelügyelője Hegyessy Gergely és Győrössy István zsadányi tanítók díjleveleit azzal küldte vissza

egyházmegyénk esperesi hivatalához, hogy mivel azok tételei az 1907. évi XXVII. t.-c. rendelkezéseihez képest felvett és még most is érvényben levő javadami jegyzőkönyvek tételeivel nem mindenben egyeznek meg, a közigazgatási hatóságok előtt hivatalos eljárás alapjául nem szolgálhatnak mindaddig, míg a javadalmi jegyzőkönyvek az Utasítás 10. §-a 4-ik bekezdésében foglalt határozatok figyelembevételével újból fel nem vétetnek, illetve nem helyesbíttetnek. Kir. tanfelügyelő megjegyzi, hogy Győrössy Istvánnál, — ha a díjlevélben feltüntetett átlagos értékelések vétetnének alapul, ez még a 200 korona fizetéskiegészítő államsegély leszállítását is maga után vonná.

Egyházmegyénk közgyűlése 91—1912. sz. alatt e tárgyban hozott határozatát teljes egészében fentartva, ismételten utasítja a zsadányi presbiteriumot, hogy a tanítók díjleveleit mindenben a javadalmi jegyzőkönyv tételeinek megfelelően állítsa ki.

A tanítók terményfizetésének megváltási ára és a javadalmi jegyzőkönyvben feltüntetett értékek között különbség mutatkozik, amennyiben a megváltási ár nagyobb, mint a javadalmi jegyzőkönyvi érték, minélfogva itt fizetésemelés esete állott be. Az 1907. évi XXVII. t.-c. 14. §-a 2-ik bekezdésében foglaltak szerint joga van az iskolafentartónak tanítói fizetését felemelni, de csak az állami tanítók fizetése arányában. A törvény Zsadányban 1000 K kezdőfizetést állapít meg s a díjlevelek szerint egyik tanító javadalma 1570 koronát, a másiké pedig 1154·50 koronát tesz ki, így a tanítói fizetések jóval meghaladják a törvényes minimumot, minek az lehet a következménye a tanítókra, hogy egyik a fizetéskiegészítő államsegélyét, másik pedig a korpótlék államsegélyét veszítheti el a fizetésemelkedés arányában, mert fizetésük az emelkedéssel nagyobb lett, mint a hasonló viszonyok közt levő állami tanítóé.

Amennyiben pedig a tanítók ragaszkodnának a megváltási árhoz, ezen esetben új javadalmi jegyzőkönyv felvétele válik szükségessé, melyre az engedélyt az Utasítás 10. §-ának 4-ik bekezdésében foglaltak alapján, kellően indokolt kérvényben a vármegyei közigazgatási bizottság útján kérelmeznie kell az egyháznak a vall. és közokt. m. kir. miniszteriumtól.

64. A feketetóti egyház presbiteriuma 1913. év március hó 24-én tartott gyűlése 24. sz. határozatával megállapított s lelkész által elfogadott új díjlevelet beterjeszti jóváhagyás végett.

Egyházmegyénk közgyűlése a feketetóti lelkészi állás szabályszerűen kiállított és a törvényes kellékeknek mindenben megfelelő díjlevelét jóváhagyja s végleges megerősítés elnyerése végett felterjeszti a tiszántúli református egyházkerületre.

65. Az egyházmegyei tanítói Segélyegyesület elnöke beterjeszti szokásos jelentését a nagyméltóságú vall.- és közokt. m. kir. miniszterium által a Segélyegyesületnek örök tőkéül adományozott 1000 korona elhelyezéséről és kamatainak felhasználásáról. A jelentés szerint 500 kor. Veres Sándor feketegyarmati, 500 kor. Dezső Mojsza tamáshidai lakosoknak van jelzálog biztosíték mellett kiadva. Az évi 80 korona kamat jövedelmet a segélyre jogosultak közt osztotta ki az egyesület vezetősége.

Egyházmegyénk közgyűlése segélyegyesületi elnök kimutatását a m. kir. vall.- és közokt. miniszterium által az egyesület céljaira adományozott 1000 korona elhelyezéséről és kamatainak felhasználásáról jóváhagyó tudomásul veszi s a tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatala útján felterjeszti a vall.- és közokt. m. kir. miniszteriumhoz.

66. A feketetóti egyház a lelkészlakot s annak mellékhelyiségeit kijavíttatta és rendbehozatta. Ez a munkálat összesen 1271 koronába került. A költségek fedezésére egyező presbiteri és egyházközségi határozatok alapján kölcsön akarja venni az egyház takarékmagtári alapját 1356 K-t. Ebből kiegyenlíti a javítás költségeit. A fennmaradó 85 K-t pedig egy régebbi 270 K-ás adósságának törlesztésére fordítja. A kölcsön után állandóan 5 % kamatot fizet a magtári alapnak, a tőkét pedig az évi pénztári maradványból, valamint a református segélyegylettől, Gusztáv Adolf-egylettől s a közalaptól kérni szándékba vett s remélhető segélyekből fogja visszafizetni.

Egyházmegyénk közgyűlése a feketetói egyház azon határozatát, hogy a lelkészi lakás és mellékhelyiségei javításainak költségeire s régebbi adósságának részben való törlesztésére kölcsön veszi az egyház tulajdonát képező magtár-alap 1356 K tőkéjét s azt az évi pénztármaradványból, esetleg a nyerni remélt segélyekből fogja törleszteni 5%-os kamat mellett : jóváhagyja, megerősíti. Végső meg-

erősítés végett egyházkerületünk közgyűlésére felterjeszti.

Utasítja azonban a presbiteriumot, hogy a kamatra és tőke törlesztésére az egyház rendes évi költségvetésében mindig vegyen fel megfelelő összeget, hogy így a kamat fizetés s némi tőketörlesztés mindig biztosítva legyen s az esetleges segélyeket ezen kívül fordíthassa tisztán tőketörlesztésre.

67. A berekböszörményi egyház lelkésze beterjeszti jóváhagyás végett az egyház tulajdonát képező 200 korona értékű „Névtelen-alap" alapító-levelét jóváhagyás végett 3 egyező példányban.

Egyházmegyénk közgyűlése a bemutatott alapító-leveleket jóváhagyja, megerősíti s azokból egy példányt az egyházkerületi levéltárba, egyet egyházmegyénk levéltárába, egyet a berekböszörményi egyház levéltárába helyez el megőrzés végett.

68. A jegyzőkönyv hitelesítésére

esperes elnöklete alatt *Széll Kálmán*, *Balogh Elek* dr., *Böszörményi Lajos*, *Hadházy Kálmán* Nagyszalontán lakó tanácsbírákat kéri fel és bízza meg egyházmegyénk közgyűlése.

Minek megtörténte után — több tárgy nem lévén — elnöklő esperes rendes gyűlésünket bezárta.

Hitelesítettük :

Nagyszalontán, 1913 április 25.

Balog Ambrus,
esperes.

Balogh Elek dr, *Hadházy Kálmán*, *Böszörményi Lajos*,
egyházmegyei tanácsbírák, jegyzőkönyvhitelesítők.

Bírósági űlés.

69. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán az 1913. évi április hó 11. napján a nagyszalontai egyházmegyei rendes bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak, Varga Sándor berekböszörményi tanító által elhunyt neje Raffai Ilona berekböszörményi volt tanítónő félévi fizetésének a kiskorú árvák részére kiutalása tárgyában a berekböszörményi presbiterium ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint helyettes társelnök, Széll Kálmán, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Bagdi János, Csécsi Imre, lelkészi, Hadházy Kálmán, dr. Szarka Sándor, dr. Fábián Lajos világi tanácsbírák és Szabó István jegyző.

Ügyész: dr. Hadházy Kálmán.

Felek részéről: Varga Sándor panaszos.

Tárgyalás alatt van Varga Sándor berekböszörményi tanító által elhunyt neje Raffai Ilona berekböszörményi volt tanítónő félévi fizetésének a kiskorú árvák részére kiútalása tárgyában a berekböszörményi presbiterium ellen emelt követelés, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az űlést megnyitván, az V. 51. §-a értelmében felhívja bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset? Nem forog fenn.

Felhívja az elnök a feleket, hogy nincsen-é a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk? Nincs.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek szabályszerűen megidéztettek.

A bíróság elnöke felhívja feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-é előadni valójuk? Nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Nagy Imre előadó ismerteti az ügy állását.

Miután jelenlevő Varga Sándornak elnök felhívására semmi további előadni valója nincs: elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

Egyházmegyénk közigazgatási bírósága Varga Sándor tanító felebbezésének helyt adva, kötelezi a berekböszörményi református egyházat, hogy elhalt tanítónője Raffai Ilona kiskorú árváit törvény szerint megillető — 1912 július—decemberi félévre szóló tanítónői fizetést — és pedig annak felét 1912 július 1-től, második felét 1912 október 1-től számított 5% -os kamatjával együtt — az ítélet jogerőre emelkedése után 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt fizettesse ki az egyház gondnokával a kiskorú árvák törvényes és természetes gyámja, az elhunyt tanitónő özvegye, Varga Sándor tanító részére.

Indokolás:

Egyházi törvényünk VI. 32. §-a szerint a tanító halála esetén annak özvegyét és árváit félévi fizetés illeti. A tanítók szolgálati pragmatikájának 161. §-a is magában foglalja e törvényes rendelkezést.

Néhai Raffai Ilona férjezett Varga Sándorné berekböszörményi volt tanítónőnek 1912 június 16-án történt elhunyta után két kiskorú árvája maradt. Ennélfogva az árvák javára az 1912 július—decemberi félévi tanítónői fizetést kiutalni kellett és pedig záros határidő alatt 5%-os kamatjával együtt.

Elnök konstatálja, hogy az ítélet kihirdetésénél fentebb említett felek jelen voltak. Felhívására úgy Varga Sándor panaszos, mint dr. Hadházy Kálmán ügyész kijelenti, hogy az ítéletben megnyugszik.

Végül elnök elrendeli, hogy a berekböszörményi egyház presbiteriumának az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Kmf.

Balog Ambrus,
lelkészi elnök.

Dr. Balogh Elek,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

70. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán 1913. évi április hó 11. napján a nagyszalontai református egyházmegye rendes bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak ülésében.

Jelen voltak : dr. Balogh Elek világi tanácsbíró, mint tárgyalást vezető elnök, Nagy Imre lelkészi tanácsbíró, mint társelnök, Bagdi János, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Szabó István, Széll Kálmán lelkészi-, dr. Fábián Lajos, Hadházy Kálmán világi tanácsbírák, dr. Szarka Sándor tanácsbíró, egyházmegyei ügyész.

Előadó : Csécsi Imre. Jegyzőkönyvvezető : Tatár Balázs.

Felek részéről jelen van a sarkadi református egyház presbyteriumának képviseletében Balog Ambrus esperes.

Tárgyalás alatt volt Csurgai Teréz sarkadi református elemi iskolai tanítónő felebbezése a sarkadi református egyház presbiteriumának a felebbező által kért tanítói föld átengedése ellen 46—1912. sz. alatt hozott határozata ellen.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására sem érdekeltségi, sem illetékességi kifogást senki nem jeletett be : megállapítja, hogy felek szabályszerűen megidéztettek, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság érdektelen tagjai kellő számmal vannak jelen s így a bíróság szabályszerűen megalakult.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Csécsi Imre előadó ismerteti az ügyet.

Ennek megtörténte után, miután újabb előterjesztést az ügy érdemére senki nem tett : elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét :

Egyházmegyénk bírósága, mint közigazgatási bíróság, a sarkadi református presbyterium 46—1912. szám alatt hozott megfelebbezett határozatát jóváhagyja, Csurgai Teréz tanítónőt kérelmével elutasítja.

Megokolás.

Az E. T. VI. 34. §-a rendelkezése szerint a tanító fizetését a presbyterium állapítja meg az egyházmegye jóváhagyásával és az egyházkerület megerősítésével.

Hogy a felebbező javadalmának megállapítása ezen törvényes formák megtartásával az arra illetékes hatóság által eszközöltetett : azt az iratokhoz mellékelt díjlevél igazolja.

Hogy a felebbező állásának elfoglalása óta a díjlevélben meghatározott fizetés élvezetében van : felebbezésében elismeri és ez vita tárgyát nem is képezheti.

A szabályszerűen kiállított, s megerősített díjlevél a szolgálatadó és alkalmazott közötti jogviszonyt szabályozván : annak tartalma mindkét félre kötelező. Miből viszont következik, hogy az olyan kérelem, mely a díjlevél tartalmától eltér, vagy azzal ellenkezik : jogos alappal nem birhat.

A sarkadi presbiterium Csurgai Teréz tanítónőt azzal a kérelmével, hogy javadalma a díjlevélben foglaltaktól eltérőleg állapíttassék meg, mint amely kérelem minden jogos alapot nélkülöz : helyesen utasította el. Miért is e határozat helyben hagyását és a kérelem elutasítását kellett bíróságunknak ítéletileg kimondani.

A sarkadi presbiterium képviseletében jelenlevő Balog Ambrus esperes az ítéletben megnyugszik. A jelen nem levő Csurgai Terézzel az ítéletet írásban fogja közölni bíróságunk.

Kmf.

Dr. Balogh Elek
világi elnök.

Nagy Imre
lelkészi elnök.

Tatár Balázs
jegyzőkönyvvezető.

71. *Jegyzőkönyv.* Felvétetett Nagyszalontán 1913. évi április hó 11-én a nagyszalontai református egyházmegyei bíróságnak, mint rendes fegyelmi bíróságnak a Helmeczi Lajos berekböszörményi lakos panaszos által Asztalos Ferenc berekböszörményi református tanító panaszlott ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásról.

Jelen voltak : A bíróság részéről : Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint helyettes társelnök, Széll Kálmán, Nagy Imre, Csécsi Imre, dr. Fábián Lajos, Bagdi János, Hadházi Kálmán, Böszörményi Lajos, dr. Szarka Sándor, Szabó István tanácsbírák ; ügyészség részéről dr. Hadházy Kálmán, jegyző : Szabó Lajos.

Felek részéről : Helmeczi Lajos panaszos.

Tárgyalás alatt van a már fentebb említett panaszos ügyben 15. FB—1912. szám alatt hozott elnöki végzés ellen Helmeczi Lajos berekböszörményi lakos panaszos által beadott felebbezés, mint fegyelmi bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja, az V. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait nyilatkozásra, hogy nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe vehető érdekeltségi eset ? Hadházy Kálmán és dr. Szarka Sándor tanácsbírák érdekelteknek tartván magukat e fegyelmi bírósági ügy tárgyalásában, így az ítélethozatalban sem vesznek részt.

Illetékességi kifogást senki sem jelentett be.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök konstatálja, hogy a feleket szabályszerűen megidézte.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Nagy Imre előadó ismerteti az ügy állását.

Ennek megtörténte után elnök felhívja jelen volt panaszost, hogy az ügyre vonatkozó állításait és bizonyítékait terjessze elő. Helmeczi Lajos panaszos beterjeszti a bírósághoz nevelt leánya Rizula Margit „értesítő" könyvecskéjét, mellyel igazolni kívánja, hogy leánya jó tanuló és jó magaviseletű.

Elnök a tárgyalást berekeszti.

Zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti, a bíróság egyhangúlag hozott következő

végzését :

A nagyszalontai református egyházmegye bírósága, mint rendes fegyelmi bíróság, a Helmeczi Lajos berekböszörményi lakos által Asztalos Ferenc berekböszörményi református tanító ellen emelt panaszos ugyben 15. FB—1912. szám alatt hozott egyházmegyei elnökségi végzést indokainál fogva helyben hagyja, panaszlott ellen a fegyelmi eljárást mellőzi, s az ellen panaszos által beadott felebbezést elutasítja.

Indokolás :

Panaszos által panaszlott ellen emelt vád beigazolást nem nyert, miért is panaszost panaszával az egyházmegye elnökségének 15. FB—1912. szám alatt hozott végzése megokolása alapján egyházmegyénk fegyelmi bíróságának is el kellett utasítania.

Panaszosnak az elnökségi végzés ellen beadott felebbezésében felhozott újabb vádakat és bizonyítékokat az E. T. V. 113. §-ában foglaltak alapján bíróságunk figyelembe nem vehette.

Elnök megállapítja, hogy a végzés kihirdetésénél a fent megnevezett panaszos fél jelen volt.

Elnök felhívja panaszost, hogy nyilatkozzék, hogy megnyugszik-e az ítéletben, vagy felebbez ?

Panaszos e tárgyban nyilatkozni nem kíván, hanem kéri a bíróságot, hogy neki a végzést írásban kézbesíteni szíveskedjék.

Ügyész megnyugszik a végzésben.

Elnök elrendeli, hogy a végzés hiteles kiadmánya a feleknek, s a jogerőre emelkedés után Bihar vármegye kir. tanfelügyelőjének kézbesíttessék.

Elnök felhívja panaszost, hogy amennyiben felebbezni kíván, felebbezését a kézbesítéstől számított 15 nap alatt egyházmegyénk esperesi hivatalához adja be.

Kmf.

Balog Ambrus
lelkeszi elnök.

Dr. Balogh Elek
világi elnök.

Szabó Lajos
jegyzőkönyvvezető.

72. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán az 1913. évi április hó 11. napján a nagyszalontai egyházmegye rendes bíróságának, mint fegyelmi bíróságnak, Vass Jenő vadászi lelkész által Boros István vadászi gondnok ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint helyettes társelnök, Széll Kálmán, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Bagdi János, Csécsi Imre lelkészi, Hadházy Kálmán, dr. Fábián Lajos világi tanácsbírák és Szabó István jegyző. Ügyész dr. Szarka Sándor. Előadó: Bagdi János.

Felek részéről: Vass Jenő lelkész, Boros István gondnok. Tanúk: Mikló Sándor, Balogh József, Gaál Lajos, Köteles Sándor, Hízó Mihály, Szabó Mihály, a két elsőt a bíróság elnöksége idézte be, a négy utolsót panaszlott gondnok hozta magával.

Tárgyalás alatt van Vass Jenő vadászi lelkész által Boros István vadászi gondnok ellen emelt panasz, mint fegyelmi bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja, az V. 51. §. értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset? Nem forog fenn.

Felhívja elnök a feleket és képviselőiket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk? Nincs.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy ez szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek és tanúk szabályszerűen megidéztettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk? Nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Bagdi János előadó ismerteti az ügy állását.

Ezután elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Vass Jenő panaszos az ügyiratokban foglalt állításokon és bizonyítékokon kívül nem kíván egyebet felhozni.

A bíróság kihallgatja Mikló Sándor tanút az 1—4. szám alatt levő nyilatkozatra vonatkozólag, s vallja, hogy a nyilatkozat tartalma megfelel a valóságnak s az aláírást a magáénak elismeri s erre az esküt a bíróság előtt leteszi.

Balogh József építőmester előadja, hogy két-két tanúval több ízben volt Boros István gondnoknál, hogy kérje tőle a szerződésben részére biztosított 1000 koronát. A gondnok először megtagadta a fizetést. Majd Aradról való hazajövetele utánra ígérte azt. Végre pedig egyenesen elutasította. Ő tehát többet nem ment hozzá, hanem megindította a pert. Vallomására az esküt leteszi.

Boros István panaszlott nem tud maga mellett semmi elfogadható bizonyítékot felhozni. Sokat beszél, de olyanokat, amelyek a tárgyalás alatti üggyel vonatkozásban nincsenek. Azt állítja, hogy azért nem fizetett az építő mesternek, mert nála csak 28 K egyházi pénz volt. Miért nem vette fel a hitelszövetkezettől az egyház részére megszavazott s készletben levő 2000 K-t, holott arra felhívást is kapott a szövetkezettől? E kérdésre nem tud felelni. Miért tagadta meg a panaszlevél másolat és végzés mellett küldött kézbesítőív aláírását? nem felel reá. Igaz-e, hogy a Mikló Sándor nyilatkozatában foglalt fogadást megtette? Ittas volt, nem tudja. Volt-e valamikor a hitelszövetkezetnél az egyháznak adott kölcsön felvétele végett? Hosszas habozás s tekervényes beszédek után akarata ellenére kiszalad a száján: „nem mentem el a szövetkezetbe". Különben kéri a magával hozott 4 tanú kihallgatását és pedig arra vonatkozólag, hogy ők azért nem akarták megengedni a község által adományozott telken, az úgynevezett malomtéren az iskola felépítését, mert az a tér nekik vásártérül szolgál.

Elnök a tárgyalást felfüggeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott

végzését:

Egyházmegyénk bírósága, mint fegyelmi bíróság, a Boros István panaszlott által kívánt tanúkihallgatást mellőzi.

Megokolás:

Sem a panaszlott által feltett kérdés, sem az erre vonatkozó tanúvallomás a jelen ügy érdemére nem tartozik, annak elbírálására semmi befolyással nincs.

Ezután a bíróság újra áttér az ügy érdemleges tárgyalására.

Egyéb előadni valója sem a panaszosnak, sem a panaszlottnak nincs.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök felszólítja az ügyészt vádindítványa előterjesztésére.

Ügyész vádat emel Boros István vadászi gondnok ellen az E. T. V. 34. §. A/2. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség miatt és a 35. §. *d)* pontja szerint fegyelmi büntetés alkalmazását kéri; mert megállapítást nyert azon tény, hogy a gondnok az ő hivatalos kötelességeit több ízben megszegte, mulasztása által az egyháznak tetemes anyagi kárt okozott, az egyházi felsőbbség törvényes határozataival szemben megtagadta az engedelmességet, amennyiben a jogérvényesen elrendelt iskolaépítést minden áron megakadályozni igyekezett, az ellen a községben izgatott. Az említett nyilatkozatbeli fogadás megkötésével frivol játékot űzött.

Ezután elnök felhívja panaszlottat a védelem előterjesztésére.

Boros István panaszlott azt mondja, hogy ő csak a malomtéren való iskolaépítést ellenezte. Őtet egyházgondnoknak választotta meg az egyház. Ő nem volt építési gondnok, azért nem akarta az építkezéssel járó dolgot végezni. Nála egyházpénz csak 28 korona volt. Így az építőmestert nem fizethette. Ő nem adott munkát az építőnek: tehát nem tartozott fizetni sem.

Elnök a tárgyalást berekeszti, és zárt tanácskozmány után kihirdeti nyílt ülésben a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét:

A nagyszalontai református egyházmegye rendes bírósága, mint fegyelmi bíróság Boros István vadászi egyházgondnokot az E. T. V. 34. §. A/1., 2. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki s a 35. §. *d)* pontja értelmében a gondnoki hivataltól elmozdítja. Egyúttal az E. T. I. 126. §. alapján vele szemben a mulasztás által az egyháznak okozott, s netalán még felmerülő kárért a teljes vagyoni felelősséget megállapítja.

Megokolás:

Boros István gondnok csupa ellenszegülési viszketegből, indokolatlanul megakadályozni törekedett az egyházmegye által elrendelt és az egyházkerület által jóváhagyott iskolaépítés keresztülvitelét. Az egyház presbiteriuma által e tárgyban hozott határozatok végrehajtását megtagadta. Lelkész jóakaratú intésére s felhívására semmit sem adott. Az iskola építésére irányuló minden törekvést tőletelhetőleg igyekezett megakadályozni.

Az iskolaépítés megakadályozása, engedetlenség és ellenszegü-

lés miatt gondnok ellen emelt panasz a panaszlottal az E. T. V. 61. §-ban meghatározott módon szabályszerűen közöltetett, azzal a felhívással, hogy arra 15 nap alatt nyilatkozzék. Boros István gondnok azonban az egyházmegye esperesének nyilatkozata és az iratok tanúsága szerint e felhívásnak eleget nem tett, sőt még a kézbesítőív aláírását is megtagadta.

Ez alapon Vass Jenő panaszát beigazoltnak kell tekinteni, mert a csatolt 3. és 4. alatti iratok a panaszban foglaltakat igazolják.

E meggyőződést még jobban megerősíti panaszlottnak a tárgyalás alkalmával tanúsított magaviselete. Soha nem szól az ügy érdeméhez, hanem mellékes dolgokkal hozakodik elő. A hozzá intézett egyenes kérdések elől kitér. Több kérdésre nem tud felelni, vagy csak hímezve-hámozva fordítja másfelé beszédje rudját. Csak arra az egyetlen kérdésre, hogy volt-e hát valamikor a szövetkezetnél az egyház részére megszavazott s ott készletben levő kölcsön felvétele végett : sokáig nem lehetett belőle kivenni egyenes feleletet. Utoljára is mintegy önkéntelenül szólta el magát, hogy biz' ő nem ment el a szövetkezetbe.

Mivel eképen a panaszban foglaltak kimerítik az E. T. V. 34. §. A/1., 2. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek elkövetését, mert panaszlott gondnok megszegte az esküvel is vállalt hivatalos kötelességeket, s megtagadta azok teljesítését, mert azon mulasztásából, hogy az egyház bepereltetését nem hárította el, az egyháznak tetemes kárt okozott, s mert többszöri komoly figyelmeztetés után sem volt hajlandó az egyházi felsőbb hatóságok törvényes rendeleteit végrehajtani, ami pedig nyilvános ellenszegülést és engedetlenséget mutat : őt a gondnoki hivatalból, melyre magát méltatlannak bizonyította, elmozdítani, s vele szemben a mulasztása által az egyháznak okozott kárért a teljes vagyoni felelősséget megállapítani kellett. Az elnök konstatálja, hogy az ítélet kihirdetésénél a fent megnevezett felek mind jelen voltak.

Ezután elnök felhívja a jelen levő feleket az iránt való nyilatkozat tételre, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy felebbeznek ? Panaszos Vass Jenő s az egyházmegyei ügyész megnyugszik. Panaszlott Boros István felebbezést jelent be.

A bíróság elnöke elrendeli, hogy a jelenlevő panaszlottnak, amennyiben azt kívánja, az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék. Felebbezését pedig az ítélet kihirdetésétől számított 15 nap alatt adja be a bíróság lelkészi elnökénél.

Balog Ambrus
lelkészi elnök.

Kmf.

Dr. Balogh Elek,
világi elnök.

Szabó István,
jegyzőkönyvvezető.

73. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán, 1913. évi április hó 11. napján, a nagyszalontai református egyházmegye rendes bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak ülésében.

Jelen voltak : Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint társelnök, világi tanácsbíró, Bagdi János, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Nagy Imre, Szabó István, Széll Kálmán lelkészi, dr. Fábián Lajos, Hadházy Kálmán, dr. Szarka Sándor világi tanácsbírák, dr. Hadházy Kálmán ügyész.

Előadó : Böszörményi Lajos. Jegyzőkönyvvezető : Tatár Balázs.

A felek részéről jelen volt : Nagy Zoltán zsadányi lakos, felebbező panaszos.

Tárgyalás alatt volt Nagy Zoltán zsadányi lakos felebbezése a zsadányi református egyház 1913. évi január hó 13-án tartott közgyűlésének 3. számú azon határozata ellen, mellyel Mester Attila református egyházközségi tagot megválasztott presbyternek jelentette ki.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására Hadházy Kálmán világi tanácsbíró érdekeltséget jelentett be magára nézve, amennyiben az ügy előzetes vizsgálatánál, mint ügyészhelyettes közreműködött : elnök a bejelentést tudomásul veszi azzal, hogy ezen ügy tárgyalásánál Hadházy Kálmán világi tanácsbíró részt nem vesz.

Más érdekeltségi, vagy illetékességi kifogást senki be nem jelentvén, elnök megállapítja, hogy a felek szabályszerűen megidéztettek, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság érdektelen tagjai kellő számmal vannak jelen s így a bíróság szabályszerűen megalakult.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Böszörményi Lajos előadó ismerteti részletesen az ügyet.

Ennek megtörténte után elnök felhívja a jelenlévő felebbezőt, hogyha van az ügy érdemére tartozó újabb előterjeszteni valója ; azt adja elő.

Nagy Zoltán panaszos előadja, hogy a választás megsemmisítését kéri, nemcsak a felebbezésben előadott okokból, hanem azért is, mert az egész választási eljárás törvénytelen volt, mivel a szavazásban olyan egyháztagok is részt vettek, akiknek nem volt szavazati joguk, akik a szavazatra jogosultak névjegyzékébe nem is voltak felvéve. Kéri a bíróságot, hogy ezen újabb bejelentésére rendelje el a vizsgálatot s annak megtörténtéig az ítélethozatalt függessze fel.

Ezen bejelentés után elnök elrendeli a zárt tárgyalást, s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság a következő

végzését :

Egyházmegyénk bírósága a panaszos azon kérelmének, hogy a választási eljárás törvénytelenségének megállapítására vizsgálatot rendeljen el : helyt nem ad.

Megokolás :

A vizsgálat elrendelését bíróságunk szükségesnek nem tartja, mert azon semmiségi okokat, melyekre panaszos újabban a vizsgálat elrendelését kéri, felebbezésében panasz tárgyává nem tette. V.—113. §.

Nagy Zoltán panaszos kijelenti, hogy a bíróság ezen végzése ellen felebbezéssel fog élni.

Miután egyéb előterjeszteni valója panaszosnak nem volt : elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti, hogy a bíróság zárt tanácskozásának eredménye a következő, egyhangúlag hozott

ítélet :

Egyházmegyei közigazgatási bíróságunk Nagy Zoltán felebbezésének helyt nem ad. A zsadányi presbyteriumnak a felebbezésre 1913. évi január 22-én tartott gyűlésén hozott határozatát, melyben Mester Attila presbiterré történt megválasztását törvényesnek jelenti ki : jóváhagyja s Mester Attilát a presbiterségben megerősíti.

Megokolás :

A törvény intenciója kétségtelenül az, hogy a választásoknál a választók többségének akarata érvényesüljön. A presbiterium gyűlésének 1. sz. a. hozott határozata hitelt érdemlőleg igazolja, hogy Zsadányban nincs más Mester Attila nevű egyén, csak a községi orvos és így az ezen néven beadott szavazatok helyesen és jogosan számíttattak az ő javára.

Ezen okokból nem lehetett a felebbezésnek helyt adni s ezekért kellett a felebbezés elvetésével Mester Attila presbiterré való megválasztását megerősíteni.

A jelenlévő Nagy Zoltán panaszos kijelenti, hogy az ítéletben nem nyugszik meg, az ellen felebbezni fog.

A zsadányi presbiterium képviseletében senki jelen nem lévén : velük az ítéletet írásban fogja közölni bíróságunk.

Kmf.

dr. Balogh Elek,	*Balog Ambrus,*	*Tatár Balázs,*
világi elnök.	lelkészi elnök.	jegyzőkönyvvezető.

74. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán 1913. évi április hó 11-én a nagyszalontai egyházmegyei bíróságnak, mint rendes közigazgatási bíróságnak, a Ladányi János mezőgyáni lakos panaszos által a mezőgyáni református egyházban 1913 január 9-én megtartott gondnok- és presbiterválasztás ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásról.

Jelen voltak a bíróság részéről : Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint helyettes társelnök, Széll Kálmán, Nagy Imre, dr. Fábián Lajos, Bagdi János, Hadházy Kálmán, Böszörményi Lajos, dr. Szarka Sándor, Szabó István tanácsbírák ; ügyészség részéről : dr. Hadházy Kálmán ; Tatár Balázs előadó ; jegyző Szabó Lajos.

Felek részéről : Ladányi János panaszos, a presbyterium nevében és képviseletében : Ónody Sándor lelkész.

Tárgyalás alatt van a Ladányi János mezőgyáni lakos, panaszos által a mezőgyáni református egyházban 1913 jan. 9-én megtartott gondnok- és presbiterválasztás ellen beadott panasz, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitja, a V. 51. §. értelmében felhívja a bíróság tagjait nyilatkozásra, hogy nem forog-é fent valamelyikükre a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe vehető érdekeltségi eset ? Hadházy Kálmán tanácsbíró érdekeltnek tartja magát, miért is e közigazgatási bírósági ügy tárgyalásában, valamint az ítélet hozatalban sem vett részt.

Illetékességi kifogást senki sem emelt.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök konstatálja, hogy a feleket szabályszerűen megidézte.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Tatár Balázs előadó ismerteti az ügy állását.

Ennek megtörténte után elnök felhívja Ladányi János panaszost, hogy az ügyre vonatkozó állításait és bizonyítékait terjessze elő.

Ladányi János panaszos a V.—87. §-a alapján a vizsgálat kiegészítését kéri, egyszersmind kéri beidézni és kihallgatni a következő tanúkat : Gy. Gál Lajos, Ó. Gyenge Imre, G. Bugyi Antal, G. Nagy Mihály, ifj. Sz. Gál Mihály, Forrás Ferenc, Balog József, Tari Albert, Kiss Ferenc, Benedek Mihály, Héder Sándor, Gy. Gyenge János, Kakas András, Sz. Balog Ferenc és Sz. Forrás Imre mezőgyáni egyháztagokat arra nézve, hogy a presbiterválasztást dobszó útján közzétevő községi alkalmazott a hirdetményben nem adta tudtul a választás szinhelyét.

Széll Kálmán tanácsbíró kérelmére elnök elrendeli a bírósági ülésre panaszos részére kibocsátott és általa aláírt idézés felol-

vasását, melyből megállapítható, hogy panaszos jelen bírósági ülésre esetleges tanúit magával hozhatta volna.

Panaszosnak a bizonyítás kiegészítése tárgyában tett előterjesztése felett határozni elnök elrendeli a zárt ülést, melynek megtörténte után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság következő

végzését :

Egyházmegyénk közigazgatási rendes bírósága Ladányi János panaszost a fent felsorolt tanúk kihallgatására vonatkozó kérelmével elutasítja.

Megokolás :

A felebbezéshez, mint panaszos ügyhöz csatolt iratokból a tényállás minden kétséget kizárólag megállapítható.

Ónody Sándornak, mint a presbiterium képviselőjének a bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag nincs semmi előterjeszteni valója.

Lányi János panaszos az általa bejelentett és kihallgatni kért tanúk meghallgatását elutasító bírói végzés ellen az V.—108. §-a alapján felebbez.

Ladányi János panaszos ezután hosszabb beszédben ismételi felebbezésében felhozott indokait.

Ónody Sándor lelkész, mint a presbiterium képviselője, szólás jogával élni nem kíván.

Elnök a tárgyalást berekeszti. Zárt tanácskozás után, nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét :

Egyházmegyénk bírósága, mint rendes közigazgatási bíróság, Ladányi János mezőgyáni lakos panaszost a Mezőgyánban 1913 január 9-én megtartott presbiter- és gondnokválasztás ellen beadott panaszával elútasítja. A választást helybenhagyja s a megválasztott gondnokot és presbytereket állásukban megerősíti.

Megokolás :

A felebbezőnek azon állítása, hogy a választást elrendelő presbiteri gyűlés határozata nem volt jogerős, mert azt Gy. Rostás Mihály megfelebbezte : nem áll meg, mert a felebbezés ténye még nem bizonyítja a gyűlés szabálytalan voltát s nem állíthatja meg a rendes ügyvitelt. Erre a kifogásra különben egyházmegyénk

közgyűlése Gy. Rostás Mihály felebbezésének elvétésével a választ megadta. A dobszó útján való kihirdetés helyességét a községi bírónak 7 egyén aláírásával is megerősített nyilatkozata, valamint a kihirdetést eszközlő kisbíró nyilatkozata kétségen felül megállapítja. Mindezek alapján a választó gyűlés törvényessége ellen felhozott érvek tárgytalanokká lettek s így a választó gyűlés határozatait ebből a szempontból helyeseknek, törvényeseknek kellett megállapítani.

Helyesnek, a törvény intenciójának megfelelő határozatnak tartja egyházmegyénk közigazgatási bírósága a tanítópresbiter megválasztását is. Helyesnek ismeri el a presbiteriumnak a felebbezés ezen pontjára adott törvénymagyarázatát. A törvény intenciója a közigazgatási bíróság felfogása szerint is az, hogy tanító presbiterré minden református iskola tanítója megválasztható. Itt a lényeg az iskola jellege, amelyet a törvénykészítésnél bizonyára azért hangsulyoztak, hogy a megválaszthatók közzül kizárják a református vallású, de nem református iskolánál működő tanítókat. A nagygyantéi iskola református jellege pedig nem vitatható. Úgy fegyelmi, mint tanulmányi tekintetben az a mezőgyáni református egyháznak van alárendelve. Tanítója a mezőgyáni református tanítótestületnek rendes és kötelezett tagja. Az iskola minden jogát a református egyház és a református egyházi főhatóság gyakorolja. Nagygyanté-puszta nem szórvány, hanem a mezőgyáni református egyháznak alkotó része. Az a tény, hogy az iskolafentartás gondja nem a református egyház vállaira nehezedik, hanem azt egy nemes lelkű főúr viseli : a jellegen nem változtat, hanem csak magyarázatul szolgál annak a ténynek, hogy ennek az iskolának tanítóját nem a mezőgyáni református egyház választja, hanem a tanítói állást a fentartó tölti be és a tanítót az egyházmegye erősíti meg hivatalában, ami természetes, jogos és minden iskolánál meg is van, ahol idegen forrásból a fentartó segélyt kap, ott a segélyt adó kiköti mindig magának azt a jogot, hogy a segély arányában tanerőket nevezhessen ki, — pl. államsegélyes iskoláknál — anélkül, hogy az így kinevezett tanerők más elbírálás alá esnének, mint azok, akiket a fentartó választ.

Miután itt az iskola fentartásának minden terhét a földesúr viseli, a legkevesebb jog, — ami őt ezért megilleti, — a tanszék betöltésének joga, ami azonban sem az iskola jellegét nem érinti, sem azt nem mondja, hogy a tanító ezért ne úgy legyen elbírálható, mintha őt a fenhatóságot gyakorló református egyház választotta volna.

Miután így a panaszosnak minden felhozott oka elesik : panaszost panaszával elutasítani, a mezőgyáni református egyházban

az 1913 jan. 9-én megejtett gondnok- és presbiterválasztást jóváhagyni, a megválasztott gondnokot és presbitereket állásukban megerősíteni kellett.

Elnök felhívja a feleket arra való nyilatkozatra, hogy megnyugosznak-é az ítéletben, vagy felebbeznek ?

Ladányi János panaszos felebbezést jelent be. Ónody Sándor lelkész, mint a presbiterium képviselője, valamint az ügyész is megnyugosznak az ítéletben.

Elnök elrendeli, hogy az ítélet hiteles kiadványa feleknek kézbesíttessék. Elnök felhívja panaszost, hogy felebbezését a mai naptól számított 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz adja be.

Kmf.

Balog Ambrus, lelkészi elnök.	*dr. Balogh Elek*, világi elnök.	*Szabó Lajos*, jegyzőkönyvvezető.

75. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán az 1913. évi április hó 11. napján a nagyszalontai református egyházmegye rendes bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak, ülésében.

Jelen voltak : Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek világi tanácsbíró, mint társelnök, Bagdi János, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Nagy Imre, Szabó István, Széll Kálmán lelkészi-, dr. Fábián Lajos, Hadházy Kálmán, dr. Szarka Sándor világi tanácsbírák, dr. Hadházy Kálmán egyházmegyei ügyész.

Előadó Szabó István. Jegyzőkönyvvezető Tatár Balázs.

Felek részéről nem jelent meg senki.

Tárgyalás alá vettük Cz. Farkas Sándor és társai felebbezését a kisperegi 1913 jan. 2-án tartott presbiter- és gondnokválasztás ellen.

Elnök az ülést megnyitja s miután felhívására Hadházy Kálmán világi tanácsbíró érdekeltséget jelentett be magára nézve, amennyiben az ügy előzetes vizsgálatánál, mint ügyészhelyettes közreműködött : elnök a bejelentést tudomásul veszi azzal, hogy ezen ügy tárgyalásában Hadházy Kálmán világi tanácsbíró részt nem veszen.

Más érdekeltségi, vagy illetékességi kifogást senki be nem jelentvén : elnök megállapítja, hogy a felek szabályszerűen megidéztettek, hogy az egyházmegyei közigazgatási bíróság érdektelen tagjai kellő számmal vannak jelen s így a bíróság szabályszerűen megalakult.

Elnök az ügy érdemleges tárgyalását elrendeli.

Szabó István előadó ismerteti az ügyet.

Ennek megtörténte után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt

tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét

Egyházmegyénk bírósága, mint közigazgatási bíróság, a Cz. Farkas Sándor és társai kisperegi egyháztagok által a f. évi jan. 2-án történt presbyter- és gondnokválasztás ellen emelt felebbezésnek helyt ad. Az egész választási eljárást a lemondás folytán magától eleső gondnokválasztás kivételével — megsemmisíti s presbiteriumot utasítja, hogy a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt új és szigorúan törvényszerű presbiterválasztást ejtsen meg s ennek megtörténtéről az esperesi hivatalnak azonnal tegyen jelentést.

Megokolás.

A szóban forgó választási eljárás szabálytalan s több ponton a törvény világos rendelkezésébe ütközik.

Már maga a megnyitó bevezetés, mikor a lelkész kijelenti, hogy a presbyteriumi határozat s ennek alapján a templomi kihirdetés téves a választandó presbiterek számát illetőleg, már ez maga csalódást, vagy legalább is nyugtalanságot kelethetett. Az E. T. I. 33. §-a csak a választás idejének és helyének kitűzését és közhírrétételét teszi a presbyterium kötelességévé, a választás alá eső presbiterek számának közlését nem. De ha már Kisperegen ezt is közlik, csakis a helyes számot szabad és kell közhírré tenni, amihez különben nem valami nagy számítás és gondosság kell.

A választók névjegyzékébe fel nem vett egyháztagok szavazatának a választási bizottság által történt elfogadása egyenesen törvénybe ütközik, amennyiben I.—21. §. 2. bekezdése azt mondja: „szavazati joga csak annak van, aki a névjegyzékbe fel van véve".

A választók névjegyzékének helyes elkészítésére s az abban mégis becsúszott tévedések felszólamlás útján való kiigazítására az I.—19. §-a annyi időt és alkalmat enged, hogy aki ezt fel nem használja, egyedül magát okolhatja a kimaradásért. A választási bizottságnak nincs joga a már hitelesített névjegyzék keretein túlterjeszkedni.

Az I.—35. §-a szerint a választásnak szakadatlan folytonosságban kell tartatni. A jelen esetben azonban lehetetlen, hogy a szavazók névjegyzékébe fel nem vett egyháztagok szavazatának el- vagy el nem fogadása, úgy szintén a szavazást kérő egyháztagok helyének pótlása feletti tárgyalások meg ne zavarták volna a választás folytonosságát.

A bizottság elnöke 12 órakor zárórát tűz ki, ezen intézkedés szintén törvénybe ütközik, mert a törvény zárórát nem ismer. Sőt a 35. §. világosan kimondja, hogy a választás d. u. 4 óráig tart.

Nem ütközik ugyan törvénybe, de valami visszásság, naivitás nyilvánul meg abban, hogy a választás megsemmisítését kérő felebbezést épen a presbiteri gyűlésen, épen a lelkész utasítására az egyházi jegyző fogalmazza meg.

A felebbezésnek azon panaszpontjával, hogy a választók közzül többen pénzzel és itallal lettek megkínálva, mivel ez más helyen sem említve, sem bizonyítva nincsen : bíróságunk ezúttal nem kíván foglalkozni.

Az eddig felsorolt többbrendbeli szabálytalanság, sőt törvénytelenség miatt, — melynek terhelő voltát csak enyhíti, de meg nem semmisíti a választási bizottság és annak elnökének őszinte beismerése és jóhiszeműsége — a jan. 2-i presbyterválasztást meg semmisíteni s új választást elrendelni kellett.

Mivel a felek nem jelentek meg, az ítéletet velök írásban közöljük.

Kmf.

Balog Ambrus,	*dr. Balogh Elek*,	*Tatár Balázs*,
lelkészi elnök.	világi elnök.	jegyzőkönyvvezető.

76. *Jegyzőkönyv*, melyet felvettünk Nagyszalontán, az 1913. évi április hó 11-én a nagyszalontai református egyházmegye bíróságának, mint rendes közigazgatási bíróságnak, a Bartók Dániel és társai cserméi lakosok, panaszosok által a cserméi református egyházban 1912 nov. 17-én megtartott gondnok- és presbiterválasztás ellen emelt panaszos ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak : a bíróság részéről : Balog Ambrus esperes, mint tárgyalást vezető elnök, dr. Balogh Elek, mint helyettes társelnök, Széll Kálmán, Nagy Imre, Csécsi Imre, dr. Fábián Lajos, Bagdi János, Hadházy Kálmán, Böszörményi Lajos, Szabó István tanácsbírák. Ügyészség részéről : dr. Szarka Sándor. Jegyző : Szabó Lajos.

Felek részéről : Bartók Dániel, Nagy József, id. Kovács István és Nagy István panaszosok.

Tárgyalás alatt van a Bartók Dániel és társai cserméi lakosok panaszosok által a cserméi református egyházban 1912 nov. 17-én megtartott gondnok- és presbiterválasztás ellen beadott panasz, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök felhívására érdekeltségi és illetékességi kifogást senki sem jelentett be.

Elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök konstatálja, hogy a feleket szabályszerűen megidézte.

Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Csécsi Imre előadó ismerteti az ügy állását.

Ennek megtörténte után felhívja a jelen volt panaszosokat, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Panaszosoknak nincs semmi előadni valóik.

Elnök a tárgyalást berekeszti. Zárt tanácskozás után nyilt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott következő

ítéletét :

A nagyszalontai református egyházmegye rendes közigazgatási bírósága a Bartók Dániel és társai cserméi lakosok felebbezésének helyt adva, a cserméi református egyházban 1912 nov. 17-én megejtett gondnok- és presbiterválasztást megsemmisíti. Egyben elrendeli, hogy a presbiterválasztásnál az eljárást törvényes alapon 30 napon belül foganatosítsák úgy, amint az 1912. év végén az egyes egyházakhoz intézett esperesi felhívásban a cserméi egyház vezetősége is utasítást nyert. Az új eljárás eredményéről a cserméi egyház vezetősége az esperesi hivatalt azonnal értesíteni tartozik.

Miután pedig bíróságunk helyettes lelkész részéről fegyelmi vétség elkövetését látja fennforogni, az ítélet jogerőre emelkedése után az ítéletet és a vonatkozó íratokat indítványtétel végett ügyésznek adja ki.

Megokolás :

Az E. T. I.—33. §-a határozottan kimondja, hogy a presbiteri és gondnokválasztás idejét és helyét a presbiterium tűzi ki. Ennek a követelménynek Csermőn a helyettes lelkész nem tett eleget, mert a választásról felvett jegyzőkönyv szerint : „mellőzve az E. T. I.—33. §-ának alkalmazását, utólagos jóváhagyás fenntartása mellett, a határidő kitűzését maga eszközölte". Helyettes lelkész meg sem kísérelte összehívni a presbiteriumot e célra, mint az hivatalos kötelessége lett volna. Megkísérelhette volna a második összehívást is, ha t. i. első ízben a határozatképesség megállapítható nem lett volna s ilyen módon törvényesen indulhatott volna meg a választási eljárás. Helyettes lelkész a törvényes intézkedéseket megtenni elmulasztotta.

Választásra semmi szükség nem volt : a gondnok és presbiterium nem mondott le, csupán a három év elteltével a törvényszerű

sorsolást kellett volna foganatosítani, esetleg a megürült helyeket betölteni, úgy, mint azt az esperesi felhívásban utasításúl nyerték.

Mindezen okok figyelembe vétele mellett a felebbezésnek helyt adni és a törvény rendelkezése ellenére megejtett választást bíróságunk ítéletével megsemmisíteni és új választást elrendelni kellett.

Helyettes lelkésznek a választás körül való eljárásából törvényeink tudatos megsértésének ténye látszik fennforogni, miért is szükségesnek látta bíróságunk ítéletileg kimondani, hogy az ítéletet jogerőre emelkedése után a vonatkozó íratokkal együtt indítványtétel végett ügyésznek adja ki.

Elnök felhívására jelen volt panaszosok kijelentik, hogy az ítéletben megnyugosznak. Ügyész is megnyugszik.

Elnök elrendeli, hogy az ítélet hiteles kiadmánya a cserméi presbiteriumnak kézbesíttessék.

Kmf.

Balog Ambrus,	*dr. Balogh Elek*,	*Szabó Lajos*,
lelkészi elnök.	világi elnök.	jegyzőkönyvezető.

A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítette a 68. szám alatt kiküldött jegyzőkönyvhitelesítő bizottság;

a bírósági űlés jegyzőkönyveit hitelesítette az egyházmegyei bíróság elnöksége.

Ezen 1—76. számból jegyzette:

Szabó István lelkészi főjegyző az 1—9., 13—14., 16—21., 35., 68., 69. 72. számot;

Fogarassy Bálint lelkészi aljegyző a 38—40., 42—46. számot;

Tatár Balázs világi főjegyző a 47—55., 66—67., 70., 73., 75. számot;

Szabó Lajos világi aljegyző a 10—12., 15., 56—65., 71., 74. 76. számot;

Kassay Béla tanügyi biz. előadó a 31—34., 36—37. számot;

Perecz István számvevőszéki előadó a 22—30. számot;

Ónody Sándor egyházmegyei értekezleti jegyző a 41. számot.

Mindezen számoknak — a bírósági ügyek kivételével — az illetők előadói is voltak.

Tárgymutató.

1. Esperes imádsága s a közgyűlés megnyitása. Sz. I.
2. Balogh Elek dr. helyettes elnöki székfoglalója s indítványa egyházmegyei gondnok úr üdvözlése tárgyában. Sz. I.
3. A gyűlés képviselőinek igazolása. Sz. I.
4. Jelentés a meg nem jelentekről. Sz. I.
5. A tanácskozás sorrendjének megállapítása. Sz. I.
6. Szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve Schrötter Dániel, Szücs Balázs, Pósta Lajos és Papp Imre egyházmegyei tan.-képviselők megválasztásáról. Sz. I.
7. Esperesi jelentés az 1912. évi vallás-erkölcsi és anyagi állapotról. Sz. I.
8. Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről. Sz. I.
9. Esperesi jelentés a skontró-ügyekről. Sz. I.
10. Esperesi számadás a továbbított pénzekről. Sz. L.
11. Számadás a közigazgatási pénztárról. Sz. L.
12. Az 1913. évi egyházmegyei költségelőirányzat és költségkivetés. Sz. L.
13. Számadás az 1912. évi közalapi járulékokról. Sz. I.
14. 1913. évi közalapi kivetés. Közalapi bizottság. Sz. I.
15. Jelentkező tanítók eskütétele. Sz. L.
16. Az 1912. évi számadás az országos lelkészi nyug- és gyámintézetről. Sz. I.
17. 1912. évi számadás az egyházmegyei lelkészi gyámintézetről. Sz. I.
18. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet egynegyed évi díjának 150 koronára emelése. Sz. I.
19. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet 3 régi tagot kifizet. Sz. I.
20. A nagyváradi tanítónőképző részére évi hozzájárulás felemelése. Sz. I.
21. A nagyváradi tanítónőképző 1912. évi számadása és 1913. évi költségelőirányzata. Sz. I.

A számvevőszékjelentése :

22. a belényessonkolyosi, belényesújlaki, körösszegapátii, magyarremetei és berekböszörményi 1911. évi számadásokról. P. I. ;
23. az 1912. évi jóváhagyott számadásokról P. I.
24. a berekböszörményi egyház számadásáról P. I. ;
25. az erdőhegyi „ „ P. I. ;
26. a magyarhomorogi „ „ P. I. ;
27. a pankotai „ „ P. I. ;
28. az okányi „ „ P. I. ;
29. a csermői „ „ P. I. ;
30. a sarkadkeresztúri „ „ P. I.
31. A tanügyi bizottság jelentése. Az iskolák állapotáról. K. B.
32. Bagdi J. helyének betöltése. Fogarassy B. megválasztása. K. B.

33. Belényesi körben tanító-dékán választása. Oláh F. megválasztása. K. B.
34. Mezősasi indítvány a tanítók helyettesítése ügyében. K. B.
35. Egyházkerületi képviselők megválasztása. Sz. I.
36. Egyházmegyei lelkész-egyesület alapszabálya. K. B.
37. Egyházmegyei lelkész-egyesület javaslata az egyházi törvényről. K. B.
38. A missziói bizottság jelentése. F. B.
39. 566 (6—8. pont)—1912. sz. egyházkerületi határozatra kaladékot kérünk. F. B.
40. Csermői közalapi kérvény. F. B.
41. Belkörű tűzkár bizotsítás. Ó. S.
42. Alsóborsodi egyházmegye felterjesztése a vasárnap ügyében. F. B.
43. Bélzeréndi termény- és adókulcs meghosszabbítása. F. B.
44. Sarkadkeresztúri káplántartási átalány. F. B.
45. Sarkadkeresztúri adókulcs. F. B.
46. Pécskai fiókegyház megalakulása. F. B.
47. Szentleányfalvai telekkönyvi kiigazítás. T. B.
48. Illyei református iskola-alap. T. B.
49. Belényessonkolyosi erdőilletőség. T. B.
50. Kisperegi kölcsön. T. B.
51. Feketetóti alapító-levelek. T. B.
52. Geszti iskolaépítési kölcsön. T. B.

Mezőgyáni felebbezések:

53. Gy. Rostás Mihály felebbezése. T. B.
54. Ladányi J. és Gy. Gál L. felebbezése. T. B.
55. Ladányi J. felebbezése. T. B.
56. Anti lelkészi és tanítói díjlevelek. Sz. L.
57. Sarkadkeresztúri díjlevelek. Sz. L.
58. Pankotai iskola államosítása. Sz. L.
59. Sarkadi igazgató-tanító tiszteletdíja. Sz. L.
60. Aradi vallástanító-segédlelkész díjlevele. Sz. L.
61. Fördős Zoltán felhatalmazást kér (esp. eln. 35. sz.). Sz. L.
62. Tenkei IV. tanítói állomás díjlevele. Sz. L.
63. Zsadányi tanítói díjlevelek. Sz. L.
64. Feketetóti lelkészi díjlevél. Sz. L.
65. Jelentés a tanító-egyesület 1000 K alapítványáról. Sz. L.
66. Feketetóti építési kölcsön. T. B.
67. Berekböszörményi névtelen alap alapító-levele. T. B.
68. Jegyzőkönyv hitelesítőinek kiküldése. Sz. I.

Bírósági ügyek:

69. Varga Sándor felebbezése a berekböszörményi presbiterium határozata ellen. Sz. I.
70. Csurgai T. felebbezése a sarkadi presbiterium határozata ellen. T. B.
71. Helmeczi L. felebbezése az elnökségi végzés ellen. Sz. L.
72. Vass Jenő felebbezése Boros István vadászi gondnok ellen. Sz. I.
73. Nagy Zoltán felebbezése Mester Attila választása ellen. Zsadány. T. B.
74. Ladányi J. felebbezése a mezőgyáni presbiterválasztás ellen. Sz. L.
75. Cz. Farkas S. felebbezése a kisperegi presbiterválasztás ellen. T. B.
76. Bartók D. és társai felebbezése a csermői presbiterválasztás ellen. Sz. L.